מספר 2170 שנה 43 88 עמודים ח' ניסן תשל"ט, 5.4.79 המחיר: 20.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.)

העולם הזה

ראש ממשלת ישראל במצריים

אם אתה נוסע לפריז, או להונולולו
קח אתך פילם שמכיר את הדרך.

העולם מצלם בקודאק.

דרוש פיתוח במעבדות דלתה קולור

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 03־243386. תא־דואר 136 • מען מכתבי: „עולמפרס" • מדפס ב„חדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רח' בן־אביגדור • הפצה „גד" בע"מ • גלוסות: צינקוגרפיה „כספי" בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • העורך: אלי תבור • עורך תבניות: יופי שנקר • עורכת ביתוב: ענת ישראלי • צלמי מערכת: ציון צפריר וגילה רזין • ראש המחלקה: אברהם סיטון • מחלקת המודעות: רפי זכרוני • חמו"ל: העולם הזה בע"מ.

קודא יקר,

„ההסתגלות למצב של שלום עשויה להיות קשה יותר מהסתגלות למצבי מיל־חמה, שאזרחי ישראל כבר הורגלו להם," הזהירו בחודשים האחרונים פסיכולוגים, סוציולוגים ואנשי כלכלה. חשנו זאת על בשרנו בעיתון זה בשבוע שעבר, כאשר נאלצנו — בפעם השנייה מאז תחילת יוז־מת השלום של הנשיא אל־סאדאת — לדחות ביממה אחת את מועד הופעתו של גיליון העולם הזה.

שעת יציאתו לאור של העולם הזה היא אחד מכללי־הברזל, שאנו משתדלים להקפיד עליהם ככל יכולתנו. בכל שנות קיומו של העיתון גרמו רק חגים ומועדים, שחלו ביום ההופעה, להקדמת או דחיית הופעתו. אפילו מאורעות כמו פריצת מילחמה, לא שינו את לוח־הזמנים הקבוע של הדפסת העיתון והפצתו.

לפני שנה וארבעה חודשים נאלצנו לראשונה לקבוע בצער: „המילחמות לא יכלו להעולם הזה. הוא המשיך להופיע בכולן בצורה סדירה ובמועד הקבוע. אבל השלום יכול לו." קבענו זאת אחרי שדחינו את מועד הופעת הגיליון (העולם הזה 2101) שסיקר את ועידת קאהיר הראשונה בחודש דצמבר 1977. בגלל תקלה טכנית, שלא היתה תלויה בנו, בהעברת הצילומים והדיווחים של שליח העולם הזה בקאהיר, איחר אותו גיליון של העולם הזה להגיע לידי קוראיו ביממה אחת.

בשבוע שעבר שוב „התנכל" לנו לוח־הזמנים השרירותי של טכס חתימת הסכם־השלום. הטכס אומנם נערך בוושינגטון בצהרי היום השני בשבוע — עיתוי שכאילו תוכנן עבורנו במייוחד. אולם על פי שעון ישראל היתה השעה כאן תשע בערב. היה ברור כי צילומי הטכס לא יוכלו להגיע לארץ עד לשעות הערב של היום השלישי, הזמן בו עמד גיליון העולם הזה לצאת לאור.

יכולנו כמובן לעמוד בלוח־הזמנים ולהופיע ללא כיסוי מצולם של מאורע היסטורי זה. אולם לא הירשנו זאת לעצמנו. למרות שלא היה לנו מה לחדש הרבה אחרי השידור הישיר של הטכס בטלוויזיה, היה טכס חתימת הסכם־השלום מאורע שהעולם הזה לא יכול היה להופיע מבלי שיונצח על עמודיו. שוב נאלצנו לשבור את כלל־הברזל ולאכזב את אותם קוראים מסורים, הנוהגים להמתין ברחובות להופעת גיליון העולם הזה מדי יום שלישי בערב.

הקוראים אולי היו סולחים לנו על אי כיסוי המאורע המסוקר ביותר בתולדות ישראל. ההיסטוריה הכתובה על גבי עמודי העולם הזה — לא.

בעת שעימדנו את שערי הגיליון הקודם, בחרנו בתמונה שצולמה בליל חתימת הסכם, בחגיגת השלום שנערכה בכיכר מלכי־ישראל בתל־אביב עבור העולם הזה. לא היינו צריכים לחפש הרבה כדי לאתר את מקור האסוציאציה. בכרך המצהיב של גיליונות העולם הזה משנת 1947 מצאנו את הגיליון שהופיע ב־30 בנובמבר 1947, למחרת ההחלטה של התקבלה במליאת האו"ם לאשר את הקמתה של מדינת ישראל.

היתה זו תמונה שצולמה בליל קבלת ההחלטה בכיכר מגן־דויד בתל־אביב, אחרי שהמוני תושבי העיר יצאו באופן ספונטאני לחגוג בכיכר, ללא מופע אמנים ומבלי שנקראו לכך.

שער האחורי של העיתון. היתה זו תמונה של צעירים צוהלים, שאחד מהם מניף את דגל המדינה, כשברקע נראים כרזה של יונת שלום והמילה „שלום", שהורכבה בכיכר מגורות צבעוניות.

רצף בין שני שערים

לוותיקים שבנו נראתה תמונה זו מורכרת ממקום כלשהו. נדמה היה לנו שראינו אותה כבר פעם, ודווקא על אחד משערי העולם הזה. אם תתבונן בשתי התמונות המופיעות על שני שערי העולם הזה תמצא ודאי גם אתה את הדימיון ביניהן. אומנם בשער משנת 1947 אין מופיע דגל (שער דומה, של נערה המניפה את דגל ישראל, הופיע רק בגיליון שאחרי ההכרזה על הקמת המדינה, במאי 1948) וגם יונת שלום אינה נראית בו. אבל הפנים הצוהלים של בני־הנוער, המניפים ידיהם אל מול עדשת המצלמה נראים כאותם הפנים. אלה שהופיעו בתמונה שצולמה בשבוע שעבר יכולים להיות בניהם ובנותיהם של אלה ש־צולמו בנובמבר 1947. ושתי תמונות אלה מסמלות אולי יותר מכל את הרצף שבין לידת המדינה ולידת השלום.

רבים ניסו להשוות את השימחה שפרצה אל הרחובות ב־30 בנובמבר 1947, לזו שקיוו למצוא ברחובות ביום חתימת הסכם־השלום. לא היה כל דימיון למרות הזהות בין שני המאורעות. גם אז היה גורם השימחה החלטה פורמאלית, שהתבטאה בחתימה על נייר, כשהיה ברור שעד להגשמתה ומימושה יערמו עוד מיכשולים לאין ספור. החששות והחרדה נמהלו גם אז בשימחה. בכל זאת היו ביטויי השימחה שונים מכפי שנראו ברחובות ישראל בשבוע שעבר.

הנה מיספר קטעים מהדיווח שהופיע ב־העולם הזה באותו שבוע:

בחוצות תל־אביב נשפכו כמים יין, קוניאק ושיכר. עיתונאי חוץ אחד אמר: „מעולם לא ראיתי כל כך הרבה שיכורים בחוצות העיר העברית. זהו הסימן הטוב ביותר שהקמת המדינה העברית הפכה לממשות..."

בשעה זו נפתחו הלבבות, נפתחו שערי בתי־הקפה והחנויות לכל דיכפין ונפתחו החבויות והבקבוקים. מר פילץ הישקה שלושת אלפים איש קוניאק חינם מתוך חביות. וכאשר אזל הקוניאק בא תורם של משקאות צרפתיים. בעל המוזג הפופולארי, מר חלפוס, חילק בירה חינם והתיצרוכת הגיעה לשישים חביות... בעלי בית־החרושת לתמרוקים מהודר זלפו במשך שעות מיבושם על קהל החוגגים. חנות גלידה ברחוב אלנבי בתל־אביב, סמוך לשפת־הים, חילקה לנוער גלידה חינם לכבוד „המדינה". בחלון הראווה של בית־הקפה ניצה ברחוב אלנבי הוצגה עוגה ממרציפן ושוקולד בצורת מפת ארץ־ישראל ותושבי העיר המבוסמים עמדו והתווכחו על גבולות החלוקה בהסתמכם על... העוגה.

בתל־אביב היתה חלוקת־חינם לא רק של משקאות, אלא גם של נשיקות. הבחורות שלנו התנשקו עם כל מי שפגשו ובייחוד רבו הנשיקות בפילץ ובפארק. אחת היפהפיות, שפלוני עורך־דין נפל על צווארה לנשקה, עצרה את התלהבותו וצעקה: „הרי אתה מתנגד לחלוקה!" ענה הבחור דנן: „אומנם המדינה שנותנים לנו היא מקוצצת, אבל את, ברוך השם, שלמה."

התיאורים נקראים גלבבים יותר מאלו שהיו בשבוע שעבר. אבל אפשר לשאול מה היה מתרחש אז, ב־30 בנובמבר 1947, לוא היתה בארץ־ישראל טלוויזיה, וכל העם היה עוקב אחרי ההצבעה בלייק־סאכסס דרך המסכים.

אותה חוברת בשינוי אדרת

שמת לב ודאי ששערי הגיליון שעבר, כמו שערי גיליון זה, מודפסים על נייר שונה מכפי שהיית מורגל לו עד כה. את מקום נייר העיתון הדק, תופס בכריכת הגיליון נייר כרומו מבריק ועבה.

אין זו תשורה לקוראים לכבוד חתימת הסכם־השלום. זוהי תוצאה מתחייבת מהתרחבותו המתמדת של העולם הזה. במשך שנים ניסינו לשמור על תחושת שבועון־חדשות טרי ומיידי בשערים. משום כך נמנענו מהדפסת שערים צבעוניים, כפי שעושים מאגאזינים אחרים. נמשיך לעשות זאת גם להבא. שערי העולם הזה יופיעו בצבעים המסורתיים, שחור, לבן ואדום, ויורכבו מצילומי חדשות. ההבדל היחיד יהיה בטיב הנייר.

הקפיצה מגיליון בן 60 עמודים לגיליון של 80 עמודים ויותר, מחייבת כריכה שתוכל לשאת את הגיליון מבלי להתפרק. מודעות־הצבע שחדרו גם אל עמודי העולם הזה מאפשרות לנו לשפר את טיב הנייר עליו מודפסים השערים ואת טיב הצילומים המופיעים בהם.

שער „העולם הזה" אחרי החלטת האו"ם (1947) שער „העולם הזה" אחרי חתימת הסכם־השלום (1979)
הרצף שבין לידת המדינה ולידת השלום

כתוצאה מכך יאבד אחד מסימני ההיכר של העיתון: צבע־הדפוס הטרי שהכתים את ידי הזריזים, שהקדימו לרכוש את העיתון מייד עם הופעתו. אבל זהו ודאי אבידה שאתם, כמונו, אינכם מצטערים עליה.

אלי תבור

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

„העולם הזה" 858
תאריך: 1.4.54

גיליון „העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, צירפם, תחת הכותרת „מות גיבורים", כתבת־שיחזור על מותו של החייל נתן אלבז, שנהרג תוך כדי קפיצה על רימון־יד מת־פוצץ, והציל בכך את חבריו לנשק. באישור המשכ"ל שיחזרה המערכת את מותו בעזרת חבריו ליחידה. בגיליון הופיע מדור חדש — „תצפית" *, שנועד לדברי העורך „לתאר את מאורעות המחר".

כתבת־דיווה קלילה, במיפגרת המדור „בעולם", נשאה את הכותרת „ביקורת עצמית, סובאריש !" היא התייחסה למקנגון הקריקטורות הסובייטיות, המלגלגות על ניפוח המנגנון בחברה הסובייטית. במיפגרת המדור „העולם הזה מראיין" הובא ראיון עם מנחם בגין, יושב־ראש תנועת חירות. בשער האחורי של הגיליון ראה אור הסיפור שנכתב לייצג את פלגיה בתחרות העולמית של הסיפור הקצר.

בשער הגיליון: מנחם בגין.

תגמול על רצח מעלה־עקרבים ✱ מישפט קסטנר (המשך)

✱ המאבק על שיחרור האשה במצרים ✱ תדי קולק

מציל את ראשי משרד האוצר ✱ המת האסור בהנאה

העם

תרומת הרוצחים

כי בן אני לזה הכוח
שוחר הרע, יוצר הטוב...
(גיתה, פאוסט)

הרוצחים שלחצו על הדק רוביהם במע־לה־עקרבים, הפעילו שלא מדעת נשק שני, הדליקו את הפתיל הארוך של פצצת־זמן שנועדה להרעיד את המוח הלאומי, לפוצץ את שיריון האדישות ושביעות־הרצון־העצמית בהם התעטפנו מאז מיל־חמת העצמאות. השבוע השמיעה הפצצה את הדי ההתפוצצות הראשונים בעומק ה־נשמה.

תגובה זו לא היתה על פני השטח, לא לבשה צורה של קריאה המונית למילחמה או להרפתקה. הביטוי היה הרבה יותר רציני. העיתונות המשעשעת־גרידא ירדה בתפוצה לעומת עלייה גדולה בעיתונות הרצינית. המונים באו להקשיב לנאומיהם של מנהיגי הימין והשמאל **, שמעו את הדברים בהבעת־פנים רצינית ומהורהרת. ברבבות בתים, במאות אלפי שיחות, שאלו אזרחים נבוכים אך ערים את השאלה: מה לעשות?

במכוי הסתום. היה ברור לכל, כי לא יתכן להמשיך לאורך ימים את המבוי הסתום של חוסר־מדיניות וחוסר פיתרון. זו הפעם הראשונה מזה שנים עוררו גם אנשים פשוטים שאלות יסודיות: כיצד אפשר להשיג או לכבוש שלום עם ארצות־ערב? האם הגבול הנוכחי מאפשר חיים לאומיים? האם ישנה אלטרנטיבה לכיבוש צבאי?

לממשלת ישראל לא היתה תשובה לשאלות שנשאלו. אף שר לא קם לפני העם והשיב דברים ברורים, עקביים, שיג־טעו אמון בלב האזרחי־הישראלי. גם דברי רדיו רמאללה *, על פעולת־התגמול הגי־דולה בכפר נחלין, לא נראתה להמונים כפיתרון, אף שהעניקה לרבים תחושה של סיפוק. לכן היה זה טבעי, שמבט ההמונים פנה אל אותם המנהיגים שהציעו פיתרו־נות קיצוניים. האזרח הפשוט לא קיבל פיתרונות אלה — עדיין. אולם זו הפעם הראשונה שהיה מוכן לשמוע אותן, לש־קול ולחשוב. זה היה החידוש הגדול של השבוע — תרומתם הישירה של רוצחי מעלה־העקרבים למדינת־ישראל.

מישפט

משיא אל שיא

נוסף על ההפגזה האדירה שכוונה אליו על־ידי מנחם בגין, מעל במת הכנסת ומכו־כר מוגרבי, תל־אביב, ספג ראש־הממשלה משה שרת פגז נוסף מכיוון אחר לגמרי: מתוך האולם הדחוס עד אפס מקום של בית־המישפט המחוזי בירושלים.

בעת חקירת שתי־יוערב של העד השמיני במישפט גרינוולד־קסטנר (העולם הזה 845 ואילך), מנחם באדר, ח"כ מפ"ם בכנסת הראשונה והמזכיר לשעבר של ועד־ההצלה של הסוכנות בקושטא, טען הסניגור, עורך־דין שמואל תמיר, שמשה שרת הסגיר ל־בריטים את איש־הסוכנות יואל ברנד. סי־בת ההסגרה, לדברי תמיר: הבריטים לא רצו שברנד יחזור לגרמניה עם תשובה להצעתו של איש הגסטאפו אדולף אכ־מן *, לשחרר מיליון יהודים תמורת עש־רת אלפים משאיות.

באותה תקופה קיבל באדר את ההצעה דרך ברנד, ועתה הוא הובא להעיד ש־ההצעה היתה מבוססת, ושלקסטנר היתה סיבה מספקת לנהל משא־ומתן עם הגר־מנים בדבר עיסקה זאת, שהבריטים חיב־לו בה.

זה התאים למטרתו של עורך־דין תמיר: הוא רצה להעלות את המישפט לרמה פו־ליטית גבוהה, ולהשתמש בכל עד חדש של התביעה כבמדרגה, שניתן לעלות בעזרתה עד לפיסגת ההנהגה של הסוכנות היהו־דית, ולהוכיח שהיא שיתפה פעולה עם הבריטים בארץ־ישראל ועם הנאצים באי־רופה. ההאשמה שהוטחה נגד שרת היתה מכוונת: היא נועדה להכריח את התביעה להביא את ראש־ממשלת־ישראל אל דוכן־העדים.

השופט היסס. אולם טענתו של תמיר היתה חזקה מדי, אפילו בשביל מישפט קסטנר־גרינוולד גדוש־ההפתעות. הנאספים עצרו את נשימתם והשופט, בנימין הלוי, שלח מבט נוקב בעורך־הדין הצעיר שהח־ויר מהתרגשות: „איזה קשר יש בין טע־נות אלה לבין המישפט?" תמיר נחפז להכריז שהוא רק חוקר את עד התביעה, יהיה נכון להוכיח את אמיתות טענותיו כאשר יעלו העדים שלו על הדוכן. השו־פט היסס מעט, והירשה לתמיר להמשיך בחקירה.

המתיחות היתה הפעם גדולה מן הרגיל, היות וזו הפעם הראשונה בה נתקל תמיר בעד שהדף את כל התקפותיו המילוליות בקלילות ובזריזות. מנחם באדר עשה רו־שם עז. הוא ניצב על דוכן העדים בשלווה גמורה, בלם את התקפות־המצח של תמיר בתשובות ארוכות וחלקלקות. „האם ידעת כי מייד לאחר שהדביקו אנשי אצ"ל כרו־זים, שקראו למילחמה בבריטים, באו נערי השומר־הצעיר וקרעו אותם מעל לקי־רות?" שאל תמיר.

„לא, לא ידעתי על זה."

„הידעת שהשומר־הצעיר חטף חברי אצ"ל, עצר אותם בקיבוצים, עינה אותם לפני שהסגיר אותם לבריטים?"

„קראתי על כך בסיפרו של מוסינזון דרך גבר."

תמיר, איש אצ"ל לשעבר, נתמלא זעם, עיניו ירו ברקים כלפי יריבו השליו, ה־לבוש חליפה פשוטה, מרכיב משקפיים כהים. עתה הופיע על פניו של העד חיוך אדיב. הוא פנה אל תמיר ושאל: „מדוע אתה מתרגש כל כך?"

תמיר: „מספי שאדישותך פוגעת בי."

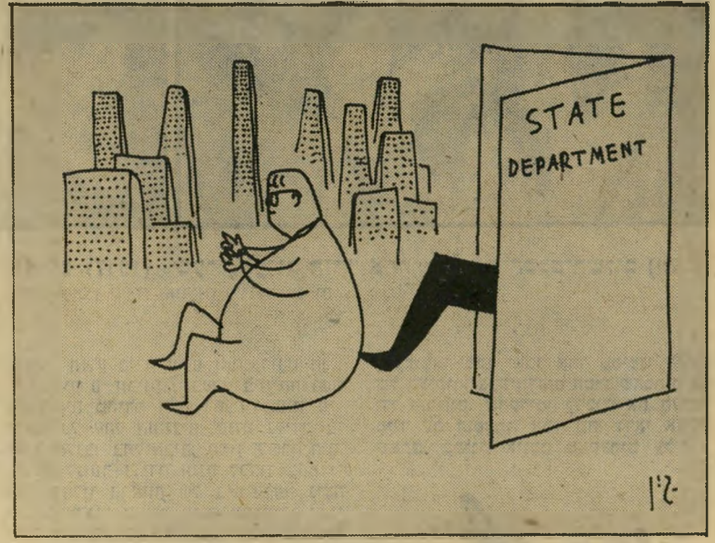
הקטיגור, אמנון תל, נתחייך, זו הפעם הראשונה אחרי זמן רב. הוא התערב ב־חקירה: „מר תמיר מנצל את ההזדמנות כדי לנהל תעמולת בחירות לטובת חרות."

גם הפעם החטיא תל את המטרה: תמיר פרש מתנועת החרות לפני כשנה, וטען שהמיפלגה אינה פעילה במידה מספקת נגד המישטר הקיים. בסוף החקירה היה ברור דבר אחד — הסניגור לא הצליח לשבור את באדר; אולם הוא השיג את מטרתו: גרינוולד וקסטנר נישכחו כימעט לגמרי, והמישפט המשיך להתפתח ולהגיע לשיאים חדשים.

* ענין זה היווה, כמה שנים מאוחר יותר, את אחד ממוקדי מישפטו של אדולף אייכמן בירושלים.

* כיום ממלא את תפקידו של מדור זה „דף תשקיף".

** באסיפה שבה הופיעו יגאל אלון ובני מהרשק (פולימרוק הפלמ"ח) נכחו כ־15 אלף איש, ובהפגנה שבה הופיע מנחם בגין היו, להערכת העולם הזה, כ־25 אלף משתתפים.

קריקטורה של עמוס קינן
„סוף־סוף יצאנו מוועדת שביתת־הנשק"

במרחב

דוריה וריגשי האצילות

כשהכריז ראש מועצת המהפכה המצרית, מוחמד נגיב, לפני חודש ימים, על כוונתו לקיים בחירות לבית־הניבחרים המצרי, נד־מה היה למצרים רבים שהגיעה השעה להגשמת מאוויהם. בשביל רוב המנהיגים הפוליטיים היה זה האות להתחיל במהומות. לא כן הדבר לגבי דוריה שאפיק, עורכת־דין נאת מראה, הנלחמת זה קרוב לעש־רים שנה למען זכויות האשה במצריים. למחרת שידור הידיעה הופיעה דוריה שא־פיק, בלוויית שלוש חברות צעירות ממנה, במועדון העיתונאים בקהיר. „באנו להמ־שיך את מאבקנו למען שיוויון־זכויות," הכריזו בתקיפות, „החלטנו לשבות שבי־תת־רעב עד אשר תכיר החוקה החדשה בזכות האשה לבחור ולהיבחר."

משך ימים אחדים קיצרו העיתונאים המצרים את מאמריהם על המאבקים ב־צמרת השילטון, והקדישו מקום לשובתות. בתורכיה, בסוריה ובסודאן — כתבו — השיגה האשה הכרה בזכותה להשתתף ב־חיים הפוליטיים, לבחור ולהיבחר. מדוע לא יהיה הדבר גם במצריים, ארץ המתיי־מרת להיות מתקדמת ונאורה. איש לא נתן תשובה. כמה אנשי־ציבור נרגזים הבי־עו דיעות תקיפות על מה שהיו עושים לאותן נשים אילו היו בעליהן. אך הדבר לא השפיע על דוריה וחברותיה. השביתה נכנסה לשבוע השני.

ביום העשירי קראו העיתונאים לרוש־אים, שהורו להעביר את הנשים לבית־החולים. ״ויש לנו אהדה רבה אליכן אבל, למען השם, אל תגוועו כאן!״ בבית־החולים זכו הארבע לביקור חשוב של עלי מאהר, יושב־ראש המועצה שמונ־תה שנה קודם לעריכת חוקה חדשה ב־מצריים. הוא הופיע בחדרן ובפיו דיברי נחמה: „אני מעריך ומוקיר את אומץ ליב־כן. אני גם יודע שנלחמתן למען האי־דיאלים שלכן. אולם דעתי שעשיתן כבר די והותר. תנו עכשיו לגברים להגן על זכויותיכן. אני מבטיח שלא נקפח אתכן."

אנשים

● **תיאודור** (תדי) **קולק**, מנכ"ל מישר־רד ראש־הממשלה, השיג בחודש שעבר 60 מיליון דולר בארצות־הברית, לתשלום החובות קצרי המועד של ישראל. בראיון שאותו העניק לעיתונאי היהודי־בריטי **ג'ון קימחי**, הכריז קולק: „חסכתי גם כמות גדולה של גלולות אספירין לראשי מישרד־האוצר, אשר לא ידעו כיצד להת־גבר על הבעיות הכספיות."

● רבה הראשי של תל־אביב, הרב **איסר יהודה אונטרמן**, שיצא בשבוע שעבר למסע בדרום־אפריקה, הותיר לתל־מידיו את אחת הסוגיות הקשות ביותר שהטרידו אותו. הסוגיה: האם מותר, לפי דיני ישראל, לבצע השתלה של בשר או עור ממת לחי — כלומר, ניתוח פלסטי. מקור הספק: ההלכה הטוענת כי המת אסור בהנאה.

באיזה SONY אתה בוחר..?

...תתחדש!

מרסום מלוניק/רבאל טיראן

„אגוזי של עלית- אגדה"

"בדורגלן השנה" עודד מכנס אומר:
"אגוזי של עלית - אגדה ! "
- כדורגלן הגון לעולם לא יקח סמים ממריצים,
אבל אם יש לו שכל
הוא יאכל אגוזי או שניים
לפני כל אימון ולפני כל משחק
חתיכת אגוזי היא "פצצת-אנרגיה" קטנה המכילה:
שוקולד, סוכר, גלוקוזה, שמני מאכל, אבקת-חלב,
אגוזים, קרמל-חלב - אגדה !

תאכלו וגם אתם תאמרו -

טוב לי עם אגוזי של עלית

זהו ציור היסטורי: בן נודע לראשונה על קיומו של שמואל בק, אז חייל בן 18 וצייר מערכת „העולם הזה"

מארוקו רימון

בתקופה שבה היה הכינוי „מארוקו סכין" שם־גנאי לעולים החדשים, עשה טוראי אלמוני ממארוקו, מעשה־גבורה עילאי, המשמש מזה 25 שנים מופת לחיילי צה"ל

בשנה שבה נטבעו בישראל מטבעות־לשון כמו „דופקים את השחורים" ו„מארוקו־סכין", בעיקבות העלייה ההמונית של יהודי מארוקו, הפך צעיר אלמוני לגיבור לאומי, ומעשה הגבורה שלו הפך מופת של הקרבה עצמית לחיילי צה"ל. הפרשה, שהעלתה את גאוותם העדתית של עולי צפון־אפריקה, אירעה בחודש מארס 1954, לפני 25 שנה. נתן אלבז, טוראי בחיל־הרגלים, עולה־חדש שבא לישראל בגפו, הצליח אז להחדיר זיק של קדושה לליבו של כל ישראלי. ככל צעיר מארוקאי אחר בן גילו, היה נתן אלבז נושא לבוז בעיני האזרחים הישראלים שגאוותם על תרבות אירופה־ אולם ברגע מכריע אחד, במיבחן העליון של ילוד־אשה, התרומם נתן אלבז לגדולה אנושית אמיתית.

בתרגישו שפתיל של רימון־יד שבפירוקו עסק, נדלק בטעות, וכי נותרו רק ארבע שניות עד שהרימון יתפוצץ באוחל גדוש חיילים, רץ נתן אלבז אל מחוץ לאוחל, כשהרימון בידו, ולחץ אותו אל גופו. הרימון התפוצץ בידו לפני שהספיק להשליכו לתעלה העמוקה שליד האוהל. נתן אלבז התרסק בהצילו את חיי חבריו. הוא הוכיח לכל, כי גדולה אנושית אינה קשורה בארץ מוצא. במותו המחיש, כי בשעת־מיבחן עליונה מסוגל הצעיר הישראלי, ללא חבדל ארץ־מוצא ולידה, להתרומם לפיסגה של אצילות־נפש והקרבה־עצמית.

להלן הכתבה שפירסם „העולם הזה" על מעשה הגבורה של נתן אלבז, ב־1 באפריל 1954 („העולם הזה" 858):

נתן אלבז לא חלם מימיו כי יבוא יום ושמו יחפוך סמל במדינת ישראל. השבוע, שעה שלהבות השינאה והדמים התפשטו לאורך חגבולות, שעה שעיני רבבות אזרחים חיו מופנות אל כוחות־הביטחון, ירתה כיתת רובאים של צבא חהגנה לישראל מטח־אש מעל לקבר טרי בבית־חקברות של גיבעת־שאול. היו אלה חברים־לנשק שבאו לחלוק כבוד אחרון לנתן אלבז, על מעשהו חגדול.

כך זה קרה

שיחזור מעשה הגבורה של נתן אלבז, טוראי בחטיבת „גבעתי", שמנע אסון כבד בעת שסוכך בגופו על רימוריד שניצרתי השתחררה באוהל מלא חיילים. בתמונה למטה נראים החיילים שהיו באוהל עם אלבז, עסוקים בסידור האוהל וכניקוי הנשק. כי החיילים בתמונה היו באוהל בשעת המעשה, מלבד רביטוראי מימין, הממלא את מקומו של אלבז שנהרג. התמונה מתארת את הרגע הרה הגורל — פנים האוהל, שניות בודדות לפני שמיעת נקישת־המוות של הרימון, שאלבז עסק בפירוקו. בתמונה מימין מתואר המחזה שניה או שתיים לפני ההתפוצצות. עם השמע נקישת הפצצ, מיהר החייל זיים סבאג אל מחוץ לאוהל, כששישה רימונים חיים בידו. נתן אלבז רץ אחריו כשהוא מחזיק בידו את הרימון שהופעץ. כשיצא החוצה ראה את חבריו עובדים בשטח. במקום להשליך את הרימון, ניסה להגיע אל התעלה שליד האוהל (בתמונה משמאל), ואז התפוצץ הרימון בידו.

לא היה זה מעשה־גבורה של שדה־קרב. לא היה זה גם מעשה הקרבה של חייל למען מולדתו. מעשים אלה רגילים במדינת ישראל. היה זה מעשה־גבורה ממין אחר — גדול יותר, אנושי יותר — מעשה־הגבורה של האיש הקטן. כי נתן אלבז הקריב את חייו לא על פי פקודה וגם לא על פי נוהג מקובל. הוא בחר למות, כי מצפונו הורה לו להקריב את חייו למען חבריו.

מן היום הראשון שעלה ארצה, לפני שלוש שנים, היה ברור כי יחסו של נתן למולדת החדשה, היה שונה מן היחס המקובל בין שאר העולים החדשים. הוא לא בא עם גל ההתלהבות הראשון של ימי יסוד־המדינה, סיפורי תלאותיהם של אלפי יורדים מרוקאים היו ידועים לו היטב. בכל זאת ברח בלילה מבית הוריו, בעיירה שופרו, ליד קזבלנקה, ופנה לעליית הנוער.

בארץ נשלח להכשרה בקיבוץ בנגב, משם התגייס לצבא. משך זמן זה הכיר את כל התופעות החיוביות והשליליות של חיי עולה חדש בארץ. אנשים קראו לו „מרוקאי"; הוא צחק להם. הסתגל מהר לתנאי הארץ, הקפיד לדבר עברית, התגאה כחייל קרבי. במחנות הצבא, כור־ההיתוך הענק, אליו זורמים רבבות צעירים מכל פינות העולם, מצא את ביתו.

בשבילו לא היתה הפלוגה סתם אוסף של אנשים, אשר איתם היה עליו לשרת 30 חודש במדים. בשבילו היה האוהל לבית־הורים, חבריו־לאוהל מילאו את מקום אחיו.

על כן, כאשר שמע את נקישת הרימון והביט סביבו, היתה הבריחה ברורה לפניו: חייו הוא או חיי חבריו. בארבע שניותיו האחרונות שקל את אהבתו לחבריו, את החיים שמצא בתוך פלוגתו־מישפחתו, ו־בשניות אלה נפלה ההכרעה הגדולה: מוטב שימות הוא מאשר ייפגעו עשרות חברים, שלא הרגישו כלל במתרחש.

הכרעה זאת לא היתה תוצאה של השכלה או הטפה. נתן אלבז לא קרא את ספרי־ניצ'שה ושירי־ביאליק. אולם היתה לו אצילות־הנפש העליונה, שרק מעטים זוכים בה.

לכן ישאר נתן אלבז סמל לא רק ל־מסירותו והקרבתו של החייל האלמוני, כי אם דוגמה בת־אלמוות לגדולתו של האיש המשוט המקריב את חייו למען יחיו חבריו.

„סמוך, יש בחורה"

ב חדרו של הרמ"ג התכנסו ששה חיילים, מכריו הקרובים ביותר של נתן אלבז. הם הסבו ליד שולחן־עץ חשוף, העלו זכרונות על חברם, שהקריב את עצמו, כפי שהכירוהו במעשיו היומיומיים, הקטנים הגדולים; על חייל בגדוד רגלים של צבא ההגנה לישראל. כתב העולם הזה, שזימן את הששה יחד, רשם את הדברים כפי שנאמרו.

הששה היו:

● **זיים סבאג**, טוראי, חבר לכיתתו של נתן, בן 20, עלה מקזבלנקה, מרוקו, לפני 19 חודש. התגייס מייד לצבא, יחד עם אחיו. מישפחתו נשארה כולה במרוקו.

● **מרדכי אלימלך**, טוראי, בן 20, גר באותו אוהל עם נתן, עלה מרבאת, מרוקו, לפני שנתיים וחצי. משרת כבר 26 חודש בצבא.

● **אהרן בן־אריה**, טוראי בן 23, עלה מבולגריה לפני שש שנים וחצי, שירת 25 חודש בצבא, גר עם מישפחתו במושב צורי־משה, ליד בית־ליד.

● **פתאמי חבר**, רב־טוראי, בן 20, עלה ארצה מעיראק לפני שלוש שנים, שירת 29 חודש וחצי בצבא, כל הזמן באותו הגדוד.

● **שלמה ישראלי**, רס"ג בן 32, שנה חמישית באותו הגדוד, הכיר את נתן היכרות אישית קרובה.

זה מה שהיה להם לומר עד נתן אלבז:

אלימלך: שמתי לב אליו בפעם הראשונה במאי 1952. אז שלחו אותנו מבסיס הטירונים לקריית־ענבים, בתור מחלקה של נח"ל. לפני זה שמעתי את השם נתן אלבז, מפני שהיה אתי יחד בפלוגה, אבל לא הכרתי אותו. בקריית־ענבים הכניסו אותנו לחדר אחד, יחד עם עוד שני בחורים. נתנו לנו יומיים להסתדרת וביום השלישי הוציאו אותנו לעבוד במטעים. היתה זו הפעם הראשונה בחיי שעבדתי. נתן גם כן היה אתי. הוא עבד כל הזמן במרץ, ולא שמעתי מפיו אף קללה או תלונה. הוא היה בחור בריא, פניו היו עגולות ורחבירות, היה לו שיער שחור־חום, בלי שפם. אפילו זקן לא צמח לו.

בן־אריה: גם אני הכרתי אותו בבסיס הטירונים. הוא היה במחלקה אחרת, אבל שמתי לב שתמיד היה מוכן לעזור לחברה. אם מישהו היה יוצא לחופשה, ולא היתה לו כביסה נקיה, היה נתן משאיל לו חולצה משלו. גם בשדה היה עוזר לחברה לסחוב דברים, נותן להם מים מהמימיה שלו. כשחילקו את הגדוד למשקים, שלחו אותי לכפר־ויתקין ולא ראיתי אותו במשך שמונה חודשים.

אלימלך: בקריית־ענבים הסתדר דווקא לא רע. בהתחלה, כשהיה מקבל חופשה, היה נוסע לקיבוץ חצרים. היו לו שם חברים מעליית הנוער, שבאו אתו ארצה. אחר־כך עברה כל הקבוצה לקריית־ענבים והוא היה מבלה איתם. לפעמים היינו יוצאים יחד לבקר בירושלים. היינו הולכים לקולנוע, או סתם מטיילים, כי לא הכרנו אף אחד בעיר, ולא היו לנו בחורות משלנו.

ישראלי: אני חושב שכן היתה לו בחורה. פעם שאלתי אותו בצחוק: בשביל מה לך חופש, מה תעשה בעיר? והוא ענה: סמוך, יש בחורה.

אלברט: אבל קרה גם שהייתי נותן פו פאס לחופשה והוא לא היה עוזב את המחנה. מה יש לי לעשות בעיר? היה שואל.

חבר: נכון. למשל בחופשה האחרונה שלנו, בערך שבוע לפני שנהרג, נשאר במחנה כדי לכבס את הבגדים שלו ולתקן את הציוד.

ישראלי: זה אופייני לו מאד. הוא היה בחור מסודר להפליא ותמיד הקפיד על הופעתו. אפילו כשיצא לאימונים, היה מופיע בבגדים נקיים ומסודרים. הוא גם תמיד התבלט בסידור המיטה, בנקיון, באיוורר את האוהל.

זיים: היה מתרחץ כל ערב...

ישראלי: בפלוגה הזאת היתה בעיה משמעותית חריפה. הבחורים באו בקבוצות קטנות, והיו רגילים לאורח־חיים של משק. עברו כמה שבועות עד שהתרגלו להלכי צבא סדיר, אבל לבסוף היו חיילים לדוגמה.

חבר: אתה זוכר את העסק שהיה לו אז עם המ"פ?

ישראלי: כן. זה היה ליד בית־גוברין. היינו אז בסידרה כשבא אלי המ"פ ואמר לי שאלבז סירב לקבל פקודה מהמ"כ שלו. הוא ידע שהיו לו יחסים מיוחדים עם נתן ולכן אמר לי שאטפל בו בעצמי. הבנתי שהעניין חמור, כי גם המ"כ וגם המ"פ נתנו לו פקודה והוא סירב למלא אותה. אבל בכל זאת קיוויתי שזה יסתדר. מצאתי אותו ליד חדר המישמר, מעוצבן ונרגש ביותר. לקחתי אותו הצידה והתחלתי לטיף לו מוסר. פתאום התחיל לבכות כמו תינוק וסיפר מה שקרה לו. התברר שכל העניין התחיל כשהמפקד שלו החליט לא לתת לו לצאת לחופשה יחד עם כל היחידה שלו.

זיים: זה היה בגלל זה שהיה צריך לעמוד למישפט מפני שאיבד את גלגלי־הירייה של המרגמה שלו.

בחזית שכונת־התיקווה

ל שראלי: זה היה פשוט עניין של נוהל. החופשה לא בוטלה, היא רק עוכבה עד שייגמר הבירור. הוא חשב שמענישים אותו. „המפקד," הוא אמר לי, „לא איכפת לי החופש. אבל זה פרינציפ, אני לא אשם!"

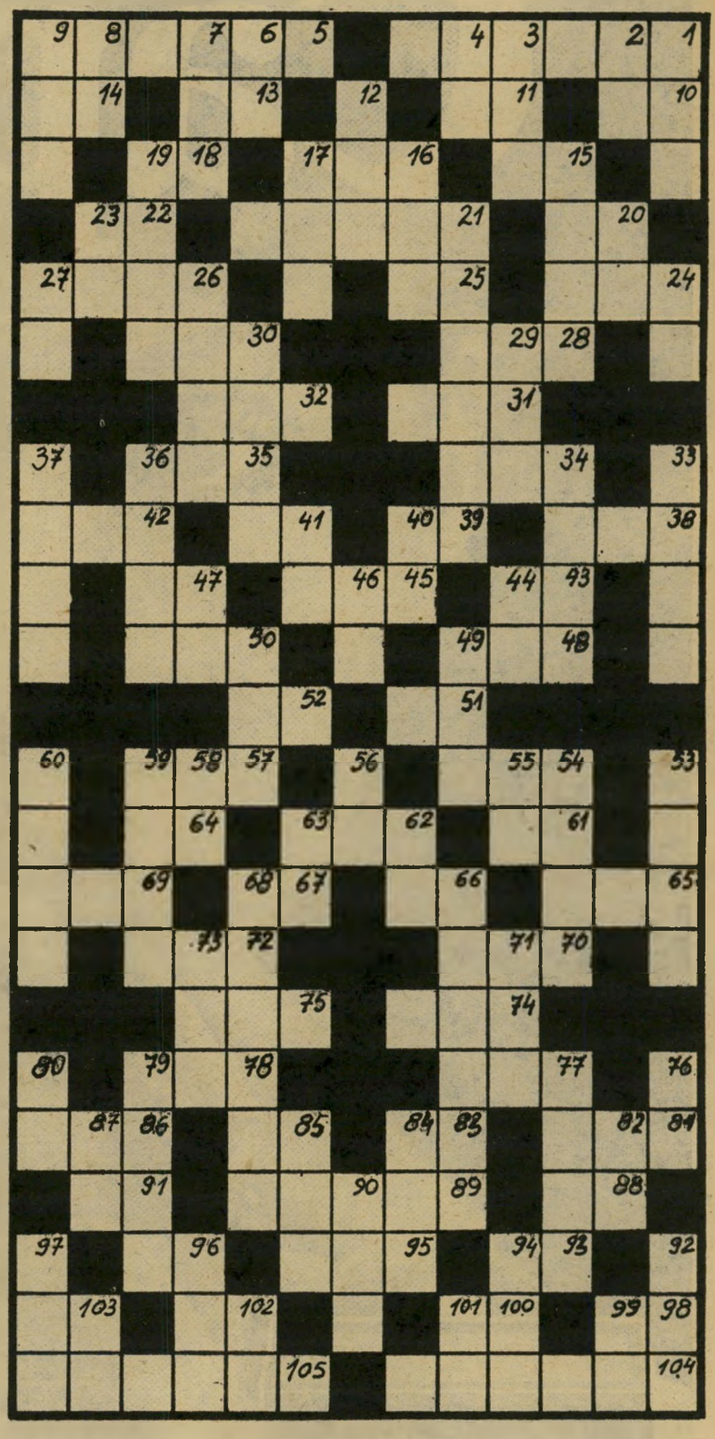
אלברט: הוא באמת לא היה אשם. הוא התרגז, מפני שלא פעם הודיע ש־הגלגל נופל לו בשדה. הוא קשר אותו בחוט, לקח אותו בכיס, אבל זה לא עזר.

(המשך בעמוד 52)

C10
פרסום ריר יעקבסון

תשבץ העולם הזה 2170

מאוזן:

1) רב־חובל; 5) שר־החינוך (ש"פ); 10) תרופה; 11) מינחה; 13) אם־הפנינה; 14) רסיסי־לילה; 15) חימה; 16) מיש־עול; 18) עולו; 20) קיטור; 21) כלי־עבו־דה; 22) מיקווה־ים; 24) בואו הלום!; 25) שלושים־וארבע (בגימטריה); 26) אבן־חן; 28) מינעל חורפי; 30) גדול בתורה; 31) וניל; 32) אחד מהורי; 34) ודאי; 35) אחי הבעל; 38) יובל; 39) חדר בספינה; 41) ענן; 42) חריץ; 43) בגד־שרד; 45) זיע; 47) נהר באיטליה; 48) רווחה; 50) עזוב!; 51) משאבת הגוף; 52) זאת; 54) פרי שדה ועץ; 57) שלוש המכות הראשונות (ר"ת); 61) רומס; 62) מחצב קשה; 64) נהר באפריקה; 65) מידה עש־רונית; 66) קמין; 67) מזיק לבגדים; 69) זאטוט; 70) הידד!; 72) הקדש מוס־למי; 74) זוג סופרים ישראלים (ש"מ); 75) מין ציפור; 77) שלב ראשון בגיוס; 78) עוף־טרף; 81) התקוממות; 83) אביון; 85) שן הפיל; 86) מיזרח; 88) סימן הכפל; 89) מונח בלוגריתמים; 91) סימן הניצחון; 93) מזון אבותינו במידבר; 95) חי לילי טורף; 96) כינוי; 98) מכשיר־עינויים; 100) ישן; 102) שייך ל־; 103) סלא; 104) ציר; 105) נאיוויות.

מאונך:

1) כישוף; 2) בתוכם; 3) מאחר בלילה; 4) מכינויי האלוהות; 6) ענף; 7) פרח־נוי; 8) מונח בתורת החשמל; 9) נזוז מפה!; 12) עירעור; 15) מן הצבעים; 16) כלי־קיבול לנוזלים; 17) קפל בבגד; 19) מכינוייה של ירושלים; 20) להבה; 21) מרכזנית; 23) מלכסיקון הצאן; 24) מזל; 26) גץ; 27) מושת על כל אזרח; 29) מתוח מעל מים סוערים; 30) גשם קל; 33) לפני גן־חובה; 34) בלתי־מסווג (ר"ת); 36) טרמינל; 37) חרוץ; 40) לאן?; 41) נצח; 44) עליך לדעת!; 46) מציאות; 47) זכר בבקר; 49) מיכסה הפתח; 50) יפעה; 53) צחיח; 54) חודש בשנה העב־רית; 55) סוף בלי התחלה; 56) יבשה בלב ים; 58) פקודה; 59) שליט ערבי; 60) מכר; 62) אומר; 63) שישה סידרי מישנה (ר"ת); 66) עניין; 68) פילוסוף יווני; 71) מספיק ודי; 73) מים קפואים; 76) מילת־תנאי; 77) חמסין; 79) אתר; 80) גוי; 82) משמש בקפיצה־לגובה; 84) שמיר!...; 85) הזדרז!; 87) מספיק!; 90) מן הזוחלים; 92) הכריע; 94) גמד; 96) סיעה בכנסת; 97) שמיכה; 99) מסולם הצלילים; 101) מלכסיקון הבקר; 102) במקום ההוא; 103) מילת־זיזרז.

מכתבים

נאמני ימי־הביניים בישראל

כוחות שחור קלריקלים ונאמני מהפכת ימי־הביניים, מנצלים את נמק הדמוקרטיה הישראלית, את היסוסי השילטון לבחור בין דמוקרטיה נבונה, צודקת, השולטת ביד חזקה, לבין ריקבון הפשרה, הנובע מלחץ של מיעוט.

כוחות אלה מנסים, עדיין בהצלחה מו־עטת, להשתלט על מוח המדינה ולשתול בו זרעי פורענות וחורבן. כוחות מעין אלה הם שהובילו את גרמניה הנאורה אל בין זרועות המיפלצת הנאצית. טמונה עוצמה אדירה ביכולת לנצל פחדים ותשוקות חייתיות ולחולל באמצעותם שינויים קי־צוניים בדרכי־חיים.

החייתיות המכונה לאומנות חוללה מה־פכות עקובות מדם, שהונעו בכוח ההמונים. אותן מסות אדירות שללו את זכותם ה־עצמית לחופש, מתוך חוסר מודעות מושלם. אין בקרבנו מנהיגים המסוגלים לבלום זרם עכור זה. אי היכולת להקטין את ממדי הניאו־פאשיזם הישראלי גורמת ל־הרס מהיר ופאטאלי של חרות הפרט.

אני קורא לכל בר־דעת למנוע ככל יכולתו נגע זה של ביריונות וחוליגניזם מאורגן. אסור לעבור לציד של הרוב הדומם ולהמשיך לשתוק. חייבים לגנות את הפעולות של קבאים צעירים, המער־ערים את יסודות הצדק והמחשבה החופ־שית. הם מוכנים להרוג ולהיהרג למען חזונם המעוות. תאי הריאקציה אינם ני־תנים לריפוי, אך חובה עלינו לרסנם ו־למנוע את התפשטותם ההרסנית.

אדם א., צה"ל

לאנשי עופרה, שנטלו את החוק לידיהם, פתחו באש לעבר אוכלוסיה ערבית ב־רמאללה, לעבר ילדים שידו אבנים, אין כל מחילה. יש להעמידם לדין, ומייד! לאלה המנסים למצוא הצדקה למעשיהם, מן הראוי להזכיר את ההוראות לפתיחה באש הנהוגות בצה"ל: התראה, סיסמה, ורק כאשר מוצו כל האזהרות יורים שלא־על־מנת־לפגוע.

כנראה שהוראות אלה אינן חלות על אנשי גוש אמונים. אם השילטונות לא ינקטו נגדם ביד חזקה, תשתרר אנרכיה מוחלטת בגדה המערבית והיא תהיה לנו לרועץ.

דן יהב, תל־אביב

● ● ●

מס השלום

מצבה הכלכלי של מצריים אינו טוב מזה של ישראל. אם לנקוט בלשון המעטה. גם הסיוע שהיא מקבלת מארצות־הברית, בעיקבות חתימת הסכם־השלום, נופל מזה

שתקבל ישראל. השלום מטיל על המצרים מעמסה צבאית וביטחונית לא קטנה מזו שנופלת על צה"ל. גם הם זקוקים להיער־כות חדשה, למיתקנים חדשים ולרכישת ציוד צבאי חדש. ובכל זאת יחוש האזרח המצרי משלם־המסים (רק חלק קטן מ־האוכלוסיה המצרית משלם מיסים) הקלה בעיקבות השלום.

ממשלת מצריים החליטה להקל את עול המיסים ולבטל את המס המייחד, שהוטל על אזרחי מצריים לצרכי ביטחון. לעומת זאת, בישראל כל הסיכויים הם שעול ה־מיסים יוכבד ואזרחי ישראל, בנוסף לאזרחי ארצות־הברית, יאלצו לשאת בנטל השלום.

הפיתרון: לעבור להתגורר עכשיו ב־מצריים ולשלם מיסים שם ולא כאן.

זאב צבעוני, תל־אביב

● ● ●

היונה בסכנה

רק פרחה יונת השלום מתוך השובך וכבר מאיימת עליה סכנה מצד הניצים — מדינות־הסירוב הערביות, המאיימות לבודד את מצריים ולטרוף את מהנהיגיה, ששמו שלום עם ישראל. מכיוון שהאינטרס ה־חיוני שלנו הוא שיונת השלום תמשיך לעופף בשמי המזרח־התיכון, ראוי ש־

מנהיגי ישראל יתנו דעתם ויתחשבו ב־מצבו החמור של נשיא מצריים ולא רק באינטרסים המיפלגתיים־פנימיים שלהם. עלינו להקל על הנשיא סאדאת לעמוד בלחצים שמפעילים עליו, ולא להסכו ל־טרף קל לעטים, לבזים ולשאר עופות הטרף. תיקוותי שנדע להתעלות ולהבין זאת.

יפה ברוך, ראשון־לציון

● ● ●

הו"ר לא מפרגן

בנאומים המארתוניים בכנסת, לקראת החתימה על חוזה־השלום, קרא משה שמיר לעבר מנחם בגין נגד הקמת אנדרטות לחיילים המצריים שלחמו ב־1948 בדרום הארץ. בגין השיב לו, שגם את חיילי האוייב יש לכבד ואין פסול בהקמת אנדר־טות לזיכרם. באותו מעמד שיבח אורי אבנרי את עמדת בגין באומרו: „כל הכבוד! כל הכבוד!" יו"ר הכנסת, יצחק שמיר, לא היה מרוצה, כנראה, מהערה זו וצעק לעבר אבנרי: „אל תעזור לראש־הממשלה!" הוא אשר אמרנו: היו"ר לא מפרגן לאורי אבנרי, אשר החרה־החזיק אחר מנחם בגין. כידוע לא נמנה היו"ר עם המצביעים עבור חוזה־השלום, ודי לחכימא ברמיזא.

בן־ציון בר־גיו, גבעתיים

● ● ●

הכעת תודה

אני רוצה להודות באמצעות עיתונכם לצוות המחלקה הכירורגית ב', בבית־החולים קפלן, ולראש המחלקה, הד"ר פפרמן, על הטיפול המסור שהעניקו לי.

אילנה יראי־פן, תל־אביב

● ● ●

נוצות־שלום מרוטות

קודם פרטו לנו את השלום לפרוטות, הפכו אותו מאידיאל נישגב לסעיפים יב־שים של חוזה מישפטי, מרטו את נוצותיו והקיזו את דמו. עכשיו מתפלאים עלינו, שאין אנו שמחים בו. טוב שקילקלו לנו רק את השימחה ולא את השלום.

מאיר כדורי, בת־ים

ההיסטוריה של עם ישראל תשכח לי־מנחם בגין את שלושים שנותיו באופוזיציה העקרה. היא תזכור לו רק את ימי מילחמתו בבריטים ואת תעוזתו בחתימה

(המשך בעמוד 13)

מטרה קרובה... מטרה קרובה...!

שיפוץ בדירה בעוד 6 חודשים

רוצה אמבטיה! רוצה סלון!
רוצה שיפוץ כללי בדירה!
וזה לא צחוק, כי זה נראה
רחוק רחוק...
אבל יש חדש תחת השמש (בדיסקונט)
„חן 6", תוכנית חדשה
להגשים כל מטרה בחצי הדרך
ובחצי הזמן!

מה עושים? מפקידים כמה שיכולים
3,000-300 ל"י כל חודש
במשך 6-10 חודשים
(בחודש הראשון מפקידים בבת־אחת 3 הפקדות)
ואז מקבלים הלוואה*
וגם אותה מחזירים במשך 6-10 חודשים.
ועכשיו — להתלבש, לצאת ולפתוח „חן 6" חדש,
(לחידוש המלתחה לקראת אופנת השנה הבאה).
„חן 6" — עוד להיט בלעדי של בנק דיסקונט.

* הריבית על ההפקדות שווה לריבית על ההלוואה.

חן 6 לחסוך למטרה קרובה

טוב לעבוד עם

בנק דיסקונט

נעלי אליס מציגים את

quicker's קוויקר'ס

הנעלים הגמישות והנוחות ביותר בעולם.
(לא תאמין עד שתראה זאת בעצמך ..!)

הקוויקר'ס של נעלי אליס, מיוצרות בדגמים
אפנתיים של דור הסילון מעורות רכים ויקרים.

בקוויקר'ס של נעלי אליס, תהיה הליכתך
גמישה וקלילה כאילו אתה מרחף באוויר.

בקש למדוד קוויקר'ס באחת מחנויות הנעלים
המובחרות. אנו בטוחים שלא תרצה להורידן עוד.

quicker's קוויקר'ס
הנעלים הגמישות של
alice נעלי אליס

קוויקר'ס של נעלי אליס להשיג ב: **תל-אביב**: די-וי - אלנבי 35. מיקולינסקי - אלנבי 45, דיזנגוף 127. פומרנץ - אלנבי 33, דיזנגוף 150. רונדו - אלנבי 29, דיזנגוף 119. בוקאי - נוה שאנן 9. צבר - יהודה המכבי 73. יפו: פניקס - שד' ירושלים 20. ירושלים: מאוטנר - בן יהודה 9. מרה - בן יהודה 5. פרידמן - יפו 45. שיק פריזיאן - יפו 63. חיפה והקריות: צוריאנו - הרצל 29. צמרת - שד' הנשיא 117. שיינמן - הרצל 15. אמפי - החלוץ 42. קרית מוצקין: סנדר - קק"ל 17. קרית ים: בני - ליימן 1. אזור המרכז: רחובות: באום - הרצל 160. נס-ציונה: הולנדר. ראשל"צ: אריה ימפולר - הרצל. לוד: לילי - הרצל 48. אשדוד: באום - המרכז המסחרי. בת-ים: ראוז - מגדל נחום. חניב - אנילביץ 7. רמת-גן: שולי - ביאליק 47. פתח-תקוה: מיקי - ההגנה 13. גו'לין - מוהליבר 1. טופז - חיים עוזר 14. בני-ברק: שיינפלד - עקיבא 62. אזור השרון: נתניה: גזית - הרצל 24. הרצליה: נעלי הרצליה - סוקולוב 26. זהו זה - סוקולוב 48. מלמו - סוקולוב 13. כפר סבא: כפיר - ויצמן 72. רעננה: מלמו. אזור הצפון: עכו: ארבע העונות - בן עמי 26. עפולה: ארבע העונות - ארלוזורוב 16. נצרת עילית: מירב - מרכז מסחרי חדש. טבריה: נעלי זאנה יוסף. חדרה: מיאמי - הרברט סמואל 66. נתן - הנשיא ויצמן 50. אזור הדרום: קרית גת: עינבר - מרכז מסחרי 3. דימונה: נעלי בן ישי - המרכז המסחרי. באר-שבע: אטרנה - פסג' אוניקו. נזרית - מורדי הגטאות 40. שיק - קק"ל 85. אילת: שיק פריזיאן - מרכז מור.

מכתבים

(המשך מעמוד 10)

על תחזה־השלום. עלינו להודות להשגחה העלינה, שהעמידה את בנין בראש הממ־שלה דווקא בתקופה זו, שכן אילמלא הוא, לא היינו מגיעים לשעה ברוכה זו.

יעקב הראל, תל־אביב

עם חתימת הסכם־השלום ברצוני לשלוח ברכה לשבועונכם, שללא ספק היה לו חלק בהכשרת הקרקע לקראתו. יישר כוחכם.

עקיבא פניאל, ירושלים

● ● ●

נשק לכלבי השמירה

נוכח פעמי השלום הקרבים ובאים ו־רכישת כמויות אדירות של נשק אמריקאי, נישאלת השאלה, לשם מה נחוצות כמויות עצומות כאלה של נשק? מה יעשו ישראל ומצריים בנשק זה, ולשם מה השקיע הנשיא קארטר מאמצים כה כבירים ב־השגת השלום?

התשובה פשוטה: כאשר הכלב ה־ישראלי והכלב המצרי רבים ביניהם, אין הם מסוגלים לשמור על החצר. זו הסיבה שקארטר טרח כל כך להשכין שלום בין כלבי־השמירה שלו ולספק להם נשק בשפע.

שבתאי זיו, רמת־גן

● ● ●

הקוף והנמר

להצהרתו האחרונה של הנשיא קארטר, בדבר נכונותה של ארצות־הברית להכיר באש"ף על־תנאי, אין שום משמעות פו־ליטית. הרי לא מדובר כאן כלל בצורך להעניק ריבונות ל־עם הפלסטיני על שטחי מישיגאן או וירג'ינית. כיצד יכול אש"ף להכיר במדינת ישראל, כ־אשר זו מוכנה ל־שוחח איתו רק ב־שדה הקרב, כדברי יצחק רבין, שלא לדבר כלל על ראש־הממשלה מנ־חם בגין? מבחינתו של אש"ף תהיה זו התאבדות פוליטית. למה הדבר דומה? לפיל המבקש מן הקוף לרדת מהעץ, טרם גורש הנמר, האורב לו למטה.

סובול

איגנציו (יצחק) סובול, תל־אביב

● ● ●

תשליך

אחרי חתימת חוזה השלום, כאשר ייפת־חו הגבולות בין ישראל ומצריים, בעוד כשלושה חודשים, יגהרו רבבות תיירים ישראלים למצרים. לרגל הירידה מצריימה חיברתי את השיר הבא:

ים־סוף, חיל־פרעה, רעמסס ופיתום, / ורכב מצריים עולה מן התהום / יורדים שוב מצריימה עדת ישראל / מי זה מילל ומי זה פילל? / בארץ הגילוס, על שפת היאור / בסבך צמחיה עסיסית, / קבוצת אברכים ממדינה באיזור / עשופים בגלי־מות וציצית. / פותחים בניגון וריקוד חסידי / מילאו הגבעים בגפנים; / לחוג שם את ראש־השנה היהודי / לקול צהלת זבנים.

ורוח על מים זכים תלחש / סדות של ימים ארוכים, / ויפי השמיים בצבע של אש / ישקו קני־סוף ירוקים. / בארץ הגילוס, על שפת היאור / בסבך צמחיה עסיסית, / אידיליה שוררת בין עמי ה־איזור / וגפן מלאה הכוסית. / ים־סוף, חיל־פרעה, רעמסס ופיתום / ורכב מצריים שוב מצריימה עדת ישראל / מי זה מילל ומי זה פילל?

שמואל איילון, תל־אביב

● ● ●

„לעולם לא" פירושו מחר

„לא יעלה על הדעת שישראל תיכנע ותסכים להקמתה של מדינה פלסטינית שניה. אולם כדי למנוע זאת, הכרח הוא לישראל ממחר! לא, מהיום! — להפוך את ההתיישבות בכל חלקי ארץ־ישראל, ליעד הלאומי המרכזי של ישראל" (אריק שרון, שר־החקלאות מעריב, 13 במארס 1979).

מצד שני — אליבא דאריק שרון, על התושבים ביהודה ושומרון לקבל תו־פעות אלו ככתבם, לשונם וביצועם — לא להתפרע ולעשות הכל, שהטרגדיה של 1948 לא תחזור.

כשהדברים הללו מהדהדים עדיין במוחי, נזכרתי בסרט האם פאריס בוערת? ש־הוקרן בארץ לפני שנים. תואר בו הכובש הנרמני־נאצי, בימיו הראשונים בצרפת, ל־אחר כניעתה ללא־תנאי לגרמניה, ככובש נאור, המסביר פניו לאוכלוסיה הצרפתית והמשועניין בשיתוף פעולה עם תושביה. עד לאותו יום שהמתחרת החלה מרימה ראש.

במורד רחוב פאריסי ריק מאדם, נעה באיטיות שיירה צבאית גרמנית, כאשר לפתע פתאום, מגגותיהם של כמה בניינים — ניתכה בבת אחת אש עזה על השיירה. כלי־רכב רבים עלו באש וניזוקו כתר־צאה מכך, ואבידות רבות היו ל־נאצים: מאז אותה תקרית תכפו והלכו פעולות המחתרת הצרפתית והדרך להת־דרדרות היתה קצרה משני הכיוונים. ה־כובש הפסיק להיות נאור ואילו אנשי המחתרת הגבירו פעולתם ביתר שאת.

הריבונות על שטחי הגדה המערבית לא הוכרזה מעולם על־ידי מדינות העולם כאשר הכובש היה ירדני, לא כל שכן עם כיבוש השטחים על־ידי ישראל. אין מדינה בעולם שהצהירה בפומבי, כולל ארצות־הברית, שיש לדרוש מכמיליון וחצי ערבים החיים בשטחים, לאהוב אותנו אם אינם רוצים בכך. יוצאת מבלי לחלום לשאול אותם על חופש התי־ארגנות פוליטי, שבאמצעותו יחליטו על עתידם ומנהיגיהם.

האם בכך שנחזור ונרמוס כל התארג־נות פוליטית של התושבים, על דעת עצמנו, בצורה בולדוזרית, לא יוצר חלל ריק, שהקיצוניים ימהרו למלא אותו?!

איך היו אירגוני המחתרת מרגישים, אם הבריטים, על דעת עצמם, היו מודיעים חד־משמעית לראשי היישוב, שלמרות הקמת ועדת פיל, לחקירת המאורעות בארץ, הם מצפצפים על כל העולם והולכים להקים אוטונומיה לעם היהודי בנוסח בריטניה?!

ולמי שאומר „לעולם לא" למדינה פלס־טינית לצד מדינת ישראל, הרי כבר נאמר: „לעולם לא — פירושו מחר!"

נח כהן, רמת־גן

● ● ●

טעות ומרירות

בעיתוכנם (העולם הזה 2168) במדור הטלוויזיה, נכללה פיסקה ממנה משתמע כאילו סרטי קסטל לא הגישו במועד חומר־רקע על הסרט ישראלים בחו"ל (ומשום כך, מסתבר, נמנע מכם להקדים פירסום נאות לשידור).

להוה ידוע לכם, כי אכן העברנו בזמן את חומר הרקע הנדרש, ועובדה היא שכל העיתונים והז־שבועונים הקדישו מקום נרחב לטכסט כתוב ולצילומים על הסרט.

מכאן שהטחת ה־האשמה של כתבת־כם כלפינו אין לה כל צידוק. במידה שמשהו השתבש ב־דרך מלישכת הדו־בר למערכת העולם הזה (או בכיוון ה־הפוך), צר לנו על כך, אולם ודאי הוא שלא היה מקום „ללכלך" דווקא אותנו.

שגריר

ייתכן שלא הייתי נזעק לפנות אליכם, אילולא היה זה כבר מיקרה שני של הטחה בנו בשמנו הטוב, בכל מה שקשור לנושא הפירסום המוקדם. גם בפעם ה־קודמת לא היה מקום להערה מרושעת, וגם הפעם לא, ושקשה לי קצת להבין מה גורם לכך, ומדוע. מאחר שאני קצת מכיר אותכם, אני מרשה לעצמי לקוות כי היו אלה פליטות־קולמוס פזיזות, ש־נגרמו לא מתוך זדון, אלא תחת לחץ עבודה. אולם כך או כך, נותר בפינו טעם של מרירות. בכל מיקרה — אנו עומדים לרשות מדורכם כל אימת שנדרש לכך.

מיכה שגריר, סרטי קסטל, תל־אביב

המסע לא יתבטל, ואם יתבטל — תבוא במקו־מו חבטחה קוסמת. עיסקה גדולה אותה החלטת לבצע, תצא סוף־סוף לפועל. היא גם תישא רווחים גדו־לים. נסה להשתמש ב־כסף שתרוויח פעם נו־ספת, אבל בזהירות. אל תתן להצלחה לסנוור אותך ושקול כל צעד בטרם בי־צעת אותו. את, בת טלה, עיירכי בשבוע זה את כל הקניות שתיכננת. במישור הרו־מנטי אומנם צפוייה לך הצלחה, אך היא חולפת. האהבה האמיתית היא רק זו שמגלה לך ידידך הוותיק.

* * *

הענן שרבץ על חיי המישפחה שלך ייעלם סוף־סוף, ותזכה להרבה רווחה, שלווה ונחת. עצותיו של אדם קשיש תבאנה לך תועלת רבה מכפי ששיערת. הצלחה בעבודתך תגיע, סוף־סוף. המכתב שכתבת לאדם קרוב שנוסע ל־חו"ל יביא גם הוא תוצ־אות טובות. צפוייה לך סכנה מנטייתך להתלהבות יתר. בת שור, אדם שנתת בו אמונך יאכזב אותך קשות, אך לקראת סוף השבוע צפויה לך הצלחה שתשכיחו מליבך.

* * *

יהיה זה אחד השבו־עות הנעימים והמרת־קים ביותר שידעת זה שנים. קשריך עם בן זוגך יתהדקו במהירות, בגלל נסיעה משותפת, או בילוי משותף, שב־סופם תמצאו את עצ־מכם מאושרים וקרו־בים זה אל זה יותר משהייתם אי־פעם. ב־קרב המישפחה, יהיו ימי אמצע השבוע נעימים ומאושרים מאד. נצלו זאת.

* * *

אם לא תיזהר בעבודתך, ייגרם לך נזק כספי גדול, או אולי אף אובד־דן מישרה. העייפות ה־טיבעית שאתה שרוי בה מצטרפת לכך, ו־אתה תהרהר אם לא כדאי לעזוב את הכל. אל תעשה זאת בלי שי־קול דעת מדוקדק. יום א' הוא יום נוח לאהב־הבים חדשים. לא צריך להתלהב ממחשבות של „הנה תפשתי את אהבת חיי". זו אזהרה. יש להקדיש מחשבה לפני צעד גורלי זה.

* * *

מצפה לך שבוע נפלא מבחינה רומנטית. סוף סוף תפוצה על עוג־מת־הנפש וחכאב שנג־רמו לך בפרשת האה־בה הגדולה שנסתיי־מה לא מזמן. נסה לכ־בוש את נטייתך לנקום בבן־חזוג החדש על כל שהישן עולל לך, והת־נהג אליו כמו שמגיע לו. נסיעה קצרה תגלה לך עובדה מפ־תיעה, שאם־כי אין לה משמעות לגבי עתידך או מעמדך — בכל אופן, היא תלמד אותך לקח, ש־יתן לך הרבה מאד חומר למחשבה.

* * *

נכון לך שבוע סוער, והצלחות רבות, בלתי צפויות בחלקן. התחוז־מים השונים בחייך ית־ערבבו, ידידים קרובים יפלשו לעסקיך, וחב־ריך לעבודה יגלו אה־דה וידידות אישיים ביותר. בן זוגך יגלה הבנה מיוחדת במינה ל־מצבך, ממנה תשאבי עידוד רב. רכז את תשומת ליבך לעניינים חשובים, ודחה את כל מה שניתן לשבוע הבא. אל תתקרב מבחינה ריגשית לבת דגים.

עצבים חזקים! זה מה שאתה צריך השבוע. שב על אחוריך וחכה. השתדל לא לקפוץ מעל לקור־קבן. השתמש במה ש־יש לך, אחרת תגיע למצב ממנו לא תצא בקלות. חסוך לשעת צרה. כי היא עומדת בפתח. ומי הוא חכם, הרואה את הנולד. לך, עקרבית מראים הכו־כבים שבוע של אה־בה ובילויים רבים.

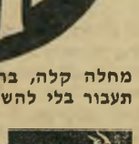

* * *

לבני קשת זהו שבוע של שיחרור מלחצים מעיקים. בעיקר פיזיים. הלבטים אם להיענות או לסרב יפתרו אם תפנשי בן מזל אריה בסוף השבוע. אל תסר־בי. בן קשת שזכה ל־הצלחה בשבוע שעבר עלול למצוא עצמו מבו־דד. גלי יותר עורמה בעסקים ותצליחי להת־גבר על כמה מיכשולים.

מחלה קלה, בה לקית בתחילת השבוע, תעבור בלי להשאיר אחריה עקבות. בחיי האהבה שלך חל מש־בר קטן. גם עליו תת־גברי. אבל רק אם תד־עי איך להתנהג. פנקי אותו ותני לו להבין כי הוא האחד ויחיד בחייך. אחרת הוא עוד עלול לעזוב אותך. לך בת גדי, צפוי שבוע יבש. לא תצליחי ב־שום דבר: לא בעבו־דה ולא בחיי המישפחה. אין לך ברירה אלא להשקיע כולך בלימודי השפות שלך.

* * *

הנסיעה שאתה מצפה לה תתעכב, וכל לוח הזמנים שלך יש־תבש, אך אל דאגה, תוך ימים ספורים ה־עניינים ישובו לסידרם, והשיבוש יביא בסופו של דבר תועלת רבה. בעיות מין יסתירו את שלוותך. האדישות בה נהגת לאחרונה כלפי אדם קרוב אליך תג־רום לך אי נעימות רבה. הקדישי לבן זוגך תשומת לב נוספת.

* * *

השבוע נוח מאד להתבססות באווירה חדשה, מישפחתית או מיקצועית. ביט־חון העצמי לא יכזיב אותך הפעם, כפי שהכ־זיב במיקרים רבים ב־עבר. בת דגים, אם את רווקה, ועומדת בפנייך אפשרות של התקש־רות של גבר מבטיח, אסור לך לסרב עתה. כמעט כל החלטה ש־תקבלי השבוע תוכיח את עצמה כנבונה ו־מוצדקת. אל תתייעצי עם חברותייך לפני שתחליטי, כי לא את טובתך הן רוצות. בכל אופן, לא בשטח זה דווקא, מוטב שתסמכי על האינטואיציה שלך.

נטייתך להשתלט על אחרים ולכפות עלי־הם את רצונך בכוח אי־שיותך מפריעה להתקד־מות שאתה מצפה לה. צפויה לך הצלחה חב־רתית גדולה, והיכרות מועילה עם אדם מפור־סם ובעל השפעה. היח־סים המתוחים עם בן־זוגך ישתפרו לקראת סוף השבוע, אך יור־עו שוב, באשמתו.

* * *

עצבים חזקים! זה מה שאתה צריך השבוע. שב על אחוריך וחכה. השתדל לא לקפוץ מעל לקור־קבן. השתמש במה ש־יש לך, אחרת תגיע למצב ממנו לא תצא בקלות. חסוך לשעת צרה. כי היא עומדת בפתח. ומי הוא חכם, הרואה את הנולד. לך, עקרבית מראים הכו־כבים שבוע של אה־בה ובילויים רבים.

* * *

לבני קשת זהו שבוע של שיחרור מלחצים מעיקים. בעיקר פיזיים. הלבטים אם להיענות או לסרב יפתרו אם תפנשי בן מזל אריה בסוף השבוע. אל תסר־בי. בן קשת שזכה ל־הצלחה בשבוע שעבר עלול למצוא עצמו מבו־דד. גלי יותר עורמה בעסקים ותצליחי להת־גבר על כמה מיכשולים.

מחלה קלה, בה לקית בתחילת השבוע, תעבור בלי להשאיר אחריה עקבות. בחיי האהבה שלך חל מש־בר קטן. גם עליו תת־גברי. אבל רק אם תד־עי איך להתנהג. פנקי אותו ותני לו להבין כי הוא האחד ויחיד בחייך. אחרת הוא עוד עלול לעזוב אותך. לך בת גדי, צפוי שבוע יבש. לא תצליחי ב־שום דבר: לא בעבו־דה ולא בחיי המישפחה. אין לך ברירה אלא להשקיע כולך בלימודי השפות שלך.

* * *

הנסיעה שאתה מצפה לה תתעכב, וכל לוח הזמנים שלך יש־תבש, אך אל דאגה, תוך ימים ספורים ה־עניינים ישובו לסידרם, והשיבוש יביא בסופו של דבר תועלת רבה. בעיות מין יסתירו את שלוותך. האדישות בה נהגת לאחרונה כלפי אדם קרוב אליך תג־רום לך אי נעימות רבה. הקדישי לבן זוגך תשומת לב נוספת.

* * *

השבוע נוח מאד להתבססות באווירה חדשה, מישפחתית או מיקצועית. ביט־חון העצמי לא יכזיב אותך הפעם, כפי שהכ־זיב במיקרים רבים ב־עבר. בת דגים, אם את רווקה, ועומדת בפנייך אפשרות של התקש־רות של גבר מבטיח, אסור לך לסרב עתה. כמעט כל החלטה ש־תקבלי השבוע תוכיח את עצמה כנבונה ו־מוצדקת. אל תתייעצי עם חברותייך לפני שתחליטי, כי לא את טובתך הן רוצות. בכל אופן, לא בשטח זה דווקא, מוטב שתסמכי על האינטואיציה שלך.

להיות יהודי בגרמניה, אחרי הקרנת „שואה"

מה אני, יהודי או גרמני?

ההגדרה של שאלה זו אינה כל כך מסובכת, כפי שהיתה לפני עלות היטלר לשילטון. אין יותר קונפליקטים פנימיים כאשר דנים בשאלות מסוג זו. אחרי השואה, אחרי הפשע הגדול ביותר שחוללו יצורי־אנוש בתולדות האנושות, מרגיש אני את עצמי בראש וראשונה כיהודי, כל עוד אני חי בגרמניה. ראיית עצמי בצורה אחרת היא בלתי אפשרית עבורי.

השינויים, העולם החיצון, עצם העובדה שליהודים יש סוף־סוף מדינה משלהם ויש להם לאן לפנות בעת צרה, כשסכנה מאיימת עליהם — מקום שכדי להיכנס אליו אין הם צריכים להתחנן כדי להשיג אשרה — כל אלה מובילים להיבט חשוב ביותר: ארץ־מולדת, מושג חדש לגמרי עבור היהודים בגולה.

לא יושבים יותר על המיזודות בגרמניה. אבל בזמן האחרון עוקבים ברגשות מעורבים אחרי התנהגות הימין הראדיקאלי הנאצי. כשבבתי־הספר בגרמניה מתחים על מחנות־ההשמדה, אנו יכולים להיות מאוחרים שיש לנו ולילדינו מדינה משלנו, כמו כל העמים.

כשאני עוקב אחרי החדשות ברדיו ובטלוויזיה, מה שמעניין אותי בראש וראשונה הם המאורעות המתרחשים או הקשורים בישראל. בכל פעם שדנים במדיניות של ישראל אני מייצג עמדה פרו־ישראלית חזקה יותר מאשר אדם ג׳ישראלי, הסבור שהישראלים אינם צריכים להיות כה עקשנים. עמדות מסוג זה נובעות מתוך נוחות או פחד, פחד מפני מחסור בדלק או מפני העלאת מחירי־הדלק במקרה של מלחמה.

בהתרגשות מרובה קורא אני יום־יום כיצד הופך הנפט להיות האמצעי רב־ההשפעה ביותר. מכאן מורכבות בלתי־נפתרת בלילה המחשבה לאיראן, המאיימת להפוך סכנה גדולה לגבי ישראל. תגובתי היא כמובן שונה מזו של תעשיין גרמני לא יהודי, החושב רק על האינטרסים של עצמו. במקרה זה אני, כמו יהודים אחרים החיים בגרמניה, נוסעים על מסילה אחרת. מה עוד שאיני מסתיר את עובדת היותי יהודי, בניגוד לתקופות שבהן הרבה אישים לא בהכרח הודו תמיד כי אכן יהודים הם. אני אישית, ואין זה משנה היכן אני מתגורר ותחת איזה מישטר, חש את עצמי תמיד כמשתייך לעם היהודי.

■ ■ ■

ההתייחסות של החברה הלא־יהודית בגרמניה כלפי כיהודי, היא שונה.

מתוך הניסיון שצברתי אין בעיות מיוחדות בענייני עסקים. בנקים וחברות בינלאומיות עושים עמי עסקים ברצון. גם הקומוניקציה שלי עם החברה הלא יהודית, מבחינה חברתית, היגה חיובית. המעגל החברתי שלנו מורכב מחברה של אנשים אדיבים, תרבותיים וסימפאטיים. מעגל זה יכול היה להתרחב אילו היה לי יותר זמן ולא הייתי צריך להרבות כל כך בנסיעות. ניתן לומר בביטחון שבחוג החברתי שלי לא נתקלתי באף דמות נאצית. תשעים אחוז מהאנשים הם כאלה שהיו עדיין ילדים בתקופת המילחמה או שטרם נולדו אז. אבל, כמובן, צצה ועולה בראשי מדי פעם המחשבה, כיצד היו חברים אלה נוהגים לוא עלה היטלר חדש לשילטון בגרמניה. מי מהם אכן ישאר בן־אדם ומי יסב את ראשו לאחור כדי לא לראות כיצד לוקחים את ידידם האהוב? או שמא מישהו מהם יהיה מסוגל לסייע ולשתף פעולה עם הרודפים? מחשבות מסוג זה לא אוכל אף פעם לגרש ממוחי, אחרי מה שהתחולל לפני ארבעים שנה, כאשר היחסים בין היהודים והלא־יהודים באירופה היו טובים יותר מאלה הקיימים היום.

הרצון להתגורר, מסיבות פוליטיות, במקום אחר מאשר בגרמניה, עדיין אינו קיים בי. כשאני שומע על פגיעה ביהודים בגרמניה מתעורר בי הרצון להילחם אך לא לעזוב. כל פעילות נגד יהודים נתקלת בביקורת, אך ללא פחד.

כיהודי אני חש חובה כלפי האנושות כולה, מבחינה מוסרית, סוציאלית ודתית. כיהודי אני מנסה עד כמה שאפשר להתנהג בצורה הומאנית יותר. מניסיוני אני יודע שלעם היהודי יש אחריות קולקטיבית. למעשים הטובים או הרעים של הפרט, אחראית האומה כולה.

כשאנו מתבונן לאחור בזוועה שהתרחשה במדינה זו בעבר, קשה לי להגדירה במושגים אנושיים. אני נזכר באפיזודה הבאה: זה אירע לפני זמן רב, ב־1946, בתחנת הרכבת המרכזית של ברלין. נפרדתי משני חברים שעלו לישראל. תחנת הרכבת היתה מלאה בקרובי משפחה, סבתות וסבים, דודות, אמהות, אבות וילדים — המולה גדולה, נשיקות וחיבוקים. עמדתי עם חברי כאשר אחד מהם התפרץ לפתע: „הם (הגרמנים) רצחו את האבות והאמהות שלנו. אולי הרוצחים נמצאים כאן במקרה. אחינו ואחיותינו — היכן העצמות שלהם? אולי הן משמשות כסבון לגרמנים..."

„איפה הצדק?" שאל חברי המבוגר יותר, „לשם מה נשארנו חיים בעולם ארור זה? כאשר אף אחד מבני משפחותינו לא נותר בחיים?"

במעמד זה, כשלא יכולתי להתגבר על דמעותי, השבתי לו: „חייב להיות עונש לפשעים המזוויעים. הרוצחים ישלמו מחיר מלא עבור הפשעים החייתיים שלהם. אם אפגוש בנאצי — אני אישית ארצח אותו."

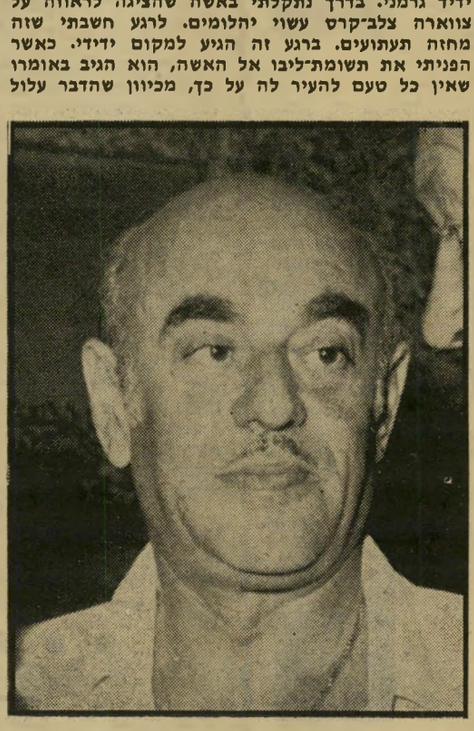
אז הייתי משוכנע בכך. כיום, כמו הרבה אחרים, למדתי שיעור טוב יותר.

נראה כאילו העם והחוק חגרמניים מנחלים את המישפטים נגד הנאצים באי־רצון. המחשבה שבמדינות אחרות בעולם מטפלים גם כן בדרך זו ברוצחים, גורמת לכך שהמצב יהיה גרוע יותר. עובדה היא שהעם חגרמני אינו מתרחק מהרוצחים הנאצים. אני מכיר יותר מאשר מקרה אחד, כאשר במקום העבודה גילה לפתע אחד העובדים שהקולגה שלו היה איש ס.ס. או שירת בגסטאפו. העובד לא הסיק מכך מסקנות וגם לא טען שהוא אינו מוכן לעבוד עם רוצח.

■ ■ ■

את התעוררות הנוסטאלגיה לתקופת הנאציזם איני מקבל בצורה יותר מדי דרמתית, אבל מצד שני חייבים לעמוד על המישמר. חוויה, שהייתי מעורב בה באופן אישי, נתנה לי לחוש את מה שמתרחש בגרמניה של היום.

הייתי בדרכי למיסעדה בה אמור הייתי להיפגש עם ידיד גרמני. בדרך נתקלתי באשה שהציגה לראווה על צווארה צלב־קרס עשוי יהלומים. לרגע חשבתי שזה מחזה תעתועים. ברגע זה הגיע למקום ידידי. כאשר הפניתי את תשומת־ליבו אל האשה, הוא הגיב באומרו שאין כל טעם להעיר לה על כך, מכיוון שהדבר עלול

לגרום לשערוריה והעיתונות תנפח את העניין. בעוד אנו מדברים היא הספיקה כבר להיעלם. ביקשתי לדלוק בעקבותיה, אך ללא הצלחה.

שעתיים מאוחר יותר הלכתי לבלות עם חברי בבאר. שקוע בשיחה לא הרגשתי בכניסתם של שני אנשים: גבר כבן חמישים וצעירה בת 25, בעלת הופעה צעקנית שגם על צווארה התנוסס צלב־קרס גדול. הדם זעק בעורקי. ביקשתי ממנה שתסיר את צלב־הקרס מעל צווארה, או שתעזוב את המקום מיד.

המלווה שלה, שהגדיר את עצמו כסוציאל־דמוקראט ותיק, ניסה לפשר. אני לא ויתרתי ואז ניסה האיש לבקש מבת־לוויתו להסיר את צלב־הקרס. היא דחתה אותו בתירוץ: „החבר שלי הוא נאצי ואני קיבלתי זאת ממנו במתנה ואין לי כל כוונה להסתירה."

כאן איבדתי את סבלנותי. בקריאות של „עזבי מייד את המקום, זונה נאצית," התקרבתי לעברה. היא נבהלה ויצאה אל הרחוב.

זכרונן של שתי אפיזודות אלו נשאר טרי בדמיוני.

ברלין 1979 — קוו וואדיס!

■ ■ ■

אישית לא נתקלתי בתופעות של אנטישמיות ואנטיגוניזם כלפי מפני שאני יהודי. אבל מובן שאני רגיש מספיק כדי לשער מה מתלחשים מאחורי גבי.

מה שחשוב הוא שילדי, הלומדים בבית־הספר בברלין, לא שמעו עד לתקופה האחרונה הערות על עובדת היותם יהודים ולא סבלו כל רדיפות או השפלות בגלל השתייכותם לעם היהודי. החברות בינם לבין ילדים לא יהודים היתה נורמאלית לחלוטין ולעיתים אף אינטנסיבית ביותר.

אבל אחרי הקרנתה של הסידרה „שואה" בטלויזיה הגרמנית, התבלטה תופעה אחת, שאין כל שליטה על השלכותיה.

התזדהות בקרב התלמידים הלא־יהודים, שצפו בסידרה, עם מישפחת וייס מברלין, גיבורת הסידרה, היתה חזקה ביותר. לפחות 80 אחוז מהם צפו בסידרה ודנו בה ובמשמעותה בהרחבה. לעומת זאת התגלתה תופעה מוזרה בקרב אחוז קטן של התלמידים.

אלה, שעד להקרנת הסידרה לא היו בעלי כל רגשות אנטישמיים, השמיעו לפתע הערות אנטישמיות בגלוי. אפשר היה לשמוע מפיהם הערות שמעולם לא נשמעו בין כתלי בית־הספר הצרפתי הדמוקרטי בברלין. חברה של בתי שמעה הערה מפי קבוצת תלמידים: „חבל שלא חיית בזמן היטלר, אז היו מכניסים אותך לתא־הגזים."

לראשונה בחייהם נתקלו ילדי, בני ה־13 וה־15, בתופעה של אנטישמיות בקרב הנוער הגרמני. הם הפכו חסרי מנוחה וביטחון והחלו אף להסתיר את תכשיטי המגן־דוויד שעל צווארם מרוב פחד.

הקרנת הסידרה עוררה מחדש את השאלה: האם נכון היה שיהודים ישארו ויתגוררו בגרמניה אחרי השואה?

לדעתי, הרי דווקא בגלל העובדה שהמישטר הנאצי בגרמניה שם לעצמו כיעד לטהר את גרמניה מיהודיה, עלינו למנוע מצב מעין זה. אחרת היינו מסייעים בכך בעקיפין להגשמת המטרה הנאצית של „גרמניה ללא יהודים."

כל תיקוותינו היו בדור החדש שגדל וחי בגרמניה, שבו ראינו את נושאי הדגל של גרמניה הדמוקרטית החדשה, שאין לה כל קשר לטבח ההמוני. עימם חשבנו לבנות חיים חדשים. אך יהודי מזרח אירופה, יוצאי הגטאות והמחנות, העדיפו לעלות לישראל, או לעבור להתגורר בארצות אחרות.

ברור מאליו מדוע לא יכלו יהודים רבים לבחור בגרמניה את מקום מגוריהם החדש — ים של דם מפריד בינם לבינה. לא ניתן להתעלם מזעקת מיליון וחצי הילדים הטבוחים, מתחינתם של מיליוני נשים וגברים על חייהם, שנותרה ללא מענה. זהו פאראדוכס. כיצד יכולים אותם רוצחים חסרי־לב להתנהג כאילו לא אירע כבר ולהמשיך בחייהם ובעבודתם, להינות מתענוגות החיים ללא שום נקיפות מצפון?

לא, זה לא היה נכון שאחרי תקופת היטלר יתיישבו יהודים בגרמניה.

■ ■ ■

ובכן, אולי התמזגות עם הגרמנים, כדי לשלב סוף סוף את 30—28 היהודים החיים כיום בגרמניה עם המישפחה הגדולה של האומה הגרמנית? האם זה היה פותר את הבעיה לשני הצדדים?

ההתבוללות — זאת הוכיח העבר — אינה מובילה לפיתרון כלשהו. לפני הקמת מדינת־ישראל, כאשר בני העם היהודי חשו בחלקם שהם בנים חורגים בעולמנו, נוצרה לעיתים קרובות אצל אישים יהודים בולטים ההתלבטות הבאה: להישאר יהודי ולהיסחב עם כל בעיות הקיום היהודי, או לפרוש מן היהדות ולפתור על־ידי כך את רוב הקשיים הכרוכים בשותפות הגורל היהודית?

גם ההזדמנות לעשות קאריירה מילאה תפקיד חשוב בהתלבטות זו. כיום, מאז מילחמת ששת־הימים, התחזקה התודעה היהודית במזרח ובמערב בצורה כזאת, ששאלה זו שוב אינה חשובה, לדעתי.

מילבד זאת, אין עוד ההשתייכות הבולטת ליהדות מהווה מיכשול לעשיית קאריירה חברתית או פוליטית. אפשר להביא כדוגמאות את תנרי קיסינג׳ר או את ברונו קרייסקי. בתחום המדעי יש דוגמאות ללא ספור של אישים יהודים המגיעים לפיסגת ההישגים המדעיים. גם במיגזרים התרבותי והאמנותי היהודים הם המובילים.

מצבם של היהודים החיים במדינות הסוציאליסטיות/קומוניסטיות הרבה יותר שלילי. בפולין, למשל, אימצו לעצמם היהודים בהמוניהם שמות פולנים מובהקים, כדי שלפחות האנשים שאינם בסביבתם המיידית לא יזהו אותם כיהודים. זה ממש גרוטסקי לאן מגיע נשף מסכות שמי זה, שיתמשך אולי בעשרים השנים הבאות. לאחר מכן תחיה פולין „נקיה" מיהודים. והיהודים החיים בה כיום אכן ראויים לזה.

■ ■ ■

הסידרה „שואה" פרצה פירצה לא רק אצל חגרמנים. דווקא הצעירים היהודים החיים בגרמניה החלו לפתע להציג שאלות לחוריהם: מדוע ואיך הם ביכלל השתקעו בגרמניה שאחרי השואה, אחרי כל מה שקרה להם?

לחורים אין תשובה. הוויכוחים בין החורים ליל־דיהם הולכים ומתרבים. „שואה" פערה מחדש פצע שהגליד אצל היהודים החיים כאן.

איך זה יימשך?

לדעתי, זה תלוי במידת האיום של הניאו־נאצים הימנים הקיצוניים.

ארתור בראונר * , ברלין

---

* הכותב הוא מפיק סרטים יהודי, יליד פולין, המתגורר מאז תום מילחמת־העולם השנייה בברלין המערבית.

מבצע פרסים בקול רם! חפשי אוצר בכל רן!

אנו אחראים לכך שחול הניקוי **רם קוורץ**, היהלום שבחומרי הניקוי, מיוצר מקוורץ וחפיל מאולין המיטב טס ידיך.

יהלום בחול הניקוי!

שמרי את התוית המתוספרת המצורפת לכל אריזה של חול הניקוי **רם קוורץ**, ואת טעוייה לזכות בפרסים.
פרס ראשון: מכונת תכשיטי **Andin** בשווי של 20,000 ל"י.
פרסים נוספים: 100 טבעות **פלאטין**, 100 חבילות שי ממוצרי רן ורם.

מכונת כביסה באבקה!

שמרי את התוית המתוספרת המצורפת לכל אריזה פנימית של אבקת הכביסה **רן**, ואת טעוייה לזכות בפרסים.
פרס ראשון: מכונת הכביסה **סלקטרה** של אלקטרה.
פרסים נוספים: 100 טבעות **פלאטין**, 100 חבילות שי ממוצרי רן ורם.

אבל אין צורך לחכות!

כל אחד זוכה.
כבר עכשיו תוכלי להציג את תוית המבצע במרכז התצוגה של "אנדין" ברחי דיזנגוף 6 (פינת כצר דיזנגוף), תל־אביב, ולזכות בהנחה של 10% על כל קניה.

ההגרלה תיערך ב־31.5.79 בנוכחות רו"ח ומנכ"ל זיזו בע"מ (כפוף לתקנון).
המספרים הזוכים יפורסמו בתום המבצע. ההשתתפות אסורה על עובדי זיזו בע"מ ומשרד הפרסום.

אנו אחראים לכך שאבקת הכביסה רן, היעילה, המלבינה ומבהיקה, מיוצרת ללא תוספת אף גרגר אחד של מלח NaCl.

אוליביה מדור לדור

זמנים חולפים, עתות משתנות,
סבון "אוליביה" - לעולם נשאר.
"אוליביה" סבון היופי של עץ הזית
מכיל שמן זית ומרכיבים טבעיים.
לרעננות ולעידון העור.

"אוליביה" - הסבון העובר מדור לדור
וניחוחו עמו.

עץ הזית

אנשים

מדוע הרמטכ"ל כותב רוסית
ולמה היה ח"כ חריש מדוכא במסיבת השלום

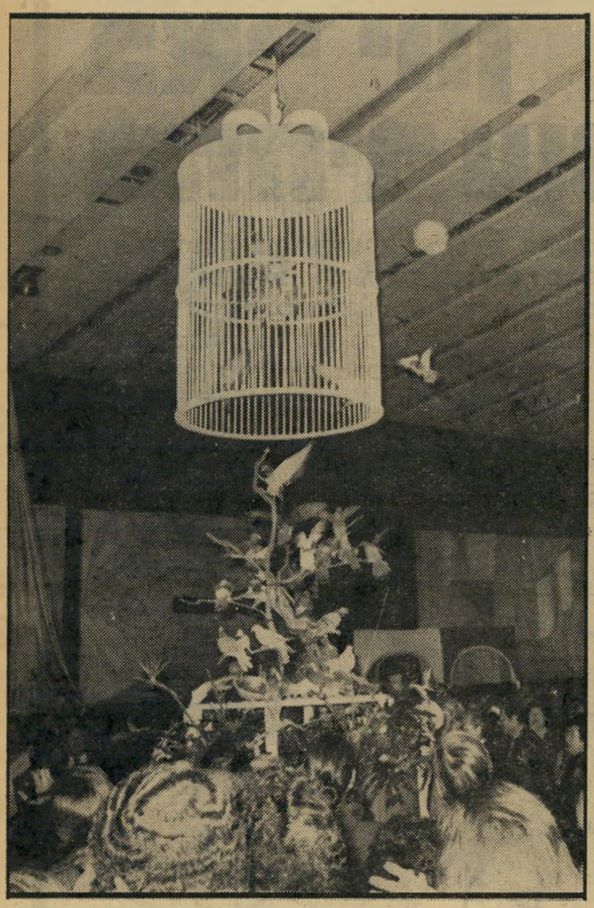
■ מה עושה הרמטכ"ל **רפאל** („רפול") **איתן** בישיבות המטכ"ל? הוא נהג לכתוב לעצמו הערות אחרי דברי כל אלוף. כדי שלא יבינו מה הוא כותב הוא רושם את הערותיו בעברית, אך באותיות רוסיות.

■ ח"כ **מיכה חריש**, היה חבר־הכנסת היחידי שהגיע למסיבה שערך מלון הילטון בתל־אביב, לכבוד השלום, למרות שמרבית חברי־הכנסת הוזמנו „ברגע האחרון" על־ידי הנהלת המלון. חריש הסתובב באולם במשך כמה דקות ואחר־כך אמר לידידים שעמדו לידו: „הכל פה יותר מדי דומה למיזנון הכנסת, אני נכנס לדיכאון במקום לשמוח." אחר־כך הסתלק מהמקום.

■ כבר בתחילת המסיבה בהילטון, החליט הצייר **יאן דויד** שהמסיבה אינה בשבילו והוא רוצה ללכת הביתה. במשך יותר משעה ניסה למצוא את אשתו **סוזי** בין קהל המוזמנים, אך לא הצליח. הסתבר שבאותה עת חיפשה אותו סוזי לשם אותה מטרה, בין קהל המאות שנדחס באולמות המלון. כשמצאו זה את זה החליטו בכל זאת להשאר „אנחנו יותר מדי עייפים עכשיו מכדי ללכת."

■ למחרת חתימת הסכם השלום, ואחרי המסיבות שנערכו בערב, נכנס כתב ידיעות אחרונות, **גדעון רייכר**, למיזנון הכנסת, העיף מבט בח"כים שישבו שם וקרא: „כולם נראים כמו אנשים שאתמול בערב נכנסו למיטה עם פילגש, והיום יש להם מבט מלא אשמה בעיניים."

חנה מרון השחקנית הידועה עזבה בזעם רב את המסיבה שנערכה לכבוד השלום במלון „הילטון" בתל־אביב. צוות המלון השתדל מאד לערוך מסיבה עשירה ומפוארת, כששולחנות אולם הנשפים עמוסים כל־טוב. אולם הנהלת המלון גילתה חוסר רגישות מופלג, כאשר מעל עוגת שלום מפוארת שהועמדה באמצע האולם, הציבה שובך יונים, ואחרי חתימת הסכם בוושינגטון, התרומם השובך, והיונים המבוהלות מרוב הרעש והמהומה, שהיו אמורות להתעופף בחלל האולם, נצמדו לכלובן וסרבו להתעופף באוויר, ומלצרי המלון ניסו לגרש אותן בידיהם. חנה מרון, שכעסה על ההתעללות ביונים, החליטה, לאות מחאה, לעזוב את המסיבה.

חני אנג'ל בעל המאפיות הירושלמי הסתובב בין אורחי המסיבה ב„הילטון" כאילו הוא עצמו חתן השלום. אנג'ל הציג את עצמו ואת אשתו (לידו בתמונה) „כנציגים הירושלמים היחידים במסיבה, ומאחר שירושלים היא בירת ישראל, אנחנו האורחים החשובים ביותר."

יגאל שילון מפיק הטלוויזיה העובד באולפני הר־צליה, ואחיו של השדרן המפורסם, דן שילון, הגיע למסיבה ב„הילטון" יחד עם הבוס שלו, המפיק יצחק („איציק") קול. שילון לא כל־כך אחב את המסיבה, ועמד משך כל הערב בפינה, כשכוס בידו, וחולצתו מבצבצת ממכנסיו. כעבור שעה עבר שילון למסיבה ב„צוותא".

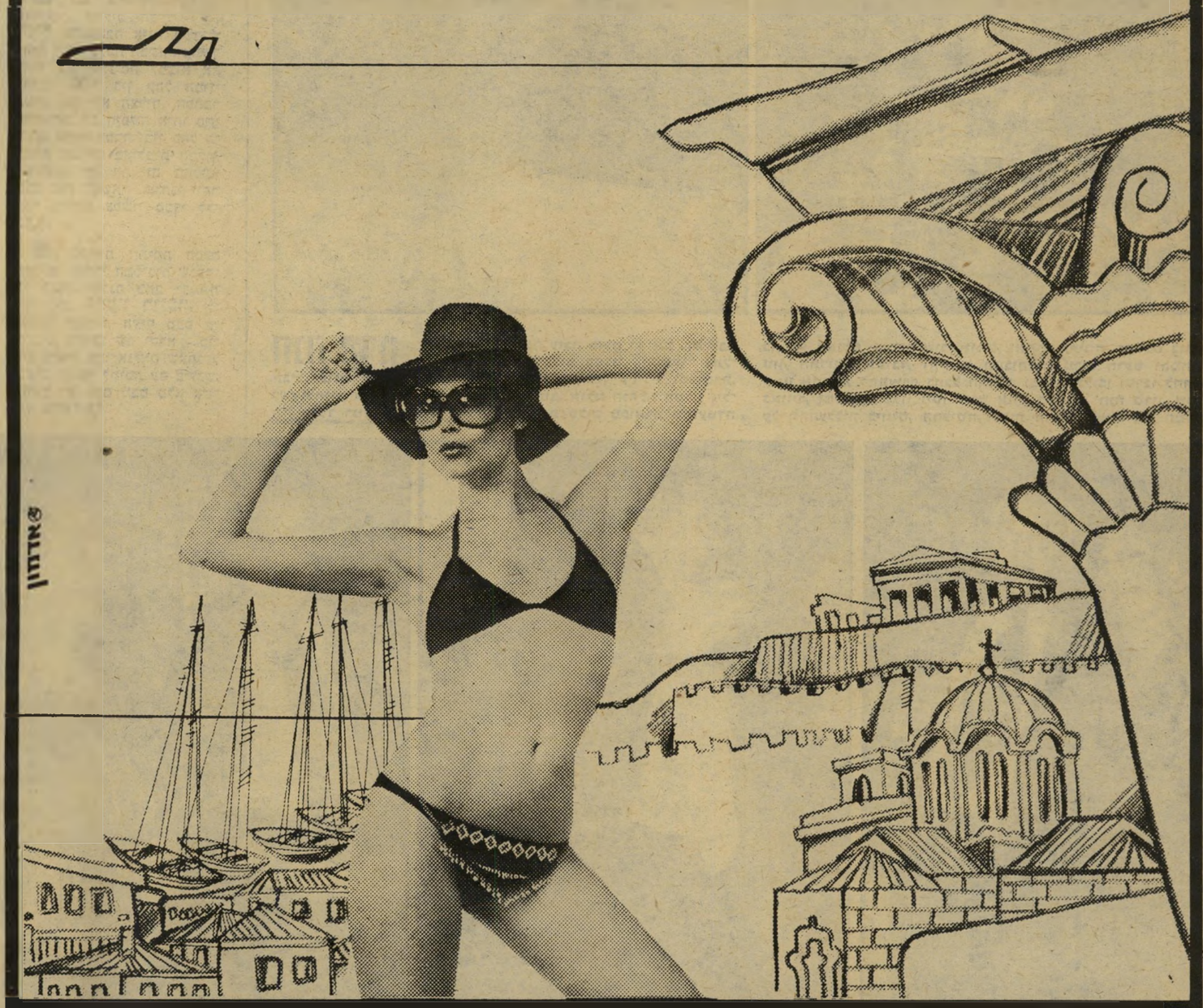
ארי'ה ועדה מכנס זוג שגם הוא נודע כאחד הזוגות החוגגים של תל־אביב של שנות החמישים היווה אטרקציה מיוחדת במסיבת „הילטון". עדה שחזרה לא מכבר מביקור שערכה אצל בתה תלמה בארצות־הברית, הסתפרה קצר ותילתלה את שערה בתלתלים קטנים.

חופשה חלומית
באיי יון
במחיר שלא חלמת עליו!

בוא לחופשת כיף אמיתית באיי יון הקסומים: חופי-ים יפהפיים, חיי-לילה תוססים, מקצבים לוהטים, חוויות גסטרונומיות... טעמה של חופשה בלתי נשכחת, ואירוח בבתי-מלון מן המפוארים ביותר ועד לעממיים. מרכזי קניות זולים במיוחד - לכל טעם ולכל כיס.

יון. גלה את נופיה המרהיבים וכפריה הציוריים, הכר עם לבבי ומכניס אורחים. ולכשתשוב תאמר גם אתה:

חופשה ביון - רעיון מצויין.

24 טיסות שבועיות ליוון - פרטים בסוכנויות הנסיעות או במשרדי אולימפיק ואל-על.

OLYMPIC AIRWAYS

אל על EL AL

אנשים

■ איש העסקים לשעבר ג'יקי לוי הפך אחד מאורחיו הקבועים של ראש־הממשלה, מנחם בגין, בבניין הכנסת. גם אם בגין בארץ וגם אם לא. לוי מופיע בהידור רב בבניין הכנסת, עובר משולחן לשולחן וטוען בפני הכל: „כל חברי־הכנסת הם אידיוטים. אני אהיה חבר־כנסת בכנסת הבאה, ואז אני אראה לכם איך צריך להתנהג חבר־כנסת." היחידי ש־שמע את דבריו של לוי, ואף הסכים עימם היה ח"כ שמואל פלאטו־שרון.

■ שרון היה גם אורח

אפריים בן־ארצי

איש העסקים ומי שהיה במשך שנים רבות מנכ"ל „אל־על", היה אחד האורחים במסיבת השלום שנערכה במלון „הילטון" בתל־אביב. בן־ארצי, המכונה „בן", הגיע למסיבה יחד עם הצייר ז'אן דויד ועם רעייתו סוזי דויד (ליד בן־ארצי בתמונה). בן־ארצי, שהיה ידוע כאיש מסיבות עליז ביותר בשנות החמישים, הוכיח גם הערב כי הוא מהיחידים שידעו כיצד לבלות במסיבה, לא רק לאכול ולשתות. הוא דחף לאוזניו שתי מפיות בד, והסתובב כיוונת שלום.

דני ויינריך

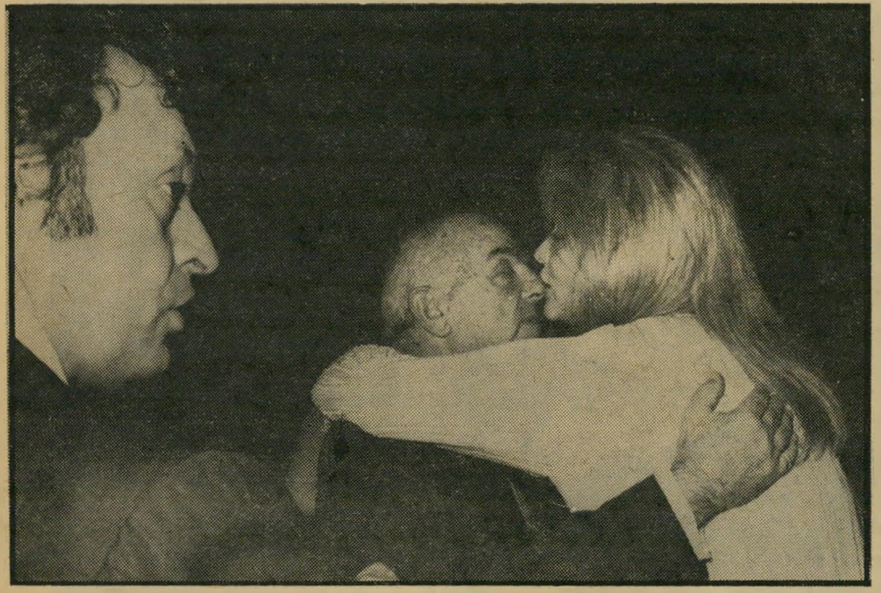
דובר מישרד־הביטחון היה אחד ממאות האורחים שהוזמנו על־ידי מלון „הילטון" לנשף השלום. דני הופיע בחברתה של צעירה שהציג בפני כולם בשם פזית, וכדי להראות לה עד כמה הוא רציני ביחס אליה, הוביל אותה לאורך האולם כדי להציג בפניה את אחד הבוסים שלו, סגן שר־הביטחון, מרדכי ציפורי. אחרי שוויניריך סקר את כל הנשים שהיו באותה מסיבה, התחיל להציג את פזית בתואר: „הנערה הכי יפה שנמצאת במקום הזה."

מדוע רצתה עליזה בגין להחזיר
את אופירה שהמתינה למקום במיסעדה

זובין מהטה

בעת שאלפים רבים התבוננו בליל החגיגות לכבוד השלום במאסטרו שהופיע בתוכנית הטלוויזיה שהוקלטה ערב קודם לכן, היה מהטה בין החוגגים במסיבת השלום שנערכה במלון „הילטון". בתמונה העליונה נראים זובין מהטה ואשתו ננסי קובקס כשהם מתבוננים בטכס חתימת חוזה השלום מעל מסך טלוויזיה ענק שהוצב באולם המסיבה ומוחאים כפיים לנעשה על המסך — רגע חתימת החוזה בוושינגטון. בתמונה התחתונה, שצולמה דקות אחדות אחרי שהסתיים השידור מוושינגטון, נראית ננסי, שהיתה אחת הנשים שמשכו תשומת־לב מרובה ביותר באותו ערב, עם שערה הבלונדי ושימלתה החצי־שקופה, כשהיא מנשקת ידיד, כשמהטה מתבונן מהצד.

במסיבה שנערכה בהילטון, שאליה הופיע עם שומר ראשו, מזכירו ונהגו. כשנכנס לאולם הבחין בו אבי הפצועים שמחה הוצברג, שטען בפני ידידים שעמדו לידו, כי פלאטו חייב לו כסף רב: „במערכת הבחירות הוא ביקש ממני לחלק מתנות לפצועי צה"ל בשמו ובשם אשתו, אבל לא שילם לי את מחיר המתנות." כשהציע לו אורח אחד, לפנות יחד עימו אל פלאטו ולגבות ממנו את הכסף בו במקום, התחרט הולצברג וסרב: „לא נעים לי. היום זה חגיגה."

■ ביום השלישי שעבר הודיע ח"כ יגאל כהן ליושב־ראש הקואליציה, ח"כ חיים קאופמן, כי הוא לא יוכל לבוא למחרת היום לכנסת לדיון על התקציב מפני: „שיש לי משלוח של הודים שאני צריך לאסוף מחר." כהן, שהוא חבר מושב ובעל משק של תרנגולי הודו, התעקש על כך שייעדר מההצבעה. השיב לו על כך קאופמן: „אם אתה לא בא מחר, אתה יכול להשאר עם ההודים שלך. הממשלה תיפול ובפעם הבאה אתה לא תהיה חבר־כנסת."

■ למופע השלום במועדון צוותא בתל־אביב התקבצו אישים, אמנים וחברי־כנסת רבים, כדי לחזות במופע אמנים שהועבר בשידור חי בגלי צה"ל וברשתות ב' ו־ג' בעת ובעונה אחת. אחד המנחים בערב זה היה מני פאר שהבדיחה המוצלחת ביותר שלו היתה שעליזה בגין שמחה לשמוע שמחזירים את אופירה. מני התלונן שמי שבאמת דפוק מהשלום אלה אנשי ימית והאמנים. „ביום חתימת ההסכם היו לי 7 הופעות וכולן בהתנדבות."

■ את השלום חגגה רעיית נשיא המדינה אופירה נבון בארוחת־צהריים עם ידידה שלה במיסעדת שמש הירושלמית. אופירה הגיעה למיסעדה שהיתה מלאה מפה לפה והמתינה שעה ארוכה בפתח, עד שיתפנה שולחן. רק כאשר הבחין בה בעל המיסעדה יחזקאל שמש, הוא מיהר להכין שולחן מיוחד עבורה.

■ באותה מיסעדה היה גם עיתונאי הצופה שאול מייזלש, אשר ניגש אל אופירה ואמר לה: „אל תשימי לב לעליזה, היא מקנאת בך כיוון שאת דומה לג'אקלין קנדי."

■ דודו דותן, שהינחה במסיבה בצוותא, הישווה את חברת־הכנסת גאולה כהן לחברת הפרלמנט הבריטי מרגרט טאצ'ר. „גאולה היא הטאצ'ר שלנו," אמר. „טאצ'ר פירושו באנגלית גע־לה."

■ באותה מסיבה הופיעה גם הזמרת הוותיקה, טובה פירון, שהתפרסמה בשל היכולת שיר תכול המפפחת. פירון סרבה לעזוב את הבמה אחרי הופעתה וטענה: „תמיד אהבתי להיות השלטת היחידה על הבמה."

תמרה טולמן: "אני יודעת כמה חשוב לך חג הפסח"

שלום לך. אני יודעת כי לפעמים אנו מסתכלים בקנאה כשאנו רואים צילום של שולחן אוכל ערוך אחרת, וחושבים: אצלנו? שולחן כזה?.

כן, גם את יכולה לערוך את שולחן הפסח שלך באוירה אחרת, בגישה חדשה, אולי בהחלפת מפה, או בתוספת כלי חדש, ואולי תגישי את הארוחה בכלים מיוחדים ומה דעתך להעמיד בפינה עציץ רענן בכלי מיוחד? אני מזמינה אותך לבוא אלינו לדניש פלוס, דאגנו להביא לך לקראת הפסח מבחר עצום של מערכות אוכל נפלאות, כלי בישול והגשה מן התנור אל השולחן,

כלים מיוחדים לעציצים וצמחים בגדלים שונים ובדוגמאות מרהיבות. כשתבואי אל אחד מחמשת הסניפים שלנו, אני משוכנעת כי תוכלי לשאוב רעיונות חדשים כדי לעשות לך חג פסח חדש ושמח.

תל־אביב, רח׳ ה׳ באייר 62, ככר המדינה
ירושלים: רח׳ הסורג, מול בנק ישראל
רמת־גן: דרך ז׳בוטינסקי 104
חיפה: אחוזה, רח׳ חורב 53
כפר שמריהו – מרכז מסחרי

DANISH PLUS

אנשים

המצרים מאזינים לגלי צה"ל
ויו"ר הכנסת משמש כדוור

■ כשהגיע יושב־ראש הכנסת, **יצחק שמיר**, לוו־שינגטון, במסיגרת מישלחת השלום הישראלית, מיהר לח־פש את **רפי מן**, כתב גלי צה"ל. לא היתה בפיו ידיעה עיתונאית, או בשורה לאומה. הוא נשא עימו חבילת שי, שנתנה לו אמו של הכתב, ה־משמשת כמנהלת לישכתו של יו"ר הכנסת.

■ כשנודע שראש־הממשלה, **מנחם בגין**, עומד לכנס מסי־בת־עיתונאים בחדרו שבמלון הילטון בוושינגטון, השתלט כתב גלי צה"ל רפי מן על מכ־שיר הטלפון היחידי שהיה ב־חדר, כדי להעביר באמצעותו שידור ישיר. זמן מה לפני תחילת המסיבה הגיע למקום הכתב המדיני של שדורי יש־ראל, **שלום קיטי**, כשפניו חיוורים. הוא היה מודאג שמא לא יצליח להעביר שידור ישיר לתחנתו. אך התברר, שחרף התחרות בין שתי התחנות, סיפקו אנשי גלי צה"ל כבלים ארוכים דיים לקיטל, שבעז־רתם התחבר לשלוחת הטלפון בחדר הסמוך. היה זה חדרה של אם־הבנים, **רבקה גובר**.

■ הקצין הטכני של גלי צה"ל, **אריה עציוני**, היה השבוע האדם המאושר בתחנה. אנשיו, אנשי המחלקה הטכ־נית, היו היחידים שהצליחו להעביר את טכס החתימה על חוזה־השלום בוושינגטון ללא הפסקות במהלך השידור, כפי שקרה לעמיתיהם מרשות־השי־דור. סודו של עציוני היה הז־מנת שידור באמצעות קו־שי־דור, ללא שימוש בלוויין ה־תיקשורת, שבאמצעותו הוע־ברו שידורי הטלוויזיה.

■ באחת ההזדמנויות מצא עצמו איש הקול של גלי צה"ל, **יוסף עוזיאל**, שהיה במיש־לחת העיתונאים בוושינגטון, במושב אוטובוס ליד עורך ה־עיתון המצרי רוז אל־יוסוף. כ־שזיהה העורך את שכנו היש־ראלי, העיר: „אנחנו עוקבים אחריכם בעירנות, החדשות שלכם מצויינות."

■ בערב חתימת הסכם־השלום ביטלו מרבית התיאט־רונים את מופעיהם, משום שלא האמינו שהקהל יבוא לחזות בהם. אחד שלא ביטל את הו־פעתו היה הזמר **יהורם גאון**. הוא נידהם כשגילה, כי האולם הירושלמי מלא מפה לפה. ב־מועד המתאים הפסיק יהורם את הופעתו לרגע, הכריז כי זה עתה נחתם ההסכם ושר לכבוד המאורע את שירו וכישבוא יבוא שלום. בחיפה, לעומת זאת, הגיעו 80 איש בלבד ל־הצגה הראשונה של תיאטרון לילך — היורשים, בהשתתפו־תו של **יוסי ירדן**, אחיו של סגן ראש־הממשלה **יגאל ידין**. הלהקה הניכזבת לא ויתרה והופיעה בפני קהל הצו־פים המצומצם.

■ הזמר **יגאל כשן** הו־פיע במשך לילה שלם באול־פני הרצליה, בהקלטת התוכ־נית חתימה טובה, שהפיקה **אהרונה דיין** עבור הטלוויז־יה. למחרת בבוקר התייצב ב־טלוויזיה הלימודית, שם נער־כה הופעת אמנים לכבוד הש־לום. להופעה הביא בשן את בנו, **אורי**, בן ה־5, שישב ב־פינה ותופף בתופים. זמן קצר אחרי תום ההופעה טס בשן לגרמניה, לעבוד על הוצאת תקליטים חדשים.

■ אמנים רבים נירתמו לחאלטורות שונות ביום חתי־מת הסכם־השלום. השחקן **ני־סים זוהר**, יליד אלכסנדריה, הופיע בטלוויזיה הלימודית ב־קטן שבו סיפר היכן היה מטייל אילו היה במצריים. „אני בטוח שמדריכי־התיירים אפילו לא יודעים על כל אותם מקומות יפים המוכרים לי," אמר. „לו אני הייתי מדריך־תיירים ב־ימים אלה, הייתי יודע לאן לקחת את הישראלים הסקר־נים."

■ ח"כ המפד"ל, **דויד נקם**, אינו מבין מדוע משחר־רים כל כך הרבה יונים לכבוד השלום: „היה צריך לשחרר את הניצים, ולא את היונים."

■ בין הבאים לקבל את פני ראש־הממשלה, **מנחם בגין**, ברחבת הכנסת היה גם האלוף **אברהם אורלי**. הוא לא בא עם בת־זוגו, אלא הביא עימו את נהגו, שישב על יציע המכובדים.

■ מי שבא בלוויית בת־זוג היה ח"כ **עקיבא נוף**. הוא בא עם מזכירתו לשעבר, **עליזה מסיתי**, ועם בנו ה־קטן. אשתו של נוף, העיתו־נאית **מירה וינגרטן**, נש־ארה בבית. מייד לאחר הטכס החליט כפי הנראה נוף, שלא להציג את מסילתי בפני בגין, לכן לא ניכנס לקבלת הפנים ונסע הביתה.

■ במסיבת הקוקטייל לכ־בוד בגין, שנערכה במישכן ה־כנסת, התחלקו שני השרים של המפד"ל, שר־החינוך **זבו־לון המר** ושר־הדתות **אהרון אבו־חצירא** בין שני רבנים צבאיים שלא משו מהם. אל המר נצמד הרב הצבאי הרא־שי לשעבר, אלוף (מיל.) **מר־דכי פירון**, שבא לבוש מדים, ואל אבו־חצירא הרב הצבאי הנוכחי, האלוף **גד נבון**. כא־שר הציע אבו־חצירא להמר להתחלף ברבנים, סרב שר־החינוך.

■ להמר ציפתה צרה נו־ספת באותו הערב. מורה, ש־אותה לא הכיר, ניגשה אליו והחלה להרצות באוזניו את דעותיה בענייני חינוך ובענייי־ני מישרד־החינוך. המר רמז בעיניו לידידים, שיוציאו או־תו מהעניין, ואחד מהם אומנם נחלץ לעזרתו.

■ דוברו של ראש־הממ־שלה, **שלמה** („נקדי") **נקדי־מון**, נמלט במשך כל הערב מהצלמים: „אני לא מגולח ולא מוכן להצטלם כך."

■ דובר אחר, דוברו של זבולון המר, **ישראל כהן**, נשם לרווחה עם שובו של בגין מארצות־הברית. משום ש־היה דוברו של ממלא־מקום־ראש־הממשלה, התבדחו העי־תונאים ופנו אליו בזו הלשון: „שלום אדון דן פתיר."

■ בעיתונים פורסם, כי כאשר עזב בגין את הארץ הוא נפרד מממלא־מקומו, זבולון המר, באמרו: „אני משאיר לך מדינה טובה, תשמור עליה." כשחזר בגין לארץ לא נשאר המר חייב ואמר: „אתה מק־בל מדינה טובה, תשתדל לש־מור עליה."

רוויטל עמית

גילתה כישרון חיקוי כאשר שרה את „להישאר משתתפת קבועה בתוכנית „לצון נופל על לצון", אביב. במקום להתפעל מהדיסקו, נאנחה הבדרנית רוויטל עמית מכאבי הדיסקוס בגבה.

מנחם עיני

השחקן מבית־הבראה־לשמנים לבש חליפה זרוקה בצבע לבן לכבוד השלום. אשתו, עזריאלה, המכונה עזי, נמצאת בחודש השמיני להריונה. היא מצפה, לדבריה, לשבעה ילדים לפחות. הזמר ישראל גוריון הצטרף.

TARGET ADV.

חסלי זוקים בעצמך, בדרך מקצועית...

...מבלי לשלם למקצוענים.

כידוע לך, מצויים בארץ סוגים רבים של חרקים. רובם פיתחו מנגנוני הגנה וחיסון מפני מרבית התרסיסים הקיימים. כדי לאפשר חיסולם המוחלט, פיתחה "סנו" סדרת מוצרים חדשה המהווה שילוב מושלם. מרכיביה הוכיחו עצמם באלפי בתים בארה"ב.
כל מיכל בפני עצמו, מהיעילים ביותר שתוכלי למצוא ומבטיח תוצאה מידית בבית ובחצר.

K-200

מכיל חומר ריסוס יעיל, שהרכבו הכימי מבטיח חיסול יסודי ומוחלט גם של הביצים הנמצאות בשלבי דגירה. צינורית ההתזה, המצורפת לכל מיכל מאפשרת ריסוס בפינות הנסתרות ביותר.

K-300

מכיל חומר ריסוס המשמיר חרקים ומונע את שובם במשך חודשים רבים לאחר פעולת הריסוס.
כדי למנוע יצירת תינגודת רססי ב־K300 מספר שבועות לאחר שריססת ב־K200.

אין זה משנה באיזה "K" תבחרי ראשון ובלבד שתפעלי עפ"י חוברת ההוראות המצורפת לכל מיכל.

K-100

פסי הדבקה אותם יש להצמיד, לאחר הריסוס, לבסיס מכשירי החשמל המפיקים חום (מקרר, מכונת כביסה, תנור אפיה וכו'). מקומות אלה מהווים, בדרך כלל, מקום מחיה "אהוב" על כל סוגי המקקים.
K-100 קוטל מקקים וחרקים זוחלים למשך 6 חודשים.

נוסחת מרכיבי סדרת "K" של "סנו" קיבלה את אישור הסוכנות האמריקאית לשמירת איכות הסביבה — E.P.A

סנו® - לעזרתך תמיד.

אנשים

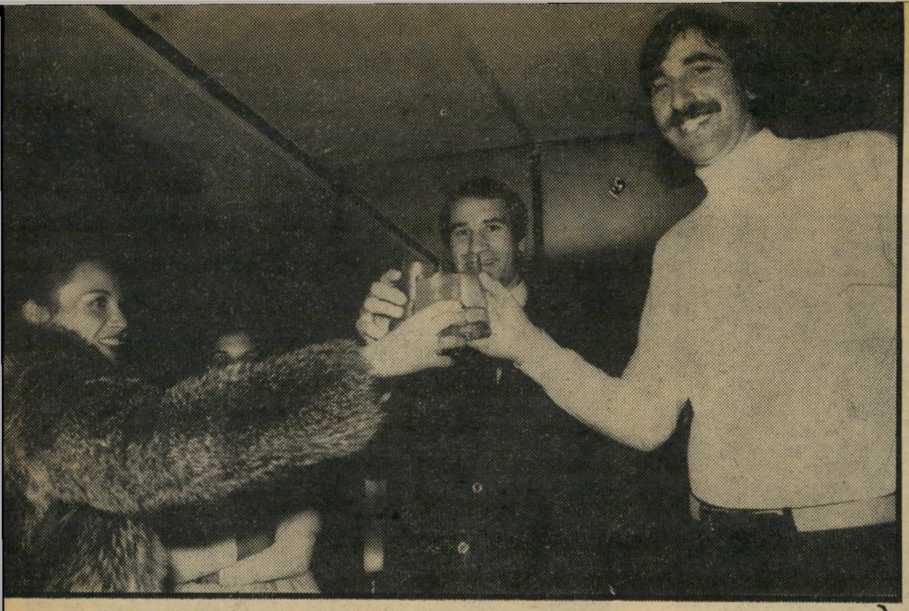
בגין מסר ידיעה סודית, „לא לפירסום", בשידור חי

משה טיומקין מפקד מחוז תל־אביב של המישטרה פשט את מדיו לפני שהגיע למלון הילטון למסיבת השלום. „עכשיו לא צריך להיות שוטר, עכשיו צריך לשמוח כמו כל אחד," אמר למסובבים אותו. טיומקין טען כי השלום יביא לכך שעבודת המישטרה תיפחת, אך למחרת שינה דעתו, ובמסיבת עתונאים הסביר כי בגלל השלום עבודת המישטרה תגדל.

אברהם שריר חבר־הכנסת מהליכוד, ואחד מ־תומכיו הגדולים של בגין במיפלגה הליברלית, חגג את השלום במסיבת האמנים שנערכה במועדון צוותא. שריר, הידוע בדרך־כלל כמי שאינו מופיע ללא חליפה ועניבה, החליט דווקא ביום החגיגי „להתפשט" ובא לבוש מעיל עור.

טל ברודי היה אחד החוגגים במסיבת השלום שערך מלון הילטון בתל־אביב. ברודי (במרכז) ושחקן מכבי תל־אביב, לו סילבר (מימין) לא הבינו מדוע אין שימחה של ממש. הם ניסו לרקוד ולשיר לכבוד השלום ואף הרימו כוסיות באופן הפגנתי. אחר־כך התייאשו מקהל המסיבה, מצאו להם פינה משלהם וישבו בה, כשהם מתנדבים לשמור על תיקיהן של נשים שקמו לרקוד.

מרדכי ציפורי סגן שר־הביטחון היה האישיות הממלכתית הבכירה ביותר שהופיעה בנשף של הילטון. ציפורי עמד לייד אשתו (מימין) כאשר עיתונאית ניגשה אליו עם פינקס פתוח כדי לשאול אותו שאלות שונות. כשהבחין ציפורי כי עומדים לצלם אותו, הוא זנח את אשתו וחיבק בצורה הפגנתית את העיתונאית שהכיר רק באותו הערב.

■ ביזיון אירע לראש־הממשלה **מנחם בגין**, כאשר כינס למסיבה את העיתונאים הישראלים, שליוו אותו במסעו לוושינגטון. המסיבה נערכה בבירה האמריקאית בשעה שש בערב, והועברה בשידור־חי ברשת ב' ובגלי־צה"ל. כאשר השעה בארץ היתה אחת אחרי חצות. לבגין נאמר כי המסיבה משודרת בשידור חי, אולם הוא שכח זאת, כפי הנראה מחמת עייפות. אמר בגין לתוך המיקרופונים: „הסכמנו, הנשיא סאדאת ואנוכי, שלא תהיה שום הפסקה. נתחיל לקבל את הנפט למחרת היום שנבנה את הבארות. אני רק מבקש מכם לא לפרסם זאת." כאשר הסבירו לו כי דבריו כבר נשמעו במקלטי הרדיו בארץ, אמר: „למרות שזה שידור־חי, אנחנו יושבים כאן בחברה אינטימית ואני מבקש שלא תפרסמו. מי ששמע שמע." ואומנם למחרת היום, כאשר שודרה מסיבת־העיתונאים בשנית, בתוכנית היום הזה, צונזרו קטעים אלה.

■ באותה מסיבה אמר בגין מישפט בשפה הצרפתית. מבלי שטרח לתרגמו. אחר כך הוסיף: „מישהו שם, בארץ, מבין מה שאמרתי. יש ילידי אפריקה שמבינים צרפתית."

■ כאשר אחד העיתונאים קם, לכבודו של ראש־הממשלה, הפסיקו בגין ואמר: „תואיל לשבת, אני לא מקבל את הקי־מה. רק לפני הנשיא, נשיא יש־ראל, קמים."

■ כתב הטלוויזיה **אלימלך רם** שאל את בגין לדעתו על הצעת שר־האוצר **שימחה ארליך**, להקדים את הבחי־רות. תשובת ראש־הממשלה היתה: „אולי אפילו מר רם יצביע בשביל הליכוד." כש־השיב רם כי הבחירות הן חש־איות, בדרך כלל, ענה לו בגין: „חשאיות, אבל השערה כזו אפשר לשער."

מוריס קוי מנתח הלב המפורסם שהיה אף הוא במסיבת השלום של מלון הילטון ניצב כל הערב בפינה לייד איש הביטוח אבי טוקאטלי ואשתו, כשהבילוי היחיד של השלושה היה השתייה. אולם גם מנתח ומשתיל הלב הראשון בישראל וגם טוקאטלי, בן לאחת המישפחות המפורסמות בתל־אביב טענו כי הם שמחים שימחה של ממש בגלל השלום.

אנשים בעולם

דאסטין: הילדים רצים לבחירות

אצל ז'יסקאר דאסטין (בתמונה הקטנה) הפכה הפוליטיקה עסק מישפחתי. בביקורו האחרון במכסיקו היתה זו אשתו, הדוברת ספרדית רהוטה, שקראה את נאומו. ירח־הדבש של בתו, ואלרי־אן, הפך מסע־בחירות, כשבעלה ז'ראר מוטאסייה רץ בבחירות המקומיות של מחוז טוזאק (בתמונה, מימין).

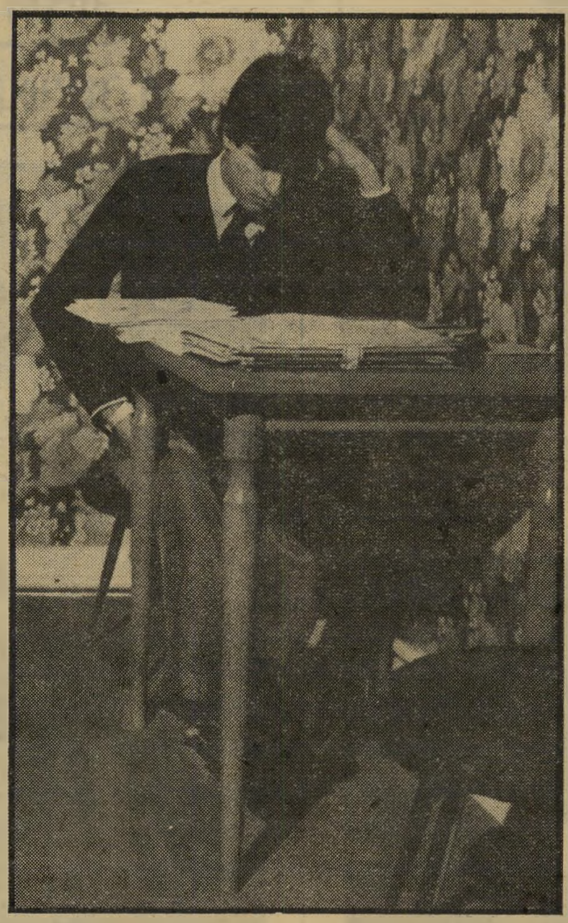
אשר לבנו הצעיר של ז'יסקאר, אנרי, בן ה־22 (בתמונה, משמאל) — הוא מתמודד אישית בבחירות הקנטונליות של לואר־א־שר, כשהוא חי על סנדוויצ'ים ומסביר את עצמו בבית־חולים, באירגוני נשים, ובבתי האיכרים המקומיים, שגילם הממוצע חמישים פלוס.

אליוט טרודו: להתחפש לזורו

מרגרט טרודו השתוללה לה כאוות נפשה, וכל אותו הזמן שמר פייר אליוט טרודו, בעלה לשעבר וראש־ממשלת קנדה על שם טוב משמן טוב. אבל בנשף שנערך בטרקלין בית־הממשלה באוטווה לרגל קרנבל „מארדי גרא" הגיעה גם שעת לצון לטרודו. הגבר הגאה הפך אטרקציה בתילבושת גיבור הסידרה המצויירת זורו.

אלי מקגראו: סיפור אהבה חדש

חסידי קתרזיס־הממחטות זוכרים אותה כג'ני, מי שגססה בפוטר גניות רבה מלוקמיה, מול פניו של ראיין אוניל, ב„סיפור אהבה". אחרי הסרט הזה עברה אלי תקופה של צינון קריירה מוזר ורק אחרי גירושיה מסופר־כוכב סטיב מקווין טענה: „הוא לא נתן לי לצאת מן הבית לעבודה." בינתיים, אחרי ארבע שנות גירושין מאושרות, חזרה אלי לחדשות בקול תרועה רבה. היא הופיעה ב„שיירה" לצד המפתה־התורן של הבד האמריקאי, כריס כריסטופרסון, וחילקה כותרות שמנות בעיתונים בזכות הופעתה בסיפור אהבה חדש לצד בן־זוג צעיר ממנה ב־14 שנים טובות. בסרט ושמו „שחקנים", שהפיק אחד הבעלים שלה לשעבר, רוברט אבנס, היא משחקת אהובה של שחקן טניס השואף לאליפות העולם. השחקן היפהפה אינו אלא דין פול מרטין, בן ה־26 (בנו של דין מרטין הזמר). אלי קיוותה שתספיק להיענות להצעתו של סידני לומט, להופיע בסרטו בשכר של שלושה וחצי מיליון דולר, אבל הצילומים התאחרו בשל מחלתו של דינו.

הזמרת שר: להתכסות ביהלומים

שר בונו (לשעבר רעייתו של סוני, וחלק מן הצמד) ידועה במלתחה הנועזת שלה. באחרונה ערכה הופעה מייוחדת עבור כ־2000 מוזמנים בדיסקו־קלאב ניו־יורק אכסקלוסיבי, כשהיא מביאה את אופנת הדיסקו לשיא חדש. היא רקדה על סקטים, כשמכנסיים זוהרים גולשים בקצב המוסיקה ומגלים גם טבור זוהר שבאמצעו תקוע יהלום, אחד מאותם יהלומים שהיוו את החלק המאסיבי בכסות המופשטת שלה.

מוחמד עלי: רק חומייני חזק יותר

סוף־סוף הצליח מישהו להכניע את מוחמד עלי. בביקורו, בניו־זילנד, נישאל המתאגרף המכונה „פה גדול" שאלה פרובוקטיבית: האם היה רוצה להיות מישהו אחר. „כן!" ענה בהתלהבות, „האיית־אללה חומייני. הוא איש האלוהים, והוא עומד לשלוט באיראן בשם האלוהים וחוקתו." אם לזכור את העובדה שלא מזמן הצהיר עלי ש„אין גדול ממני", הרי יש משהו בהנחה שהדת היא סוג מסויים של אופיום.

אורנלה וקלודיה: אחות קטנה לי

אורנלה מוטי ואחותה קלאודיה, מלכות הפוטו־רומן האיטלקי, ערכו בפאריס מסע־קניות צנוע לקראת האביב הבא. הן נדדו מאיב סאן־לורן לדיור ולקארטייה. אצל האחרון נעצרה אורנלה, הידועה בלהיטותה לתכשיטים. היא לעולם איננה נוסעת בלי תיבות הטבעות, הצמידים והענקים הכבדים שלה. שלא כמו במישפחות הקולנועיות, שוררים יחסים הדוקים בין שתי האחיות ולמעשה חייבת אורנלה את הצלחתה לקלאודיה, שבזכותה הכירה את הבמאי הראשון שלה, דאמינו דאמיני.

ז'אן מורו: כמו באכסניות נוער

„מאז חודש מאי נאלצתי לעבור דירה שש פעמים. בפאריס אין לי עוד בית," קונה לא אחרת, מז'אן מורו, הנושאת על בשרה חותמת פריסאית מובהקת, אף שלפני שנתיים נישאה לבמאי האמריקאי ויליאם („הקשר הצרפתי") פרידקין. אבל אין זאת אומרת שצריך לערוך פעולת התרמה למען מורו. היא לא לגה תחת גשרי הסיינה, כי אם נדדה, „כמו באכסניות נוער", בין חבריה הפריסאים, שביניהם אלמונים כמו לואי (אל, הבמאי) ג'וזף (לוסי, הבמאי האנגלי הגר בפאריס) ודונאלד (סאתרלנד). כשעייפה מנדוד נסעה לה לפוש בביתה הישן שבסן (טרופה), שם ממשיכה להתגורר סוכנת הבית המסורה לה, הדואגת להביא למיטתה מיץ גזר טרי מדי בוקר.

„אני כבר לא בת 25, ואני זקוקה לפינה משלי", היא מוסיפה.

מרגו המינגווי: המשקה האהוב על סבא

כשחקנית היא לא מצטיינת בינתיים, אבל את תפקידה כ־כוכבת היא ממלאה בשלמות. המדובר במארגו המינגווי, ה־דוגמנית היקרה ובעלת הייחוס הרם של סבא ארנסט המינגווי, הסופר הידוע. אחרי שהתגר־שה מבעל ראשון, עמדה לחגוג את יום הולדתה ה־26 בחברת אחותה הצעירה, מאריל, בת ה־17, ובעלה לעתיד, ברנרד, במועדון־הלילה המפואר „סטוד־יו 54" שבשדירה החמישית בניו־יורק. מאחר שמועדון זה דורש מלקוחותיו הופעת אכס־טרווגנדית ככל האפשר ומארי־גו איננה מן הביישניות, הו־רידה את כתפיית שימלתה ו־נתנה עבודה רבה לצלמים. את החגיגה הדגישה העובדה ששתי האחיות לבשו שמלות זהות ואפשר היה לקרוא למעמד „מישפחת המינגווי עם ובלי". ייתכן מאד שסבא לא היה מת־בייש ברעיונותיה המקוריים של הנכדה ששמה ניתן לה על ידו כשם היין שהיה אהוב עליו ביותר „שאטו מארגו".

ג'ורג' האריסון: למקורות

הנכה המחייך מאוזן לאוזן בכסא הגלגלים אינו אלא ג'ורג' האריסון בדרכו מלונדון ללוס־אנג'ס. הסיבה לנכותו הזמנית היא פציעה קשה שנפצע בנסיעה על טרקטור. אבל החיפושית לשעבר, שומר על הומור: הגילגול הראשון שלי היה כגנן. גילגול שני מלחין, גילגול שלישי זמר־גיטריסט. בגיל 37, אני חוזר למקורות ולאושר האמיתי, הבית, הילדים. הכבוד? אני מצפצף עליו?

אנשים

■ בגין נשאל בעניין הסיוע האמריקאי. התרגז וענה: „יש גבול, מר בליצר, למה שנקרא חליבה עיתונאית. אתה עוד פעם לוחץ ועוד פעם.“ אז העיר לו דובר, **דן פתיר**, כי השואל אינו העיתונאי בליצר אלא עיתונאי אחר, בשם ג'יי־קובסון. הגיב על כך בגין: „מה? ג'יקובסון שאל? אבל לשניכם יש זקן. אחד מכם הוא ג'ינג'י. כל הג'ינג'ים פיקחים, ולכן מר בליצר הוא גם כתב של הג'רוסלם פוסט וגם כתב של על המישמר. אני קורא אותו באנגלית, וגם בעברית. כך אני לומד קצת עברית, או אנגלית.“

■ כאשר עורך על המישמר שאל, הגיב בגין: „עורך על המישמר? דווקא נראה כל כך אלגנטי. בכלל לא פרוליטרי. עניבה כזאת. ממש עניבה פאריסית. כל הכבוד, כל הכבוד!“

■ בעל חנות דגלים בתל־אביב, **ישראל וייצמן**, טוען שהוא יודע על היחסים הדיפלומטיים בין ישראל לבין מדינות אחרות לפני שהידיעות עליהם מתפרסמות בעיתון. וייצמן, שייצר את הדגל הראשון לצה"ל בשנת 1948 מספר שהבעיות הגדולות ביותר התעוררו תמיד עם המדינות האפריקאיות. לא רק שרובן נתקו יחסיהן עם ישראל, אלא לעתים קרובות מדי ההחלף שם על השלום בכנסת הלל־ויה ל־שלום, והוכיח בפעם נוספת לקהל המאזינים שטוב שעזב את עולם הזימרה לטובת הפוליטיקה.

■ בדיזנגוף־סנטר בתל־אביב ניפתחה חנות ענקית למוצרי־בית ומתנות. בעליה, **גד לשם** ו**אריה רצין**, ערכו בפתיחה מכירה פומבית שכל הכנסותיה יועדו לאגודה למילחמה בסרטן. בין המוצרים שנימכרו: חולצת טי בחתימתו של כוכב הכדורסל, **אולפרי**, שנימכרה באלף לירות, ועט של חבר־הכנסת, **אבא אבן**, שבו חתם על אחת האמנות באו"ם. בעלי החנות רצו גם למכור תצלום משותף של **מנחם בגין** ו**ג'ימי קארטר** עם חתימותיהם, אך כאשר ניתן התצלום ל**דן פתיר**, יועץ ראש־הממשלה לתיקשורת, הוא סרב להחתים את שני הגדולים, כי התמונה לדעתו היתה קטנה מדי. באותה מכירה נימכרה חפיסת גפרורים מהמטוס של קארטר עם חתימת ידו, בסכום של אלף לירות. אחד המתחרים עליה היה הקבלן **אריה פינק**, שהפסיד אותה בגלל 25 לירות.

איך הפסיד המיליונר את חתימת קארטר בגלל 25 ל"י

אביבה מארכס

מי שהיתה המועמדת כמעט וודאית להנחיית האירוויזיון ורק ברגע האחרון הוחלפה בירדנה ארזי, באה עם החבר שלה לאחת החזרות כדי לראות איך ירדנה מופיעה, ו„מה אני הפסדתי.“ מארכס ישבה באולם ומדי פעם בפעם עברה להתבונן במקלט טלוויזיה שהיה מוצב לייד עמדת הפיקוח, כדי לראות איך ירדנה נראית על המסך. המסקנה של מארכס שנראתה באותו יום זוהרת במיוחד היתה: „ירדנה יוצאת מן הכלל, היה לטובת מי להפסיד.“

ירדנה ארזי

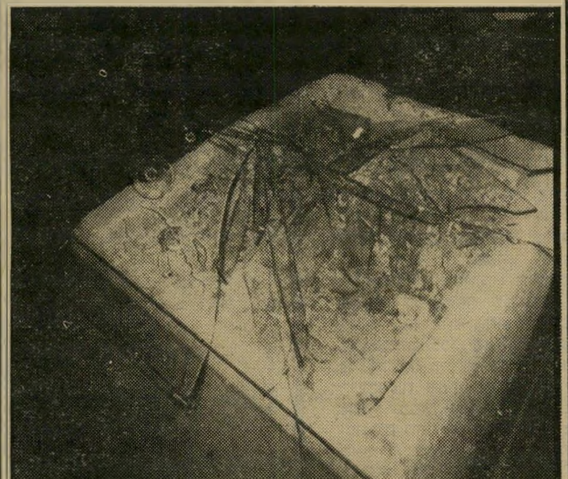
המנחה של האירוויזיון התגלתה כתגלית שלל מברקים מכל רחבי העולם ובהם הצעות עבודה. בתמונה נראית ירדנה עם מי שבדרך עקיפה הביא לה את הזדמנות חייה, יזהר כהן, זמר „אבניבי“ שזכה במקום הראשון, והביא את הארוויזיון לארץ, כשהיא נחה באחת החזרות ומקבלת מכחן סיגריה.

השילטון ולקראת כל מהפכה כזו הזמין מישרד־החוץ דגל שונה. הפעם בעיקבות הסכם השלום קיבל וייצמן, שאין לו כל קשר משפחתי עם שר הביטחון עזר וייצמן, את ההזמנות הגדולות ביותר לדגלים מצריים דווקא מקיבוצי השומר־הצעיר.

■ חבר־הכנסת **עקיבא נוף** חיבר שיר מיוחד עבור השלום. במסיבה בצוותא נקרא נוף לבמה והצטרף בשירה לזמרת **ציפי זרנקין**. הוא שר את השיר שכתב לכבוד הדיון

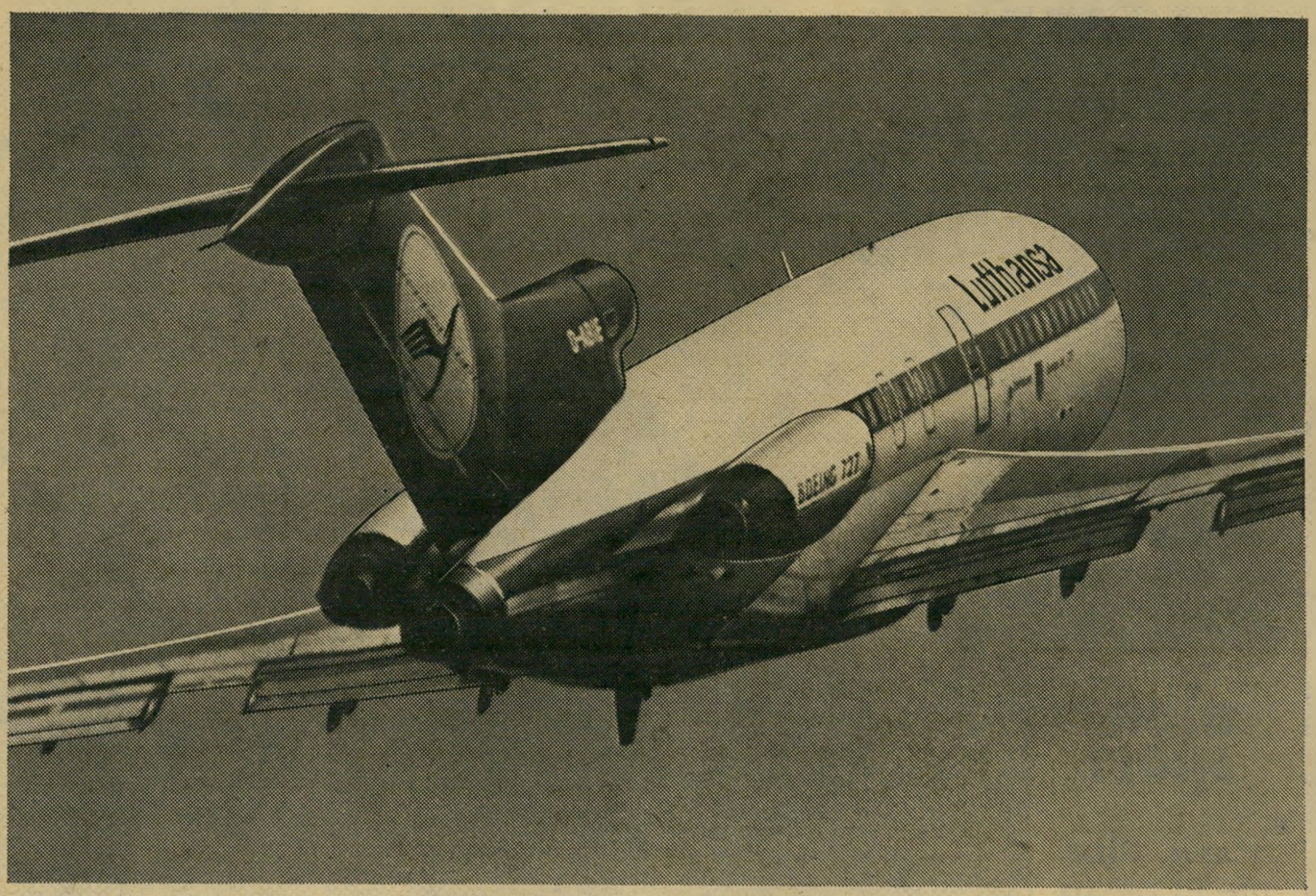

סדי קוק

ארח את כל המישלחות שבאו לכבוד האירוויזיון במסיבת קוקטייל במוסיאון ישראל. לא כל הזמרים הצעירים ידעו איך להתנהג במוסיאון, מרביתם עישנו למרות הבקשות החוזרות ונישנות של הסדרנים שלא לעשן. במהלך המסיבה התיישבה אחת הזמרות על מיבנה זכוכית שחקיף קבר עתיק ושברה אותו. (המיסגרת השבורה בתמונה המרכזית). קולק מיהר למקום, התבונן בכעס בנזק ואמר: „עכשיו כל הכוהנים צריכים להסתלק מכאן, אסור להם לחיות לייד קברים.“ (התמונה מימין) אולם אחר־כך נרגע קולק והצלם הצליח לתפוס אותו כשהוא מנשק את האשה היפה ביותר במסיבת הקוקטייל, ירדנה ארזי (משמאל).

ללופטהנזה שתי הצעות טובות להמנע משעות העומס – לצאת לפני או אחרי!

כאשר בנמל התעופה בן־גוריון דוחק וצפיפות נוסעי לופטהנזה כבר יושבים בניחותא על ספל קפה שני ונהנים מהנוף הנפלא של החוף האדריאטי.
לופטהנזה טסה למינכן ללא חניית ביניים בימי ראשון, שני וששי בבוקר.
אבל לאיש עסקים שצריך להיות בגרמניה רק בערב ורוצה עדיין לשהות כל הבוקר במשרד יש יום יום טיסה של לופטהנזה לפרנקפורט אחר הצהרים — אחרי שעות העומס. הוא מגיע לטיסת ההמשך שלו באירופה ואפילו לדרום אמריקה...
בדבר פרטים נוספים והזמנות, התקשר נא לסוכן נסיעות ה־י.א.ט.א. שלך, לסוכן המטען או ללופטהנזה.

Lufthansa

נעל ספורט שהולכת איתך לכל מקום.

alba sport

alba איטליה מביאה לך את נעל הספורט החדשה שלך.

כשחיפשנו נעל ספורט אמיתית. . . מצאנו את הנעל שהולכת לכל מקום,

למגרש הטניס, למשחק כדורסל או לריצה בערב, לבית הספר, לדיסקוטק, לטיול ואפילו לעבודה. . .

הנעל ללא תחרות במחיר ובעיצוב

הנעל המצטיינת בחוזק וגמישות

הנעל שתהפוך חלק בלתי נפרד ממך

הנעל שלך מהמבט הראשון

להשיג: המשביר לצרכן, שקם, ש.א.ל, כל בו, שלום וחנויות הספורט והנעליים המובחרות

יבוא ושווק: נעלי אמז שווק 1977 בע"מ

בעזרת השם

מ עודם לא היה עם־ישראל חשוף בצורה כה אינטנסיבית למראהו של אדם אחד, ומעולם לא היה אדם אחד חשוף בצורה כה אינטנסיבית למבטיו של עם־ישראל, כמו מנחם בגין בימים אלה.

אי־אפשר לברוח ממנו. כשמפעילים את מקדם הטלוויזיה, הנה הוא מופיע. בכל שעות היממה. כימעט בכל הפסק.

בגין נואם. בגין מתלוצץ. בגין מחבק. בגין מנשק בגין נואם. בגין חותם. בגין עולה בכבש המטוס. בגין נואם. בגין נואם. בגין חותם. עולה בכבש המטוס. בגין נואם. בגין יורד בכבש המטוס. בגין לוחץ ידי מכובדים. בגין נואם.

והעם רואה ושומע. ומתווכח.

מיהו בגין זה? האם הוא מתכוון למה שהוא אומר? מתי הוא אמיתי ומתי הוא משחק?

■ ■ ■

לש אנשים המתמוגגים למראהו, המוכנים להזין בו את עיניהם עוד ועוד.

יש אנשים שהם אלרגיים לאיש, הטוענים שהם „מקבלים פריחה" או „עוד אווז" כשהם מקשיבים לנאומיו.

בגין מתבודד מול קיברו של זאב ז'בוטינסקי. מתבודד — רק הוא והצלמים. בגין מנשק את הכותל המערבי, מוקף „עמך" ומצלמות. בגין מעמיס חשבחות על אנוואר אל־סאדאת והעם המצרי העתיק, וכעבור רגע הוא אומר פסוק שהוא כדקירת סכין בלב כל מצרי. בגין מדבר על „דם יהודי" ועל „נשים וילדים יהודיים" שוב ושוב ושוב.

בעיני ציבור מעריציו, כל אלה הם גילויים של עוז־רוח יהודי. בעיני הציבור האלרגי, זה פשוט מכוך, חופך מעיים.

איני שייך אף לאחד משני המחנות האלה.

אני משתדל להבין את האיש, להבין את התפקיד המייוחד שהוא ממלא עתה — לטובה או לרעה — בהיסטוריה של עמנו, ארצנו ומרחבנו.

■ ■ ■

וקם כך ומעל לכל, עובדה איתנה כצוק, שאי־אפשר להזיז אותה או לעקוף אותה בשום צורה שהיא: **כל זה קורה בימי שילטונו של בגין. עובדה.**

זה לא קרה במשך 29 שנות שילטונו הבלתי־מעורער של המערך, על כל גילגוליו, ועל חמשת ראשי־הממשלה שלו. עובדה.

אנוואר אל־סאדאת בא אל בגין, לא אל גולדה מאיר, לא אל יצחק רבין.

מדוע? אומרים: מילחמת יום־הכיפורים היתה דרושה כדי להכשיר את הקרקע הנפשית ליזומתו. אך גולדה שלטה כמה חודשים אחרי אותה מילחמה אומללה. ואילו רבין שלט שלוש וחצי שנים אחריה.

האם היו צריכים להבשיל אישהם תהליכים מיסתוריים, כדי שאל־סאדאת יבוא? האם הבשילו בדיוק בסתיו 1977, כאשר, לגמרי במיקרה, בגין היה בשילטון? שטויות.

הבה נכיר בעובדה כמו שהיא: אל־סאדאת החליט מה שהחליט אחרי שבגין נבחר כראש־הממשלה.

מדוע? אפשר רק לנחש. אולי האמין שמנהיג לאומני ייענה לו ביתר קלות. אולי סבר כי בגין הוא איש חזק במייוחד, המסוגל לבצע את העניין. אין לדעת את התשובה בבירור. רק דבר אחד בטוח לגמרי: הוא אכן בא אל בגין.

דויד בן־גוריון היה האיש שקם והחליט ב־14 במאי 1948 להכריז על הקמת המדינה. גם אויכיון הגדולים ביותר אינם יכולים להכחיש עובדה זו. מנחם בגין הוא האיש שישב וחתם ב־26 במארס 1979 על חוזה־השלום עם מצריים. גם אויבו הגדול ביותר לא יוכל לשלול ממנו זכות זו.

אילו מת השלום בטרם נולד, היינו מאשימים את בגין. מאחר שהשלום נולד בכל זאת, יהיה זה אך צודק להכיר בכך שמנחם בגין הוא שניצח על המדיניות הישראלית באותו רגע היסטורי.

■ ■ ■

אין הדבר מבטל אוטומטית את כל מעשיו ומחדליו של מנחם בגין עד אותו רגע. בהחלט לא. מותר לזכור אותם.

מותר לזכור כי מנחם בגין היה חבר חשוב ובעל־השפעה בממשלת־הליכוד־הלאומי, בימי מילחמת ששת־הימים ובמשך שלוש שנים לאחר מכן.

באותה תקופה הוחמצה — כך אני מאמין — הזדמנות היסטורית להשיג שלום, שהיה טוב לאין שיעור מן השלום החלקי שהושג עתה. שיכרון־הניצחון, תאוות־האדמה, הגז הגואה של השחצנות הלאומנית — אלה היכו אז את הממשלה בסנוורים.

אולם מנחם בגין אשם בכך פחות מאשר לוי אשכול וגולדה מאיר, שלא לדבר על משה דיין ויגאל אלון.

מותר גם לזכור כי המשא־ומתן לשלום ארך 17 חודשים ארוכים ומייגעים, ובסופו של דבר לא הושג שלום יותר טוב מזה שניתן היה להשיגו בחודש הראשון, באהבה ובהתלהבות.

האחריות יכך רובצת על בגין יותר מאשר על כל אדם אחר. המיגבלות של אופיו השפיעו על כך באופן מכריע. אנוור אל־סאדאת לא הסתיר שזוהי גם דעתו, והוא אמר זאת כימעט במילים מפורשות לעיתונאים הישראליים שריאיינו אותו בוושינגטון.

אפשר להטיח בפני האיש טענות והאשמות נוספות, מהן כבדות־משקל.

וכך? זאת — — —

■ ■ ■

ו„כך זאת — זהו האיש שחתם על חוזה־השלום. שלום חלקי, פגום, רחוק מאד מן האידיאל של שלום כולל וצודק ויציב ומקובל על הכל. בוודאי. כל אחד מאיתנו יכול לדמות בנפשו שהוא היה מגבש שלום הרבה יותר טוב, נבון ובטוח. (כשלעצמי אני משוכנע,

בגין מלביש את ג'יהאן

כי אילו היה התפקיד מוטל על חברי ועלי, היינו משיגים שלום טוב יותר לאין שיעור. אבל עם־ישראל לא הטיל את התפקיד עלינו. ועל כן אין להירהור זה כל חשיבות.)

האיש שחתם עליו בשמנו הוא איש בשר־ודם. בעל מיגבלות רבות מאד. בעל גינונים שהם מביכים לעיתים קרובות. בעל סיגנון שאינו לטעמו של כל אחד.

אבל זהו האיש שעשה את השלום הזה.

ואם השלום יראוי לשבח, האיש יראוי לשבח.

זבעיקר: במציאות הישראלית הממשית, זו הקיימת כיום, שום אדם אחר לא היה מסוגל לעשותו.

כולנו כבר אמרנו זאת פעמים רבות. אך מן הראוי לחזור על כך שוב ושוב: עשר שנים אחרי מילחמת ששת־הימים, אחרי אשכול וגולדה ורבין, פשוט אין אדם אחר שהיה מסוגל לשכנע את עם־ישראל לקבל את השלום הזה בלי מילחמת־אזרחים, בלי זעזועים נוראים, בלי צלקות עמוקות.

ולא מפני שהעם הזה הוא רע במייוחד, או שונא־שלום במייוחד. אלא מפני שהוא טומטם במשך שנים ארוכות על־ידי רוב אמצעי־התיקשורת, על־ידי חוסר־האחריות של הפוליטיקאים, על־ידי העקשנות הפרימיטיבית של גולדה מאיר והתחבולות הקלוקלות של משה דיין — והדמגוגיה של בגין עצמו.

כיום מאיימים המתנחלים במרד מזויין, ומבצעים פרובוקציות בשטחים המוחזקים, בעידודם של חיילים וקצינים. כיום מאיימים כמה פוליטיקאים במרד פוליטי, וממררים את חייו של בגין.

איזו היה הליכוד כוזו מעודד כיום מרד מזויין, ואיזו היה מנחם בגין משמיע את הנאומים שאויתם משמיעה עתה גאולה כהן — מי היה מעז לחתום על שלום כזה? שימעון פרס? יצחק רבין?

כדאי לזכור זאת, כאשר נראה את מנחם בגין בפעם הבאה על המסך חובש כיפה באמצע הנאום כדי לצטט את חבקוק, או מנשק בכוח את ידיה של ג'יהאן.

■ ■ ■

מדוע משך בגין את המשא־ומתן במשך 17 חודשים? מדוע הקריב את אוירת ההתלהבות והחדווה למען כמה תיקוני־נוסח, חסרי כל חשיבות מעשית?

במשך הזמן הזה פעלו לחצים ואילוצים, הופעלו פיתויים ותמריצים. כל אלה השפיעו, בלי ספק.

אך התהליך העיקרי, זה שקבע בסופו של דבר, היה המאבק הפנימי בליבו של מנחם בגין עצמו.

שתי תשוקות התנגשו בקרב האיש — התשוקה להיכנס להיסטוריה כעושה־השלום והתשוקה להחזיק בכל השטחים הכבושים. הראה זאת מילחמת־איתנים, ובסופו של דבר — בעזרת כל אותם לחצים ואיזוצים ופיתויים ותמריצים — ניצח עושה־השלום.

אל נשכח כי האיש שחתם על המיסמך הוא אותו בגין שפרש מממשלת־הליכוד־הלאומי מפני שגולדה מאיר הסכימה לחתום על נייר בלתי־מחייב שהכיל את המילה „נסיגה". זהו אותו בגין שהודיע אחרי בחירתו, כי הוא מתכוון להשתקע באחד מיישובי פיתחת־רפיח.

בהשוואה לעמדות־המוצא שלו, הוא הגיע רחוק מאד — אם כי עדיין רב מאד המרחק אל המקום שאליו הוא צריך להגיע, כדי להשיג שלום־אמת.

■ ■ ■

אמר לי השבוע מנהיג אחת המיפלגות: „אילו היה בגין מתפטר השבוע מן השילטון, היה מקומו בהיסטוריה מובטח לו, כאיש שעשה את השלום. אך מי יודע איך ייכנס להיסטוריה, אם יישאר בשילטון עוד שנתיים?"

ואכן: השנתיים הבאות הן שתקבענה.

השלום נחתם בוושינגטון, ולאחר־מכן הוזמן בגין לקאהיר. אך גורלו של השלום ייחרץ בשכם, ברמאללה, בחברון ובעזה.

האם בגין, שניצח את עצמו בקרב על סיני, יהיה מסוגל לנצח את עצמו גם כאשר על כף המאזניים תהיינה מונחות „יהודה" ו„שומרון" ו„חבל עזה"?

בגין טוען כי עולם לא תקום מדינה פלסטינית, לעולם לא ידבר עם אש"ף, לעולם לא תהיה ריבונות ערבית על הגדה והרצועה, לעולם לא תיפסק ההתנחלות היהודית בשטחים אלה, לעולם־לעולם־לעולם לא תפורקנה ההתנחלויות הקיימות.

האם הוא מתכוון לזה ברצינות? אולי. האם הוא יודע שאלה הן הבטחות־שווא, וכי התהליך מוביל בהגיון־ברזל לעבר הגשמת כל היעדים האלה, המפחידים־כביכול? אולי. אין גבול ליכולתו של פוליטיקאי לרמות את עצמו. אך אין גם גבול לגמישותו של פוליטיקאי, האומר „לעולם" ויודע כי „לעולם אין לאמר לעולם".

שוב אין לדעת מה נעשה כיום בניבכי לבבו של בגין. אפשר לדעת רק זאת: לפני שיוותר על אדמת ארץ־ישראל השלמה, ולוא גם חלקית, ולוא גם בהדרגה, יתחולל בליבו מאבק־איתנים, שעוצמתו יחוויר גם המאבק הפנימי שבו ניצח זה עתה.

■ ■ ■

מי משני הבגינים ינצח במאבק זה?

יש המכירים את בגין היטב, מזה שנים רבות, והסברים כי בסופו של דבר יוותר בגין על הרעיונות, שבהם דגל כל ימיו, למען ההישג המוחשי של שלום כולל. כלומר: שיסכים לכינון המדינה הפלסטינית, בהדרגה, שלבים־שלבים.

הוא כבר חתם על מיסמך המכיר בקיומו של העם הפלסטיני וב„זכויותיו החוקיות". הוא הבין את החשיבות המכרעת שיש ליחסים הטובים בין ישראל וארצות־הברית. הוא ראה שעם־ישראל מעדיף את השלום על פני השטחים הכבושים. הוא קיבל את פרס־נובל לשלום. הוא הוזמן למצריים. הוא טעם את טעם ההערצה שמעניקים עמי־העולם לאיש־שלום.

אחרים מאמינים שאין כל סיכוי לכך. סיני אינה ארץ־ישראל, ואפשר היה לוותר עליה. אבל שכם, חברון, עזה, הר־הבית? לעולם לא!

אחרי מה שקרה בחודשים האחרונים, רק אדם קיצוני־דעת יהיה מוכן להמר על מעשיו של מנחם בגין בעתיד. אינני מוכן להיות בין הנביאים.

אגיד רק זאת: אם יישאר מנחם בגין בשילטון, מקומו הסופי בהיסטוריה ייקבע על־פי מעשיו ומחדליו מהיום והלאה.

המיבחן הגדול ביותר מצפה לו עתה.

הכל תוכנן כמו לקבלת קיסר מנצח החוזר ממשדה

קבלת פני יונה

יחידה במערך הנציגה היחידה של סיעת ה־מערך היתה ח"כ תמר אשל, הנראית בתמונה "חד עם הסטודנט האלוף (מיל.) יוסף אביד'ר.

נמנע בליכוד יושב־ראש הכנסת, משה שמיר, שהיה בפמליית בגין בוושינגטון, היה המארח במסיבת הקוקטייל שנערכה במישכן לאחר הטכס.

אוויר ים לא כל אלופי צה"ל הגיעו לטכס. גם הרמטכ"ל, רב־אלוף רפאל (״רפול״) איתן, לא נכח בו. אולם את תשומת־הלב ריכזו שניים שבאו: מפקד חיל־האוויר, האלוף דויד עיבדי, והמפקד החדש של חיל־הים, האלוף זאב אלמוג. מלבדם היו בטכס האלוף אברהם אורלי והאלופים־רבנים מרדכי פירון וגד נבון.

רבה, היוו את הליווי היחידי של בגין. רק בכניסה לכנסת, במקום המיועד בדרך כלל למפגינים, ניצבו כמה צעירים שמחאו־כפיים. מאוחר יותר מחאו־כפיים אותם צעירים לנשיא המדינה, יצחק נבון, למרות שהוא לא בא מוושינגטון.

״זכור, אתה בן תמותה!״

קיון־הכנסת, יצחק (״איזי״) בן־גל, עשה את כל אשר ביכולתו כדי שהטכס יבוצע במיקצועיות. יחידה של צה"ל, שכללה את כל גווני המדים, דיגלה את נשקה, וקציו ליוה את בגין כשאגרופיו קמוצים וידיו משוכות לאחור. ראש־הממשלה סקר את המיסדר.

ממול היתה בימת המוזמנים. התמקמו בה יותר פקידי־כנסת, סדרנים ועיתונאים מאשר אישים־חשובים. כימעט כל אנשי המערך בכנסת נעדרו, להוציא חברת־כנסת אחת, תמר אשל. מיפלגת האופוזיציה הגדולה לא החליטה להחרים את הטכס, חבריה פשוט חשבו זאת למיותר לעלות במיוחד לירושלים, כדי לשבת על ספסלי־עץ מחוספסים ולהריע לבגין. גם לא כל חברי־הכנסת של הליכוד הגיעו. העייפות המצטברת של השבועות האחרונים היכתה גם בהם.

אולם בגין לא היה מוטרד מכך. הוא עמד, במלוא הרצינות התיאטרלית שלו, ליד רעייתו, יושב־ראש הכנסת, יצחק שמיר, שהגיע עימו מוושינגטון, ומזכיר־הכנסת, נתנאל לורך, קיבל בגו זקוף את התרועה של החצוצרות ואחר כך נאם.

ובטכס המקביל, שנערך ברומי, ניצב ליד הקיסר אדם שכל תפקידו היה ללחוש ב־אוזני הקיסר: ״זכור, אתה בן תמותה!״ לבגין לא היה לחשן כזה. את תפקיד הלחשן קיבל על עצמו, מאוחר יותר, נשיא־המדינה. בגאום ברכה לבגין לא שכח להזכיר לו, כי קיימות עוד בעיות במדינה: בעיות חברתיות, בעיות כלכליות, פערי־חברתי, זוגות צעירים, שיכון ואיכות־חיים. בגין לא אהב את הלחשן הפרטי שלו. כאשר פתח נבון בנאומו, הוא בירך גם עליזה בגין. כאשר נאם בגין, הוא לא הזכיר את אשת נשיא־המדינה, אופירה נבון.

היונים סירבו להמריא

היה עוד נואם אחד. איש לא הופתע מכך, שהשייך הדרוזי נור א־דין חלבי

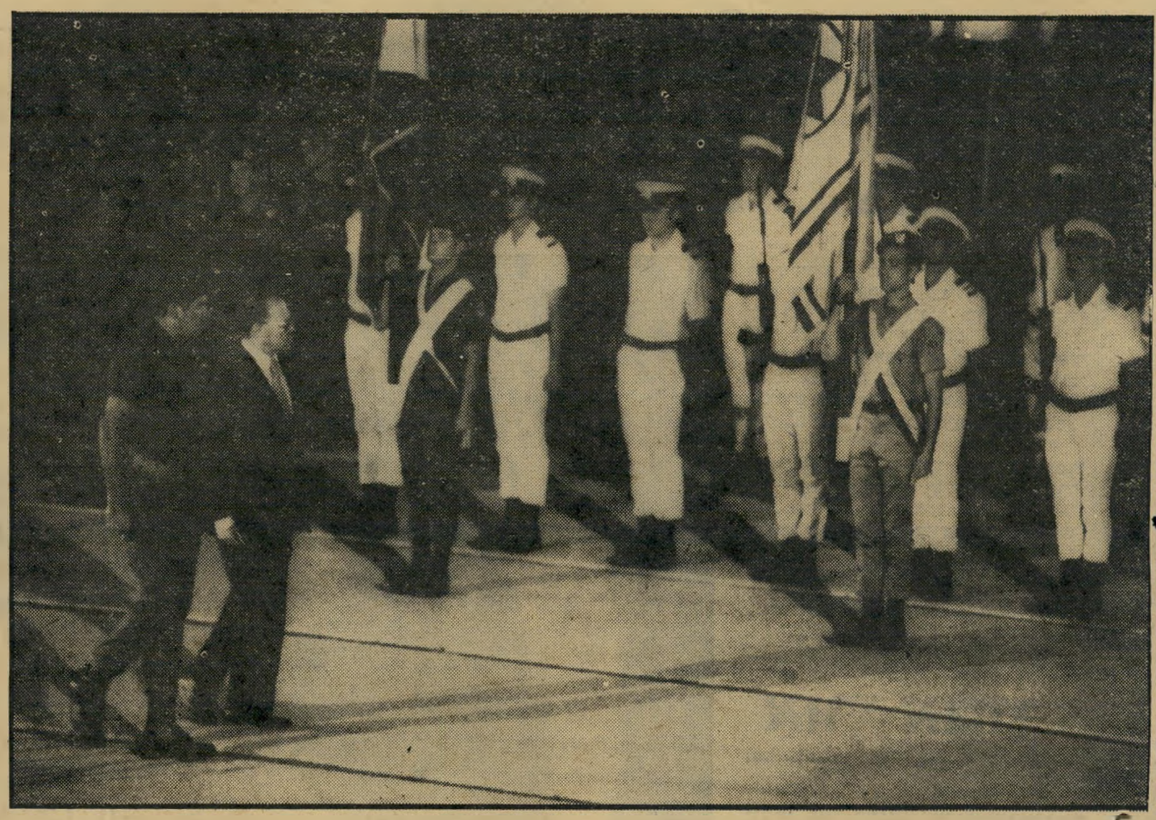
מנחם בגין

הפאט ברומי העתיקה היה נותן רשות מייוחדת למצביא המנצח, לערוך את הטריומף, מיצעד־הנצחון הגדול ברחובות העיר, כאשר שב כמנצח משדה־הקרב. המצביא היה ניצב בכירכה הפתוחה שלו, בראש תהלוכה שהיתה מורכבת מסנאטורים, חיילים ושבויים, שאותם היה מביא עימו כדי להפכם עבדים.

ראש־הממשלה ועוזריו, או אולי עוזריו בלבד, החליטו לערוך טריומף ברחובות ירושלים, בואך לכנסת. אולם בעוד שברומי העתיקה היו עומדים ההמונים ברחובות, וכל נכבדי־המימשל היו מתייצבים לקבל את פני הקיסר, היתה קבלת־הפנים לכבודו של בגין, שחזר לאחר טכס חתימת השלום בוושינגטון, שונה לגמרי. ההמונים לא מילאו את רחובות ירושלים, ואף לא המתינו לו לגיבור־היום בכניסה לעיר. בעשר נייר־דות מישטרה צופרות, נוסעות במהירות

הקרב, אך ההמונים והאישים לא התייצבו לתפקידיהם

בלי תותחים

ביקש ראש־הממשלה מנחם בגין כאשר הובא לידיעתו תיכנון קבלת־הפנים בארץ. קל היה למלא את בקשתו של בגין, משום שממילא לא התכוונו לכבד אותו במטח תותחים. אין זה נהוג לכבד בירי־תותחים מנהיג או ראש מדינה החוזר לארצו, אלא רק אורחים זרים. הנוהג של ירי התותחים נולד בזמנים עברו, כאשר אוניה היתה מתקרבת לנמל ויורה בתותחיה, להפגין שהיא מרוקנת אותם וכוונתה לשלום. מאותה סיבה בדיוק היו יורים אף תותחי הנמל. מאז נהוג לקבל מנהיג־מדינה זרה בירי תותחים, כדי להוכיח כוונת שלום, אולם בשום מקום לא אירע שיקבלו מנהיג מקומי בירי תותחים. בתמונה נראה בגין כשהוא עובר על פני מיסדר־כבוד של חיילים מכל החילות, כשמלווה אותו קצין צה"ל.

נאם אף הוא בטכס, יותר ממארגני הטכס עצמם. התברר כי השייך, שליווה את בגין במסעו לארצות־הברית, היה משוכנע ש־תינתן לו האפשרות לנאום בוושינגטון. כאשר לא ניתן לו הדבר, שמר את הנאום לביקור בניו־יורק. אולם גם בניו־יורק לא נאם. במטוס, בדרך חזרה הביתה, הפציר חלבי בראש־הממשלה שיתן לו לנאום, בגין הורה לשלישו הצבאי, תת־אלוף אפרייים („פרויקה") פורן, לצרף את השייך לרשימת הנואמים־מברכים.

הנחה את הטכס קריין התנ"ך, הפלמ"ח וההלוויות, עמיקם גורביץ. ההופעה האמנו־תית היתה של תיזמורת צה"ל, בניצוחו של יצחק גראציאני, ושל אחת הנגנות, ששרה את שיר האירוויזיון, הללוייה, בניב רומני. בתו של גראציאני, קוקי, שישבה בקהל־המוזמנים, לא התאפקה למשמע ה־ביזיון ואמרה, אולי בהתנצלות: „זה לא אבא שלי החליט מה יהיה בתוכנית." תלמידי בית־הספר אליאנס בתל־אביב, שהרכיבו את המקהלה, השתעממו לאחר שסיימו את שירתם והחלו לריב ביניהם, מול בימת־האורחים.

שתי האטרקציות הגדולות נשמרו לסוף. הפרחת היונים, שרבות מהן לא היו צחורות והזיקוקין. היונים סבלו מן השלום, הסתנוורו מהתאורה וסירבו לפרוח באוויר. רבות מהן נשארו מוטלות על הריצפה. זה לא עניין כלל את מי שהביא אותן. בעל־חנות לחיות־בית דאג רק כי על ארגזי היונים יופיע שם החנות שלו, באותיות גדולות. הוא זכה בפירסומת־חינם ועשה היסטוריה.

הקהל המתין לסוכריה האחרונה — זיקוקין דיי־נור. הובטח כי הזיקוקין יציירו בשמי ירושלים את המילים „שלום" ו־„סאלאם". אחר כך התברר, כי הכוונה היתה לכתובת־אש צופית משוכללת. אבל היו גם כמה זיקוקין, שנורו לאוויר, וכל שעשו היה להבהיל עוד יותר את היונים המסכנות.

כוסית ביד ועוגה בפה

כ שגגמר הטכס הודיע הכרוז, כי כל הקהל מוזמן להיכנס למישכן הכנסת ולברך את ראש־הממשלה אישית. זה היה יותר מדי בשביל עליזה בגין, שהיתה עייפה מהטיסה הארוכה. מכונית ראש־הממשלה לקחה אותה לביתה, ואילו לצידו של בגין, בתוך המישכן, התייצבה בתו, חסיה. במישך כל הערב כשלידו אשתו וביידיו יונה. „יש לי שובך בבית, אני אשים אותה בשובך שלי," הסביר לוי. בתמונה משמאל נראית מזכירתו של ח"כ אסף יגורי, רינה צבר, ליד הבוס שלה. רינה לכדה שתי יונים והחזיקה אותן במעילה. היא הבטיחה לבשל אותן.

לוכדי היונים

כמה מבאי הטכס והקוקטייל של־אחריו הצליחו ללכוד כמה יונים מיוני־השלום, שהופרחו לכבוד בגין, אך היו בהלם ונשארו לרבוץ על הקרקע. בתמונה מימין נראה שר־השיכון, דויד לוי, שהסתובב

נור א־דין חלבי

פחת בגין היתה חלוקת עבודה. חסיה לידו במישכן הכנסת ואחותה, לאה, ממתינה לו בנמל־התעופה בן־גוריון.

בתחילה רצו הכל כדי למצוא משקה או לנגוס אחת מעוגות השלום, הפעם מעשה ידיו של השף של הילטון. אחר כך עברו, כשכוסית ביד ועוגה בפה, ללחוץ את ידו של ראש־הממשלה. בגין היה עייף ולא הבחין מי הוא מי, את מי חיבק ולמי נשק. מרבית הקרואים היו פקידים בדרגות נמוכות ומזכירות צעירות. אלה מצאו הזדמ־נות כדי לעבור פעמיים ושלוש על פניו של בגין — ללחוץ את ידו ואולי „להצטלם לעיתון".

כעבור חצי שעה התרוקן האולם. הכל היו עייפים. עוד טכס בשרשרת טכסי־השלום הסתיים. בגין נותר בין האחרונים ורק אז פנה לביתו. המלצרים החלו לפנות, והמנקים לטאטא — עד למסיבה הבאה.

הרגע הראשון של המיפגש בין שני העמים יהיה המכריע. זהירות!

שלום שלום!

הדימוי השני הוא שונה לגמרי, והוא פרי המיל־חמה הארוכה, שבה הותיקים זוכרים את יהודי מצריים, ומדברים עליהם באהדה. בעיני הרוב המוסלמי, לא היה אז הבדל גדול בין מצרי־יהודי ובין מצרי־קופטי. הקופטים, שהם נוצרים, הם מצרים לכל דבר, ואף יותר מזה, מאחר שהם ממשיכים במסורת המצרית שמלפני הכיבוש המוסלמי בן 1300 השנים. כאלה היו גם היהודים המקומיים, שחיו במצריים מדורי־דורות.

כולנו מכירים את יהודי־מצריים, ששמרו על המידות הטובות של יהדות־המיזרח. הם מהווים מרכיב אחד של עם־ישראל. אך מי שרואה את עם־ישראל כולו בדמותם של יהודי מצריים, בוודאי צפויה לו אפתעה גדולה כשייתקל בו.

הדימוי השני הוא שונה לגמרי, והוא פרי המיל־חמה הארוכה, שבה

מאת

אורי אבנרי

גבר צה"ל לא פעם על הצבא ה־מצרי. זהו הדימוי של הישראלי ה־סופרמן, הכל־יכול, האירופי־בתוך־דיר־תכול־העיניים, הגאון הטכנולו־גי, המאלתר להפליא.

לפי הדימוי הזה, הישראלים יוצאי־מצריים כלל אינם ישראלים, אלא מצרים שהיגרו. הישראלי האמיתי הוא אשכנזי.

כלפי הישראלי הזה, נמצא המצרי בעמדת התגוננות אוטומטית. הוא מודע מאד לחסרונות הטכנולוגיה המצרית, והוא רגיש מאד לכל ביקורת בשטח זה. המצריים הם עם גא מאד, המפאר את עברו הרחוק והקרוב. המאמין בעוז־הרוח של חייליו.

כאשר יבואו הישראלים וידברו בכוז על הטלפונים, או ישוויצו בניצחונות צבאיים, הם יגעו בעצבים חשופים.

דימוי המצרים בעיניים ישראליות שונה אף הוא מן המציאות. יש הרואים את המצריים כעם של פלאחים עניים ומרודים. ישראלים אלה מצפים לראות בקאהיר מעין כלכותא־על־הנילוס או רמלה־רבתי. הם יידהמו כאשר יראו מטרופולין, עיר־ענק בעלת רובעי־פאר גדולים, שבהשוואה אליה הם תיראה סביון ככפר־שיתופי. איזור־מיסחרי מודרני שבו אפשר להסתיר את כל תל־אביב. הם יידהמו גם אם (אם !)

מזה 7000 שנים, שליט־יחיד: המלכה נפרטרי * והסאדאתים

ס יוט אחד רודף אותי מספר לילות. בחלום־בלהות זה אני רואה ענן שחור של מיליון ישראלים יורד על מצריים, כמו להקת־ארבה תנ"כית.

הם פושטים על קאהיר, מאכלסים כל פינה וכל מיסדרון של בתי־המלון המעטים וגולשים משם לכל בית־קיבול אפשרי. הם מכסים את השוק של חאן אל־חלילי. הם ממלאים את המגניות.

ובכל מקום הם מתקוננים, מריעים אף, צוחקים בכוז, מותחים ביקורת על הכיוב והטלפונים, על דרי־התחבורה והשרות.

הם מתקוטטים על המחיר עם נהגי־מוניות, הסוענים כי המונים אינם פועלים. הם רבים עם בעלי־הדוכנים בשוק. הם מתווכחים על כל דולר בחשבון המלון.

ואחרי השבוע הראשון של ה־מבול נאנחים המצרים: יא אללה, הלוואי והיינו ממשיכים במיל־חמה!

סופרמן ורמלה רבתי

מ אז הרגע הראשון שבו דרכה כף־רגלי על אדמת מצריים, הירהרתי שוב וישוב במה שצפוי, כאשר ייפגשו שני עמים אלה פנים־אל־פנים.

זה יהיה רגע גדול. רגע בעל סי־כויים עצומים, ואף בעל סכנות נו־ראות.

כולנו יודעים כי במיפגש בין שני אנשים, השנייה הראשונה היא הקובעת. בה־איתה שנייה נוצר „הרושם הראשון", שהוא הקובע. אף שלרוב אין אנו מודעים לכך, הרי הרושם הראשון הזה מעצב את כל גישתנו אל הזולת. מדברים על „אהבה ממבט ראשון" ועל „שינאה ממבט ראשון". אפשר לדבר גם על „אדישות ממבט ראשון" ועל „אי־אמון ממבט ראשון", על „הערכה ממבט ראשון" ועל „סימפאטיה ממבט ראשון".

מדענים משתדלים לנתח איך נוצר רושם ראשון זה, בדרך בלתי־מודעת, ויש על כך תיאוריות רבות. אך אין ספק לגבי התופעה עצמה.

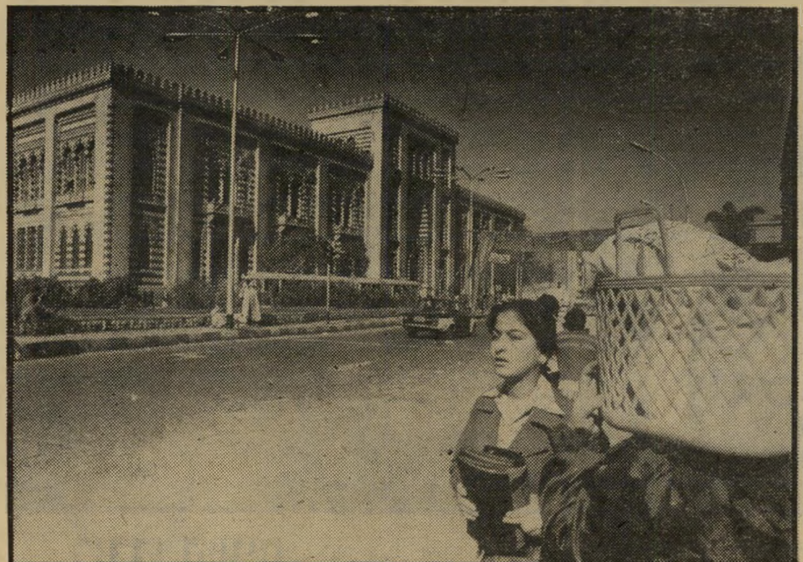
מה שנכון לגבי בני־אדם, נכון גם לגבי עמים, שבניהם היה קיים ניתוק מוחלט במשך דור, וניתוק כימעט־מוחלט גם במשך הדורות שלפני „המיפגש הגדול" (יהוציא את יהודי מצריים, כמובן).

יש צפיות מסויימות. אצל כל עם יש דימוי מסויים, או כמה דימויים מסויימים, של הצד השני. בדרך כלל, כל הדימויים האלה הם חסרי־שחר.

המצרי המצוי רואה כיום את הישראלי, בעיני רוחו, בשתי צורות שונות.

הדימוי האחד מתבסס על זיכרונות מן הימים שבהם חיו יהודים רבים במצריים.

פני הדור: מצריה לפני 150 שנים, סטודנטית של אל־אזהר

* מובלת בידי איזיס.

ייפגשו עם רבבות בני העילית התרבותית והחברתית של מצריים, וימצאו כי אלה משתווים בקלות לעמיתיהם הישראליים (ולעיתים קרובות אף עולים עליהם). הם עשירים יותר, משכילים יותר, תרבותיים יותר מאשר רוב הישראלים, הטוענים לתוארים אלה.

סיפור חסידי מספר על שני האברכים, שנסעו מן השטעטל לוורשה. בחוזרם הת־ייצבו לפני הרבי וסיפרו את רשמיהם האחד דיווח: „ורשה היא היא של חט־אים. הרחובות מלאים יצאניות. הפריצות והזימה שולטות בכיפה." השני ספר: „ורשה היא עיר של צדיקים. בכל פינה יש בית־כנסת או בית־מידרש." כשתמהו החסידים על ההבדל בין שני תיאורים אלה, הרגיע אותם הרבי: „כל אחד מ־השניים מצא מה שחיפש!"

קאהיר היא ענקית, ויש בה הכל — מעושר קיצוני עד עוני שרא־יתואר, איים של פאר עתיק ועושר חדש, ים של בעיות בלתי־פתורות.

כל זה הוא מצריים. עשירה ועניה, עתי־קה וצעירה, מוזנחת ומלאת־תיקוות. **ובעיקר: שונה מישראל.**

צלאח־אל־דין ופארוק

ק שה יהעלות על הדעת שני עמים כל־כך שונים כמו העם המצרי והעם הישראלי.

ניתן לאמר: מיפגש שני העמים האלה יהיה כמיפגש בין כוח שאי־אפשר לעמוד בפניו ובין מאסה ש־אי־אפשר להזיז אותה.

יקרה אשר יקרה — זה יהיה מיפגש מעניין.

כבר הסברתי לא פעם את התיאוריה שלי לגבי מהות ההבדל בין שני העמים. אולי כדאי לחזור עליה כאן בפעם נוספת, כדי להכשיר את עצמנו למיפגש:

לפני 5000 שנים: יוגבים מצריים בעבודתם, בציור קבורה עתיק

הנשים של מצריים: מחופפת במאה שעברה, מטלפנת בימינו

למצריים יש היסטוריה רצופה של 7000 שנים. אדם היושב בכפר מסויים — כמו כפרו של אנואר אל־סאדאת, למשל — יכול לדמיין לעצמו כי במשך 280 דורות ישבו אבותיו באותו המקום עצמו. שום פלישה לא שינתה את פניה של מצריים. שום אסון גדול לא פצע את נפשה פצ־עים שהותירו אחריהם צלקות.

פולשים באו והלכו, ומצריים נשארה כפי שהיתה. המילחמות היו מעטות. בכל ההיסטוריה הארוכה הזאת ערכו המצרים פחות מחצי־תריסר מילחמות תוקפניות — וגם אז, בדרך כלל, רק תוך כדי דריפה אחרי פולש שגורש, כמו בימי ההיקסוס הקדמונים (כשהמצרים כבשו את כנען) או הצלבנים (כאשר צלאח־אל־דין עשה זאת שוב.)

כל זה מעניק למצרי תחושת ביטחון טוטאלית. אין הוא נוטה להתרגש. אין הוא מתרגז בקלות. יש לו סבלנות עילאית, שכימעט לא־תאמן. יש לו חיוך טבעי, לבבי, אמיתי. הוא נוטה להאמין לזולת, והאמון נחשב בעיניו כתכונה חיובית ביו־תר.

היציבות, הסבלנות, הישיבה ה־איתנה על הקרקע, הן התכונות המצריות הבולטות ביותר. הן באות לידי גילוי מיומי עליון בי־פיראמידה — אולי המיבנה היציב ביותר האפשרי.

האקלים במצריים הוא חם. מילבד בצפון, ליד הים, אין גשם (זולת כמה דקות של טיפטוף קל מדי פעם). האקלים משפיע על אופי העם. אין המצרי אוהב להחפז. הדייקנות אינה נחשבת בעיניו כמידה חשובה. לכל דבר יש זמן. ומה שלא נעשה היום, ייעשה, אין־שה־אללה, מחר.

אין זה כל־כך חשוב מה משיג האדם. חשוב יותר איך הוא מתנהג. הכבוד חשוב מאד. וגם הנימוס הטוב. כשיש סתירה בין נימוסים והישגים, הנימוסים מנצחים.

ההיסטוריה לימדה את המצרים צייית־נות למנהיג עליון. לפי תיאוריה נפוצה, היתה מצריים בשחר ההיסטוריה ארץ גשומה ועשירה. הגשמים נסוגו, והארץ נשארה יבשה, כשהיא תלויה כל־כולה ב־זרם הנילוס. את מי הנילוס היה צורך ל־הטות אל השדות שבשני צדדיו, בעזרת שיטה מסועפת מאד של תעלות, שהיה צורך לשמור על תקינותן. כל זה חייב מימשל מרכזי חזק, המנהל את כל חייה של האוכלוסיה.

ואכן, מאז ימי הפרעונים היתה למצריים תמיד מנהיגות חזקה של איש אחד.

כל עוד המנהיג האחד מתפקד פחות או יותר כראוי, אין במצריים זעזועים. בכל ההיסטוריה שלה, כימעט ולא ידעה הארץ מהפכה עממית. גם המהפכה הגדו־לה של 1952 היתה פרי יוזמתם של קומץ קציני־צבא, בלי השתתפות ההמונים, ולא נשפכה בה אף טיפה אחת של דם. המלך פארוק נתבקש, בכל האדיבות, לעלות על היאכטה המלכותית שלו ולהפליג לחיים חדשים בנכר. עד היום יש המתגעגעים אליו.

חיבוק מאונס

א ין צורך לתאר את הטיפוס הישראלי. אין הוא דומה לפיראמידה. הוא דומה יותר לכספית.

הישראלי היהודי (להבדיל מן הערבי, שהוא אזרח ישראל) נושא בדמו את כל הפחדים והעצבנות של היהודי הגודד, ש־עבר במשך אלפי שנים מארץ לארץ, מ־מקום למקום, כשהוא תש בחושו הששי היכן גוברת סכנה, והיכן משתפרים התנ־אים. הירידה הגדולה מן הארץ מוכיחה, כי תכונה זו לא השתנתה גם אחרי הקמת היישוב העברי החדש בארץ, ולידת המדי־נה.

הישראלי המודרני הוא פרי ה־מזיגה של תכונות „יהודיות" ו־תכונות „ישראליות". הוא דינאמי, עצבני, תוקפני. אף שאינו דייקן כמו האירופי הצפוני, הוא מחשיב את הזמן. אין לו סבלנות. הוא מת־רגז במהרה. בהתהגותו הקונק־טיבית יש סימנים של מאניה־דפרסיה, עליות וירידות קיצוניות של מצב־הרוח.

הוא בלתי־מרוצה. הוא מותח ביקורת. אין לו כימעט נימוסים. לעיתים קרובות הוא רועש. אין הוא מתחשב בזולת. הוא אוהב להשוויץ.

אין הוא נוטה להאמין לאיש, וחוסר

(המשך בעמוד 52)

קמפינגטורס
Campingtours
חברה מס. 1 בטיולי הקמפינג

47 ימים מרתקים בארצות־הברית ב־39,500 ל"י עם קמפינגטורס.

לראות את ארצות־הברית המטרפת,
לראות ולטעום מהכל; מהמידבריות
ומלאס־וגאס, מניו־יורק התוססת
ומפלי הניאגרה. לראות את וושינגטון
המכופתרת ואת עיר הכוכבים — הוליווד.
זהו הטיול לו אתה ראוי.
זה הטיול של "קמפינגטורס".
47 ימי טיולים בלתי־נשכחים בחברת
צעירים מכל הגילים, סטודנטים ומשפחות
שלמות. כך מתכננים טיול.
כך תראה את ארה"ב בטיולי "קמפינגטורס".
זהו טיול חלום שגם אתה תוכל להגשימו.
תסייר בלב אמריקה, אך גם תרד מדרך
המלך לנופי ההוד הפראי של
שמורות הטבע הענקיות.
והמחיר? ממש לא ייאמן, רק —.39,500* ל"י
כולל 2 ארוחות ליום — פחות מ־850 ל"י ליום.
זו הזדמנות שלא תחמיץ.
היכנס היום אל סוכן הנסיעות שלך
ובקש את חוברת הטיולים "של
"קמפינגטורס" לארצות־הברית.

תאריכי יציאה קרובים: 16.5.79; 30.5; 10.6; 20.6; 1.7; 4.7
8.7; 11.7; 15.7; 18.7; 22.7; 25.7; 29.7.
עד חודש אוגוסט יוצא טיול לארה"ב מדי שבועיים.

החלה הרשמה לטיולי "קמפינגטורס" לאירופה.

*לפי שער 1 דולר — 19.5 ל"י.

מצלמה חינם! למקדימים להרשם עד ה־6.5.79

Call Campingtours Co. 03-251 45 61 Call collect

הכלכלנית הנודעת ממשיכה להסביר איך למנוע את ההשפעה האינפלציונית של ההיערכות החדשה ולהפוך אותה מנוף לפיתוח המשק

מי יתשר בנגב?

מאת **אסתר אלכסנדר**

ב רור לכך כי בפיתוח הנגב טמון פוטנציאל גדול לפיתוח המשק כולו, בתנאי, כמובן, שבעיקבותיו לא תבוא אינפלציה של עשרות אחוזים. פיתוח זה יספק הזמנות לתעשיות רבות, בכוחו לפתח ענפי־ייצור רבים ומיפעלים מסוגים שונים. בעיקבות ההשפעה הראשונית של הפיתוח על התעשיות הקשורות באופן ישיר בבנייה, תבוא בוודאי גם השפעה מישנית על התעשיות המייצרות עבור צורכי העובדים בבנייה.

לנו, כמדינה, יש צורך בהרחבת תשתית הייצור גם באופן כמותי וגם באופן איכותי, ואין ספק שהפיתוח לשם ההיערכות החדשה בנגב יפעל בכיוון זה.

הרבה דוגמות בהיסטוריה הכלכלית של ארצנו ושל ארצות זרות מאשרות השפעה זו של פיתוח נרחב. אך אם תהליך פיתוח זה ילווה באינפלציה בממדים שידועים לנו היום, או יותר מזה, הרי אז ילך הפיתוח החדש על חשבון משאבי הייצור הקיימים היום ולא יסיף עליהם ולא כלום. כדוגמה אפשר להזכיר את בניית העיר ברזיליה בברזיל, שבנייתה לא הביאה כל ברכה למשק המדינה. נוסף לכך, דבר זה ילווה גם בהפרעות חברתיות, ובצדק, כי פירושו הוא התדרדרות של שכבות רבות בציבור מול התעשרותם של המעטים.

ביצורים ווילות לקבלנים

א ם כן, מה עלינו לעשות כדי שדווקא התסריט הראשון — פיתוח הנגב לפיתוח המשק — יתקיים? כו. לתת תשובה נראה קודם מהו התהליך שאנו עומדים לפניו.

הממשלה תממן את ההיערכות החדשה בנגב באמצעות תקציבה היא. מקורות־המימון יהיו בוודאי מהכנסות השוטפות של הממשלה, מן המסים והמילווים השונים, הכנסותיה מן העזרה האמריקאית וגם הדפסת כסף. ברור שהכסף ייאסף מכל שכבות הציבור. כמובן, גם מאותם שאין להם כל קשר עם בניית ההיערכות, כגון מורים, אחיות, פועלי מזון וטכסטיל וכו' וכו'. אך הוא ימסר רק לקבוצה קטנה יחסית של ציבור זה: לאותם שיבנו את הקו החדש, לקבלני־העפר הראשיים והמישניים השונים ולספקים אחרים המשרתים מערכת זו של בנייה. (אל העובדים השכירים על הבנייה לא יזרמו כספים ישירים מן הממשלה).

תהליך זה שתואר כאן — תשלומים על־ידי כל הציבור למימון ההיערכות בנגב, וקבלת תשלומים אלה על־ידי חלק בילבד של ציבור זה — יגרום לחלוקה מחודשת של ההכנסה הלאומית שלנו; מן הרוב, בעיקר עובדים שכירים — אל המיעוט, קבלנים וספקים אחרים. האמצעי לחלוקת־הכנסות זאת יהיה תקציב המדינה. דרכו תתרחש גביית הכספים — או ההזרמות — מן הציבור, וגם הוצאת הכספים לאותם העוסקים בהקמת ההיערכות. אסור לשכוח, שמסיבות של מיבנה התקציב, הכספים האלה יזרמו באופן ישיר לידי הקבלנים והספקים. לעובדים ולשכר־עבודה לא משולם שום תשלום ישיר מן התקציב. אם העובדים השכירים יראו את חלקם בחלוקה זו של ההכנסות, הם יצטרכו לדרוש זאת ממעבידיהם. אם יצליחו או לא, זה תלוי בכוחם. בכל מיקרה, אין הם מקבלים שום תשלום ישיר או אוטומטי מן הממשלה תמורת עבודת הבנייה, כפי שמקבלים זאת המעבידים שלהם.

תוצאותיו של תהליך זה, של חלוקה מחודשת של ההכנסות מן הרוב אל המיעוט, הן הרסניות ביותר להתפתחות רמת המחירים במשק; העובדה שהמיעוט זוכה, אומרת שבידי כל אחד יצטבר כח־קניה גדול. זהו כח־קניה גדול הרבה יותר מאשר היה אילו הוזכים בהכנסות הגדולות מן התקציב היו דווקא הרוב. במיקרה זה הסכומים היו מתחלקים בין ידיים רבות, וכל אחד היה זוכה בתוספת קטנה יותר לכח הקניה שלו. אך, כאמור, המרוויח הוא דווקא המיעוט, ולכן כל אחד מאנשי המיעוט יוצא לשוק כאשר תוספת גדולה של כח־קניה בידיו.

ביכולתם של בעלי כח־הקניה זה להעלות את המחירים לגבהים כאלה, שכל מי שלא זוכה, בתהליך זה של חלוקת ההכנסות, אין בכוחו לשלם. אם כי מחירים אלה נקבעים גם עבורו. מחירי הדירות לזוגות צעירים נקבעים על־ידי מחירי הדירות הנקנות על־ידי המתעשרים האלה, על חשבון תקציב המדינה. אל לנו לשכוח, כי בגלל הסיבות האמורות לעיל התעשרות זאת תתבצע באמצעות תקציב המדינה ועל חשבונו.

נוסף להשפעה ההרסנית הישירה של התעשרות זו על מחירי המוצרים והשירותים, ועל השיוויון והצדק החברתי, יש לה השפעה אינפלציונית עקיפה נוספת, והיא: **המתעשרים מן ההיערכות הצבאית החדשה, על חשבון תקציבה של הממשלה, יתחרו עם הממשלה עצמה על המשאבים הריאלים המשוחררים באינפלציה בגין? אותו ציבור — רוב ציבור השכירים — המפסיד באינפלציה.**

תחרות זו אינפלציונית ביותר. הנה, לחוגמה: הממשלה היתה צריכה להעלות באופן שוטף את המחיר של שעות־עבודה לטרקטורים שבנו את קו בר־לב, כי לולא כן אותם טרקטורים היו עוזבים, והולכים לבנות את הווילות של הקבלנים שבנו את קו בר־לב.

הממשלה מפסידה בתחרות

ה אם אפשר להתמודד עם התופעה הזו על־ידי ביטול סובסידיות למוצרים בסיסיים ובאמצעות הורדתו של השכר הריאלי?

ברור מכאן, שבמס האינפלציה — ירידה ברמת־החיים שמשחררת משאבים ריאלים במשק — שאותו משלם חלק מן הציבור המפסיד באינפלציה, זוכים בעיקר המתעשרים באינפלציה. הממשלה זוכה בו רק באופן חלקי. לא נכון שהציבור כולו משלם מס־אינפלציה לממשלה. רק חלק מן הציבור משלם מס־אינפלציה לחלק הנותר. חלק זה, המתעשרים, מתחרים בממשלה על המשאבים. ומכיוון שהממשלה מפסידה בדרך כלל בתחרות זו, היא תדפיס כספים נוספים כדי לבצע בכל זאת את מטרותיה; במיקרה זה, פיתוח בנגב. עצם העובדה שיש מתעשרים באינפלציה, מאלצת את הממשלה להדפיס כספים נוספים ולהגביר את האינפלציה עצמה. ואם גם על תוספת זו של אינפלציה יש מתעשרים נוספים, הרי שלאינפלציה לא יהיה סוף.

מן הניתוח שלעיל ברור לגמרי, שאם אנו רוצים להימנע מאינפלציה מרקיעת־שחקים בעקבות הפיתוח בנגב, ורוצים להשתמש בפיתוח חלקי כאמצעי לפיתוח כולל של המשק, הרי צריכים אנו לעקור מן השורש את התהליך של חלוקת ההכנסות — תהליך ההתעשרות — שנתלווה כה בקלות לתהליכי פיתוח שבמימון הממשלה.

השאלה הנשאלת, איך לעשות זאת?

הכלכלן הבריטי הדגול קיינס היה ער לבעיה זו. באחד הפרקים שבסיפרו הוא מדבר על מימון מילחמת־העולם הראשונה על־ידי הממשלה הבריטית דרך אינפלציה. ברור לו שבתהליך זה חלק מן הציבור, אלה שחיים מן הרווח, מתעשר והעובדים השכירים מפסידים. הוא קרא לתהליך זה „אינפלציה של רווחים". Profit Inflation" (למה אין אנו שומעים מעולם על ביטוי זה ובו בזמן שומעים על אינפלציה של שכר — Wage Inflation?)

הוא ראה בריווחי האינפלציה של המתעשרים „מס", שציבור־השכירים־המפסיד היה צריך לשלם לממשלה, תחת זאת הוא משלם לבעלי הרווח. את בעלי הרווח המתעשרים הוא ראה כ„גובי מס" עבור הממשלה, שאמורים להעביר „מס" זה — את רווח האינפלציה שלהם — לממשלה, למטרות מימון המילחמה. הכוונה של קיינס, בלי ספק, היתה זו: להטיל מס כבד על בעלי הרווחים, לשם מימון המילחמה, ולא על השכירים, כי הוא הכיר בעובדה, שהאינפלציה עצמה כבר גבתה מס זה מן השכירים. הכלכלנים המודרנים ממליצים תמיד על מיסוי השכירים לכל מטרה, לא חשוב מה. הוא המליץ על מיסוי ריווחי האינפלציה עד כדי 100%.

יש לציין לטובה שלפני כמה ימים נאמר על־ידי ה־אוצר, שהמישרד נערך ל„מיסוי כחוק" של ריווחי הקבלנים, העתידים להיווצר בתהליך של פיתוח הנגב. דבר זה, בלי ספק, יפעל בכיוון הנכון — למניעת חלוקה מחודשת של ההכנסות ולמניעת האינפלציה. לאין ערוך יועיל הדבר יותר מאשר ביטול הסובסידיות למוצרים בסיסיים והורדת השכר הריאלי, שפועלים דווקא בכיוון ההפוך.

צדק חברתי במקום אינפלציה

א ך מכיוון שה„מיסוי כחוק" הוא רחוק מאד ממיסוי של 100% על ריווחי האינפלציה, הרי שיש צורך בצעדים נוספים לשם מניעת תהליך ההתעשרות.

תהליך זה, נעשה, כאמור, על חשבון תקציב שבו שלטת הממשלה. נוסף לכך יש לציין, שהתקציב הזה הוא בגודל ההכנסה הלאומית של ישראל. ממשלה ש־שולטת בתקציב כה גדול היא בעלת כח בכל הנוגע לתהליכים הכלכליים של המשק. היא בהחלט לא צריכה לשלם כל מחיר שנדרש ממנה. במייוחד אין צורך ש־תשלם בעד אותה הכמות של מוצרים 50—60 אחוזים יותר בסוף השנה, מאשר שילמה בתחילת השנה. הממשלה קונה היום כ־30% מכל התוצר הלאומי שלנו. יש לה כח של קונה יחיד עצום (כח מונופסוני) ולא צריך להיות לה קושי אישהו לכפות מחירים, אם רק תשתמש בכח זה.

לכן, צעד נוסף ל„מיסוי כחוק" צריך להיות פיקוח חמור ביותר על מחירי התקציב.

הממשלה צריכה לדאוג שהכספים המוזרמים למשק לא יסתובבו רק בקרב החוגים המיוחסים. היום המצב הוא, שמרבית הכסף שהממשלה משלמת לספקיה בעבור קניותיה — כ־50 מיליארד, עוד לפני הקניות הגדולות המתחייבות מן הפיתוח — מסתובבת בעיקר בין בעלי קונה היום כ־30% מכל התוצר הלאומי שלנו. יש לה כח של קונה יחיד עצום (כח מונופסוני) ולא צריך להיות לה קושי אישהו לכפות מחירים, אם רק תשתמש בכח זה.

לכן, צעד נוסף ל„מיסוי כחוק" צריך להיות פיקוח חמור ביותר על מחירי התקציב.

הממשלה צריכה לדאוג שהכספים המוזרמים למשק לא יסתובבו רק בקרב החוגים המיוחסים. היום המצב הוא, שמרבית הכסף שהממשלה משלמת לספקיה בעבור קניותיה — כ־50 מיליארד, עוד לפני הקניות הגדולות המתחייבות מן הפיתוח — מסתובבת בעיקר בין בעלי ומוכרי הסחורות והשירותים השונים במשק. בגלל תוספת היוקר שמשולמת רק פעם ב־6 חודשים, וגם אז רק 70%, לא עוברים כספים אלה אל השכירים באופן פרופורציונלי.

השכירים אינם מקבלים היום את חלקם הפרופורציונלי בתשלומי הממשלה למשק. אם רוצים אנו למנוע היווצרות ריווחי־אינפלציה על חשבון התקציב, יש לדאוג שהשכירים יקבלו את חלקם בתשלומים אלה. זה יכול לבוא באמצעות עליית שכר ריאלית, בהתאם לגידול התל"ג, בעיקבות הפיתוח, ודרך תשלום תוספת־יוקר של 100% ולעתים תכופות.

„מיסוי כחוק", פיקוח על מחירי התקציב, ותשלום שכר ותוספת־יוקר אמיתית הם שלושת הצעדים הבסיסיים למניעת האינפלציה המאיימת עלינו בעיקבות הפיתוח בנגב. באמצעותם אפשר למנוע את החלוקה המחודשת של ההכנסות, שהיא לב־ליבה של האינפלציה עצמה.

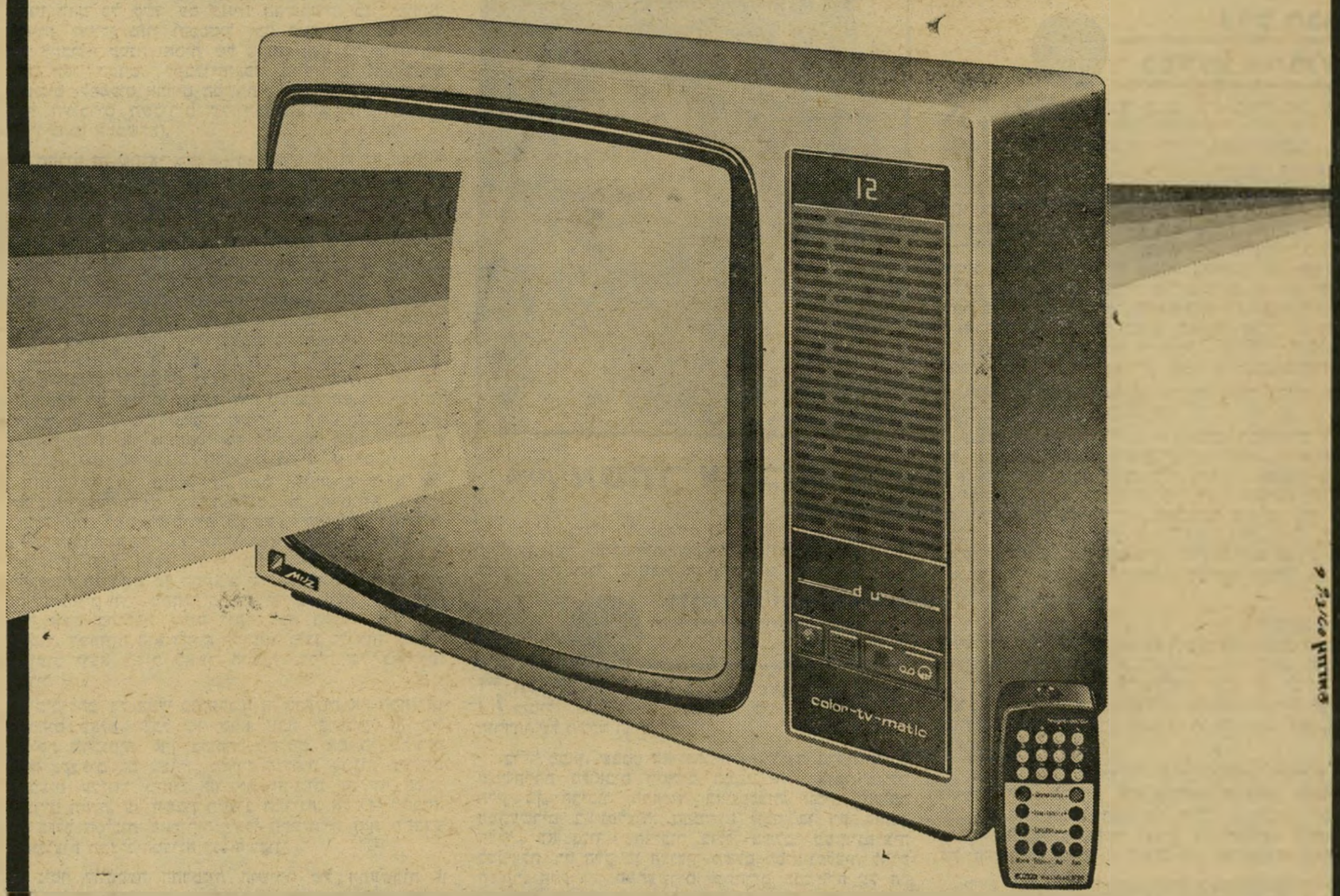
קרוב לוודאי שהזרמות כספים בעיקבות פיתוח יגרמו למידה מסויימת של עליית מחירים. אומנם אין היום אדם שיכול להגיד כמה הזרמות דרושות לכמה אחוזים של אינפלציה, אפילו לא מילטון פרידמן בכבודו ובעצמו. אך אם נעקור את תהליך חלוקת ההכנסות מתהליך ה־אינפלציה ונדאג לא להעבירה אל תקופת הפיתוח, נזכה לראות בירידת האינפלציה עוד לפני התנופה של ה־היערכות החדשה בדרום ובוודאי גם במהלכה. כי בניגוד לאמונה העממית, שיוויון, צדק־חברתי ובלימת האינפלציה אינם מנוגדים זה לזה אלא משלימים זה את זה.

היחידה עם
BURST REVIVER
"אנטי-מחיקון"

אז למה לך להתאמץ?

אמץ את

metz מץ

מץ-צבע. מימד חדש בטלוויזיה צבעונית

פרטים אצל הסוכנים המורשים למוצרי מץ ברחבי הארץ ובבית מץ – רח' מודיעין 19 בני־ברק – רמת־גן.

חיפה — סלון באלי, רח' הרצל 1; **חדרה** — סלון באלי, רח' הנשיא 51; **רמת־גן** — סלון באלי, רח' ביאליק 75; **ירושלים** — סלון שלום, רח' יפו 68; **עפולה** — סלון באלי, רח' הנשיא 17; **חיפה** — סלון הבנקים, רח' הבנקים 1; **חולון** — סלון סבוי, רח' סוקולוב 77; **הוד השרון** — סלון חמד, דרך השרון 94; **נתניה** — פטמן יוסף, רח' עמק חפר 4; **פתח־תקווה** — סלון לירון, רח' ההגנה 17; **ראשון־לציון** — רמזור (כדריה), רח' רוטשילד 36; **אשקלון** — סעדון אליעזר, רח' העבודה 27; **נס־ציונה** — א.ק. אלקטרוניקה, רח' וייצמן 14; **רחובות** — אלקטרו סנטר, רח' הרצל 171; **בת־ים** — סלון פאר, רח' רוטשילד 32; **ירושלים** — טטרון — רח' דוד ילין 33; **נבעתיים** — נתנאלי משה, רח' כצנלסון 12; **תל־אביב** — סלון להיט, רח' אבן גבירול 20; **נתניה** — רדיו אלחוט, שד' בנימין 5.

תשקיף

השלב הבא:

קשר פרלמנטרי

נראה כי השלב הבא בחידוק היחסים בין ישראל ומצריים, עוד לפני שלב הנורמליזציה ביחסים בין שתי המדינות שיאפשר תנועה חופשית של אזרחים משני עברי הגבול, יהיה חיזוקי מישלחות פרלמנטריות של הכנסת ומועצת־העם המצרית.

חברי הכנסת לוחצים על הממשלה לאפשר להם מוקדם ככל האפשר לבקר במצריים, על מנת לעמוד מקרוב על הבעיות שיווצרו אחרי חתימת הסכם־השלום וכדי לקשור קשרים עם מנהיגות העם המצרי. נראה כי גם הנשיא אל־סאדאת יהיה מעוניין לערוך חילופי מישלחות פרלמנטריות, כדי לשכך את ההתנגדות המעטה הקיימת עדיין בקרב כמה מחברי מועצת העם המצרית להידוק יתר של הקשרים עם ישראל.

דיין רוצה

בעמית כשגריר

שם חדש הועלה השבוע כמועמד אפשרי לתפקיד השגריר הישראלי הראשון במצריים: האלוף (מיל.) מאיר עמית, ח"כ שיגיור.

מקורבו של שר־החוץ משה דיין טוענים כי עמית הוא מועמדו של דיין לתפקיד זה וכי דיין יעמוד בממשלה על זכותו לקבוע מי יהיה השגריר במצריים.

בינתיים הבהיר אבא אבן כי אין הוא להוט אחרי התפקיד. לאבן יש תוכניות להתמודדות על הבכורה במיפלגת העבודה.

הוא מעריך כי אם תיווצר מחיזקת בין מחנות שמעון פרס ויצחק רבין, עשוי שמו לעלות כמועמד של פשרה למנהיגות המיפלגה.

אם יאות לכהן כשגריר במצריים, תפקיד שטרם הוצע לו רשמית, הוא ייאלץ לפרוש מהמערכה הפוליטית הפנימית.

האמריקאים ילחצו

בעניין ההתנחלויות

תוכניתה של הממשלה לפתוח תוך שבועות מיספר במיבצע של התנחלות מאסיבית ביהודה ושומרון, עלולה, להתקל בהתנגדות חריפה ביותר של הנשיא קארטר והמימשל האמריקאי. למרות שראש־הממשלה ושר־החוץ הודיעו כי הבהירו לאמריקאים כי אין בכוונתם לוותר על זכות ההתנחלות והאמריקאים "השלימו" עם כך, חרדים האמריקאים לגורל הסכם־השלום אם תבצע הממשלה התנחלות הפגנתית רחבת היקף.

סימנים שונים מעידים כי האמריקאים מתכוונים להפעיל לחצים עקיפים על הממשלה בתגובה לתוכנית ההתנחלות. הם אומנם לא יחזרו בהם מהחבטחות שניתנו לישראל, אולם "קשיים בירוקראטיים" שישחו את מתן הסיוע הכלכלי והצבאי לישראל עלולים להתעורר לפתע.

הדמוקרטים מיכשול

להקדמת הבחירות

בחוגי המיפלגה הליברלית מעריכים כי המיכשול העיקרי העומד בדרך להקדמת הבחירות היא בעיית המפלגה הדמוקרטית והבעייה האישית של מנהיגיה: ייגאל ידין ושמואל תמיר. כיום ברור לחלוטין כי התוצאה היחידה של בחירות בחודשים הקרובים תהיה היעלמותם המוחלטת כימעט של שני פלגי ד"ש מהמפה הפוליטית הישראלית. מנחם בגין חש מחוייבות עמוקה לייגאל ידין ושמואל תמיר ולהערכת הליברלים הוא מתנגד להקדמת הבחירות כדי לא לחסלם מבחינה פוליטית.

על מנת להתגבר על מיכשול זה הועלתה הצעה ששתי החטיבות הגדולות בליכוד, חרות והיברלים, יקצו מקום בין מועמדיהם לראשי המפלגה הדמוקרטית, על מנת להבטיח את המשך כהונתם בכנסת ובממשלה הבאות לכשיבחרו.

על פי ההצעה תקצה חרות מקום לשמואל תמיר ואילו הליברלים "יקלטו" בין המקומות הריאליים המגיעים להם את ייגאל ידין ואת ישראל כץ.

אם תתקבל הצעה זו היא עשויה להפחית את התנגדותו של בגין לעריכת בחירות חדשות בחודשים הקרובים, כדי לנצל את הסכם־השלום עם מצריים להגברת כוחו של הליכוד.

מחנגדי ההסכם

בחרות ירוסנו

לוועידת תנועת החרות העומדת להיערך בחודש מאי הקרוב עשויות להיות השלכות מרחיקות־לכת לגבי מעמדם של כמה אישי מפתח בתנועה. נראה כי מתנגדי ההסכם מבין חברי התנועה יורחקו מעמדות בתוך מנגנון המיפלגה ומוסדותיה וכמה מהם אף יועמדו בהדחה.

לוועידת חרות עשוי להיות תפקיד מכריע בקביעת הרשימה הבאה של מועמדי המיפלגה לכנסת.

נראה כי יחסי הכוחות במרכז החדש שייכחר יהיו שונים לחלוטין מכפי שהם כיום ולכמה ממתנגדי ההסכם הצעקניים לא תהיה בו דריסת רגל.

האירוויזיון הבא

במאי 1980

תחרות האירוויזיון הבאה, שתיערך אף היא בישראל, תתקיים, ככל הי נראה, בחודש מאי 1980 ולא בחודש מארס, כפי שהיה מקובל בתחרויות האירוויזיון עד כה. אנשי הטלוויזיה הישראלית שכבר ביקי הזכיה בתחרות האירוויזיון השנה התחילו לתכנן את עריכת המופע הבא, מבקשים לדחות את קיום התחרות לחודש מאי 1980, כדי שאפשר יהיה לקיים את הצגת הטלוויזיה הגדולה תחת כיפת השמיים וזא באולם סגור.

אם יאושרו הדחיות ועריכת הסכמי טיבל תחת כיפת השמיים, מבקשים המארגנים לקיימו באחד משלושת האתרים הבאים: האיצטדיון הרומי בקיסריה, באיצטדיון צמח על שפת־הכינרת, או באחד האתרים שכירושלים.

מחרחבת ההסברה

הערבית בארה"ב

המימסד היהודי בארצות־הברית מנסה להתמודד עם "חזית שנייה" שנפתחה ברחבי הקמפוסים והאקדמיה האמריקאית — המדינות הערביות התורמות עשרות ומאות מיליוני דולרים לעשרות מוסדות אקדמאיים במטרה להקים "מכונים למחקר המיזרח התיכון" או תחת שמות דומים, כדי לקדם את מטרות ההסברה של מתנגדי ההסכם הישראלי־מצרי.

סיכויי הצלחתו של המימסד היהודי הם אפסיים — לאלופי ההתערבות המאסיבית הפרו־ישראלית והפרו־ציונית יהיה קשה מאד להתנגד להשפעה אקדמאית, מדעית, היסטורית או פילוסופית, הבאה ממקור ערבי.

שליחי המדינות הערביות ואש"ף, משתמשים יותר ויותר באותם אמצעים שהיו עד עתה נחתם הכיזעדית של הארגונים הציוניים והיהודי היהודי: הם מגייסים קהילות ערביות־אמריקאיות, מקימים קרנות־מדע, מעסיקים בהתנדבות מאות פרופסורים ומרצים ממוצא ערבי, בעלי אזרחות אמריקאית ומשתמשים בהשפעה האדירה של חברות־הנפט הסוחרות עם מדינות־ערב.

התורמים מבקשים

פיקוח

ציבור התורמים היהודי למגבית היהודית רגיש באחרונה הרבה יותר לשימוש שעושים בכספיו — הניו־יורק טיימס פירסם על פני עמוד שלם סיפור ארוך על מצוקת הדיור והפגנות הזועות הצעירים בישראל.

בכמה מדינות אמריקאיות כונסו תורמים גדולים להתיעצות, שבהחלטותיה נאמר כי יש לתכוע מהנהלת המגבית הכוונה ישירה של התרומות הגדוזות לפרוייקטים מסויימים, שהתורמים יפקחו עליהם בעצמם.

אור אדום נדלק בהנהלת המגבית בניו־יורק והמתכנסים לפגישות הפנימיות הוזהרו כי הם „מחבלים במדינת ישראל" ועושים את עבודתם של „ארגוני המרצחים", אך הדור החדש של יהודי ארצות־הברית אינו מתרשם יותר מאיומי־סרק שכאלה והלחץ נמשך ויביא בוודאי לתוצאות חמורות למגבית כבר בשנה או בשנתיים הקרובות.

יעלו מחירי

מוצרי החשמל

אם אתה מתכנן רכישת מוצר חשמלי כלשהו המיוצר בישראל, כדאי שתעשה זאת עוד לפני חג הפסח.

אחרי חג הפסח צפויה עליית מחירים של מרבית מוצרי החשמל המיוצרים על־ידי החברות הישראליות, כמו מקררים, תנורים ומכונות־כביסה, בשיעור של כ־20%.

שוק שחור

בבשר קפוא

החלטת מישרד המיסחר והתעשייה לקבוע את מחיר הבשר הקפוא המיובא לארץ ל־48 ל"י הקילוגרם, הולידה תופעה שכמותה לא זכורה במדינה מאז תקופת ימי הצנע של דוב יוסף. השוק השחור בבשר הקפוא פורח ומחידיו מגיעים עד ל־85 ל"י הקילוגרם. בעוד הצרכנים אינם יכולים כמעט להשיג את הבשר הקפוא, נאלצים בעלי בתי־מלון והארחה לקנותו בשוק השחור. בידי חמשת הסיטונאים הישראלים שקיבלו היתר לשווק את הבשר הקפוא אין כמעט מלאי במחיר הרישמי.

לעומת זאת ניתן להשיג את הבשר הקפוא בשוק השחור בסיטונות במחירים הנעים בין 75 ל־85 ל"י.

מכירת־שיא של

טלוויזיות ציבעוניות

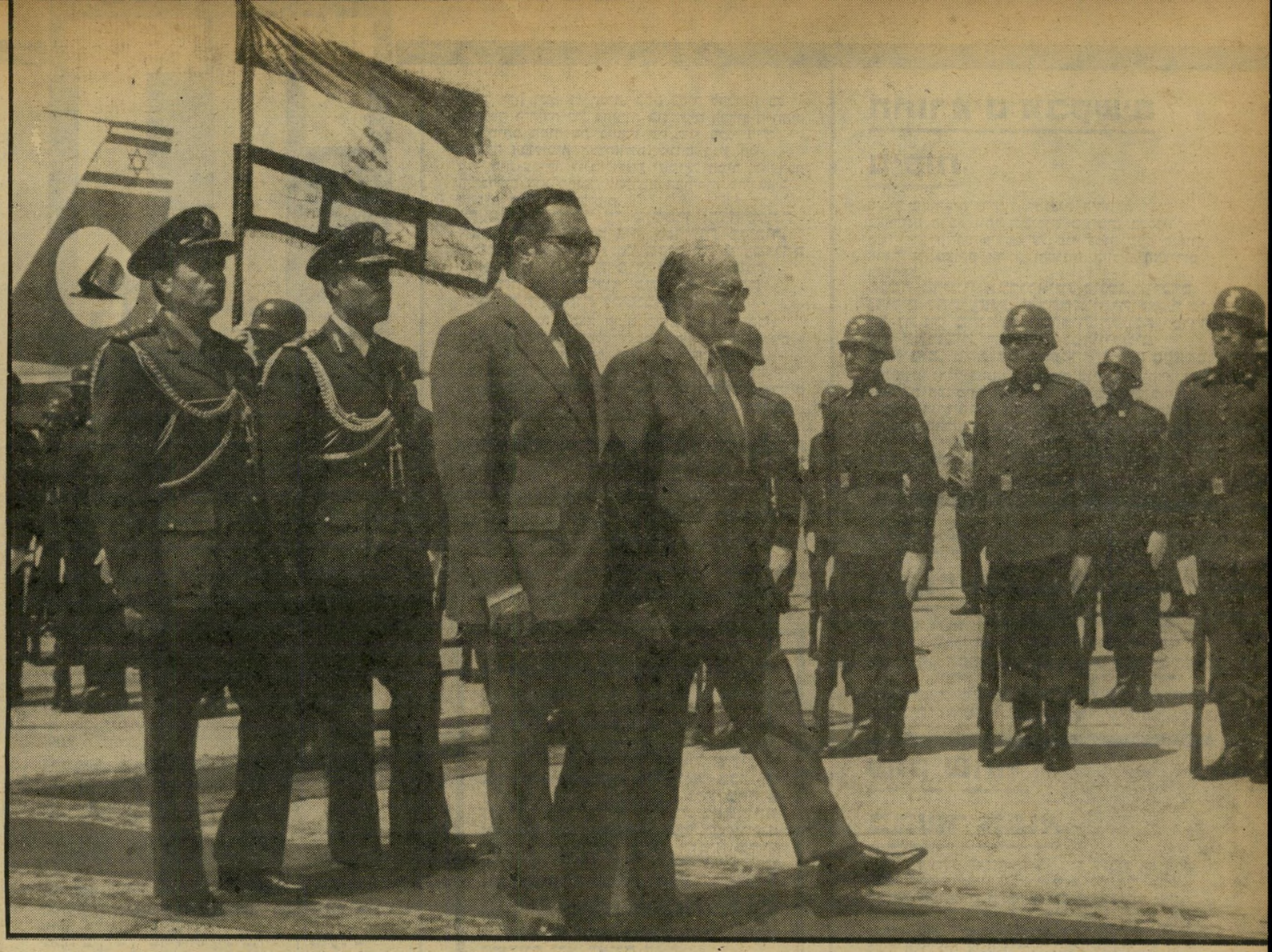
בשבוע שקדם למופע האירוויזיון בירושלים רכשו אזרחי ישראל אלפי מקלטי טלוויזיה ציבעוניים. מעולם לא נמכרה בישראל קודם לכן כמות כה גדולה של מכשירי טלוויזיה ציבעוניים תוך תקופה כה־כך קצרה.

לישנסקי תעצב

את „פסל השלום"

מעמד חתימת הסכם־השלום בי־וושינגטון יונצח בפסל גדל ממדים של הפסלת הישראלית הנודעת, כתיה לישנסקי. הפסל יכלול את דיוקנותיהם של ג'ימי קארטר, אנוור אל־סאדאת ומנחם בגין ותונצח בו גם לחיצת היד המשולשת של המנהיגים בתום חתימת ההסכם, שהפכה כבר סמל המעמד.

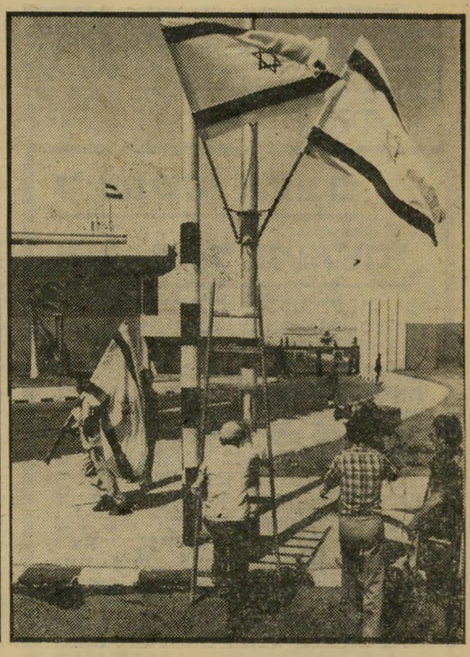
הפסל עשוי הברונזה יוצק בשלושה העתקים שימסרו לבגין, אל־סאדאת וקארטר. העתקים מוקטנים של הפסל יוצאו למכירה שכל ההכנסות ממנה יהיו קודש ל„קרן עולמית לשלום", שעמד לייסד פליכס פשטורסקי הנדבן היהודי הבזגי. פשטורסקי, שהוא חבר הוועדה לאנרגיה אטומית בבלגיה מממן בכספו את יצירת הפסלים והוא גם שיגיש אותם לשלושת המנהיגים.

אחרי שהשתחווה לדגל הנושא את הכתובת „פלסטין 1948", ממשיך בגין במיסקר

קידה לדגל

דגלים חטופים דקות מעטות לפני הגיע מטוסו של מנחם בגין, תלו פועלים מצריים את דגלי ישראל על העמודים בכביש־הכניסה לנמל־התעופה. דקות מעטות אחרי שבגין הוסע העירה, הורדו הדגלים באותה הזריזות. על בניין האח"ם בנמל־התעופה של קאהיר הועלו והורדו דגלי ישראל ומצריים במהירות רבה עוד יותר.

הסוד השמור ביותר של היום הראשון של הביקור ההיסטורי התנוסף לעיני כל — לעיני המצלמות שהנציחו את המאורע, לעיני העיתונאים מישראל ומכל העולם.

חסוד היה במידה אחת: פזמטין.

ראש־הממשלה ירד בכבש המטוס. מישמר־הכבוד. שחבש קובעי־פלדה של הוורמאכט הגרמני במילחמת־העולם השנייה.

מאת

אורי אבנרי

ציורים: גידה רזין ומשה מיזנר

דיגל את נישקו. התיזמורת הצבאית המצריית ניגנה את התיקווה, ואת הימנון־השלום החדש של מצריים. מפקד המישמר הצדיע לראש־הממשלה הישראלי בחרבו השלופה, ופסע לפניו בצעדי־מיצעד פרוסים, כשהוא מרים את הרגל כימעט לגובה החגורה. ראש־הממשלה הגיע אל הדגל של פלוגת־המישמר, וחיווה לו קידה.

לא הוא ולא איש מן הישראלים הנוכחים הבחין במה שכתוב על הדגל. רובם לא ידעו ערבית. המעטים היודעים ערבית, לא שמו לב לדבר מרוב התרגשות.

בתחתית הדגל היו רקומות שלוש כתובות. האמצעית אמרה: „המישמר הרפובליקאי", שמה של

בגין במצריים

היחידה. משמאל היה כתוב: „סיני, אוקטובר 1973" — זכר לניצחון שהחזיר לצבא המצרי את גאוותו. מימין היה כתוב: „פלסטין, 1948".

כך, לקול מנגינת התיזמורת הצבאית המצרית, הצדיע ראש־הממשלה לעניין הפלסטיני, מבלי לדעת זאת.

כל הנוכחים הערביים שמו לב לכך, אך שתקו. עורך אחד העיתונים החשובים בקאהיר, שפגשתיו באותו ערב בסעודה הממלכתית בארמון קובה, אמר לי שהתמונה תפורסם למחרת היום בעיתונו. אך כשפתחתי בבוקר את הגיליון, היתה שם רק תמונה קטנה, ואי־אפשר היה להבחין בה את הכתובת.

כי באותו ערב, בעת הסעודה, השתנו הרבה מאד דברים.

יום = חודש נפט

כ אשר נחת מטוסו של מנחם בגין בנמל־התעופה, הוא היה אדם בלתי־פופולרי מאד במצריים.

„אני רוצה בשלום, אבל כאשר האיש הזה יהיה בקאהיר, אסתגר בביתי," אמר איש־עסקים קאהירי.

נראה שגם מוצטפה חליל, ראש־הממשלה, הרגיש כך. הוא נשאר בבית בכל עת הביקור.

נדמה כאילו הפך מנחם בגין מעין שעיר־לעזאזל. השינאה לישראל, ששררה בימי המלחמה הממושכת, פגה. הדיעות הקדומות כלפי העם הישראלי נעלמו. אך נדמה כאילו הן הועברו אל מנחם בגין האיש.

מה גרם לכך? דברי בגין צרמו את אוזני המצרים שוב ושוב. ברוב המיקרים לא עשה זאת בכוונה, אלא מתוך אי־ידיעה מוחלטת של הנשמה המצרית ורגישויותיה. הדיבורים החוזרים על כך שהיהודים בנו את הפיראמידות, ההצהרה כי היום שבו כבשו הצנחנים את ירושלים המיזרחית היה יום מאושר יותר מאשר יום חתימת השלום, דברי־הבוז על הפלסטינים — כל אלה הרגיזו את המצרים יותר ויותר.

ביום בואו של בגין הקדיש העיתון המצרי בשפה האנגלית, אג'פשן גאזט, את מאמרו הראשי להתבטאויות אלה, תוך העירות עוקצניות מאד על חשבונו של בגין. לא שכחו להזכיר כי הוא טרוריסט לשעבר, וכי הפלסטינים הם צאצאי תושבי־הארץ הקדומים, ואין זכותם נופלת מזו של הישראלים.

ערב הביקור הצטננה האווירה עוד יותר, מפני שבמצריים פשטה הדיעה כי בגין כפה את עצמו. הוא הכריח את הנשיא אל־סאדאת להזמינו, כגמול על ביקורו של אל־סאדאת בירושלים. הנשיא המצרי, האמון על הכנסת־אורחים ומושגי־כבוד, לא יכול היה לסרב.

השבועון אוקטובר אף פירסם תיאור מפורט. לדבריו, כאשר נפגש בגין עם אל־סאדאת בוושינגטון, בשגרירות המצרית, התנהל ביניהם ויכוח חריף, בקול גבוה. מאחרי דלת פתוחה. אחרי שיחה זו, יצאו השניים. העיתונאים שאלו אם בגין יבקר במצריים. אל־סאדאת לא ענה, ובמקומו השיב בגין עצמו: כן, הביקור יתקיים ביום ב' הקרוב. כאשר פנו העיתונאים אלא אל־סאדאת ושאלו כמה זמן יארך הביקור, התעלם הלה מן השאלה ב„שתיקה קרה כשיש".

כעבור שעה נמסר כי מנחם בגין טילפן לנשיא המצרי „כפי שנקבע", והודיע כי צה"ל ייסוג מבארות־הנפט בתום שיבעה חודשים, במקום התישעה שנקבעו בהסכם.

על במת ההיסטוריה

כשהוא לבוש חלפה וענוב עניבה, במזג־אוויר של 46 מעלות וחוח חמסינית לוהטת, מטפס מנחם בגין קילומטרים על האבנים הגדולות של הפיראמידה, כשלפניו מדריכים מצריים ומאחוריו (שני) אליהו בן־אלישר. בעוד שכל מלוויו והעיתונאים הותשו מן המאמץ, לא הראה בגין סימני עייפות.

רק אז נמסר כי ביקור בגין יארך יומיים. הרושם הברור שעלה מתוך הסיפור: תמורת חודשיים של נפט, קנה בגין יומיים בקאהיר. יום של ביקור תמורת חודש של נפט.

פינג־פונג בארמון פארוק

ה שאלה הנשאלת היא, כמובן: האם זה היה שווה?

תרתי משמע: האם היה שווה מכחינה תועלתית לקנות ביקור תמורת נפט, והאם היה שווה מבחינה מדינית לכפות ביקור בשעה זו על מצריים?

העיתוי נראה לצמרת המצרית כגרוע ביותר. כי הוא בא בדיוק עם ראשית הפעלתן של הסנקציות הערביות נגד קאהיר.

(המשך בעמוד 42)

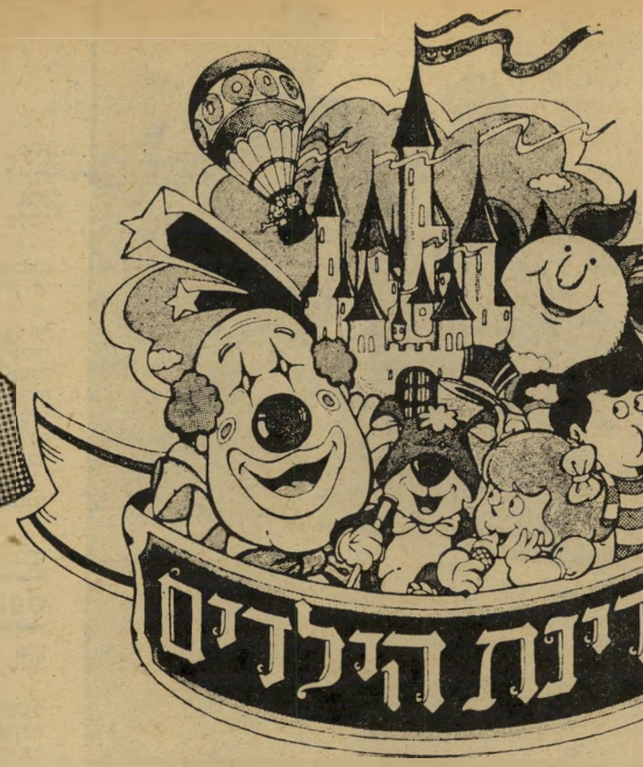
פנטזיה ומציאות

המסוק שהוביל את בגין לאיזור הפיראמידות העלה ענן אדיר וסמיך של חול מידברי לוהט, שהבריח את כל המלווים, מילבד הצלמים. כאשר התפזר החול, נתגלה מנחם בגין עומד וחוזה בפנטזיה של רוכבי סוסים מן האורווה המפורסמת הסמוכה. לאחר מכן הסתערו עליו הצלמים, והחביאו אותו מעיני הבריות.

השבאב

של קאהיר מריע לי־מנחם בגין, בדרכו לי־תפילה בבית־הכנסת הגדול במרכז העיר.

50 מוקדי בדור ובילוי
מבוקר עד ערב-
והכל בכרטיס אחד!

מדינת הילדים

יריד בידור ושעשועים

בחופשת פסח 9-19.4 בגני התערוכה ת"א

האירועים והמופעים ללא הפסק, החל בשעה 10.30 בבוקר ועד הערב.

קרקס מאירופה עם פיל, דב, נמר, שימפנזה, פינגווינים, כלבים, אקרובטים, להטוטנים, מוקיונים ● מסתכני גבהים במבצעי שווי משקל על חבל ● תזמורות ליצנים ועוד...● "LASARIUM SHOW" מופע מרהיב מארה"ב של קרני לייזר בליווי מוסיקלי.● "DANCING WATERS" עוגב מים ענק מאירופה ובו מאות מזרקות מים צבעוניות הרוקדות לצלילי מוסיקה. ● "אשפי הרלם" בלהטוטי כדורסל היתולי תוך רכיבה על חד אופן. ● הבובות המהלכות מ"דיסני לנד" בארה"ב ● תיאטרוני רחוב ותיאטרוני בובות מאירופה ● פסטיבל קוסמים ● הצגות איכות לילדים ● הבובות של אריק סמית ● בימת הקבוץ ● תאטרון החושך מספרד ● הקרנת בכורה עולמית של סרטים תלת מימדיים לילדים ● 2000 ממ"ר של משחקיות, יצירה, פיסול, ציור ומדע ● שעשועי תיאטרון ● דרמה יצירתית ● פינות זמר והרקדה ● חוות בעלי חיים ● מתקני שעשועים והרפתקאות ● מסלול ספורט טבלאי ● מסלול סקייט בורד ● רכיבה על גמלים ● טיול בכרכרות בוקרים. ● במות בידור בהנחיית: מני פאר, דן כנר, עזרא דגן, מנחם עיני ותמר לנצר.

כל המופעים, המתקנים והאירועים כלולים במחיר דרכון הכניסה (65 ל"י בלבד)

תחבורה מיוחדת למדינת הילדים ע"י רכבת ישראל, אגד ודן. לתושבי הצפון: תחנת רכבת מיוחדת בגני התערוכה.

הנחות מ-10 ל"י ועד כרטיס חינם תמורת פקקי קוקה קולה משפחתי.

הפצת כרטיסים ראשית:
"הדרן", ת"א, אבן-גבירול 90,
טל: 248844 - (03)248787.

משרדי ההפקה:
תל-אביב, רחוב בלוך 26,
טל: 247258-9 (03).

® אדמון

הצגות ערב מיוחדות למבוגרים של תצוגת קרני הלייזר מארה"ב - לסרטים - 3 הצגות מדי ערב, בביתן העגול: 8.45; 10.00; 11.15.

„יום האדמה" 1979 סימל את ההתמודדות

על הרחוב הערבי, בין הקיצוניים

לקיצוניים יותר

הקרב על ערביי ישראל

מ כונית צבאית חלפה בצהרי היום בכביש המפותל, ליד מבואות הכפר הערבי. לפתע נחתה אבן על אחת מזגוזגיותיה. רשת סבוכה של סדקים הצטיירה על הזגוגית. נוסעי המכונית, כולם חיילים, נעורו לפעולה, כדי לקדם כל צרה. נהג המכונית הגביר את המהירות. אבנים נוספות פגעו בגוף המכונית, אך איש מנוסעיה לא נפגע.

כעבור כמה שניות, כשיצאה המכונית מתחומי הכפר, לחץ הנהג על בלמיה. החיילים נועצו ביניהם, והחליטו להזעיק את המישטרה. בינתיים המתינו בצדי הכביש, כדי לקדם את השוטרים ולדווח להם על שהתרחש.

התקרית, שהתרחשה ביום השישי בשבוע שעבר, התנהלה לפי נוסחה קבועה: ילדים ובני־נוער כפריים תפסו מבעוד שהפכו כימעט שיגרה בגדה־המערבית, התרחשה זו בתחומי מדינת־ישראל, בתוך הקו־הירוק, בכפר־כנא שבגליל. שעה קלה לאחר מכן, ב־3.30 אחר־הצהריים, נאסף קהל רב כ־3000 איש — בכיכר הכפר, כדי לציין את יום־האדמה השלישי במספר, הוא ה־30 במארס.

האם היה קשר בין תקרית האבנים לבין יום־האדמה? לאיש לא היה ספק כי כן הדבר. שוטרים ואנשי־ביטחון מזה, וקומוניסטים ולאומנים־ערביים מזה, הסכימו, כי הצעירים משליכי־האבנים ביטאו בכך את מחאתם נגד השילטונות, באמצעים שנראו להם מתאימים לציון יום־הזיכרון לששת הרוגי יום־האדמה הראשון, שנערך לפני שלוש שנים.

למעשה היה יום־האדמה הנוכחי רחוק מלהיות יום־זיכרון. הוא הפך יום של מאבק פנים־ערבי — בין אנשי רק"ח מצד אחד לבני־הכפר מהצד השני.

כמדי שנה, תיכנן הוועד להגנת האדמה את אירועי היום עד לפרט האחרון. הצעות מרחיקות־לכת, להכריז על שביתה כללית של אזרחי־ישראל הערבים, נדחו על הסף על־ידי אנשי רק"ח בוועד־האדמה. גם הצעות פחות־קיצוניות, לקיים מועד מחסה בצדי הכביש, כשמאגר אבנים ערוך לידם. כשחלפה המכונית, כילו בה את זעמם ונמלטו. כעבור שעה קלה הורו פיעו כוחות מישטרה מתוגברים במבואות הכפר, התפרסו בשטח והחלו לסייר ברחובות. חלפו עוד כמה דקות, ומסוק צבאי נראה חג ממעל.

אלא שבניגוד לתקריות דומות אחרות, הפגנות, הוסרו מסדר־היום. התיכנון שאושר על־ידי הוועד, הנתון למעשה לשליטתה של רק"ח, קבע כי ביום־האדמה תיערכנה ארבע עצרות — בכפר־כנא ובדיר־חנא שבגליל, בטייבה שבמשולש ובתל־שבע שבנגב.

בכפר־כנא התאספו באי־העצרת בכיכר הנקראת על שמם של הרוגי יום־האדמה, בין פעילי רק"ח לבין צעירי תנועת בני־הכפר בעצרת יום־האדמה שנערכה בכפר־כנא בגליל. בני־הכפר ביקשו לערוך הפגנה משלהם, בתביעה לשביתה כללית של ערביי ישראל ביום־האדמה. אנשי רק"ח ניסו לחסום בפניהם את הדרך אל בית־הספר המקומי ובין שני המחנות פרצה תיגרה אלימה.

עימות חדיתי

כשהם מניפים אל על דגל אדום חוסמים אנשי רק"ח את הדרך בפני הפגנת בני־הכפר. למרות שבני־הכפר תובעים נקיטת אמצעי־מחאה חריפים יותר והם מזהים את עצמם כפלסטינים, מאשימים אותם אנשי רק"ח כי הם סוכני „השלטון הציוני" וקרעו כרזות ודגלים שנשאו המפגינים בידיהם.

הניחו זרי־פרחים למרגלות אנדרטת־הזיכרון וצעדו בשקט ובסדר מופתי אל המיגרש שבחצר בית־הספר היסודי.

באותה השעה התאספו במקום סמוך כ־200 צעירים וצעירות, נושאי כרזות ודגלים. בתוכניתם היה להפגין הן נגד ממשלת ישראל והן נגד המיפלגה הקומוניסטית. נגד הממשלה, על כך שהיא „מנהלת מדיניות של דיכוי הערבים" כלשונם, ונגד המיפלגה, על כך שהיא „פשרנית", „ותרנית", „מתונה" ואפילו „ציונית" כדבריהם.

היערכות שני המחנות — אחד בהנהגת רק"ח והשני בהנהגת בני־הכפר — קירבה

(המשך בעמוד 51)

התנגשות אלימה

ההרוגים

ששת חללי יום האדמה 1976 הפכו לקדושים המסמלים את מאבקם של ערביי ישראל נגד הפקעת אדמותיהם. כאן נראות תמונותיהם, בכרזה לאומנית מצויירת המתלויה במועדון רק"ח בכפר כנא.

בגין במצריים

שער לשלום

לדחייה. מוטב היה לגמור את העניין עכ־שיו, כשיש במילא עימות חריף בין מצריים וחברותיה, והביקור לא יוסיף ולא יגרע, תחת לערכו במועד אחר, כשהוא עלול לגרום לעימות מצרי־ערבי חדש.

ובעיקר: השלום נחתם, והוא מוכרח להיראות.

אלמלא נערך הביקור, היו אויבי השלום בישראל מאשימים את בגין בכך שמסר את סיני בחינם, בלי תמורה, ושהשלום אינו שלום. הסברתי לבעלי־שיחי: אם רוצים לשכנע את דעת־הקהל בישראל להמשיך בדרך השלום — לקראת פיתרון הבעייה הפלסטינית — צריכים להוכיח לעם הישראלי כי השלום נושא פרי, כי הוויתור כדאי, כי נוצרת מציאות של שלום, שהיא חשובה מכל דבר אחר.

נראה כי אל־סאדאת עצמו היה בדיעה זו, והוא כפה אותה על יועציו, שפיקפקו, בין אלה היו, כמובן, אנשי־הצמרת המצ־ריים המופקדים על החזית הלוהטת — חזית־העימות בין מצריים והעולם הערבי.

מייד עם הגיעי למצריים, ביקשתי להי־פגש עם בוטרוס בוטרוס־ע'אלי, שר־המ־דינה לענייני־חוץ. כעבור שעה באה תשו־בה מפתיעה: שכל הישראלים מוזמנים לבוא בערב לארמון שר־החוץ, ושם תיערך להם מסיבת־עיתונאים מיוחדת.

היה זה מישחק אינטלקטואלי מרתק. 180 העיתונאים הישראליים והזרים, שבאו מ־ישראל, הצטופפו בארמונו המפואר של פארוק, בכיכר־השיחרור. בוטרוס־ע'אלי ישב מולם. הוא לא נאם. העיתונאים זרקו לו שאלות קצרצרות, והוא ענה תשובות קצרצרות וחותכות. היה זה פינג־פונג אינטלקטואלי־פוליטי מיוחד במינו. הנאה טהורה, למרות החום הנורא.

המסר של ע'אלי: אנחנו יוצ־אים לשלב הבא של המאמץ ל־מען השלום. השלום האמיתי עוד לא הושג. כיוונים הושג רק שלום בין שתי מדינות. יש להשיג את השלום עם העולם הערבי כולו, ובעיקר עם הפלסטינים.

בתשובה לשאלה שלי: זה יהיה קשה. תחילה יהיו משברים. אבל אחר־כך, בשלב השני, יושג הסכם. השר לא השאיר ספק לגבי הצפיות המצריות: כמו בעניין סיני, גם בעניין הגדה ועזה תבין ישראל בסוף היכן הצדק, ותקבל את הגישה הנבונה.

בינתיים צריכה מצריים לשכנע את העו־לם הערבי לעלות על דרך השלום. ישראל יכולה לעזור בזה מאד. איך? על־ידי מחוות כלפי הפלסטינים. כאשר אלה יבינו כי אל־סאדאת פועל גם לטובתם, הם יצטרפו להסכם.

שאלתי: האם מדיניות־ההתנחלות הישר־אלית יכולה להשפיע על התהליך? בוט־רוס־ע'אלי, מבלי לעוות את הפנים: אם תפסיק ישראל את הקמת ההתנחלויות בתקופת המשא־ומתן, זה יעזור למצריים למשוך את העולם הערבי לצד השלום.

המסר הכללי היה ברור: מא־מץ־השלום לא נגמר. החלק ה־עיקרי שלו רק מתחיל. כדי פיתרון הבעייה הפלסטינית, אין שלום אמיתי.

קבלת פנים לוהטת

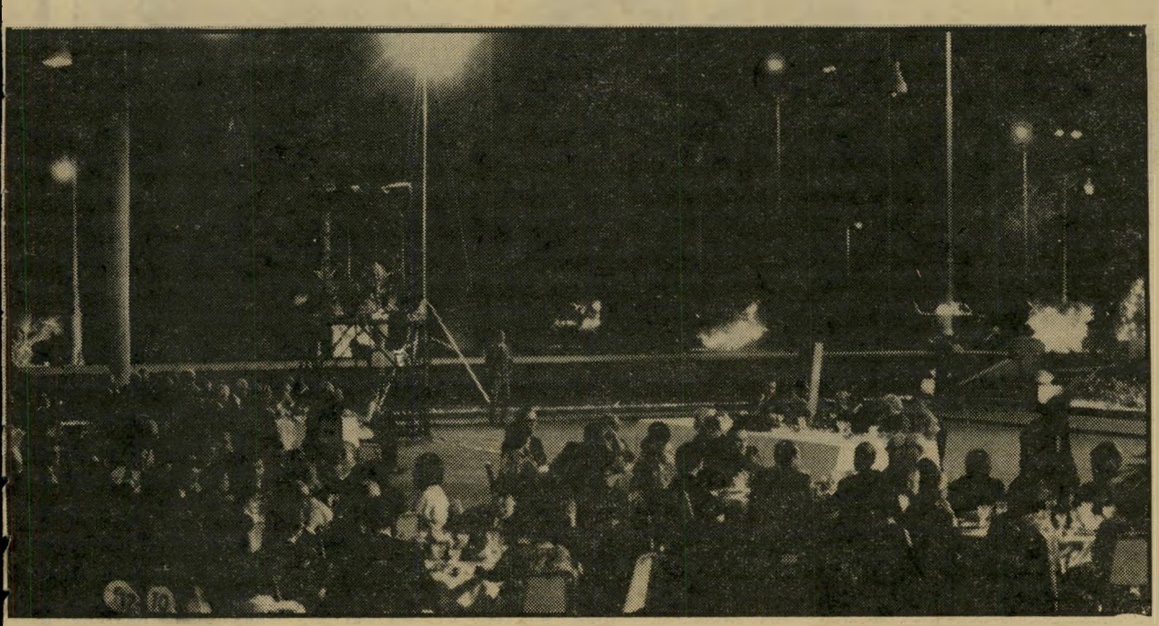
א יש אינו יכול לומר כי בגין זכה, בהגיעו, בקבלת־פנים קרירה. היה חם. חם מאד־מאד. החום הגיע ל־46 מעלות, הרוח החמסינית (כך היא נקראת גם ב־מצריים, ולא היה צורך לבגין להסביר למצרים את פירוש המילה כפי שעשה), ייבשה את הגוף. אצל כל הנוכחים במעמד, נחרת החום הזה בזיכרון כסממן העיקרי של היום. אצל כל הנוכחים, זאת אומרת, מילבד מנחם בגין עצמו. הוא היה במצב־רוח מרומם מאד. הוא ידע שהוא עושה היסטוריה, ולא הרגיש כלל בחום. בחלי־פת־החורף שלו ובעניבה, הוא התנהג כמו בוושינגטון, כאשר גאם נאום ממושך לפני קהל־מאזינים שחשש שמא יקפאו אבריו בקור.

כן, זה היה רגע היסטורי — למרות שהכי אמרו שזה רגע היס־טורי.

כשרגלו של ראש־ממשלה ישראלי דרכה לראשונה על אדמה ערבית ריבונית, לצ־לילי התיקווה, אחרי ארבעה דורות של מילחמה — מי יכול היה להישאר אדיש?

אם חסרה לי תיזכורת, היא באה ברגע האחרון, כשקראתי את המילים „פלסטין 1948" על הדגל, במרחק של כמה צעדים ממני, הסביר לי עיתונאי מצרי שיחידה זו לחמה בפלוג'ה.

הערתי שגם אני הייתי הפלוג'ה, וש־נפצעתי שם.

דישה ניגרת ממיצחו של אנוור אל־סאדאת אחרי שלחץ את ידי מאתיים המוזמנים לסעודה.

(המשך מעמוד 39)

היר. בזה אחר זה הודיעו השגרירים הער־ביים שהם מסתלקים מבירת־מצריים. ה־סנקציות הכלכליות התחילו לפעול, והן יעלו למצריים במיליארדי דולארים. המ־דינות המתונות, כמו סעודיה ומדינות־המיפרץ, עמדו תחת לחץ כבד של המדי־נות היותר קיצוניות, עיראק וסוריה. כל מאורע קטן היה יכול להטות עוד יותר את הכף לרעת מצריים ולגרום לנזק בל־ישוער.

„מדוע אין בגין מבין את המצב שלנו?" שאל אותי פקיד מצרי בכיר, יום לפני בואו של ראש־הממשלה. „זה עלול לגרום לנו נזק עצום. מדוע הוא מוכרח לבוא דווקא עכשיו?"

אמרתי לו שדרעתי ראש־הממ־שלה צדק, וכי הביקור חייב ל־היערך עתה.

קודם כל: תמיד יהיו נימוקים טובים

אווירה קסומה

שררה במהלך הסעודה. ביגלל המיגבלות שהוטלו על הצל־מים, לא הונצח המעמד בתמונה המראה את הרקע המרהיב של הארמון הלבן המואר. מסביב לדשא הגדול הוארו התמרים. האורחים ישבו ליד שולחנות עגולים, שסודרו בחצי־גורן עגולה, מול השולחן (מימין, למעלה) שלידו ישבו אל־סאדאת, בגין, מובארק ונשותיהם. בתמונה למעלה: דגלי ישראל ומצריים מעל לשער הכניסה למישטח האדיר של ארמון קובה.

מפקד ישראלי

אחד מגיבורי הערב היה שימעון אבידן, מפקד חטיבת גיבעתי, שלחמה בצבא המצרי במילחמת־העצמאות. בגין הציג אותו לפני אל־סאדאת, באומרו: „זה האיש שלחם נגד עבד־אל־נאצר!"

שייח' מוסלמי

אחת הדמויות החשובות ביותר בנמל־התעופה וב־מסיבה היה ראש מיכללת **אל־אזהר**, שמעמדו באיסלאם הסוני דומה לזה של האפיפיור ברומא. מול התעוררות הקנאות המוסלמית במרחב, חשוב לנשיא מצריים להוכיח, כי הדתיים תומכים ביוזמת־השלום שלו עם ישראל.

חברה מעורבת

בעוד בגין שם את ידו על זרועו של אורי אבנרי ומציג אותו לפני אנוור אל־סאדאת, וג'יהאן אל־סאדאת מחייכת לעומתו, ממתינים שני אישים מצריים ואשת־שר לתורם, ללחוץ את ידי המארחים.

לפני עמד צלם ערבי. הוא הסתובב והעיר: „גם אני לחמתי בפלוג'ה."

המטוס של חיל־האוויר הישראלי נחת על המסלול, המישמר המצרי עבר לדום, והצלם התחיל לצלם.

באותו רגע עוד לא ידעה קאהיר איך לקבל את פני האיש. קאהיר היתה עדיין מקושטת כולה — לכבוד שובו של אל־סאדאת מוושינגטון, בסוף השבוע הקודם. בדצמבר 1977 עוד אמרו הסיסמות: „יחי

חיוך מסויים

חיוך רחב של הקלה התפשט על פניו של נשיא מצריים, כאשר סיים בגין את נאומו בפסוק שקרא בערבית („יברך האל את אדמת מצריים!"). כמו כל הנוכחים, חשש מן הסתם גם אל־סאדאת, כי בגין יכלול בנאום פסוקים מביכים. אולם בגין, שקרא דבריו מן הכתב, נזהר בדבריו.

אל־סאדאת, גיבור המילחמה וגיבור השלום". הפעם אמרו הסיסמות רק: „יחי אל־סאדאת, גיבור השלום".

אולם כבר קאהיר לא היתה תמונה של בגין, איזכור לישראל, דגל ישראלי.

כאשר הגיעו העיתונאים הישראליים מבית־המלון לנמל־התעופה, כדי לקבל את פני בגין, הם ראו כיצד מתקינים הפועלים את הדגלים הישראליים בכניסה לנמל־התעופה. הם לא הופיעו בצד הדגלים המצריים. אלה לחוד ואלה לחוד.

פחות מחמש דקות אחרי שבגין הוסע מנמל־התעופה אל ארמונו, ראו העיתונאים כיצד הפועלים התרוצים מורידים שוב את הדגלים הישראליים.

„המצרים רוצים להוכיח לישראלים עד כמה שהם יעיליים." התלוצץ אחד העיתונאים. „הם מעלים את הדגלים בדיוק ברגע הנכון, ומורידים אותם בדיוק ברגע הנכון!"

יתכן שהישראלים היו רגישים מדי. הם חיפשו כוונה בכל דבר. כאשר שוכנו במלון נהדר, בקירבת נמל־התעופה, הם התמרמרו על כי הם מבודדים ומנותקים מן העיר. אולם ממשלת־מצריים פינתה למענם מלון מפואר שלם, בשיא עונת־התיירות, כאשר אין חדר בבית־מלון קאהירי טוב. המלון הוא חדש לגמרי, מפואר וממוקם להפליא לצורך סיקור הביקור. השמירה על האורחים היתה יעילה וטובה, מבלי להיות טורדנית. העיתונאים היו אורחי ממשלת מצריים — לינה, אכילה ושתייה. היחס היה ידידותי, החיוכים היו אמיתיים.

מי יכול להתלונן?

ובאשר עזה, ברגע המכריע, הדגל הישראלי בראש בניין נמל־התעופה, צד הדגל המצרי ותת־נופף בעוז בחמשין הנושב — תת־רגשו גם הספקנים.

הטכס יכול היה להיות שיגרתי — אילו ההימנון שנוגן לא היה התיקווה, ואילו הקצין בקובע־הפלדה הגרמני לא קרא להצדעה לכבוד „ראש מדינת ישראל".

אחרי ככלות הכל, ישראל רצתה בנורמליזציה. פירוש הדבר: שהכל יהיה רגיל. לא פחות ולא יותר. שראש־ממשלת ישראל יתקבל כמצריים כמו הקאנצלר הגרמני או ראש־ממשלת אינדונסיה. וכך בדיוק היה. הכל נכון, נורמלי, במידה הקצובה.

מובן, יכול היה להיות יותר. אל־סאדאת

(המשך בעמוד 46)

המופע המרהיב וגלי עטרי הביאו לישראל את שימחת השלום

ניצחון באירוויזיון

חמישה ימים קודם לכן נחתם הסכם השלום. פה ושם ניסו לעורר שימחה ספונטאנית או יזומה, אך היא היתה מאולצת.

חמש דקות אחרי שסיימה גלי עטרי לשיר את הללויה, הפעם כשירת הניצחון, התגודדו מאות מתושבי ירושלים מול כניסות האמנים של בנייני האומה כשהם צוהלים משימחה. בתל־אביב נוצרו פקקי תנועה כשהמכוניות צופרות את צפירת מכבי תל־אביב וצ.ס.קא. בכיכר מלכי ישראל קפצו צעירים עם ביגדיהם למים, ממש כמו ביום הזכיה בגביע אירופה בכדורסל.

היו כאלה שעשו טובה לשלום. „איזה שבוע נהדר. גם זכינו באירוויזיון וגם נחתם הסכם השלום, הללויה.״

בתוך חדרי ההלבשה בבנייני האומה היו צהלות ודמעות של התפרקות. התגובות מרחבי העולם החלו מגיעות. הטלוויזיה הבריטית הכריזה כי היה זה האירוויזיון הטוב ביותר ששודר אי פעם. מהולנד הגיעו ברכות: „זה המופע המוצלח ביותר שראינו על מסכינו.״ הטלוויזיה הגרמנית, שחבר השופטים שלה לא העניק אף נקודה אחת לישראל שידרה: „ישראל הוכיחה כי היא מעצמת טלוויזיה. היה זה מופע נקי ומיקצועי שמעטים מאד נראו כמוהו.״

עוד באותו הלילה קיבל יוסי צמח הצעת עבודה מהשידור הבריטי. משכורת בת מיליון דולר לשנה. אולם כאשר הגיעה הפניה היה כבר צמח, האיש נמוך־הקומה, שרק צדעיו מכסיפים בשערו השחור, כשהוא מרכז מסיבת הענק שנערכה באולם הגדול של מלון הילטון הסמוך לבניני האומה. לידו ניצב המפיק אלכס גילעדי. אלה, יחד עם גלי עטרי היו הגיבורים האמיתיים של הערב הגדול.

במשך יותר משלוש שעות ישבו 1900 צופים מרותקים בבניני האומה וצפו במחזה צבעוני, מפואר ויפה. יותר ממיליון צופים ראו אותו בבית מעל מסכי הטלוויזיה, רבים מהם בצבעים. רק זוג אחד עזב את המופע באמצע. היה זה מבקר המדינה ארנסט נבנצל ואשתו. מייד אחרי המופע של הלהקה הגרמנית הרים נבנצל את ידו, אותת לדיילת שתבוא להוציא אותו ברגע שלא יפריע לשידור החי, ועזב מול מבטי התמיהה של היושבים לידו.

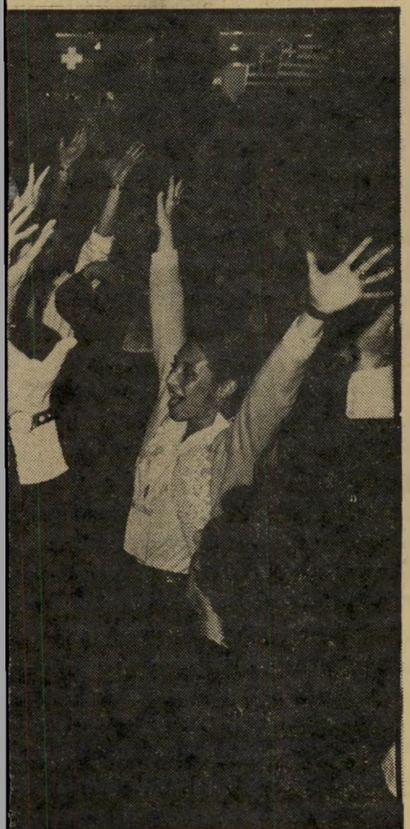

שימחת המפיקה

מירי הלוי, אחת מעוזרות ההפקה של האירוויזיון, ואחת הנשים היפות בטלוויזיה, רקדה במסיבת הניצחון שנערכה אחרי האירוויזיון במלון הילטון, ובין ריקוד למישנהו הרימה כוס ברכה.

הללויה גלי

הזוכה באירוויזיון גלי השנייה אוחזת בפרס קודם הימרה גלי כי ספרד תהיה זו שתזכה. ב

גול עצמי

הכי נהנו ממרבית השירים, התפעלו מהסרט על ירושלים, מקיטעי המעבר של להקת יורם בוקר, ומן המופע הצבעוני של להקת המחול שלום 79. ההנאה פינתה את מקומה למתח, כאשר התחילו המדינות השונות לשדר את תוצאות הניקוד של התחרות. ירדנה ארזי התגלתה לא רק כיפהפיה, אלא כקריינית מעולה ודני פאר, מלבד נימת כל־בו־טק שלו היה מיקצועי להפליא.

ישראל זכתה. אנגליה איימה עליה, לעיתים צרפת, אולם התחרות האמיתית היתה בין כל ספרד לגלי עטרי. המפקח מטעם שירות השידור האירופי, פראנק נף, רמז למנחים לנסות להרגיע את הקהל שהשתולל בכל פעם שישראל קיבלה נקודות.

המסיבה הגדולה

בין שירת הללויה לריקוד דיסקו, ניגנה התיזמורת של הילטון גם הורה והקהל כולו, ישראלים ואורחים מחוץ־לארץ הצטרפו למעגל. היתה זו מסיבה מלאת שימחה אשר נמשכה עד הבוקר.

אולם לשווא. ספרד צעדה בראש, עד לחוצאות של השיפוט במדריד. כאשר התברר כי הוענקו להלליה 10 נקודות וכי האירוויזיון נשאר בירושלים, לא יכול היה ח"כ חיים קאופמן, שישב באולם מלהתאפק והעיר: „הספרדים תקעו גול עצמי."

חדרי ההלבשה רעדו משירת הללויה, הפעם בבליל של ניבים. הזמרת הספרדית וארבעת הילדים, אשר שניים מהם הם ילדיה שלה, שרו את ההימנון החדש של הרחוב הישראלי יחד עם אן מרי דויד, שעשתה זאת במיבטא צרפתי ובקול נפלא ועם הלהקה הבריטית שהפכו אותו פיזמון דיסקו. קולה של גלי עטרי כמעט לא נשמע בשירה בציבור הזו. הדמעות שטפו את האיפור מעל פניה, והיא נחנקה מהחיבוקים, הנשיקות וההתרגשות.

באותה שעה צרו מאות על הכניסה לאולם המסיבות של הילטון. הכל רצו להשתתף במסיבה הגדולה. הסדרנים הקפידו על הזמנות, אך למרבית הקרואים לא היו הזמנות. המנכ"ל החדש של רשות השידור, טומי לפיד, התחנן בפני דיילות כנס, שעמדו בשער לתת לאורחים מחו"ל ששכחו את ההזמנות להיכנס. הפרופסור ראובן ירון, יושב־ראש הרשות, ומי שהיה המארח במסיבה ביקש שיתנו גם לאשתו להיכנס. הוא שכח לקח את ההזמנה שלה. לבסוף לא יכלו גם הסדרנים והדיילות לעמוד בפני ההתרגשות של הניצחון וכולם נכנסו.

האולם הענק התמלא בחוגגים של ממש.

הרלוייה כהימנון

למחרת הניצחון נאלץ מזכיר הממשלה, אריה נאור, להכחיש מתיחה ששודרה ברדיו כאילו תוחלף התיקווה בהללויה כהימנון הלאומי. כאן עוזר לגלי לחתוך את עוגת הניצחון.

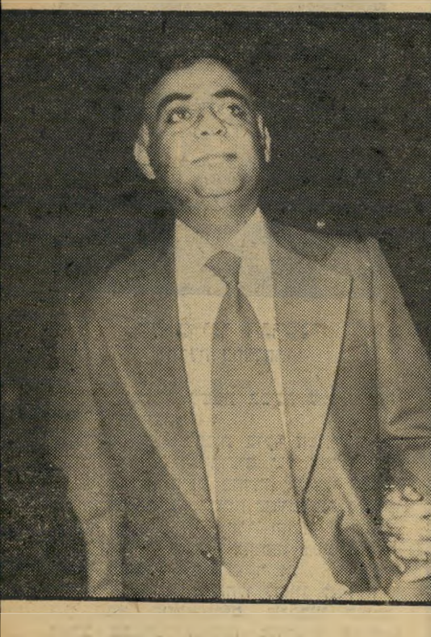

רי מניפה ידה האחת לאות נצחון ושימחה ובידה
רוויזיון עשוי העץ, מחנת רשות־השידור. יום
נה למטה, ריקוד דיסקו המוני לכבוד הניצחון.

המנכ"ל הרוקד

יוסף („טומי") לפיד, מי שמונה בחצות ליל האירוויזיון למנכ"ל רשות השידור השתתף בריקודי ההורה במסיבה הגדולה שנערכה אחרי המופע והוא נראה בשורת רוקדים כשהוא אוחז את כיתפי אשתו.

החום הרב והדחיסות הפכו את האורחים צמאים, אולם אי אפשר היה למצוא בקבוק אחד של משקה קל, וכדי ללגום מים מהברז, צריך היה ללכת לשירותים. לעומת זאת, היו דוכנים רבים של משקאות אל־

מנצח א'

המפיק אלכס גיל־עדי, אשר הצלחת המופע שייכת ברובה לכושר האירגוני שלו.

מנצח ב'

במאי האירוויזיון, שזכה עוד באותו לילה בשבחים מכל רחבי תבל, יוסי צמח, ליד אשתו. מלבד הצלחת הבימוי והבימוי הטלוויזיוני, אחראי צמח לשתי נקודות החן שבשידור: קיטעי המעבר והסרט על ירושלים.

(המשך מעמוד 45)

כוהולים שנשפכו כמים. הכל שתו ומצב־הרוח עלה.

תיזמורת מקומית עם שתי זמרות בלתי ידועות התעקשו לשיר את הללויה בין ריקוד סוער אחד למשנהו, והקהל קיבל את החיקוי ברוח טובה.

נדמה היה כי יתר המשלחות, אלה שלא זכו בפרס, תשארנה מדוכאות בחדרייהן ב־בית המלון, עד למחרת — הטיסה מן הארץ אולם כמעט כולן השתתפו במסיבה.

הזמרת הספרדיה הצהירה, כי היא עייפה מדי כדי לשיר שוב, וכי התזמורת של הילטון לא עשתה עימה חזרות. אך ארבעת הילדים עלו לבמה ושרו את השיר, שלולא ספרד היה זוכה במקום הראשון.

הלהקה הגרמנית שלחה לבמה נציג, הזמר הקירח, שהתברר כי יש לו קול עמוק ומלטף, וכי הוא יודע לשיר לא רק את ג׳ינג׳ס חאן. משך שעה ארוכה הוא שר, החוגגים רקדו ואחר־כך נשא אותו הקהל על כתפים.

נערת מקהלה דנית שנעלה נקרעה תוך כדי ריקוד סוער עם מלצר של הילטון, קשרה את הנעל בסיכת־ביטחון והמשיכה לשמוח.

מזמרת הנורווגית רקדה עד לאפיסת

נערת המקהלה
תקלה בנעל

יז׳ בריינר חגרמני
תקלה בחצלחה

כוחות, ונאלצה לשבת בפינה על הרצפה כדי לנוח קצת.

בשעה ארבע לפנות בוקר הסתיימה ה־מסיבה באולם האירועים של המלון, אך נמשכה בקומה ה־21, בחדרה של גלי עטרי, עוד שעה ארוכה. בשעה שמונה אכלו הכל ארוחת בוקר. גלי עטרי החלה להתכונן למסע הארוך שלה לאירופה, מסע שהחל כמעט לאחר ארוחת בוקר זו.

בבניין הטלוויזיה החלו לדאוג לאירווי־זיון הבא. הסטנדרטים, שנקבעו באותו הערב בבנייני האומה מחייבים עבודה מאומצת לקראת השנה הבאה.

עבר ועתיד

עבדים היינו במצריים

מנחם בגין מק־שיב בדריכות לדברי ההסבר של המדריך המצרי, בעודו מסתכל בעתיקות מצריים. בגין, שהאמין עד כה בתמימות כי אכן הישראלים הם שבנו את הפיראמידות, שוכנע רק לאחרונה, ובקושי, שאין הדבר כך ואף התלוצץ על עניין זה בביקורו בפיראמידות.

(המשך מעמוד 43)

יכול היה לבוא לנמל־התעופה בעצמו, למ־רות שהוא ראש־המדינה וראש הרשות־המבצעת גם יחד, ובגין הוא רק ראש־הממשלה. אולם הוא לא היה חייב לעשות זאת. סגן־הנשיא, חוסני מובאראק, התאים בדיוק למעמד של האורח שהיה פחות מנשיא, ויותר מראש־ממשלה מצרי. הכל היה מדוד במדוייק.

האם הרגיש בגין כי חסר לו משהו? קשה היה לדעת. האיש הזה, שהלצות כה רבות נפוצו על ליבו החולה, קיפץ על הסלעים כמו תיש צעיר, בחום של 46 מעלות. בענני אבק, כאשר גברים צעירים היו קרובים לעילפון וסירבו לוותר. ברוח הצורבת טיפס על השכבות התחתונות של הפיראמידה, וניצל את ההזדמנות כדי לבשר למצרים, להרגעתם, שהפיראמידה הזאת לא נבנתה על־ידי הישראלים. הוא ערך את הסכם ליד קבר החייל האל־מוני, ביקר את הספינקס ואיה בלי ספק מוכן לטפס על עוד כמה הרים ולרדת לכמה מערות.

כוח רצון? אופוריה? חרג־שת־אחריות? תחושת־שליחות? הנאה מן המעמד ההיסטורי?

קשה לדעת. ואחרי כמה זמן, היו חמ־לווים רצוצים מדי, מיובשים מדי, עייפים מדי, מכדי לשאול את עצמם שאלות כאלה. הם רצו רק לחזור הביתה, לשתות תריסר בקבוקי מים קרים, להתקלח ולנוח.

אולם לא היתה מנוחה. חיכה להם עוד אירוע שהם ציפו לו בדאגה: ארוחת־הערב החגיגית בארמון קובה. בגין היה צריך לנאום שם, באוזני העם המצרי וה־צמרת המצרית. מה הוא יגיד?

מי שסבר למרות החמסין כי האווירה צוננת מדי, חשש שמא עלול בגין להקפיא אותה עוד יותר. כך או כך, היה ברור כי בערב ייחתך עתיד היחסים.

ואכן, זה קרה — בצורה לגמרי שונה מכפי שחששו רואי־השחורות.

קרה מה שאמרנו פעמים בלא־ספור שאכן יקרה בבוא העת: כאשר העמים נפגשים פנים־אל־פנים, נוצרת ריאקציה כימית של שלום, שאין פוח בעולם המסוגל לעצרה.

השתלבות על הדשא

א נוואר אל־סאדאת הוא אדם מיו־חד־במינו מבחינות רבות. מילבד כל שאר הדברים, הוא גם במאי גאון.

גדוק הכמאים ההוליבודיים בי־ימינו לא יכול היה לביים את ה־מסיבה החגיגית בכישרון עילאי יותר. ורק כאמצעים חזותיים ניתן לתאר את אשר אירע.

לילה. לפני שער הארמון עמד מישמר־כבוד צבאי, ומשני עבריו — פרשים שנשאו דיגלונים. השער המרהיב התנשא בלובן מבהיק. מעליו, על רקע השמיים — מראה מרומם־לב: דגל כחול־לבן גדול התנופף לצד הדגל האדום־שחור־לבן.

האורחים הישראליים התמימים — הפ־מליה של ראש־הממשלה, מוזמניו ועורכי־העיתונים — ירדו מן האוטובוס ליד השער, מוכנים להיכנס. מפקד־המישמר חייך ב־עליונות. כדאי לחזור לאוטובוסים. המרחק מן השער לארמון — ארבעה קילומטרים.

האוטובוס נסע ונסע, בין חורשות וגינות. ארמון קובה בהליופוליס תופס את השטח של שכונה שלמה. לפחות כמו סביון.

כעבור קילומטרים, שער נהדר נוסף. מעבר לשער — מראה מרהיב עוד יותר. ממול — הארמון המפואר עצמו, מואר באור בהיר על רקע השמיים הכחולים, כמו טירת־חלומות. לפניו — מידשאה אדירה.

על הדשא התכנסו אנשי הצמרת של שתי המדינות — שרי־ממשלה מצריים (התמהים, בשאלות דיסקרטיות, מדוע לא הביא עימו בגין אף שר אחד מישראל), פקידים בכירים משתי המדינות, עורכי־עיתונים ישראליים וערביים, מקורבי שני המנהיגים.

תחילה עמדו קבוצות־קבוצות. קבוצות של מצרים־גברים, כולם בחליפות אלגנ־טיות כהות. קבוצות של נשים מצריות, כולן בשמלות־ערב מהודרות, קבוצות של ישראלים, קצת נבוכים.

בהדרגה נשכר חקרח.

אנחנו, הישראלים המעטים שהספיקו לרכוש ידידים במצריים, השתדלנו לערוך היכרות בין בני שני העמים. הפגשתי את שימעון אבידן עם אניס מנצור, עורך אוקטובר. אבידן, מפקד גיבעתי בתש״ח, עורר כמובן סקרנות רבה. זה האיש שהת־מודד עם גמאל עבד־אל־נאצר.

פה ושם התפתחו שיחות בין העורכים, הוחלפו הערכות ורשמים. לפתע — שקט. הנשיא, ראש־הממשלה ונשותיהם הגיעו למקום, הסתדרו בצד בשורה של מקבלי־פנים. המוזמנים הוזמנו לעבור על פניהם ולהתוודע אליהם. הם ניגשו בערבוביה — ישראלים ומצרים, כשבגין מציג את הישׂ־ראלים לפני אל־סאדאת, והנשיא המצרי מציג את המצרים לפני בגין.

(סיפרו לי כי ראו אותי בארץ בטלוויזיה, כשבגין הציג אותי לפני אל־סאדאת. סקר־רנים שאלו אותי: מה הוא אמר? מה אומרים בהזדמנות כזאת? התשובה היא פשוטה: בגין אמר לאל־סאדת: „זהו אורי אבנרי, עיתונאי ישראלי בולט וגם חבר־כנסת.״ אל־סאדאת אמר שהוא מכיר אותי, ולחץ את ידי. הבעתי לו את הערכת הציבור הישראלי ככלל ומחנה־השלום הישראלי בפרט על מעשיו. הח־לפנו כמה מילים, ואז פניתי לעבר ג׳יהאן אל־סאדאת. „אה, אתה כאן, ידידנו הטוב,״ אמרה באדיבות, והחלפנו כמה רשמים על מה שאירע מאז נפגשו לאחרונה).

פגישה ליד פלוג׳ה

ל אחר מכן בא העיקר: האורחים עברו לחלק אחר של הדשא, ושם ישבו מסביב לשולחנות עגולים גדולים, עמוסים בצלחות, בכוסות ובסכו״ם, שנש־או את סמלי הרפובליקה. על כל הזמנה היה רשום מיספר השולחן, והמארגנים דאגו לחושיב יחד ישראלים ומצרים ליד כל שולחן — אבא אבן ואשתו עם עבד־

בגין במצרים

בלי מחיצות

בפגישת בגין־סאדאת, שנערכה ב־יום השני של הביקור, למחרת ה־סעודה החגיגית, נעלמו רבות מן המחיצות שחצו עד כה בין שני האישים. החיוך המצרי כבש גם את האורחים. חמישה סוגי חיוכים נראים בתמונה על פניהם של אל־סאדאת, ראש לישכתו חסאן כאמל, אליהו בן־אלישר, בגין ויחיאל קדישאי.

אל־ע'ני אל־גאמסי, שר־הנפט המצרי עם פקיד בכיר במישרד ראש־הממשלה, אניס מנצור ליד חנה זמר, וכן הלאה.

תחילה היתה השיחה מקוטעת ליד רוב השולחנות. רוב הישראלים אינם יודעים איך פותחים בשיחה עם זרים, איך מנהלים שיחת־חולין סתמית, כדי לחמם את האווירה. אך בהדרגה נפתחו הלבבות, וליד רוב השולחנות קלחה השיחה הדו־לאומית.

הישראלים גילו לתימהונם ש־בעיני־שיחם הם אינטליגנטיים ו־משכילים. המצרים היו סקרנים לי־גבי כל דבר ישראלי. אחרי שעה היה ברור כי שני הצדדים מוצ־אים חן איש בעיני רעהו.

לי חיכתה חווייה בלתי־רגילה. באמצע המנה המתוקה, שנקראה בתפריט המהודר „אום עלי", ניגש אלי שימעון אבידן, שישב בשולחן הסמוך, ואמר: „החיים הם מר־זרים. השכן שלי היה מפקד מחלקה בעי־ראק־אל־מנשיה."

אל־גאמסי עצמו עצמו הביא אותו לקי־לומטר ה־101.

תיאורים אלה דרושים כדי להבין את המתפך המיסתורי שחל באותו ערב.

הפרשנים ייחסו אותו למה שאירע ליד השולחן הארוך של שלושת המנהיגים (אל־סאדאת, בגין ומובארק) ונשותיהם, שעמד בניצב לשולחנות העגולים של ה־אורחים.

ששכנה ליד תל־גת, מול העמדה שבה נפצעתי. הוא התנצל. הסכמנו ששנינו שירתנו את עמינו, ושאין ביניני אויבה. העיקר הוא שלא תהיינה עוד מילחמות.

אף שבינתיים החל מופע נהדר של מחול עממי מצרי, שקענו בשיחה בעמידה בין השולחנות. כשאנחנו שוכחים לשעה קלה היכן אנחנו נמצאים. השווינו תאריכים, ניתחנו את הקרבות, נזכרנו בבוץ הנורא שבו רבצנו. באפנו עלו ריחות נשכחים, ולעינינו מראות גנוזים.

הסיפור פשט כמהרה בכל רחבי הדשא. בגמר הארוחה התעניינו בו שני אלופים של המטכ"ל ה־מצרי, שאותם הציג לי בומרום־ע'אלי. לכפוף התעניין בו גם אל־גאמסי.

אל־גאמסי התגלה כמומחה לצה"ל. כאשר הוצג לו האלוף (מיל.) יוסף אבידר, אורחו של ראש־הממשלה כאיש־ההגנה, שאל אל־גאמסי: „אבידן? שפיקד על חטיבה שש?"

שיירת המכוניות

כך עבר בגין בחוצות קאהיר, בשיירה של מכוניות שהיתה מלווה במכוניות־משטרה ואופנועים. לאורך כל הכבישים, עמדו משני הצדדים שוטרים, במרחק עשרים מטרים איש מרעהו.

אבידן ידע כי נפצעתי במקום זה, שבו שוכנת כיום קריית־גת. קפצתי ממקומי ואצתי לעבר האיש, שנראה כמו פקיד מסודר, ממושקף, ושהציג את עצמו בשם מוחמד חינאווי, מזכיר לישכת־הנשיא. לחצנו ידיים בהתלהבות.

מסתבר שהיה מפקד מחלקת־מרגמות, העמדנו אותו על טעותו, וקראנו לשימ־עון אבידן. וגם על טעות שניה: גיבעתי היתה חטיבה חמש, לא שש.

„היה לי הכבוד לארח את בנך," חייך אל־גאמסי את חיוכו העדין. דן אבידן, בנו של שימעון, היה שבוי מילחמה מאז מיל־חמת־ההתשה ועד מילחמת יום־הכיפורים.

תרועה ברחוב

צעירים מוחאים כפיים וקוראים קריאות־עידוד, בר־אותם את השיירה הישראלית. ביום השני של הביקור, כאשר אמצעי־התיקשורת המצריים הקדישו מקום רב לאירוע, גדלו ממדי הקהל ברחוב.

אל־סאדאת נאם נאום קצרצר, בן שתי דקות, שהצטיין בלבביות רבה. בניגוד לפעמים קודמות, כאשר כאילו התעלם מבגין האיש, הזכיר הפעם את שמו בלייווית דברי שבח ואדיבות.

כשבגין קם לדבר, עצרו הכל את נשימתם. הישראלים לא פחות מן המצרים. גם העיתונאים (להבדיל מן העורכים), שהורשו להיכנס ל־מישטח הסעודה רק כגמר האירו־חה, היו מודאגים.

האם יקלקל בגין עכשיו את הכל? הכל היו מודעים לאווירה הקסומה, שנוצרה במידשאה. אך הכל ידעו גם שדי בהערה חסרת־טעם אחת, בהלצה אחת שאינה במקומה, בפגיעה בלתי־מודעת אחת בכבוד המארחים, כדי להרוס את הכל. האווירה הקסומה תפוג, והכל יחזור לקדמותו.

שאמרו אנשי־חשיזם, וביניהם עזר וייצמן: שלא האותיות של חוזה־השלום קובעות, אלא המציאות ה־נוצרת בעיקבותיו. ומעל לכל ני־סוח, קובע המיפגש פנים־אל־פנים בין המנהיגים ובין העמים.

אמנם, אין מקום לאשלייה. הבעיות העיקריות לא נפתרו. הקטע הקשה ביותר של הדרך עוד לפנינו. נראה כי שני המנ־היגים נמנעו מלדון על הבעייה העיקרית — הפלסטינית.

אך ככל שמשתפרת האווירה בין שני העמים, ונצבר נפיון חיובי יותר במציאות של שלום, כן יג־דלו הסיכויים לכך שכפופו של דבר ניתן יהיה להתגבר גם על המיכשול העיקרי העומד בדרך ל־שלום המלא.

אולם בגין דיבר בסיגנון חדש. הוא קרא מן הכתב. אמנם התחיל בקריאת רשימה ארוכה של נוכחים, כדרכו („אדוני הנשיא ורעייתו, אדוני סגן־הנשיא ורעייתו," וכן הלאה וכן הלאה וכן הלאה, עד בוש). אך הכל הבחינו שהוא משתדל. לא דובר על צנחנים כובשים, ולא על המילחמות שבהן ניצחנו, וגם לא על השואה. הוא רצה להיות נחמד. מה גם שסיים בפסוק ערבי ששינן בקושי, במיבטא קצת מוזר.

הקהל לא נפל בשבי הנאום, אך קיבל אותו בלבביות ובהקלה רבה. „נפלה לי אבן מן הלב," אמר אחד המוזמנים הישר־אליים, הידוע כנץ קיצוני. אל־סאדאת מחא כפיים, בגין נישק את יד ג'יהאן, הכל היו מאושרים.

מה קרה בעצם? שום דבר ש־ניתן לנתח אותו. כני שני העמים נפגשו והתוודעו, נוצרו מגעים אי־שיים, מנהיגי שני הצדדים הש־תדלו לחיות נחמדים. ותוך שע־תיים, השתנה המצב כולו.

אמצעי־התיקשורת המצריים, שהיו עד אותו ערב מאופקים, הראו את פני בגין באריכות. הציבור המצרי, שעד אותו ערב שמע בקושי על ביקורו של ראש ממשלת־ישראל, הפך מודע לביקור והגיב למחרת היום בידידות גוברת. (אם כי תיאוריו של בגין מוגזמים במיקצת).

וייצמן צדק!

למחרת היום היה הכל שונה. המנ־היגים נפגשו במשך פחות משעה, סידרו שורה ארוכה של עניינים דחופים שעמדו על הפרק. הם עשו זאת ברוח של פשרה — כל אחד היה מוכן לוותר על דברים, תמורת ויתוריו של השני. לפתע זז הכל במהירות.

הדבר הוכיח שוב את הדברים

אגדה של פסח
ב"סלוני בן-עמי"

הכנסי לאחד מסלוני בן-עמי, ראי את המבחר הגדול
של טלוויזיות צבעוניות, מקררים, מכונות כביסה, תנורי בישול ואפיה,
מיקסרים ומערכות סטריאו.

לקראת חג הפסח, אנו נותנים לך
הנחות מיוחדות ותנאי תשלום נוחים.

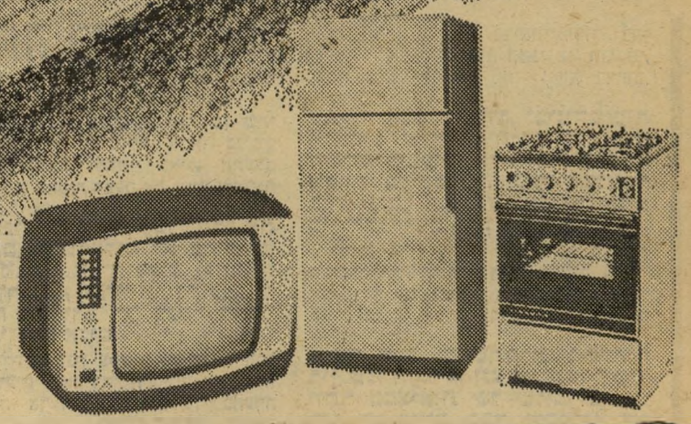
...והאפיקומן שלך-
על כל קניה, שעון קיר דקורטיבי
בשווי של 1000 ל"י - חינם!

המבצע יערך בחודש אפריל בלבד,
לגבי המוצרים המומלצים, לפי רשימה המופיעה
בסלונים בלבד.

אכן, אגדה של פסח בשני
סלוני בן-עמי

* תל-אביב, רח' בן-יהודה 44,
(פינת בוגרשוב) טל. 285746

* פתח-תקוה, רח' חובבי ציון 29,
(מול רח' מוהליבר) טל. 910398

במדינה

העם

אל תענה את היוזה!

מי שאונס את הסמל — אולי יאנוס מחר את השרום?

היונה היא סמל יפה מאד — כשהיא מופיעה בציור.

כאשר משתמשים ביונים חיות כדי לסמל את השלום בטכסים ובחגיגות, מביא הדבר להתעללות בבעלי־חיים.

תחילה זה קרה במלון הילטון בתל־אביב. להקה של יונים נכלאו בכלוב במרכזו של אולם סגור, הומה ורועש, וישבו שם בבהלה. בשיא החגיגה נפתח הכלוב, והיונים גורשו מתוכו בכוח. אחדות מהן עפו בבהלה, נתקלו בתיקרה, עפו אל הקיר, נחבטו וצנחו. אחרות ישבו על הענפים, קפואות בפאניקה.

כעבור שלושה ימים חזרה התעללות זו בטכס ממלכתי, שבו נתקבל מנחם בגין ליד מישכן הכנסת. שוב נכלאו יונים בקופסות, שוב גורשו בכוח, ברעש של הבתים היו חייבים להישאר נעולים, אסור היה להסתכל מהחלונות או להתגודד בגגות הבתים. „זה היה קשה מאד. יש לי שמונה ילדים והבית שלי קטן, שלושה חדרים, כמעט היתה מילחמה בתוך הבית," אמר עומר יסיף בן המקום.

אנשי של"י החליטו לארגן שיירה שתעבור ברחובות חלחול עוד לפני סיום העוצר. „הפגנת רצון טוב," אומרת נעמי קיס יוזמת המיבצע. „רצינו לעבור גם אם יעצרו אותנו, פאהד קוואסמה, ראש עיריית חברון, ביקש שנעבור דרכו, יצטרפו אלינו 50 מכוניות של אנשי המקום והוא בראשם."

השיירה איחרה ביום אחד. אילו אורגנה בימי העוצר, לא היה ניתן לה להיכנס לעיירה.

אמר קוואסמה: „חבל שלא ראינו אתכם כשסבלנו, העם היה יודע שיש ישראלים שבאמת רוצים שלום, אבל טוב גם שבאתם עכשיו."

גם הממשל יודע. קבוצת המכוניות, שאמורה היתה להיות שיירה, החלה לנסוע. אך לא לפני שסוכם בין הנוכחים להימנע מלזהות את השיירה כקשורה לשל"י, ולציין שזו קבוצת אזרחים ישראליים המביעים

פאהד קוואסמה ונעמי קיס בחלחול אחרי העוצר
„לראות שלום, להרגיש שלום"

הטכס ולאור הזרקורים המסנוורים. שוב עפו בפאניקה אנה ואנה. אחדות מהן נסחבו על־ידי אישים רמי־דרג, לצורך אכילה או שלל (ראה עמודים 31—30).

יש משום אי־רגישות ברברית בשימוש ביצורים חיים לצורך טכס. המטרה הטובה אינה מחפה על כך. ואולי להיפך: אי־הרגישות הזאת מטילה צל של ספק גם על טיב הרגשות של המתעללים.

מי שמתעלל כך ביונים — אולי יהיה מוכן להתעלל גם בשלום עצמו, שהיונה באה לסמלו?

השטחים

שיירת ההזדהות

העוצר הממושך שהוטל על חלחול הסתיים. אזרחים ישראליים באו להביע את הזדהותם עם תושבי המקום ופרחים בידיהם

24 שעות אחרי הפסקת העוצר הגדול בחלחול, חילקו אזרחים ישראליים פרחים לתושבי העיירה. הם באו לסמל כי לא כל תושבי ישראל מזדהים עם הענוש הקולקטיבי שהוטל על הכפר.

אנשים עמדו ברחובות, פשוט עמדו, חלקם שוחחו ביניהם. אך רובם הסתכלו ימינה שמאלה ולמעלה, כאילו שכחו איך נראית עירם וביקשו להיזכר בה. 16 ימים עברו מאז הוכרז העוצר על העיר, בעיקבות הריגתם של נער ונערה בני הכפר בעימות בין צעירי המקום ובין חיילי צה"ל. היה זה העוצר החמור ביותר שהוטל על ישוב ערבי בשנים האחרונות. לתושבים הותר לצאת מבתיהם למשך 45 דקות ביום וכל פעם בשעה אחרת.

את מחאתם נגד שלילת חופש הביטוי לאזרחי ישראל הערבים.

השיירה נכנסה לחלחול כשבראשה ראש העיריה ורימונדה טאוויל. בחלחול המו הרחובות ילדים, נוער ומבוגרים. כאשר ראו את אנשי העיתונות החלו מדברים, חלק מהדברים נאמרו בל.ש: „אני ראיתי איש לבוש אזרחית יורה בנשק," „לא נכון, אני ראיתי שזה היה חייל ואמא שלי יכולה לזהות אותו." הוויכוח מי ירה בנער ובנערה עדיין לא הסתיים. גם ראשי העיריות חלוקים בדיעותיהם. אומר קוואסמה: „עדי ראיה אמרו לי שהם ראו אזרחים, ואם אלה אזרחים אז הם מקריית ארבע, גם הממשל יודע את זה. אבל זה לא בטוח במאה אחוז." לראש מועצת חלחול, דיעה אחרת: „אמרו לי שזה חיילים."

ובינתיים מתלחשים בעיר. מכוניות הצבא שעומדות יוצרות מעגל של ריקנות מסביבן, בקוטר של 100 מטרים לא נראית נפש חיה, השקט שורר שם, פוחדים. כולם עוקפים את המקום ויוצאים מיסמטות צדדיות.

טובים כמו הכנסת. מישרדו של ראש המועצה המקומית חלחול, אחמד חסן מלחם, צנוע מאוד. חדר קטן שקירותיו הצבועים כחול וירוק מתקלפים. כסא ושולחן קטן. מכאן הוא מנהל את העיירה ואת מילחמתו לעצמאות. גבה־קומה, נאה מאד, עיניו כחולות, עורו שזוף ושערו בהיר. הוא דובר אנגלית רהוטה ומלווה את דבריו בחיוך נעים. שולחנו עמוס פרחים שהגישו לו אנשי השיירה.

„קשה לי לבטא את עצמי ביום גדול כזה, כשאני רואה אנשים שאוהבים אותנו. אני איש שלום ואני לא משקר כשאני מדבר, לא עם חברים ולא עם הממשל, אני חברי וכן, אבל לסגור את הדלת ולא לתת לדבר זה רע, רע מאוד. ראיתי

(המשך בעמוד 51)

השנה ב"נימרוד" כל קונה זוכה. אתה יכול לזכות בשעון או בנייר מכתבים ומעטפות, בסקייטבורד או במדבקות, בתקליט או ביומן, בטרנזיסטור ואפילו במערכת סטריאופונית!

עם הסנדלים של "נימרוד" ומבצע כזה — אין מה לחשוב על תחליפים.

סנדלים של "נימרוד" נועלים עוד ועוד...

nimrod נימרוד

•נימרוד דיזנגוף 185 ת"א (סניף ראשי) •נימרוד מרכז תיירות חדש אילת • מאוטנר בן־יהודה 9 ירושלים •עילית ויצמן 8 רחובות •אטרנה פסג' אוניקו באר־שבע •לילי־סוז שמואל הנציב 6 נתניה • טופז רוטשילד 27 בת־ים •כל בו־טק הרב לוין 17 עפולה •נושר בראלק 49 רמת גן • טיף טוף ויצמן 40 כפר סבא • אוניון סוקולוב 31 הרצליה •אוניון רוגוזין 9 אשדוד •אוניון אחיזה 137 רעננה • אוניון ההגנה 16 פתח תקוה • אוניון הרצל 51 חיפה •וילמית מרכז מסחרי רימון.

חני לבינסון אילון

הקרב על ערביי ישראל

(המשך מעמוד 41)

את ההתנגשות. „לא ניתן! לא ניתן! אנו בנייך פלסטין!" קראו מפגיני בני־הכפר שצעדו ברחובות. „פרובוקטורים! סוכנים אנטי־קומוניסטים!" הטיחו לעברם אוהדי רק"ח.

כשהניחו בני־הכפר זר־פרחים למרגלות האנדרטה — מיהרו יריביהם לסלק את הזר.

היה זה ניצוץ שהצית תיגרה המונית, שבמהלכה נפצעו כמה ניצים משני המחנות. כל צד טיפל בנפגעיו, מבלי שמישהו יעלה כלל על דעתו להזעיק את המישטרה.

„רק"ח השתלטה על הוועד להגנת האדמה," הסביר עומר בדאח, מפעילי בני־הכפר. בדאח, חקלאי בן 32, נשוי ואב לחמישה ילדים, נימנה על ראשוני בני־הכפר בכפרו, כאבול. לדבריו מנצלים הקומוניסטים את כינוסי יום־האדמה למטרותיהם הפוליטיות הצרות, מתוך שאיפה להיות הנציגות הבלעדית של הערבים בישראל. „המיפלגה הקומוניסטית מנהלת נגדנו מילחמת־חורמה ומטיחה בנו האשמות־שווא, כאילו שאנו מודרכים ומנוהלים על־ידי שירותי־הביטחון," אמר בדאח בזעם. „אלה הם שקרים נתעבים!"

פעיל רק"ח, שהאזין לדברים, התפרץ לומר את דברו: „אינני יודע מי מנהל אותכם ומי מדריך אותכם, אך כל מי שאינו עיוור רואה, שרק השילטונות נהנים מפעילותכם. אתם שוברים את האחדות בקרב האוכלוסיה הערבית בישראל, משמיצים את רק"ח ומשניאים אותנו, הערבים, על האוכלוסיה היהודית."

„כמו באש"ף"

תנועת „בני־הכפר" התארגנה לראשונה לפני עשר שנים, בכפר אום־אל־פחם, כרשימת בחירות למועצה המקומית. להפסיק את הפקעת אדמותינו, לפתח את מערכת החינוך בצורה שתתחשב בהיסטוריה שלנו, כפלסטינים, ובתרבות שלנו, כערבים, וכמובן, הצהרנו בגלוי על תמיכתנו בכיבוד הזכויות הלגיטימיות של העם הערבי הפלסטיני."

לדברי מחאג'נה, שם התנועה בערבית — אבנא אל־בלאד — לא זכה בתירגום מדוייק בעברית. „בני־הכפר" פירושו, לדבריו, בני כל הארץ, ולא בני־כפר מסויים אחד. „בני פלסטין אנו, וכמונו שאר הערבים בישראל," אמר מחאג'נה, „ובאמת, קבוצות כמו זו שלנו קמו מאז גם בכפרים אחרים, כמו כאבול, נחף, דיר־אל־אסד, טייבה וכפרים נוספים. הקבוצה שלנו הצליחה בבחירות המקומיות להכניס שני נציגים למועצת הכפר, ובכך הפכנו כוח חוקי ומוכר."

העובדה שמאז התארגנותם ועד היום לא פירסמו בני־הכפר מצע פוליטי כללי־ארצי, איפשרה להם להפוך תנועה כללית, שבמיסגרתה חוסים, זה בצד זה, כוחות פוליטיים שונים, בעלי מיגוון דעות רחב ביותר. צעיר אחר מאום־אל־פחם, שחשש להזדהות בשמו („לא רוצה צרות"), הסביר כי „בני־הכפר כמוהם כאש"ף, תנועה המבטאת את השאיפות הלאומיות של הפלסטינים. כמו באש"ף," אמר, „כך גם אצלנו — יש מתונים ויש קיצוניים. יש ימין ויש שמאל. יש הדוגלים בהקמת מדינה פלסטינית בגדה וברצועה, ויש הדוגלים בפלסטין אחת, חילונית־דימוקרטית. יש המוכנים להשלים עם ישראל ויש המסרבים."

עימות בשער

בשעה ש„בני־הכפר" והקומוניסטים הלמו זה בזה בכפר־כנא, התקיימה עצרת נוספת של יום־האדמה בטייבה שבמשולש.

תחילה נראה היה, שעצרת זו תעבור בשלום, שכן עסקני רק"ח השכילו לנטרל את בני־הכפר המקומיים, על־ידי כך שהסכימו לשתפם בעצרת ולתת לנציגם אפשרות לנאום. ואומנם, בני־הכפר של טייבה, הנקראים אל־נהדא (בעברית: התחיה), לקחו חלק באירגון העצרת ואחד מחבריהם, חבר המועצה המקומית, נשא בה את דבריו.

אלא שבני־הכפר אינם מאורגנים כמיפלגה מושמעת והקשרים בין הקבוצות השונות רופפים למדי. במיקרים רבים בוחרת כל קבוצה את דרכה, מבלי להיוועץ באחרות. לעיתים נוקטים בני־הכפר, במקומות השונים, עמדות שונות ואף מנוגדות. כך קרה, שבני־הכפר של טייבה ישבו על בימת העצרת ובשורות המכובדים, בשעה שבני־הכפר של אום־אל־פחם, שבאו לטייבה עם כרזותיהם ודגליהם, נחסמו בשער המיגרש על־ידי סדרני רק"ח.

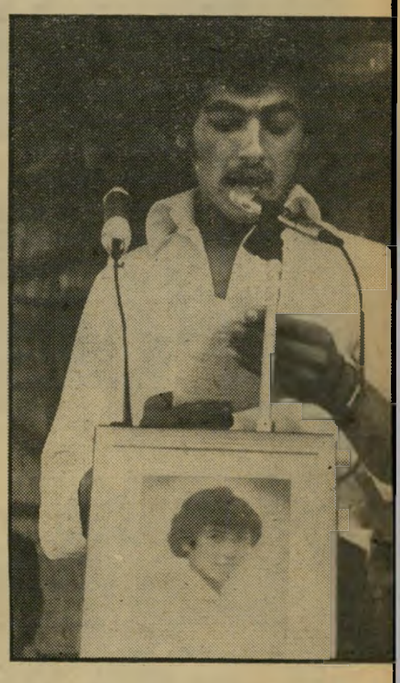
אנשי רק"ח הסכימו להכניס את האנשים שניקבצו בשער, רובם צעירים, בתנאי שיקפלו את הכרזות והדגלים שבידיהם. תוך כדי דין ודברים בשער, נפרצה חומת הסדרנים, ובני־הכפר של הכפר השכן פרצו פנימה. מהלך העצרת הופסק, חרפות וגידופים הושמעו מכל עבר ובתיגרות־ידיים שפשטו בקהל נפצעו אנשי שני המחנות. גם בטייבה, כמו בכפר־כנא, לא העלה איש על דעתו לקרוא למישטרה. רבים מבאי העצרת חפנו ראשיהם בידיהם, מצער ובושה.

כשחודשה העצרת, עם שוך המהומה, היה ברור לכל משתתפיה כי עידן חדש נפתח בחיים הפוליטיים של הערבים בישראל: מילחמת חורמה בין בני־הכפר ורק"ח, על נפשה של האוכלוסיה הערבית.

רק עצרת אחת מתוך הארבע עברה בשלום והתרכזה ביעד שלשמו כונסה — זו שנערכה בתל־שבע, בלב הנגב, מקום מושבם של הבדואים. בני השבטים, הסוב־לים הרבה מרדיפות אנשי הסיירת הירוקה והחיים בפחד מפני הפקעת אדמותיהם, רחוקים עדיין מהקלחת הפוליטית שבה מעורבים שאר האזרחים הערביים במדינה. כל מעיינם מרוכז בדבר אחד — באדמה.

לכן דיברו בעצרת יום־האדמה על נושא אחד בילבד — איך להינצל מסכנת הנישול ולשמור על מעט האדמה שנותרה ברשותם.

כאיז עבאס ■

נואם בעצרת יום האדמה
„יש ימין ויש שמאל"

מית. „ראינו שהמיפלגות השונות — המערך, המפ"ל וכל השאר — שולטות בכפר ואינן עושות דבר לשיפור איכות החיים בו," הסביר השבוע מוחמד סלאמה מחאג'נה, רווק בן 30, בעל חנות לצורכי חשמל בכפר, שהיה בין מייסדי תנועת בני־הכפר. לדבריו לא פעלו נציגי המיפלגות, שהינם בעת ובעונה אחת גם נציגי החמולות הגדולות, לטובת התושבים, נגד הפקעת האדמות ולמען שיוויון זכויות לערבים. „לכן התארגנו במיסגרת עצמאית. אמרנו לתושבים: עד עתה בנינו את תל־אביב, עתה עלינו לבנות את אום־אל־פחם. לכן אנו תובעים לתעש את הכפר, לבנות שיכונים לזוגות צעירים, לדאוג לתברואה הציבורית ולהקים מירפאות ובית־חולים, למען תושבי הכפר וכפרי הסביבה."

זה הכל? „לא, לא הסתפקנו בכך. תבענו

במדינה

(המשך מעמוד 49)

חייל שמכה אשה. אמרתי לו שאני לא רוצה שהוא יתנהג כמו נאצי, חבל עליו, אז הוא הרים עלי יד באזהרה."

אומרת לו נעמי קיס: „אם לא היית רוצה לקבל אותנו, היינו מבינים, באמת." „אתם טובים בשבילי כמו הכנסת," הוא עונה, „חבל שלא באתם קודם, כולם היו רואים שיש כאלה שחושבים שגם לנו מותר לדבר."

רוצה להאמין: על היחסים עם העתונות מספר תושב בשם מחמוד: „היחסים שלנו עם עתונאי־חוץ טובים מאד, הם בעדינו והם רואים מה עושים לנו, אז אנחנו נותנים להם לצלם כל הזמן."

ראש המועצה מבקש לפרסם ברבים את דעתו: „אנחנו רוצים שלום. אבל זו לא הדרך לשלום. אפשר היה להעניש את הילדים שזרקו אבנים. גם אצלכם קורה שיש מתפרעים, אז בשביל זה מענישים עיר שלמה?

„אני רוצה להאמין שכשאומרים שלום מתכוונים לזה באמת. אני רוצה לראות שלום כמו שאני רואה את הפרחים שלכם, ולא רק לשמוע על זה ברדיו, אני רוצה להרגיש שלום ובקרוב, אינשאללה!"

דרכי חיים

מישחק המלכוח

שלוש שחקניות שח־מת ישראליות חותרות להגיע לאליפות העולם

„אומרים שאשה לא יכולה לשבת חמש שעות תמימות בשקט. זוהי שטות. מזה שבוע אני יושבת כימעט כל יום למעלה מחמש שעות בלי לקום מהכיסא ומבלי לדבר," סיפרה בשבוע שעבר לאה נודלמן (23), שחקנית שח־מת, אחת מארבע שחקניות הצמרת של ישראל. „בשבילי שח־מת זה ספורט, אחד מהקשים ביותר, אבל אף פעם לא היה לי ראש לשבת וללמוד מהלכים או מישחקים."

הצעירה המטופחת, העובדת כדוברת איגוד העובדים הליברלים, לומדת לתואר שני במינהל־עסקים.

חברותיה, אולגה פודרז'נסקיה (32), לשעבר אלופת ישראל בשח־מת, ולובה כריס־טול (34), לוקחות את המישחק ברצינות רבה יותר. לובה עובדת במעבדה לכימיה, באוניברסיטה העברית בירושלים, והיא נשואה לשחמתי הישראלי יצחק וינגר. „בעלי משחק יותר טוב ממני," הודתה האשה הממושקפת. „הוא תמיד מדריך אותי ועוזר לי. עכשיו הוא במילואים וזה נורא חסר לי."

דייאטה למען השח. השלוש שהו בשבוע שעבר במלון רמת־אביב בתל־אביב, והתחרו שם נגד שבע נשים אחרות מחו"ל, במיסגרת התחרות הבינלאומית לשח־מת, שהיא אחד השלבים באליפות העולם. שלושתן עלו לישראל מברית־המועצות. לובה ואולגה מכירות עוד מלניגרד, עיר מולדתן. אולגה היתה בשעתה אלופת בית־סיפרה בדמקה, מאוחר יותר החליטה לשחק שח. כדי לממש את רצונה התייצבה בוקר אחד במעונו של אמן השח־מת ויקטור קורצ'נוי, והודיעה לו כי בכוונתה להיות אלופת העולם. מאז שהתחילה לשחק, לפני כ־15 שנה, הספיקה כבר להיות אלופת־ישראל. כיום היא מלמדת שח־מת במרכז הנוער בתל־אביב, ומקדישה הרבה זמן לטיפול בבתה הפעוטה. „היא תהייה שחקנית יותר טובה ממני," משוכנעת כבר עתה האלופה מתולתלת השיער, „היא כבר יודעת לזהות על הלוח את הפרש ואת הצריח."

שני ילדיה של לובה, בני 6 ו־8, התחילו ללמוד שח־מת בהדרכתה המסורה של אמן.

שחמתאית נודמן בפעולה
שח־מת זה ספורט

עם זאת, אין היא לוחצת עליהם להתמיד: „הם כבר יחליטו, אם הם רוצים להיות אלופים כמוני."

את דרכה במישחק השח־מת התחילה לובה בגיל 12, בהדרכת אחיה, המבוגר ממנה בחמש שנים. לישראל עלתה לפני שנתיים.

לפני כל מישחק מתרגשות השלוש מאד. לאה, שחבריה מכנים אותה „פני פוקר", אינה מגלה את ריגשותיה, אך לפני כל מישחק היא הופכת לפקעת עצבים. אולגה מנסה לשמור על הכושר באמצעות דייאטה, ומקדישה לילות שלמים לניתוח מישחקיה הקודמים והעתידיים. מלבד זאת היא שחקנית פוקר מצטיינת. לובה אינה מסוגלת להירדם בלילה שלפני המישחק, והיא עוברת אותו בקריאת ספרים.

לדעתן, אין לנשים הישראליות מוטיבציה גדולה לעסוק בשח־מת כמיקצוע. „ברוסיה מעודדים כל אלוף בספורט ונותנים לו מילגה," סיפרה לאה. „בארץ יש אפשרות לקבל מילגה או לזכות בפרסים, אבל סכום הפרס שמקבל גבר וסכום הפרס שמקבלת אשה שונים זה מזה כמו שמיים וארץ, לטובת הגבר כמובן. בתחרות ש־היתה לפני כחמש שנים היה הפרס הראשון לגברים 1000 דולר, ולנשים רק 100 דולר."

„אין שום תחרויות שח־מט לנשים בארץ," התמרמרה לובה, „ואין הבדל בדרגות בין נשים וגברים, כמו שיש ברוסיה. אילו היו מאפשרים לנשים לשחק וללמוד, היו לנו הרבה שחמאתיות טובות."

השלוש משוכנעות, כי אין להשוות רמתו של גבר לרמתה של אשה בשח־מט. „שח־מת זה ספורט, ומפני שיש הבדל פיסיולוגי בין אשה לגבר, לעולם לא תוכלנה הנשים להגיע לרמתו של הגבר." גורסת לובה. „הדרגה הכי גבוהה בשח־מת העולמי היא רב־אמן, ואף אשה אחת לא הצליחה להגיע עד כה לדרגה זו."

בינתיים לא הצליחו השלוש אפילו להגיע לדרגה פחותה מזו. הן לא אזרו כח להעפיל לשלב הבא.

חדש!
"סקנדל" ספורט
אלגנט בעקב רוקי

"הסקנדלים" של "גלי" לקיץ 1979
"סקנדל" אמיתי, כזה אחד שהחבר'ה אוהבים,
הדוגמאות "המשגעות" והצבעים המלהיבים...
מה יש כאן הרבה "דברבר"
זה "הסטייל" שלך השנה!
נ.ב. "סקנדל" סטייל גלי
הולך טוב עם ג'ינס, עם מיני־ביקיני... או בלעדיו
בעצם עם כל דבר שהחבר'ה אוהבים.

"הסקנדלים" של "גלי"

Gali · גלי ®

"סקנדל" סטייל "גלי", כזה שהחבר'ה אוהבים.

לגלי עטרי
ולהקת „חלב ודבש"
הללויה
נעלי „גלי" אשר עיצבו
נעלי טורנדו מיוחדות
ללהקת חלב ודבש
עבור ארוויזיון 79'
נעלי אלכסנדר'ס אשר
עיצבו את הנעלים
המיוחדות לגלי עטרי
עבור ארוויזיון 79'
מצטרפים לברכות
פרסום מלניק בע"מ

זה אינו ספור אהבה רגיל
זה "ספור שנה"

פרי קינג
(מסדרת "אספן")
מג פוסטר
("וושינגטון מאחורי הקלעים")
שבוע 2
„אסתר" ת"א
4.30, 7.15, 9.30
פרסום גולן

הנהלת חשבונות
שירותי חשבונאות ומיסים
במחירים עממיים ובאחריות
כפיקוח רואה חשבון
יערץ והדרכה חינם
טל. 03-745545

מארוקו ריימון

(המשך מעמוד 8)

ישראלי: העיקר — הרגעתי אותו והוא הבין את שגיאתו. ייעצתי לו שיתייצב בפני המפקדים ויבקש מהם סליחה. כמובן, הם סלחו לו וכל העניין הסתדר. הוא נשאר במקום ולמחרת נתתי לו פאס. אבל הוא לא יצא.

אלימלך: הוא היה רגיל לומר: „למה לי לצאת? כאן זה בשבילי כמו פנסיון. לא חסר לי כלום."

אלברט: אחרי כמה זמן מיניתי אותו לסגן־מפקד־הכיתה. הוא היה בסדר גמור. עד שהתחיל לעשות בלאגאן. אז החלפתי אותו. ראיתי שזאת היתה מכה איומה בשבילו. הוא ניסה להסתיר את זה על־ידי בלאגאן עוד יותר גדול. בסוף החזרתי לו את התפקיד ואני חושב שהיה סגן־מפקד־כיתה הטוב ביותר שראיתי ב־חיים שלי. פעם, יצאנו לאימונים בכפר עזוב. היו דרושים לי שני מתנדבים שיניחו פצצת באנגלור ליד אחד הבתים, ומשם ירוצו לתפוס מחסה ליד קיר נמוך. זה היה די מסוכן. נתן היה הראשון שקפץ.

בן־ארויה: בכלל, הוא תמיד אהב להתעסק עם חומר נפץ...

ישראלי: כן, פעם ראיתי אותו מפרק כדור ומוציא את אבק־השריפה. „המפקד, אני רוצה להכיר את הכלי שלי ולראות ממה הוא עשוי," אמר לי.

חבר: והוא היה זרין... זה דווקא חשוב מאוד בלחימה בשטח בנוי. הוא היה מטפס על גדרות, קופץ מבית לבית. ממש מפליא. ותמיד היה שר. הולכים, חוזרים — תמיד אלבז שמח.

זיים: היה לו שיר אחד שתמיד היה שר אותו. זה הלך ככה:

אם תרצה לשכור דירה, בלי טיפה של דמי מפתח.

בחזית שכונת־התיקווה יש מלון מכניס אורחים.

המנה הראשונה היא רימונים חיים של פלד...

חבר: פעם ישבנו באיזה מישלט קידמי והוא צורף אלי כרגע...

אלברט: הוא היה מומחה לכל סוגי הנשק של המחלקה...

חבר: שם במישלט היינו צריכים להתחפר. היתה זאת עבודה קשה מאוד. בלילה הייתי גם מטיל עליו שמירה, והוא אף פעם לא אמר מילה אחת, שום דבר לא היה קשה מדי בשבילו.

ישראלי: פעם יצאו שני בחורים מה־פלוגה לקורס צנחנים. הם גם כן היו מרו־קאים. כשחזרו מהקורס, עם סמלים נוצצים על החזה, הפך הדבר לחלום אצלו. כשבאה אחרי זה הודעה להרשמת מתנדבים לקורס צנחנים חדש, היה הוא הראשון שנרשם. אולם היתה לנו מיכסה מסויימת והוא לא נשלח. במקום זה שלחנו אותו לקורס קש־רים, וכשחזר התחילו המפקדים להטיל עליו כל מיני תפקידים מיוחדים.

חבר: בתקופה האחרונה היה יוצא עם כל יחידה לשדה. כל מחלקה שיצאה לתרגיל־אש, היה מצטרף אליה עם ה־מרגמה שלו. כי כולם ידעו שהוא רגם מצויין ושאפשר לסמוך עליו, כעל בחור אחראי. הוא גם היה בחור בעל יוזמה וידע לפעול באופן עצמאי. פעם, למשל, באחד התרגילים, נתן לו מפקד המחלקה פקודה לתת סיוע לרובאים שהתקדמו למטרה. אבל הוא עשה חשבון שאילו ירה למקום שהמפקד ציין, היה מסכן את חיי הרובאים. במקום זה כיוון את הפגזים שלו אל מעבר לטווח הפגיעה, על דעת עצמו.

ישראלי: הוא אף פעם לא פחד ליטול אחריות על עצמו.

חבר: אני דווקא הייתי מבסוט מאוד מכל העניין. כי הייתי בין אותם הרובאים שהתקדמו. המ"מ צעק עליו, אבל אני באתי אליו ואמרתי לו תודה.

ישראלי: לא רק לענייניים כאלה היה מתנדב. מדי פעם נערכים בגדוד ימי ספורט ואז דרושים מתנדבים שירוצו ב־שדה עם חגור מלא ועוד דברים כאלה. הייתי מעמיד את הבחורים בשורה ומסביר להם מה שדרוש. אלבז היה עומד ו־מחייך: הוא ידע שגם מבלי שירים את היד אני כבר אקרא לו. פעם ביקשתי להרכיב קבוצת מושכי־חבל. אלבז קפץ

(המשך בעמוד 70)

שוויא שוויא

(המשך מעמוד 35)

האמון הוא אחד מיסודות גישתו האישית והלאומית.

ההיסטוריה הארוכה נטעה בו את „האגו־איזם של הקורבן" — בבחינת: „אחרי שהתעללו בי כך, מותר לי הכל". היא גם נטעה בו כמיהה לביטחון, שאינה יודעת שובע. ההיסטוריה הקרובה העניקה לו גאווה עצומה ביכולתו הצבאית, הדוחקת כימעט כל חדוות־הישג אחר.

תיאור סכמטי וכוללני זה של התכו־נות הלאומיות של שני העמים (ומובן שיש להישמר מהכללות כאשר מתייחסים ליחי־דים), די בו כדי להצביע על הקשיים העצומים, העלולים להיווצר לתיקשורת ביניהם.

כבר ראינו איך הפריעו הדברים במישור המדיני לתיקשורת בין שתי הממשלות.

רקדנית שד מחוז עממי
„צריך רק להיות בן־אדם"

ובעיקר לתיקשורת בין אל־סאדאת ובגין. שום „כימיה" דמיונית לא יכלה להתגבר על אי־ההבנה הטוטאלית ששררה, והממשי־כה לשרור, בין שני האישים.

כאשר בגין אין יעבר אל־סאדאת, מחבק אותו בכוח ומכריח אותו להתנשק עימו, בעוד שאל־סאדאת עומד קפוא, משתדל לחתי־רחק ומאלץ את עצמו לחייך כי אדיבות — הרי זהו מעמד סימלי מאד.

אל־סאדאת סבור כי בגין עומד על קוצו של יו"ד, שאין לו אמון במצריים, שטענות־הביטחון שלו הן מופרזות ואינן אלא אחי־זת־עיניים, להסוואת כוונות־זדון, שהוא עומד בלי סוף על המקח, שאינו מסוגל למחוות גדולה. בגין סבור כי אל־סאדאת אינו רציני, שהוא משחק במחוות תחת לעסוק בבעיות האמיתיות, שהוא דורש מישראל לוותר על סיפוק צורכי־ביטחונה היסודיים ולהפקיר נשים וילדים לטבח.

משקיף אופטימי יכול לחשוב כי שניהם אינם מאמינים, בעצם, לי תיאור זה של הזוועות. אדם פסימי יגיע ליכלך מסקנה ששניהם מא־מינים כדברים אלה איש על רעהו — ומן הסתם יצדק.

להיות בן־אדם

אם כן, מה יתרחש כאשר ישראלים מן־השורה ייתקלו במצריים־בשר־ודם? **קשה לדעת זאת מראש. הניגו־דים בוטים. אך לפעמים דווקא ה־ניגודים מושכים זה את זה. והסק־רנות ההדדית היא גורם חשוב מאד.**

המצרי עלול לראות את „הישראלי ה־מכוער", גס־הרוח, חסר־הנימוסים, המחפה על חוסר־ביטחונו העצמי בתוקפנות שחצ־נית. ואז יהיו צרות.

אך אין זה מוכרח להיות כך. הוא יכול לראות גם את „הישראלי היפה", שהוא גלוי־לב, בלתי־פורמלי, ישר־לעניין.

ההבדל בין השניים אינו גדול. אלה הן אותן התכונות עצמן, אך בשתי מהדורות — אחת מושכת וחיובית, אחת דוחה ושלילית.

כשבאתי לקאהיר ראיתי את אחד ה־ישראלים האופייניים ביותר שולט בבניין־הטלוויזיה הגדול שעל גדת הנילוס. הכל אהבו את אלכס גילעדי, גישתו חסרת־החוכמות, גסותו המבודחת, כישרונו ל־אלתר ולארגן, דיבורו ה„דוגרי" — כל זה מצא חן בעיני המצרים, שלא ראו מעולם דבר כזה. אותן התכונות, אצל אדם אחר, היו עלולות לקומם ולהרגיז.

היכן ההבדל? פשוט מאד: צריכים לחיות בן־אדם.

וזוהי, בעצם, כל התורה על רגל אחת: כבד את האדם שמולך. דע שאין הוא נחות ממך אלא אך שונה ממך, שגם כאשר הוא עני ופשוט, יש לו הדר טבעי שמקורו במסורת לאומית מפוארת ועתיקת־יומין. אל תנסה להיות מה שאינך, אך דע שאתה זקוק לכל הטאקט שלך, כדי להימנע מדרכי התנהגות וביטוי העלולים להיראות ולהישמע במצריים בצורה שונה מאשר בישראל.

עזר וייצמן אמר פעם: „כדי לדבר עם סיני לא צריכים לדעת סינית, וכדי לדבר עם ערבי אין צורך לדעת ערבית. צריכים רק להיות בן־אדם."

עזר הוכיח זאת בעצמו. הוא כבש את לב המצרים בסערה. גם במצריים, כמו בישראל, הוא אמר כל מה שנכנס לו לראש. הוא התבדח עם גדולי המדינה (שלא כולם מחוננים בחוש־הומור מובהק, אם כי המצרים, כעם, אוהבים הומור ו־אוהבים לצחוק.) הוא התנהג כישראלי לכל דבר, ולא ניסה לחקות את מארחיו. הם אהבו אותו, מפני שראו לפניהם אדם רענן, בלתי־מזויף, ידידותי, ללא גינוני־טכס. ובכל זאת: אדם בעל טאקט רב, המחונן בחוש אינסטינקטיבי למחוות הנכו־נה.

אם כל הישראלים שיבקרו במצריים ינהגו כך, יכול המיפגש ההיסטורי לחוליד תוצאות חיוביות מאד.

„אנא, הירגעו!"

חשבתי כי ברגע זה יושבים מיל־יון ישראלים, והוגים מיליון תוכניות — מה לעשות במצריים, איך לארגן את מצריים, מה ללמד את המצרים, אילו עס־קים משותפים לעשות עימם.

מחשבה זו מחרידה אותי.

כבר עתה מתפרסמות בעיתונים תוכניות שונות ומשונות של אישים, חברות וסתם רודפי־פירסומת שונים. זה מתכנן קונגרס משותף, זה תערוכה בקאהיר, זו קונצרט על הגבול, פלוני כבר מודיע על מיפעל שיתוף, וכן הלאה.

רוב ההודעות האלה אינן אלא המצאות של אנשי־יחסי־ציבור ממולחים, הסבורים כי זהו מה ש„הולך בשוק" עכשיו. כימעט כל התוכניות הן מגוחכות.

אם יש עצה טובה אחת שיש לתת אותה ברגע זה לישראלים, הרי היא זו: אנא, הירגעו!

אל תתנפלו! אל תפחידו את הבריות בחיבוקיהדוב הגדול שלכם! רסנו את ההתיחכות שלכם, גם כשהיא כנה לגמרי!

תנו למצרים להתרגל למחשבה, לאט־לאט. תנו לנסות כמה פרוייקטים קטנים, התחלתיים, בתנאי־מעבדה. אל תפעילו ב־מצריים, ברגע הראשון, את כל העצבנות והדינאמיות והאילתור המפורסם של ה־ישראלים! אחרת עלול כל הרומאן הזה להיגמר בחודש אחד!

המצרים חוששים. הם מבקשים לתעל את המגעים, להשהות את הזרם. קודם כל יוחלפו שגרירים, אומר אל־סאדאת, אחר־כך, בהדרגה...

לטובת שני הצדדים, כדאי לנו לאמץ לעצמנו גישה זו.

בביקורי האחרון במצריים די־ברתי לא פעם על נושא זה עם מדינאים ואישים אחרים. התגובה אציי הצעה, שהצעתיה לבעלי־שיחי: שתקום ועדת־תיאום מצי־רית־ישראלית לפיקוח על המגעים בשלב הראשון.

סבורני כי זהו צורך חיוני.

הסיסמה צריכה להיות אחת האימרות השגורות ביותר בשפה הערבית:

שוויא שוויא!

כש"מוניטין", "הארץ" ו"מה כדאי" מדברים בשבחנו – אנחנו מוכרחים להסכים אתם בעיקר מכיוון שהם צודקים.

כתב הספורט של הטלוויזיה הישראלית, יורם שמרון, ממליץ "לרכוש נעלי טניס מעולות מתוצרת הארץ – "ספרינט המגפר" ", בכתבה בירחון "מוניטין" (גליון ינואר 1979). והוא מוסיף – "הן בעלות סוליה קשיחה, מעוצבות יפה ונוחות מאד לכף הרגל... מנסיוני האישי, כטניסאי פעיל ב – 18 השנים האחרונות, וכמי שניסה נעלי ספורט מפירמות רבות – אני יכול להעיד שהנעליים מתוצרת הארץ מצוינות למרות מחירן הנמוך". אבל זו איננה העדות הבלתי תלויה היחידה.

גם "מה כדאי", בטאונה של המועצה לצרכנות, (גליון 26), מציין את נעלי הספורט של "המגפר" – כטובות ביותר מבין הנעליים המיוצרות בארץ. דברים אלה מובאים במסגרת ממצאיה של בדיקה השוואתית, שכללה בדיקות חזותיות, בדיקות מעבדה ובחינות של גמישות, נוחות והרגשה אורטופדית.

נעלי הספורט של "המגפר" זכו בציון הכללי הגבוה ביותר מבין כל נעלי הספורט מתוצרת הארץ. ממצאי הבדיקה פורסמו גם במדור לצרכנות "דין פרוטה" בעיתון "הארץ", מיום 20.12.78 . גם כאן מציין העיתון את נעלי הספורט של "המגפר" כ"קניה כדאית".

המגפר

לנו אין מה להוסיף.

מימד חדש בתעשית הרכב CITROËN VISA

היא בנויה בטכנולוגיה מתקדמת ביותר ומיצגת רעיונות, שכלולים טכניים וחידושים מקוריים שגם מכוניות גדולות היו גאות בהם.

VISA

היצירה החדשה של CITROËN
מנוע חדיש עם הצתה אלקטרונית אינטגרלית המשוכללת ביותר הקיימת כיום

הצתה אלקטרונית אינטגרלית
מהפכה טכנית בשטח ההצתה, לראשונה בשימוש במכוניות קטנות בסדרות ייצור גדולות. מבטלת לחלוטין את המפלג (דיסטריביוטור) ומופעלת ע"י מנגנון אלקטרוני, המקבל ומטפל אוטומטית בכל הנתונים לוויסות ההצתה כמו במחשב, ללא כל קשר מכני עם המנוע. התוצאה: התנעה קלה בכל מזג אויר ניצולת מירבית של המנוע ללא מאמץ, ביצועים מדוייקים, שריפה אופטימלית של תערובת הדלק הגורם לחסכון רב בהוצאות אחזקה.

מנוע חדיש
652 סמ"ק, מקורר אויר, המפתח 36 כ"ס DIN, מאייד כפול, ביצועי מנוע מעולים, חסכוני, 17.5 ק"מ לליטר (ב־90 קמ"ש) ואליו צמודה תיבת הילוכים של ה־GS היותר גדולה.

פיקוד לווייני
לוח מחוונים מפואר עם פיקוד לווייני שהוא ארוע בפני עצמו. נמצא בצד שמאל מתחת לגלגל ההגה ומרכז בתוכו את הכפתורים והמתגים המיוחדים הניתנים להפעלה בקלות במגע האצבעות, בלי לעזוב את ההגה (בשיטת סיטרואן CX הגדולה).

השווה אותה עם כל מכונית אחרת ותיווכח כי

מעולם לא היו כל כך הרבה יתרונות במכונית קטנה אחת

דוד לובינסקי בע"מ
מפיץ סיטרואן בישראל.

דוד לובינסקי בע"מ,
תל־אביב: רח' שונצינו 16, טל. 33214*6.
סוכנויות: תל־אביב:
ב.ג. מוכרים ומפיצים בע"מ,
רח' חרוץ 12, טל. 03־31339;
ירושלים: רח' הס 3, טל. 222666, 228888
חיפה: רכב הצפון בע"מ. שד' בן גוריון (הכרמל) 8 טל. 04־538228.
באר־שבע: אשוב הנגב. דרך חברון 3, טל. 057־77021.
נתניה: לרינקופף הרמן. רח' שהם 4. טל. 37821; 053־35081

22

CITROËN VISA

מאת יגאל לביב

30 מיליון יושקעו בקו חשמל למעלה־אדומים

מינהל החשמל בירושלים (ת. ד. 1442) הכין תחשיב להקמת קו־מתח־גבוה למ־עלה־אדומים ולמיצפה־שלם, ודן בשאלה, כיצד להתגבר על התנגדות חברת־החשמל של מיזרח־ירושלים, שלה הזכויות לחת־קנת קו כאמור. התחשיב מניח, כי למ־רות שנציגי החברה הירושלמית הסכימו לקו החדש, בתנאי שהם יהיו בעליו וחב־רת־החשמל הישראלית תהיה קבלן מב־צע, הרי שהנהלת החברה לא תאשר זאת. מכאן שעל הצרכנים באיזור מעלה־אדו־מים ומיצפה־שלם לפנות בהזמנת חשמל לחברה הירושלמית, כדי להוכיח שהיא אינה יכולה או אינה מוכנה להיענות בחיוב. אחרי שתיווצר עובדה, תוכל חב־רת־החשמל הישראלית להיכנס לפעולה מכוח הכרזת מפקד הגדה המערבית על איזורים אלה כשטח צבאי, ולפי החוק רשאי המפקד לקבוע מי יניח קו חשמל באיזור צבאי זה.

כדי לעמוד בלוח הזמנים הזמין מישרד האנרגיה תיכנון קו כאמור אצל חב־רת־החשמל, בהוצאה של חצי מיליון ל"י.

אומדן ההשקעה, כולל חיבור למיצפה־שלם (ים־המלח), הוא 42.5 מיליון לי־רות. ללא מיצפה־שלם תהיה ההשקעה רק 29.5 מיליון לירות.

עסקי הבנקים בחו"ל

תמונה גסה על ההפסדים הגדולים של הבנקים הישראלים בפעילותם בחו"ל נותנת השוואה של שני ניתוחים, שנעשו על מאזני שלושת הבנקים הגדולים. ני־תוח אחד נעשה על־ידי מחלקת המחקר של בנק־ישראל, והוא מראה את הרווח חריאלי של שלושת הגדולים ביחס לאמ־צעים העצמיים. ניתוח שני נעשה על־ידי פרופסור **ברוך לב**, ואף הוא מראה את אותם הדברים. שני הניתוחים כוללים שיערוך של הבניינים והציוד. ההבדל בין שני הניתוחים: בנק־ישראל לא כולל את הנתונים לגבי עסקי הבנקים בחו"ל, ואילו ברוך לב כולל נתונים אלה.

נגיד גפני
בלי פיקוח

שנה	הריווח הריאלי, כולל חו"ל, ביחס לאמצעים ההוניים של כל בנק בנפרד, באחוזים	הריווח הריאלי, בלי חו"ל, ביחס לאמצעים ההוניים של שלושת הגדולים במקובץ, באחוזים
1975	לאומי: 4.0—, פועלים: 2.0— דיסקונט: 0.4.	20
1976	לאומי: 1.4—, פועלים: 4.6— דיסקונט: 1.7.	19
1977	לאומי: 3.0—, פועלים: 6.1— דיסקונט: 1.5—.	23
1978	לאומי: 7.5—, פועלים: 7.2— דיסקונט: 3.4—.	22

יש להעיר כי הנתונים של דיסקונט לא כוללים את כל הפעילות של הבנק ב־חו"ל, שכן חלק ניכר מפעילות זו מת־נהלת באמצעות הבנק בשווייץ, שאינו קשור כלל למאזני הבנק הישראלי, וכך גם לגבי עיסקות הספנות הגדולות של קבוצת דיסקונט באמריקה. יתכן כי אי־לו יכול היה ברוך לב לכלול בנתוניו על דיסקונט את כל הפעילות בחו"ל, היתה התמונה שלו זהה לשני הגדולים האחרים.

מכל מקום, השוואה זו מוכיחה בעליל, כי הפעילות בחו"ל מוחקת כל שנה את כל הרווח הריאלי בארץ, ויותר מכך. בשנת 1978 הפסידו שלושת הגדולים כעשרים אחוזים מן האמצעים ההוניים שלהם. בשנה זו היו האמצעים ההוניים של שלושת הגדולים כ־10 מיליארד לי־רות. כלומר, הבנקים הפסידו בשנה זו כשני מיליארד לירות בעסקי חו"ל, או כ־100 מיליון דולר. זהו סכום משמעותי גם עבור ישראל.

במצב עניינים זה תמוה הדבר, שאין בנק־ישראל מקיים פיקוח הדוק יותר על כל עסקי הבנקים הישראלים בחו"ל ו־מונע מהם כניסה לעסקים כושלים ובזי־בוז כספים, תוך כדי תחרות ביניהם. ישראל קטנה מדי, מכדי שהחמצן־הכל־כלי שלה ינסה להיות מעצמה פיננסית בינלאומית, על חשבון כלל עם ישראל. שכן כדי לכסות את ההפסדים בחו"ל, נאלצים הבנקים להגדיל את הריווחיות בישראל, על־ידי גביית עמלות ודמי־שירות יקרים יותר מן האזרח הישראלי. כאשר שלושת הגדולים מתחרים זה בזה בבניית סניפים בישראל, נשארים הנכסים בארץ. אולם כאשר הם עושים זאת במיאמי וב־ניו־יורק, מה מרוויחה המדינה?

מחירי הבשר הקפוא יועלו בשליש

מישלחת של מועצת מגדלי־הבקר בארגנטינה מגיעה השבוע לישראל, לחתימת הסכם על מחיר הבשר הקפוא במישלוחים הקרובים. בשעתו חתמה ממשלת־ישראל הסכם־מיסגרת, לפיו תרכוש השנה 20 אלף טון בשר קפוא והמחיר ייקבע אחת לחודשיים. המחיר שנקבע בחוזה האחרון היה 2350 דולר לטון (פו"ב). בשר קפוא זה נמכר על־ידי הממשלה לסיטונאים במחיר של 45 לירות, כאשר המחיר מכסה בדיוק את הוצאות רכישתו והובלתו ארצה.

עתה דורשת מועצת־הבשר הארגנטינית לייקר את מחיר הבשר ל־2600 דולר טון — ייקור של יותר מעשרה אחוזים. הממשלה תצטרך לייקר את המחיר וההנחה היא, כי יעלו את המחיר ל־60 לירות לסיטונאים, כדי להקטין את ריווחי הקצבים, הרוכשים כיום בשר ב־47 לירות קילו ומפקיעים את מחיריו.

אמנם הממשלה מפקחת על מחירי הבשר הקפוא, אולם אין לה שליטה על קצבים המפשירים את הבשר הקפוא המעולה ומוכרים אותו כבשר טרי, במחיר גבוה בשליש וללא פיקוח.

מצב מלאי הבשר השתפר באחרונה, הודות לחוזים שעליהם חתמה הממשלה. החוזה עם אירלנד, על אספקת 700 טון, הסתיים, ועתה נחתם חוזה עם דרום־אפריקה על אספקת כמה אלפי טון במחיר של 2500 דולר סי"ף אילת. זו הפעם הראשונה שמתירים יבוא בשר מאפריקה. עד כה לא התירו השירותים הווטרינא־ריים יבוא בשר מאפריקה, בגלל מחלות שונות שפגעו בעדרי הבקר הישראלים. נראה כי לקראת חג הפסח תגדיל הממשלה את אספקת הבשר הקפוא בעשרים אחוזים לפחות, כדי לספק את הביקוש.

ייבוא הכבש הפך למעשה לייבוא חופשי, וכל אחד יכול להביא כבש קפוא בתנאי שיהיה כשר ומורכב מן החלקים הקדמיים בלבד. כמויות גדולות של כבש הגיעו באחרונה מארגנטינה ואוסטרליה, ובקרוב יגיעו מישלוחים מצ'ילי. מחירי הכבש לקצב ירדו לאחרונה, מ־90 לירות ל־80 ואף 70 לירות. ירידה זו לא התבטאה עדיין במחיר לצרכן. זה ממשיך לשלם יותר מ־100 לירות לקילו.

6 מיליון דולר יושקעו ב„העבד"

העיסקה הגדולה ביותר בתעשיית ה־סרטים הישראלית נחתמה בין הבמאי הישראלי **משה מזרחי**, שקיבל את ה„אוסקר" עבור סירטו „מדאם רוזה", לבין המפיק הישראלי **אלכס מסיס**. החברה המשותפת של מסיס ומזרחי, „אם אנד אם פרודקשיין" החלה בהכ־נות להפקת סרט לפי סיפרו של יצחק בשביס־זינגר „העבד", בהשקעה של 6 מיליון דולר.

הסרט יופק במונטריאול, קנדה. מזר־חי חתם על התחייבות נוספת, לביים עבור חברת־וורנר את הסרט „המישחק הגדול", לפי סיפרו של ליאופולד טרפר, ראש התיזמורת האדומה.

קדמו למסיס ומזרחי המפיקידים מנ־

סופר כשבים־זינגר
הקוסס „העבד" וכל השאר

חם גולן ויורם גלובוס, שהשלימו עתה את הפקת „הקוסס מלובלין", של בשביס־זינגר.

„העבד" יופק כקופרודוקציה קנדית־צרפתית, ולא ישראלית־קנדית, בגלל מו־רת־רוח בקנדה שעוררו ישראלים, המנצ־לים את הסכם הקופרודוקציה בין יש־ראל לקנדה כדי להערים על החוק ה־קנדי.

דו"חות כספיים ואינפלציה

מועצת רואי־החשבון האמריקאית הו־דיעה על הכנת תקנות שתחייבנה הת־חשבות באינפלציה, בדו"חות כספיים של חברות. החברות תחוייבנה לנכות מן ה־רווח את ההווח האינפלציוני, בהתאם לכללים שמכינה מועצת רואי־החשבון. המועצה סבורה, כי שיעור האינפלציה האמריקאי של 10% מטעה את הציבור לגבי מצבה האמיתי של החברה. בישראל השיעור הוא מעל 50%. היכן לישכת רו־אי־החשבון הישראלית?

חברות חדשות

● מרכז הספורט של מכבי תל־אביב — הוקמה כדי לנהל מרכז־ספורט. בעלי המניות הם אגודה־לספורט מכבי תל־אביב **ועוזי נתנאל**.

● אולבני עצרת 1979 — הוקמה כדי לייצג משקיעים ולארגן כנסים. בעלי המניות: מישרד הנסיעות „אולבני טר־וול" וחברת „עצרת" מירושלים.

● ישיבת אש התורה — הוקמה כדי לרכוש נכסים עבור הישיבה. בעלי המנ־יות: הרב **נח וינברג** ואשתו.

● קינת בינוי 1979 — הוקמה כדי לעסוק בקבלנות בניין. בעלי המניות: **דויד רוזן** מרעננה ו**פרידה סולניק** מהרצליה.

● גלמר חברה להשקעות — הוקמה על־ידי עורך־הדין **אברהם נאמן** ואש־תו, שהם בעלי המניות.

● גד ברנר בע"מ — הוקמה כדי להקים ולנהל בתי־קפה ומיסעדות. בעלי המניות: **גדי ברנר ולינדה שנקר**.

מלחמת הרבנות

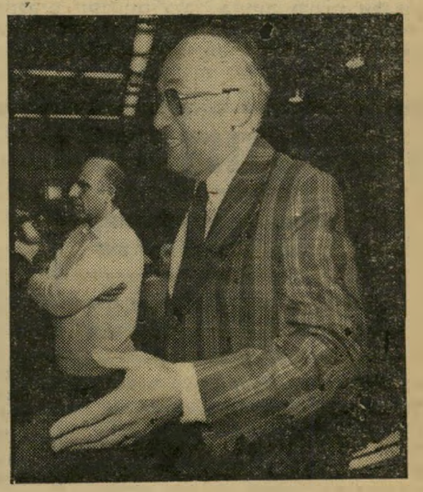
מבוכה שוררת באחרונה במועצת ה־עופות, נוכח החרם שהטילו רבני ירוש־לים על עופות קפואים שהובאו מבלגיה על־ידי חברת „אשור". עופות אלה קיבלו את הכשר הרבנות הראשית, ומועצת ה־עופות החלה לשווקם. רבני ירושלים הו־ציאו כרוזים, המזהירים את הציבור ה־חרדי מפני עופות אלה, שאינם כשרים אליבא דרבני עיר הקודש.

חסרי ההשכלה אהבו את פסטיבל הזמר ✱ היושב־ראש חילל את השבת ✱ אלי ניסן נילחם על סאדאת ✱ זוייפו כרטיסים לאירוויזיון

● הצביעות חוגגת בשבת

יושב־ראש מועד המנהל של רשות־השידור, **הפרופסור ראובן ירון**, דרש ממארגני האירוויזיון לצרף דף־הסבר לאורחים מחוץ־לארץ על קדושת השבת. בדף זה התבקשו האורחים שלא לחלל את השבת בפרהסיה, והוסבר להם מדוע לא תוכנו עבורם תוכניות לשבת מטעם הנהלת האירוויזיון.

אולם לאחר שירון הבין, כי האירוויזיון עומד

יו"ר ירון
שתי הוראות

להיות סיפור הצלחה ואמצעי־פירסום שעליו קפצו רבים מקברניטי רשות־השידור והטלוויזיה, הוא החליט להפגין נוכחות. ירון הזמין לביתו, לקבלת־פנים, את כל ראשי המישלחות שהגיעו לאירוויזיון בצוותא עם המארגנים הישראלים. המועד הפנוי היחידי היה ליל־שבת. ירון נאלץ להתעלם מההור־אות שאותן הוציא בעצמו, ולחלל שבת בפרהסיה.

● מי אוהב את הפסטיבל

לאחר האירוויזיון כדאי, אולי, לבדוק שוב דווקא את פסטיבל הזמר. על פי סקר שערכה רשות־השידור, צפו בפסטיבל הזמר האחרון, שבו זכתה **גילי עמרי** בכרטיס לאירוויזיון, 86 אחוזים מצופי הטלוויזיה. כ־16 אחוזים מהם סגרו את המקלט לפני תום הפסטיבל.

מתוך אלה שצפו בפסטיבל נהנו ממנו מאד 17 אחוזים ולא נהנו ממנו 45 אחוזים. 38 אחוזים נהנו „ככה ככה". מסתבר כי נשים צפו בו יותר מגברים, אולם הן נהנו ממנו פחות. ההנאה הגדולה ביותר נפלה בחלקם של צופים בגילים 50 עד 64. ההנאה הפחותה ביותר היתה לצופים שגילם עלה על 64.

בעלי השכלה גבוהה צפו בו פחות מכולם, ואלה שצפו בו, נהנו ממנו פחות מכולם. ככל שההשכלה פחותה, כן גדלה ההנאה מפסטיבל הזמר. לילידי ארצות־המערב נהנו פחות מילידי ארצות־המיזרח וילידי הארץ.

● המילחמה על סאדאת

הדרמה מאחרי הראיון, שאותו העניק הנשיא **אנוור אל־סאדאת לדן שילון**, לא היתה פחותה מעצם השידור.

את הרעיון לראיון העלה שילון, והוא קיבל על כך אור־ירוק מירושלים. כאשר נודע הדבר **לאלי ניסן**, דרש את הראיון לעצמו, כיוון ששילון הוא הכתב בניו־יורק ואילו ניסן הוא הכתב ב־וושינגטון, המקום שבו נערך הראיון.

חיים יבין הציע פשרה — ששניהם יראיינו את סאדאת — אולם המצרים לא הסכימו. ניסן איים להתפטר אך יבין לא נרתע וקבע: שילון יהיה המראיין הראשון של נשיא מצריים, „אחרי אלפיים שנה".

● הכרטיסים המזוייפים

הכרטיסים לחזרה הכללית של האירוויזיון, שנע־רכה ביום ששי בשבוע שעבר, היו יותר יקרי־מציאות מאשר הכרטיסים למופע עצמו. בעוד שעד כה לא נמצאו כרטיסי־אירוויזיון מזוייפים, הבחינו הדיילות, שקיבלו את אורחי החזרה, בכרטיסים מזוייפים.

המישטרה הוזעקה למקום, עצרה את בעלי הכר־טיסים. התברר כי הם קנו אותם מצעיר שהתמקם ליד בניני האומה ב־200 לירות האחד. השוטרים מיהרו למקום ומצאו את הצעיר כשהוא מוכר את

מנחם גורן
שני מנהלים

שאר הכרטיסים. הוא נעצר, והכרטיסים המזוייפים שהיו בידו הוחרמו.

● שני עמום גורן

כאשר התקשרה מערכת החדשות של הרדיו לרדיו קניה, כדי לבקש פרטים על המילחמה שבין אוגנדה לטנזניה ועל **אידי אמין**, חשב המטלפן כי מישהו מותח אותו. מהעבר השני של הקו הציג עצמו מנהל־החדשות ברדיו קניה כ**עמום גורן**. רק אחר כך התברר, כי בגלל שיבוש בקו לא הבין המטלפן את השם. מנהל מחלקת־החדשות בנאיירובי הוא **עמום ג'ורג'**, ואילו מנהל מחלקת־החדשות בירושלים הוא עמוס גורן.

● בכל זאת – בן־זאב

נראה שאי אפשר להיפטר ממנו. לאחר לחץ ציבורי הוחלף **דורי בן־זאב**, כמנחה עוד להיט בטלוויזיה, ובמקומו בא **דובי גל**.

אלא שבן־זאב אינו מצליח להשתחרר מעוד להיט. בשבת תוגש ברדיו תוכנית בעריכת **רבקה מי־כאלי**, בשם דודי בן־זאב בצוותא. בתוכנית זו יביא בן־זאב לקט מתוכניות, עוד לחיט שלו.

4.4

יום רביעי

● **שאיפה של זמן (שעה 5.30).** תחילתו של שבוע של שידורים חוזרים, הפעם ב־אשמת השלום ומעט עיצומים. השעשועון לילדים של המפי־קה עוגניה שמחוני הבמאית דניה אביאל והמנחה זאב ענר הוא על פי סיפרה של רבקה אלפר, אנשי פקיעין, אשר היה אמור להיות משודר לפני שבו־עיים, אך נדחה להיום.

● **על אדונים ומשרתים (8.00).** הפרק הראשון של החלק השני של סידרה זו, אשר כבשה את מקום האהים בפר־פולאריות אצל הצופים הישר־אלים. פרק זה היה אמור להיות מוקרן בשבוע שעבר, אבל בוטל בפני השלום. אליבט, השחקנית ניקולה פג'ט, בתם של בני הזוג בלאמי, מגיעה יחד עם בעלה הטרי לביתם החדש. אולם מהר מאד היא מבינה שתחושתם הראשונית של הוריה, עוד לפני שהבעל החדש הצליח ל„סובב" גם או־תם, היתה מוצדקת. הוא חוזר בשעות מאוחרות הביתה, מז־ניח אותה, ואחרי שהם כבר נשואים, ומובטחים לו נכסים הרבים, הוא מתנהג אליה ב־גסות. מהר מאד מגלה אלי־זבת כי נישואיה אינם נישואין.

● **מוקד (9.30).** בשבוע שעבר הודיעו בתופים ובחצוצ־רות כי ראש־הממשלה, מנחם בגין, יהיה אורח מוקד והשי־דור יועבר ישירות מארצות־הברית, כשמראיינים את ראש־הממשלה דן שילון, אלימלך רם ואלי ניסן. **ברגע האחרון** ביטל בגין את השתתפותו ב־תוכנית, לתדהמתם של אנשי מערכת ירושלים שלא הספיקו להכין לו מחליף. אז החליטו בירושלים גם לפתור את ה־

סאדאת מוקד במקום בגין

בעיה וגם להרגיז קצת את בגין. במיסגרת מוקד הם הק־רינו את מסיבת העיתונאים ש־ערך אנוור אל־סאדאת לעי־תונאים הישראליים בבניין שג־רירות מצריים בוושינגטון. ה־צופים רק הרוויחו — הם יכו־לים לצפות בראיון מרתק עם סאדאת.

● **הצלם (שעה 10.00).** שוב מתוכנן הסרט הקנדי ל־שידור. בשבוע שעבר הוא היה אמור להיות מוקרן, אחרי הת־נצלויות הוזרות ונשנות על כך שלא הוקרן פעמיים או שלוש קודם לכן. הסרט מביא את סי־פורו של צלם קנדי היוצא יחד עם רעייתו למסע צילומים מפרך, וכך הוא מצליח לשקם את חיי הנישואין שלו.

5.4

יום חמישי

● **פרייפר (שעה 6.32).** באד קורא ספר על עסקים, מחליט להיות איש־עסקים ומ־סבך את עצמו ואת חבריו ב־עסקות שונות.

● **בין האזרח ירשות (7.00).** דווקא בתקופה של שביתת דואר בכל הארץ, מבי־אה התוכנית פרשה של אי־קיום שירותי דואר אלמנטריים במשך כל השנה. תושבי הכפ־רים רמה, ביר־אלסירה, מרג'ה ראבתן שבמשולש צריכים לה־גיע באופן אישי אל סוכנות הדואר היחידה באיזור, כדי לקבל את הדואר שלהם. רגלו של דוור לא דרכה בכפרים אלה מעולם. שתי תלונות את־רות בכל־בו־טק לערבים, ש־מפיק זוהיר בהלול הן של מו־רה מוסמכת אשר מישרד החי־נוך סיווג אותה במשך שנתיים, מבחינת המשכורת, כבלתי מוסמכת, ותלונתם של תושבי הכפר הערבי דנון, השוכן ב־מועצה האיזורית היהודית גב־עתון בעניין חוסר הכבישים בכפרם.

● **נוסעים לחו"ל? (9.30).** שוב סרט שהוא פליט השלום והיה אמור להיות משודר בש־

הצלמים נחשדו כמרגלים

בוע שעבר. כששלחו אנשי סירטי קסטל את הבמאי גדעון גנני יחד עם הצלם אילן רוזן־ברג והמקליט רוני ברקוביץ עם קבוצת ישראלים העורכים טיול בחו"ל, חשבו השלושה כי זכו בהגרלה. כששבו מה־טיול המאורגן אמר גנני, ש־ביים כבר עשרות סירטי תעו־דה, שביניהם להיות מלכה עם אורלי חידה: „זהו הסרט ה־קשה ביותר שעשיתי בימי חיי." מלבד האסון שבשהיה עם קבוצת ישראלים משוויצים ומכוערים המטיילת בחו"ל, ו־כל מי שטייל בטיול מאורגן יודע זאת, עברו על הצוות

נוסעים לחו"ל: ברקוביץ וגנני
יום חמישי שעה 9.30

כמה רגעים קשים. בהייד פארק שבלונדון הותקף הצוות על־ידי פלסטינים אשר החליטו כי הצוות הוא מהמוסד הישראלי המצלם את אוהדי אש"ף. בר־חוב החלונות האדומים באמס־טרדם נתקל הצוות באיומים של גברתנים השולטים במקום. רק כשהשיגו ליווי צמוד של אלוף הולנד בקאראטה, הוש־למו הצילומים. לעומת זאת התקבל הצוות בכבוד מלכים בעיר גלטור בחבל טירול. ראש העיר ערך להם קבלת פנים מיוחדת והתושבים יצאו לרחובות. גנני ואנשיו היו צוות הטלוויזיה הראשון שבי־קר אי פעם בעיר זו.

6.4

יום שישי

● **חיות חיות (3.00).** העובדה שהקרנת הפרק הראשון של בסידרה חדשה זו נדחתה להשבוע, מאפשרת לספר עליה בהרחבה. כל פרק בסידרה, והפרק של אחר־הצהרים הוא על דבורים, מיוחד לחיה מסויימת ומתאר אותה בחיים ובסיפרות. הפרק מתחקה אחר תולדות החיה מבראשית ועד היום באמצעות משלים, קטעים דוקומנטריים, סיפורים, שירים ומישחקים. הפרק ערוך בצורת מגזין עם מדורים קבועים כתוכן העניינים, מאמר המערכת, מיכתבים לעורך וכדומה. המארח הוא האל לינדן ולצידו הזמרת־שחקנית לין קלוג והמומחה למדעי הסביבה רוג'ר קראאס.

● **באה שבת (8.00).** הזמרת זהי שביט, מי שהיתה חברתו של המלחין אלדד שרים במשך זמן רב מתאימה מאין כמוה להופיע בתוכניתו של הרב שמואל אביזדור הכהן. סיפורי חייהם מזכירים זה את זה.

● **ביתו של האנגרי מכצרו (9.20).** הפרק השלישי והאחרון באחת הסדרות הטובות ביותר שהוקרנו אי פעם בטלוויזיה הישראלית. מישפחתו של פיטר אינגרט, הוא השחקן קנת מור, מתפוררת, לעומת זאת מתקדם פיטר בעבודתו ומתמנה כמפקח התוכניות בטלוויזיה הממלכתית הנאצית. מעמדו זה מאפשר לו

מיכצרו: כלייר
שעה 9.20

לתת את האות למהפכה הגדולה.

● **קונו של הצ'לו (שעה (10.00).** הפרק השני בסידרה על מוסיקאים ישראלים שהופקה בשנה שעברה על־ידי הבמאי פול סלינג'ר ז"ל ביוזמת

לזיכרו של
פאבלו קואלס

מתו של הכנר אייזיק שטרן, במרכזה של תכנית הערב מציג הצ'לן הישראלי הידוע עוזי ווזל קשת רחבה של יצירות לצ'לו יחיד ולצ'לו בליווי נבל ופסנתר וכן יצירות לשניים, ארבעה ושמונה כלי צ'לו. ויזל בעל השם הבינלאומי הוא חבר רביעיית תל־אביב מיוסדה לפני 20 שנה, מורה באקדמיה למוסיקה בתל־אביב וערך כבר מאות הופעות סולן עם מיטב התיזמורות בעולם. ויזל היה תלמידו של פאבלו קאזאלס, ואת התוכנית הזו הוא מקדיש למורו הדגול.

7.4

שבת

● **חידושים והמצאות (6.30).** עד כה, כאשר זוג היה מגלה כי אין הוא יכול להביא ילדים לעולם, היו עורכים בדיקת זרע לגבר. נוטלים טיפת זרע ובודקים את התנועתיות שלה על מישטח תחת עדשת המיקרוסקופ. בדיקה זו היתה בלתי מדוייקת בעיקר בגלל שהלחץ של לוחיות הדכוכיות יצר מישטח לא אחיד ותנועות הזרע הושפעו מכך. ד"ר אמנון מקלר, מנהל המכון לליקויי פריון בבית־החולים רמב"ם בחיפה, פיתח שיטה מורכבת לבדיקה זו, הכוללת בתוכה צילומים מיקרוסקופיים, שימוש במחשב ובצבע. הפרק השני בסידרה מתאר מחקר הנועד להערים על הארבה. ד"ר ריצ'ארד בליני מאנגליה חוקר עתה מה הם המאכלים האהובים על הארבה, ומה הם

קלית דאין: אדיסון
שעה 10.00

החומרים הכימיים השנואים עליו, כדי שאפשר יהיה לרסס שדות על־מנת להבריח מהם את החיה המזיקה. ד"ר מייק לרקומב מאוניברסיטת לונדון המציא רובוט חדש, אשר אינו פועל על פי האור, אלא על פי הקול ומתברר כי הוא יעיל הרבה יותר.

● **בצבא השבת (8.00).** תוכנית מיוחדת בהשתתפות הרב ישראל לאו ומקהלת רמת־גן בניצוחו של מנשה לב־רן.

● **קלית דאין (10.00).** סרט הפתיחה של סידרת מתח בת שלושה פרקים המבוססת על סיפרו של דאשייל האמט,

סרט מתח
בן־50

שנכתב בשנת 1928. גירסה זו היא הגירסה הראשונה שצולמה מקלית דיאן, למרות שעברו 50 שנה מכתיבת הספר ועד הפיכתו סרט. ספרים אחרים של האמט הוסרטו והפכו קלאסיקה, ביניהם הנץ ממלטה, האדם הדוה ומפתח הזכוכית. אולם העלילה המסובכת של קלית דאין, ושלל מיקרי הרצח, הרתיעו את המפיקים להסריטו עד שבא מרטין פול, מי שביים את אריה בחורף, המלח שחזר מן הים ושומר הלילה והחליט לעשות מקלית דאין סידרה טלוויזיונית. הפרק של הערב מספר כיצד הבלש הפרטי המילטון נאש, שאותו מגלם ג'ימס קוברון, נשכר כדי למצוא יהלומים גנובים. כן משתתפת בסידרה שחקנית התיאטרון, ננסי אדיסון.

8.4

יום ראשון

● **האיש השווה מיליונים (5.30).** יום ראשון הפך יומם החביב של הילדים בגלל סטיב אוסטין ופלאש גורדון. הפרק של הערב מתאר כיצד לי מייג'רס מגלה כושי ששירת ביחידתו וגנב מיסמכים סודיים. הגנב, שאותו מגלם לם השחקן לו גוסט, מי שהיה פידלר בסידרה שורשים, טוען בפני סטיב כי הוא שייך ליחידה אחרת, סודית אף היא, ולכן היה צריך לקחת את המיסמכים. לסטיב יש בעיה — האם להאמין לו או לא.

● **פלאש גורדון (6.32).** פלאש גורדון, הוא השחקן בספר קראב, חוסף את דייל, השחקנית ג'יין רוג'רס ובכך שם קץ לטכס הנישואין שלה עם המלך מינג. השחקן צ'ארלס מידלטון. הוא נמלט עימה כשידידו תאו מחפה עליהם. בנוסתם הם נופלים למלכודת ומגיעים לממלכת אנשי הכריש מהפרק הקודם, שעליהם שולט המלך קלייה.

● **רובנס (שעה 10.00).** אנטוורפן של שנת 1608. רובנס לא הצליח להגיע בזמן, כדי לראות את אמו לפני שנפטרה, אולם הוא מבחין באי־שרויות הסמונות בעיר המתאוששת בהדרגה. עסקיו מתחילים לפרוח והוא הופך עשיר, וגם נושא אשה, את איזבלה ברנט, השחקנית נלון דן דרייסשה. בתחום הציור הוא מגיע לבשלות, והוא אף מתחיל לעסוק בדיפלומטיה, כשהוא נהנה מאמונם המלא של הארכידוכס אלברט והארכידוכסית איזבלה הממנים אותו כצייר החצר שלהם. בפרק גם סצנה משעשעת של מרי דה מדיצ'י, שאת דמותה מגלמת השחקנית אן פטרסון. הגברת קלת־הדעת מבקשת מרובנס לצייר אותה כמדונה אדוקה, הוא מסכים להשתתף בשעשוע שמסתיים במותה של מדיצ'י.

● **עד הדשא (10.50).** השתלבות במרחב בכל מחיר בגלל הסכם השלום הנחתה את

השלום בדשא
בית־השיטה

מנהלי מחלקת התוכניות לשלוח את התוכנית הראשונה של על הדשא ולהקרין אותה בשידור חוזר. אליהו הכהן התארח על הדשא של קיבוץ בית־השיטה.

9.4

יום שני

● **השביעיה באומטו קומותיים (5.30).** פרבר מוצא עצמו במצב קשה. בעלת הבית שלו מצווה עליו לארוז את חיות השעשועים, שהוא מאכסן בחדרו, לאסוף את מעט מטלטליו וללכת. כך, נפתח הסרט פרעוש קטן. מתברר כי חיות השעשועים של האיש הן פרעושי הקרקס.

ממש באותו זמן מנסים חברי השביעייה, בהנהגתו של סקופר פיטר פירת, לגייס כספים על־ידי הקמת בית־הבראה לחיות שעשועים, רעיון שעלה במוחם כאשר בילי ג'וליאן ביילי הביאה לאוטובוס כלב בתור דייר בתשלום.

למרות המחירים המיוחדים אין עסקי השביעייה פורחים — עד שהם מתוודעים לפרבר, הבא לאוטו־קומותיים עם מזוודת הפרעושים שלו. ההלחה הגדולה כבר נראית באופק, אבל משהו בכל זאת משתבש...

● **מורשה (שעה 8.00).** התוכנית מוקדשת לצדיק הירושלמי, הרבי אריה לוין, רבם של האסירים, ידידו של ראש־הממשלה מנחם בגין, אשר נפטר בדיוק לפני עשר שנים. ר' אריה לוין, התגורר בחדר צנוע שבו מיטת ברזל, שולחן עץ, כסאות אחדים ומדפי ספרים, בשכונת מישכנות בירושלים. הרב התפרסם במיוחד לפני קום המדינה כשנדד מ־

הרב של
עולי הגרדום

בית־כלא אחד למשנהו ועודד את לבם של אסירי המחתרות ואף ליווה את עולי הגרדום בדרכם האחרונה. רבי אריה היה גם רבם של חולי הצרעת ולא חשש לבקרם באופן קבוע בבית־החולים למצורעים. מעולם לא עזב את הארץ. הוא ירא להחמיץ את ביאת המשיח, שבה האמין.

● **מסך גדוד מסך קטן (8.30).** עושה יחסי ציבור הסרטים ישראלים חדשים כרובה חוליות, אל תשאלי אם אני אוהב של עמוס קולק ולא לעלות יותר.

● **וואן דר וואלק (שעה (10.30).** למפקח המשטרה הלונדוני וון דר וואלק, השחקן

פלאש גורדון: קראב ורוג'רס
יום ראשון שעה 6.30

בארי פוסטר נודע, שאלברט דה־וינק, נווד ובטלן החי בבית סירה, מפזר שטרות בני מאה גולדן והוא מחליט לחקור בעניין, בסרט כבשה שחורה.

10.4

יום שלישי

● **שירי רחל (5.30).** אחרי שהמפיקה אהרונה דיין נכשלה בשבוע שעבר במישדר הבידור המרכזי של יום חתימת הסכם השלום, מזכירים הערב כישלון נוסף שלה, ודווקא בשידור חוזר שבחוזרים. דיין אירגנה הקלטה בבית־ירח, על שפת הכנרת, שאותה הנחתה נעמי שמר ואשר הוקדשה למשוררת רחל. למרות ארבע הזמרות המעולות, נורית גלרון, שלומית אהרון, לירון ניירגד ויהודית רביץ והלהקה בניצוחו של משה זורמן, הסכה תוכנית זו גרועה בגלל בעיות הפקה ובימוי.

● **למישפחה (7.00).** אודט שחאדה ובטאם בשארה ישמיעו שיר לכבוד חג הפסחא המתקרב ואמילי חבש תלמד כיצד להכין פרחים לקישוט מחומר פלאסטי חדש המצוי בשוק. נלי כרכבי מנסה

הזמן הפנוי
של הערביה

מ"ת הפכה להיות מרואיינת קבועה בתוכנית זו. היא תשוחח עם סועאד קרמאן על אחת הבעיות החריפות של האשה הערביה המודרנית: ניצול שעות הפנאי. כרכבי טוענת כי האשה הערביה בישראל אינה מודעת עדיין לאפשרויות לנצל את שעות הפנאי שלה, שהתרבו בשל מכשירי החשמל שחדרו לביתה. מדור האופנה יהיה לקטים משבוע האופנה האחרון שנערך במלון הילטון בתל־אביב.

● **פול סיימון (9.30).** מארח בתוכנית בידור מיוחדת

שירי רחל: דיין
שעה 5.30

את מי שהיה בן־הזוג שלו לצמד המפורסם סיימון וגרפונקל. מבין השירים שיושמעו בתוכנית יריד סקרבורו, עירי הקטנה, שיר על אמריקה, המתארך, ועוד.

● **לו גראנט (10.00).** האירוויזיון שיגע את לישכת דובר רשות השידור. משה עמיר נאלם ונעלם משום שקשה היה לו להסביר מדוע הוא לא דובר האירווזיון ומדוע אין הוא יכול לתת כרטיסים לידידיו. עמירב לא דאג לעבודה השוטפת של מחלקתו בתקופת האירווזיון. האחראית על דוברות הטלוויזיה עדנה חפץ הושאלה כדי להציל את דובר האירווזיון צבי („צבה") גורן והתוצאה היא שכל מה שידוע על פרק זה של הסידרה לון גראנט הוא ששמו עולם תחתון.

הטיול הראשון למצרים

יוצא עם תורעולם ב-17.6.79

15 ימים מרתקים
במצרים הקלאסית

קהיר, הפירמידות, שיט על הנילוס.
לוקסור – עיר המקדשים, עמק המלכים,
אסואן, אלכסנדריה.

16,500 ל"י כולל כלכלה מלאה*

מחיר הטיול כולל: טיסה הלוך ושוב;
בתי מלון – 5 ו־4 כוכבים; תכנית סיורים
ובידור, כלכלה מלאה.

*מחיר הטיול מחושב על פי
תעריפי טיסה משוערים.

ההרשמה החלה

ההרשמה בכל משרדי הנסיעות.
ניתן לקבל מידע נוסף
בתורעולם – טל. 03-53636.

בקש מסוכן הנסיעות שלך
חוברת מפורטת של טיול
תורעולם למצרים.
כל האמור במודעה זו – כפוף
לתנאים המופיעים בחוברת.

הרשם היום
והבטח השתתפותך
בטיול הראשון
של תורעולם למצרים.

תורעולם-טיולים עם צבע

„מסדה"
דיזנגוף תל־אביב בע"מ

לקראת חג הפסח הגיעו מישלוחים
חדשים של פוסטרים צבעוניים מקסימים
המבחר הגדול ביותר במחיר הזול ביותר
28 ל"י בלבד, כולל מ.ע.מ.
רפרודוקציות אמנותיות, כ-300 דוגמאות
שונות במחיר 77 ל"י, כולל מ.ע.מ.
„מסדה דיזנגוף", רח' דיזנגוף 164, ת"א

וידיאוסייפים
מכירה * השאלה
שרות * תיקונים
דניאל
טל. 228444 (09.00 — 12.00)

פרוות
עכשיו כדאי לתקן ולשנות
אצל
אלכסנדר
פירקין 27, תל־אביב

תן טרמפ לחייל

קולנוע

סרטים

הקשר הנאצי

היטלר באופנה. אין מגוס מן העובדה הזאת. אחרי שהעולם התכנס בתוך עצמו והתעדיף לעבור בשתיקה במשך תקופה ארוכה, על כל מה שקרה בשואה, הפך הנושא, בשנים האחרונות, להיט. הכל מנסים להסביר איך זה היה, מדוע זה היה, כיצד קרה שצמח דבר ששמו היטלר, איך צריך לראות אותו כדי שדומיו לא יוכלו לשוב ולהשתלט על העולם, ועוד ועוד ועוד.

אחדים עשו זאת בסיפרי מחקר, אחרים עשו זאת בסיפרי זכרונות, תעודות נחשפו מחדש וכל מי שניסה להעמיד פנים, בדרך כלשהי, כי אינו יודע מה קרה בין השנים 45—1933 בגרמניה, נאלץ לעמוד מול פני האמת, גם כאשר חרק משום כך שיניים.

הנער שנועד להיות היטלר
הנאצים לעתיד

סידרת השואה, עם כל המיסחור והמילו־דרמה שבה, הטיחה באמצעות מסכי ה־טלוויזיה עובדות בפני הציבור, וזה נאלץ לעכל אותן, לעתים בחוסר רצון בולט.

שמורת טבע. אלא שהנאצים אינם נחלת העבר בלבד. הנאצים ממשיכים לחיות בהווה והכוונה לא רק לאלה המאמ־צים לעצמם את דרך המחשבה של הרייך השלישי, אלא גם לכאלה ששימשו בו ב־תפקידים בכירים. הם מסתובבים חופשיים, רובם בדרום־אמריקה, מקימים לעצמם בתוך חוות ערבי־שדה מעין שמורת טבע פרטית משלהם, ושום משטרה שבעולם אינה מצליחה ללכוד אותם (למען האמת, אין הרבה שמתאמצים). ועצם העובדה ש־איש עדיין אינו יכול לומר בבירור מה קרה לרוצחי־המונים כמו בורמן או מנגלה, משמשת עדיין מקור לא אכזב לאימה ו־לזעם, לאותם שמילחמת־העולם השנייה, היתה המילחמה האחרונה שבה הם ידעו עדיין מדוע הם נלחמים.

הסופר היהודי איירה לוין, הידוע כמומ־חה להפחדת אנשים עד מוות, (הוא כתב את תינוקה של רוזמרי) נמנה על האנשים הללו, ומשום כך רקח מין תערובת מוזרה של אמת וסיפור דמיוני, הנשמעת כל־כך ממשית במבט ראשון, עד שמיליונים רבים בלעו אותה בצמא. לתערובת הזאת קוראים הנערים מברזיל, ומי שעקב אחר הגל הגובר והולך של סרטים העוסקים בנאצים ובצאצאיהם, ידע שרק עניין של זמן הוא עד שגם ספר זה יהפוך סרט.

עמדות מפתח. הנערים מברזיל יוצא משתי הנחות יסוד מעוגנות במציאות. ה־אחת, שנאצים לשעבר ממשיכים לשמור על קשר הדוק ביניהם, שהם מאורגנים באגודות בעלות אופי צבאי, וממשיכים לעבוד את האידיאלים של מיין קאמפף.

מרכזם של נאצים אלה הוא בדרום־אמרי־קה, בעיקר במדינות שהמישטר שלהן הוא פחות דימוקרטי, כמו פאראגוואי, צ׳ילי או ארגנטינה, אבל לא רק שם. הם מפוזרים כמעט על־פני כל ארצות תבל, חלקם תופ־סים עמדות מפתח, ומשתמשים בעמדות אלה בכל פעם שמסתמנת סכנה למישהו מהם.

הנחת יסוד שנייה היא שיש יהודי ב־ווינה המסרב לשכוח את השואה. הוא אוגר מידע על התקופה, הוא אוסף שמות של קורבנות ושמות של תליינים, הוא מתעד את התקופה, הוא מרכז אצלו עוב־דות היכולות להרשיע המונים, אם יהיה מי שיגלה את מקום הימצאם. הוא מתעקש להתמיד בעבודתו, למרות שסביבתו עיי־פה ממנו, עייפה מן השואה, עייפה מן ה־זכרונות, עייפה מן ההתייסרות שבאשמה הקולקטיבית של כל אלה ששתקו בזמנו. שמו של יהודי זה הוא שמעון ויזנטל, וגם אם בסיפרו של לוין ובסרט ששמו לפיו הוא נקרא ליברמן, אין לטעות ב־זהותו.

כפירי אדם. אל שתי עובדות בסיסיות אלה, הוסיף לוין מרכיב שלישי, שהוא פחות עובדתי אבל לדעת מדענים, אפשרי בהחלט. המדובר בתהליך בשם „קלונינג״ (הכפלה), תהליך שבו מפרקים את ה־מיבנה הגנטי של ביצית האשה, שותלים בתוכה תאים של האיש שרוצים להכפיל, ואז מה שיוולד יהיה העתק מדוייק של אותו אדם, ללא כל קשר עם זהות האם. ניסויים מסוג זה נעשו כבר בחיות בית בהצלחה, אבל המדענים עצרו, ובכוונה, לפני שהתחילו לטפל בבני־האדם. מובן, שכאשר מדובר בהעתקת יצורי אנוש, צריך להביא בחשבון שלשם השגת תוצאה זהה בעיצוב האישיות, צריך לא רק חיצוני־ות זהה, אלא גם סביבה זהה לזו ש־המקור גדל בה.

התוצאה היא סיפור מתח על דוקטור מנגלה, המסתתר אי־שם בג׳ונגל שבין בראזיל לפאראגוואי. הוא הקים לעצמו מעבדה נסיונית במקום, ששפני הניסיון בה הם ילידי המקום, המשמשים לו תחליף לאסירי מחנות־הריכוז ששימשו אותו פעם. שם, בלב הג׳ונגל מצליח מנגלה לשכפל, את תהליך ה„קלונינג״ והוציא לאור כפילי אדם, כאשר מערכת המחתרת הנאצית מסייעת לו להפיץ את תוצרתו ברחבי העולם.

העלילה כולה מתחילה ברגע שפעיל יהודי בתנועה נוסח „הליגה להגנה״ מת־חקה אחר תנועותיו של מנגלה ומוסר מידע עליהם לווינה, ומסתיימת במותו ה־דמיוני, למרבה הצער, של מנגלה, בידי אחד מיצורי הפלצות שהוא יצר כמו ידיו.

דמות מיפלצתית. כמה ממרכיבי

(המשך בעמוד 60)

גרגורי פק בתפקיד ד״ר מנגלה ב„הנערים מברזיל״
דרך המחשבה של הרייך השלישי

סטיות קטנות ועליזות

סיפור שונה (אסתר, תל־אביב, ארצות־הברית) — כבדיחה קלת משקל, זה דווקא סרט חביב ב־החלט. מעשה בהומוסכסואל המושלך החוצה על־ידי הידיד שעימו הוא חי, ומוצא מיפלט בדירתה של סוכנת דלא־ניידי לסבית. הוא עדין נפש, מסודר, טבח מעולה, בעל חוש אסתטי מפותח. היא נמרצת, פעלתנית, מבולבלת, חסרת סבלנות ובלגאניסטית. שילוב שכזה אינו יכול להחטיא.

היחסים בין השניים מתחילים כאשר היא מציעה לו מיקלט ללילה אחד, ונמשכים כאשר הוא אינו מצליח למ־צוא לעצמו במהירות אפוטרופוס אחר שעימו יוכל לחיות. תחילה, ממשיך כל אחד בדרכו, הוא עם הגברים והיא עם הנשים. הוא מנקה את הבית ומכין את האוכל, היא יוצאת לעבודה ומפרנסת את המשק.

אלא שעד מהרה גולש הסרט לנוסחה הישנה והבדוקה של הוליווד, נוסחת „נער פוגש נערה, נער מונאהב בנערה, נער מאבד נערה, ולבסוף, נער זוכה שוב בנערה״. הנוסחה הזאת הינחתה את תעשיית הסרטים מאז קמה על רגליה, וקשה, כניראה, להיפרד ממנה. בשלב מסויים של הסיפור שוכחים שני גיבוריו את בעיותיהם הפרטיות מאד, מפני שהם מגלים את האדם שבבן־הזוג לדירה, המסתתר מאחרי המין. וזה, כמובן, תרשים הפלא שבעזרתו ניתן להחזיר כל סטיה אל המוטב.

לטובת הסרט צריך לומר שפרי קינג ומג פוסטר, שני השחקנים הראשיים, הם סימפטיים ונאים למראה, ולא רק זאת: הם נזהרים במיוחד מקריקטורות שהיו יכולות

קינג ופוסטר: פשטות וטבעיות

להתפרש כלעג להומוסכסואלים או ללסביות, ומגלמים את תפקידיהם בפשטות ובטבעיות ראויים לשבח. בזכותם ממ־שיך הסרט להיות נעים גם כאשר הנושא שבו הוא מטפל, פרח ונעלם כבר מזמן, והסיפור מתחיל לבוסס בביצה מילו־דרמתית, שממנה הוא משתחרר רק לקראת הסוף.

מיותר לומר שתמונה ורודה זו של חיי הומוסכסואלים ולסביות, ופתרון הפלא לבעיותיהם, שייך כולו למיתולוגיה ההוליוודית, לא למציאות. אבל מאחר שרוב האנשים הול־כים לקולנוע כדי לראות אגדות ציבעוניות ולא מציאות בשחור־לבן, אפשר להבין בהחלט את התופעה.

(המשך מעמוד 59)

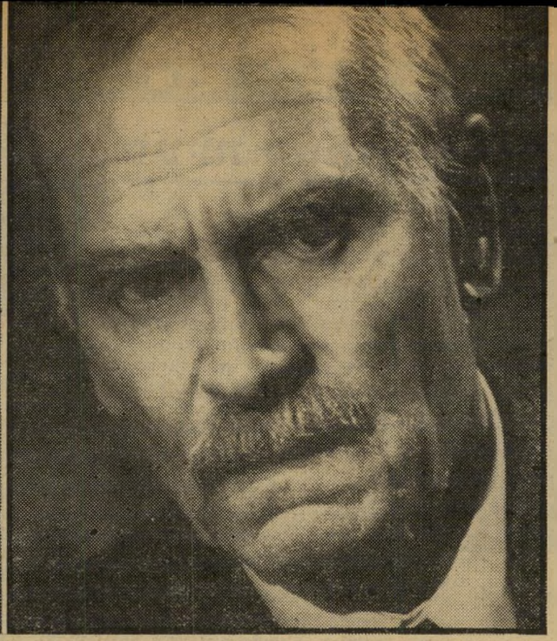
הסרט מסגלים לעורר את סקרנותם של חובבי הקולנוע מבחינה מיקצועית. למשל: איך מתגבר פראנקלין שאפנר, שנעשה אחרי פאטון מומחה לתיאור פולחני אישיות מעוותים, על הסיפור שהחלק הדמיוני בו עלול לגרום בעיות אמינות בקהל הממוצע. או, כיצד מצליח גרגורי פק, שהיה מאז שהופיע בסרטו הראשון ועד היום, האיש שהקהל אהב להזדהות עימו, להתגבר על דמותו הנסלדת והדוחה של דוקטור מנגלה. התוצאות, בשני המיקרים, יעוררו בוודאי ויכוחים. הטיכסיות של מיפגשי הנאצים והפולחנים המתלווים אליהם עדיין משכנעים, אבל כל מה שקשור לדמות מיפלצתית כל־כך כמו מנגלה, לא שאפנר ולא גרגורי פק מסוגלים למצוא את המפתח שיעניק לה צלם אנוש.

מאידך גיסא, אין ספק שהסיפור ממש מתבקש להצטלם, כי עלילתו מתרחשת בעת ובעונה אחת במחצית כדור הארץ, מה שמספק אפשרות לשילוב נופים מרהיבי עין, ויש בו מיגוון רחב של דמויות מישנה שבהן ניתנת ההזדמנות לשחקני מישנה מנוסים להראות את מה שהם מסוגלים לעשות. למשל, לילי פאלמר כ־אחותו של ליברמן ובת־בריתו האחרונה במאמץ לשמור את זכרון העולם, או דנהולם אליוט, כתב רויטר שהתעייף כבר מן השואה ומסייע לליברמן מתוך מבוכה יותר מאשר מתוך הכרה, או יוטה האגן, המורה למישחק מניו־יורק, המגלמת את אחת מאותן המפקדות הנאציות של מחנות הריכוז, שנחשפה אחרי שנים בארצות־הברית וממשיכה להאמין, במאסרה, כי לא עשתה שום דבר רע, היא רק מילאה את מיצוות המנהיג.

מעל לכל, זהי הזדמנות ללורד לורנס אוליביה לכפר על דמותו מאיש המארגן חון, שם גילם את דמות הרוצח הפאתולוגי שאכן היתה תפורה לפי מידותיו של מנגלה. כאן, הוא מגלם דווקא את דמותו של ליברמן — ויזנטל, כשבפעם הראשונה הוא מניח לגילו האמיתי להיראות קבל עם ועדה. פניו חרושי קמטים, לחייו צמוקות, גבו כפוף, ורק עיניו מעידות בו שמתחת למעטה הגיל יש כאן אדם צעיר, שמסרב להיכנע לזמן, לשיגרה, או לרצון העולם לעבור עליו לסדר־היום.

תשובת הסרט. ובסופו של דבר, מאחרי סיפור המתח, התועלת העיקרית שיש בסרט כזה, היא עצם העובדה שהוא אינו מניח לעבר לנוח על מישכבו בשלום. הוא משתמש בצורה מיסחרית רבת הפצה כדי להזכיר לעולם שהנאצים עדיין חיים בינינו, שהם עדיין מסוכנים, ושאסור לו־הניח להם. מה צריך לעשות, זה כבר עניין אחר ותשובת הסרט, הבאה בסצנה האחרונה, תעורר בוודאי ספקות רבים. די לומר ש„הליגה להגנה יהודית" אינה נמנית על גיבורי הסיפור, ואף שירותי הביטחון הישראליים, למרות מבצע אייכמן, אינם מופיעים בו כלל. אולי כדי לכפר על כך, יופיע איסר הראל בהצגת הגאלה המיוחדת שתיערך לסרט, אולי כדי להשלים את התמונה שנותן הסרט על הנושא כולו.

נאצים עדיין מסוכנים

לורנס אוליביה כשמעון ויזנטל | **גרגורי פק כד"ר מנגלה**

פסטיבלים

פולחן הבורות

פולמוסים עיתונאיים סופם, בדרך־כלל, בהתגוששות מילולית שבה המנצח הוא זה שמיטיב לגבל את עטו טוב יותר מן האחרים, ואילו נושא הפולמוס מושלך ככלי שאין חפץ בו.

אבל לעתים אין מנוס מהם. ולו רק משום שיש תופעות שאיש אינו טורח להגיב עליהן. יתכן שאין בהן חשיבות עקרונית גדולה, ואין להן השלכות לא בכלכלה ולא בפוליטיקה, אבל הן סימפטום ליחס אל התרבות בכלל, ואל הקולנוע בפרט, באמצעי התיקשורת בישראל.

מזה כמה שנים, מתפרסמות כמעט בקביעות, אחרי כל פסטיבל סרטים גדול, כל מיני הומורסקות המתיימרות להסביר להמון השוטה את הסוד של הפסטיבלים, או לחילופין, להסיר את מעטה הזוהר שעל פניהם, כדי לגלות את האמת הגדולה והמחרידה.

מחברי מסות אלה הם בדרך־כלל כל מיני טיפוסים שהמשותף ביניהם הוא בורותם המוחלטת והעמוקה, לא רק במה שנוגע לקולנוע, אלא בכל מה שקשור לתרבות. הבורות הזאת הופכת, עבורם, נושא לגאווה, ובסנוביזם מטומטם שהוא אופייני למי שאינו יודע מאומה, הם מכריזים בקול גדול שרק טיפשים הולכים בפסטיבל סרטים לראות סרטים, ואילו החכמים מתגלגלים ממסיבה למסיבה. על ריגשי הנחיתות שלהם הם מחפים על־ידי כך שהם לועגים לזולת. משל היה מישהו מבקר ביריד ספרים ומסכם אחר־כך את ביקורו במסקנה: הכסילים התעניינו בספרים, ואילו החכמים, אלה שיודעים כי כל הספרים הם „חנטאריש" אכלו במיזון בחינם. והגאווה האמיתית היא לומר: עברתי על יד שייקספיר וזה בכלל לא נגע לי.

ובכן, כדי שיהיה ברור, פסטיבל סרטים, ובמיוחד פסטיבל סרטים גדול, מאכלס בתוכו כל מיני חיות. יש־נם, הפלא ופלא, אנשים שבאים לשם מפני שהם אוהבים קולנוע והם עוסקים בקולנוע והם מרגישים את הצורך לעקוב אחר החידושים בשטח זה, בדיוק כפי שתעשייתי הולך לירידי תעשייתי ורופא לקונגרס רפואי. אחרים מגיעים לשם משום שפרנסתם על הסרטים והם מחפשים את הדברים שאותם יוכלו למכור בשנה הבאה, או שבאים לשם כדי למכור את מה שהם עשו בשנה האחרונה. יש מי שכל מעייניו באירועים החברתיים, הסרטים אינם מעניינים אותו כלל וכל עיסוקו לעקוב אחר מה שעושי הסרטים עושים. ויש תמיד כמה כתבים המומים, מבולבלים וחסרי כיוון, שהגיעו לפסטיבל בטעות, או מפני שמישהו הבטיח להם „חיים מתוקים" כתוספת שכר, או מפני שסתם נמצאו בסביבה. מאחר שאין להם שום יחס לקולנוע ושום ידיעה על הקורה בו, הם, הכוכבים בארצם ובמולדתם, מרגישים לפתע בשוליים, מקשיבים לאנשים המדברים בשפה שאינה מובנת להם כלל. אז הדרך היחידה לקציל את ה„אגו" היא לקבוע מייד, שכולם מטומטמים ואילו הפיקח היחידי זה הוא עצמו.

אולם, למען האמת, האשמה היא לא בהם, אלא במערכות העיתונים המטילות עליהם משימות כאלה. ואילו נשאלו העיתונאים לפניכן, יתכן שהיו נזהרים מלהגיע למצב כזה. אלא שהעיתונות היומית הישראלית, הסבורה שהקולנוע הוא משהו שבין קירקס למישחק כדורגל ולהופעת סטריפ־טיז, משוכנעת שכל בור ועם הארץ יוכל להתמודד עם הנושא ושום ידיעה קודמת אינה דרושה לו. כמו שנאמר כבר בעבר: כל דג מסריח מן הראש.

תדריך

חובה לראות:

תל־אביב — **רוקמת התחרה, חברות, שוירה, עד שהגם יפריד ביננו, תרגיל לבלשית מתחילה.**

ירושלים — **שומר הטערות, תרגיל לבלשית מתחילה, שוירה.**

חיפה — **ג'וליה, נינוצ'קה, תרגיל לבלשית מתחילה, שוירה, פרי בירנם.**

תל־אביב

★★★ **חברות** (בן־יהודה, ארצות־הברית) — נערה יהודיה לומדת לעמוד בזכות עצמה ולפלס לה דרך בכרך הגדול, ריגשית ומיקצועית, בסרט חביב ורגיש של קלאודיה וייל. בתפקיד הראשי: מלאני מירון.

זאב של הקולנוע

זאב רב־נוף ז"ל
משיכמו ומעלה

מעולם לא היה הקולנוע הישראלי משופע בנשמה יתרה. עם פטירתו של זאב רב־נוף, מבקר הקולנוע של חלל שקשה מאד יהיה למלא אותו שוב.

זאב רב־נוף, היה מבקר הקולנוע היסודי ביותר שהכרתי בישראל ומחוצה לה. אדם שאף נושא לא היה שולי עד כדי כך שלא יהיה ראוי לתשומת־ליבו, ואף סרט לא היה אווילי עד כדי כך שלא יזכה בטיפול, במלוא כובד־הראש והרצינות. בעיניו היה כל סרט נושא למחקר; כל מרכיב בסרט דרש התייחסות; כל מה שהביא ליצירתו של הסרט ביקש טיפול. הוא לא הזניח שום פרט מכל אלה, והשקיע מאמץ ומרץ רב, כדי לבדוק את כל העובדות לאשורן. יוצרים ישראלים רבים רגזו עליו, כאשר הוציא בסכין מנתחים את כל הפסולת שבסירטיהם לאור העולם, ועם זאת נאלצו להודות שהיחס אל יצירתם החמיא להם, מפני שהיה ברור מעל ומעבר לכל ספק, כי המסקנות והדעות לא נקבעו אף לרגע, בקלות ראש.

זאב רב־נוף, בוגר המחזור הראשון של בית־הספר המעולה ביותר לקולנוע בזמנו, בלודז' שבפולין, היה אחד מאותם מעטים שראו בקולנוע שילוב של כל האמנויות האחרות, והשלכותיו הניכרות בכל שיטחי החיים. משום כך היה כל חייו עבד לתאוות הידע, בכל מישור ובכל נושא, ידע שנצבר בכמויות אדירות ואשר התנקז בסופו של דבר, באותם המאמרים שבהם מסר אותו הלאה, לקוראיו. ואלה נדרשו לא פעם להתמצא במוסיקה, פוליטיקה, ציור, תיאטרון, כלכלה ומי יודע מה עוד, כדי לעקוב אחר מהלך המחשבה שלו.

מאחר שניחן בזיכרון מופלא, שמאומה לא נמחק ממנו, התייחסו אליו אנשי המיקצוע כאל אנציקלופדיה. ידיעותיו גרמו לרבים סביבו, ריגשי נחיתות, והעובדה שלא טעה כמעט אף פעם הוציאה מן הכלים את אלה שאינם טורחים לבדוק את מוצא פיהם לפני שהם פוערים אותו.
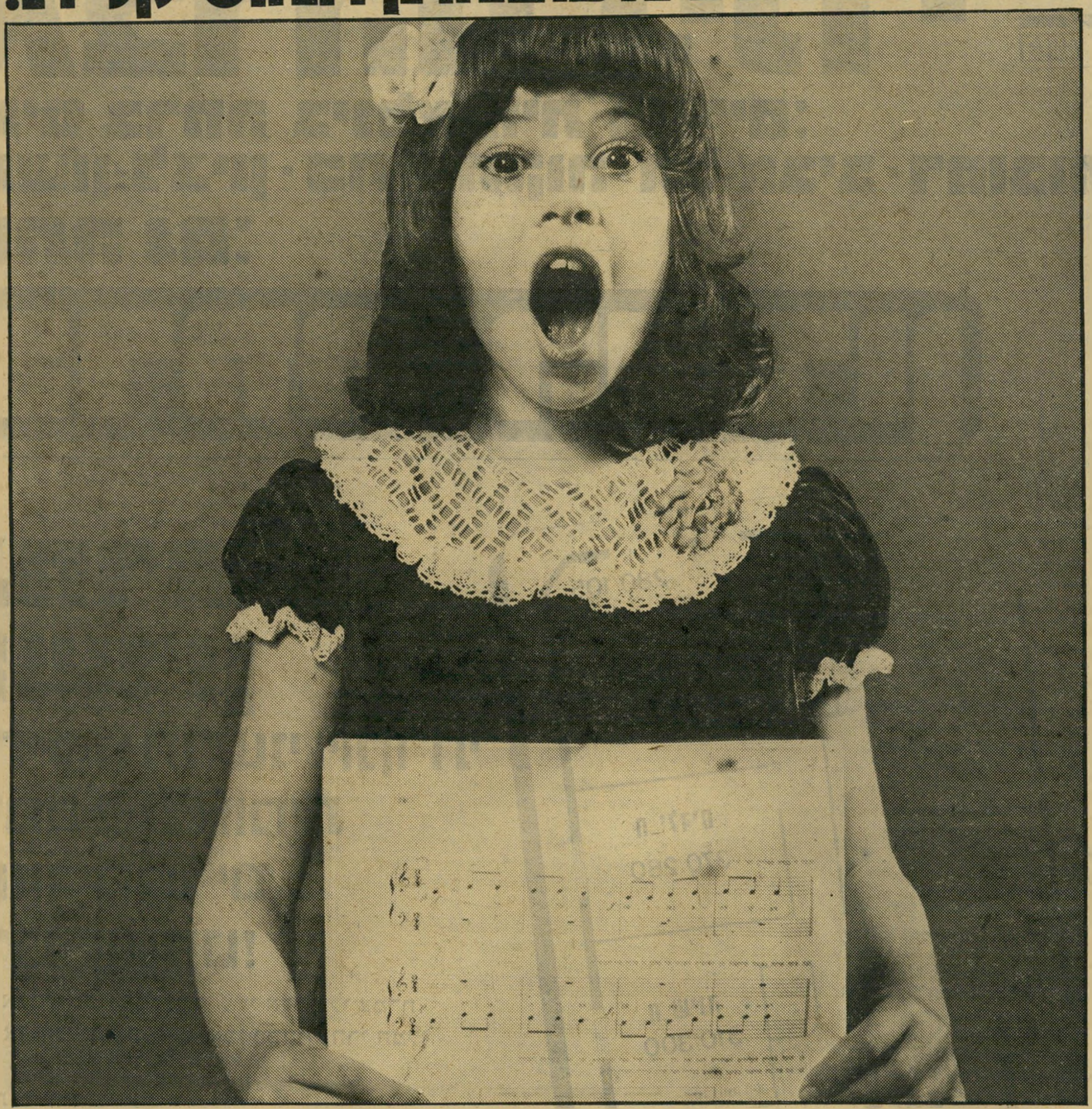
ולא רק בישראל. בפסטיבלים ובקונגרסים הבינלאומיים הרבים שבהם השתתף, ונפגש עם עמיתים משאר חלקי העולם, כולל כמה מעצמות קולנוע מכובדות, הסתבר שהוא עולה על האחרים, לא רק בקומתו הגבוהה, אלא גם בשאר הרוח בכוחר הבחנה ובכמות הידיעות העומדות לרשותו. רבים מאותם פרשני־קולנוע המצוטטים, שדבריהם מופיעים בתרגום עברי (עם ציון המקור ובלעדיו) במוספי השבת, נהגו להקשיב לו קשב רב, וללמוד מפיו דברים שלא ידעו קודם לכן. הוא נהג לדבר כמעט עם כל אחד מהם בשפתו שלו, פולנים ורוסים, גרמנים ואנגלים, צרפתים ואיטלקים, ובכל שיחה התברר עד מהרה שהוא מכיר את הקולנוע שלהם לא פחות טוב מהם, ולעתים קרובות, גם טוב יותר. וכאוצר בלום של בדיחות והומור, הוא מצא לא פעם סיפורים שסיפר בפסטיבל אחד, מופיעים בסרטים המוצגים בפסטיבל שלאחר מכן.

איני מתכוון לצייר את דמותו של זאב רב־נוף, האיש. הן משום שהיה הקרוב בידידי, ואיני רואה היום שום טעם להתחלק באבלי עם מישהו אחר. והן משום שמן הראוי להקדיש לכך ספר, ולא רשימה קצרה.

אני אסיר תודה על שהתמזל מזלי להכירו ולהיות ידידו, ואין לי ספק שהבנתו, ידיעותיו ואהבתו העצומה לקולנוע יחסרו מאד בנוף המדולדל של עולם הסרטים הישראלי. לי הוא כבר חסר.

דן פיינרו

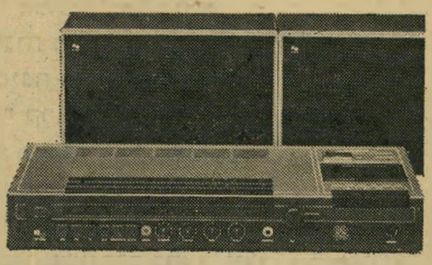
החמודות של "שניידר".
אתה תופתע מעוצמתן המוסיקלית.

SCHNEIDER "TS 1612"
מיוזיק סנטר בדגם COCK-PIT
כולל רסיבר משוכלל, טייפ־דק
אוטומטי, פטיפון חדיש בתוספת
רמקולים תואמים LB-112.5

SCHNEIDER— כולה אומרת
פאר ועצמה. לשניידר 2 מערכות
מיוזיק־סנטר, צנועות במחירן,
ומפתיעות באיכותן ובעצמתן
המוסיקאלית. כל המערכות
מיוצרות בהתאם לתקן הגרמני
המחמיר DIN 45500
אחריות "שניידר" מקצועית —
מעבדה ארצית לשרות מהיר
ומיומן עם מלאי חלפים מקוריים.

SCHNEIDER "STEREO SET" 112
השילוב האידיאלי של טייפ־דק
אוטומטי עם רסיבר משוכלל
ו־2 רמקולים תואמים LB-112.5

Schneider

מפיצים: צלילי גיתית בע"מ, תל־אביב, רח' ירמיהו 46, טל. 443121

להשיג בחנויות סטריאו מובחרות:

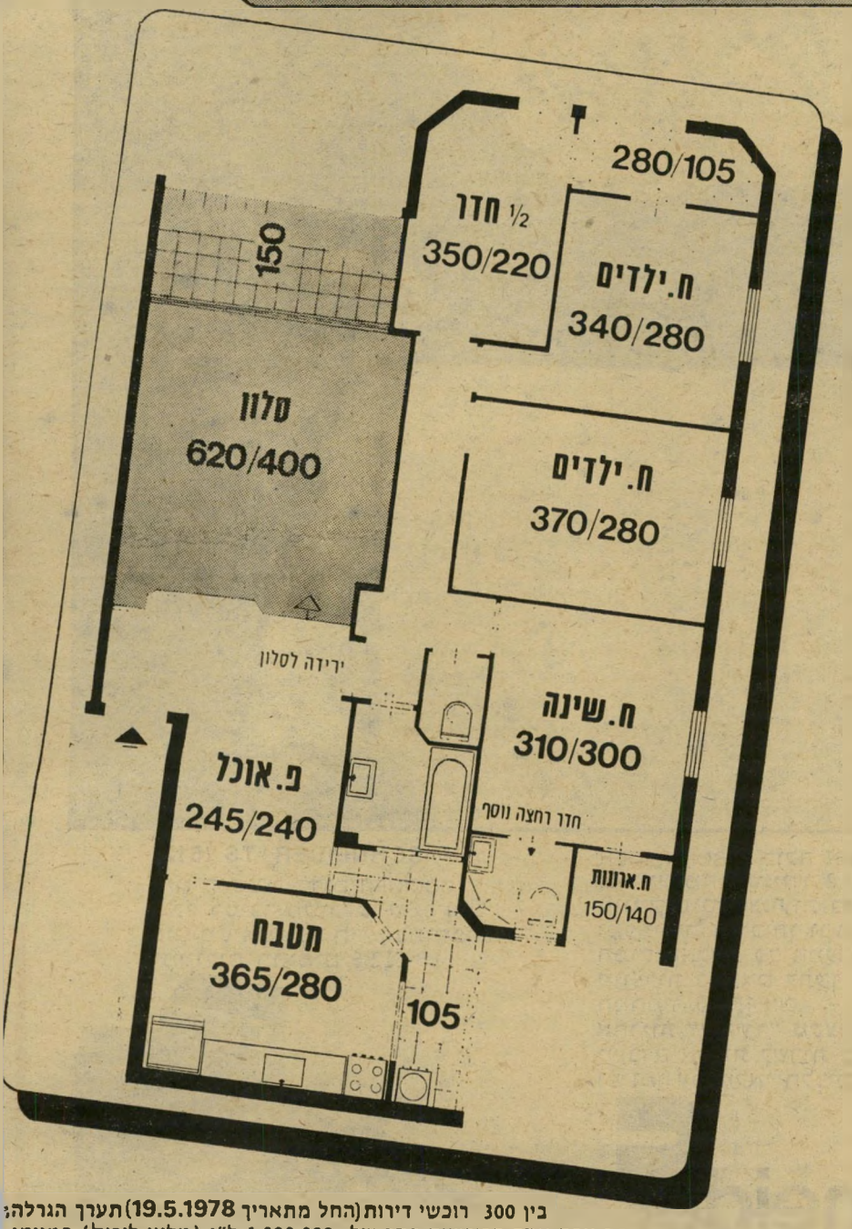
תל־אביב:	נתניה:	אילת:	תיפה:	ירושלים:
"סטריאו", בן יהודה 246 טל. 440538	תל־אור, שמואל הנציב 15, טל. 053-28023	שמעיה בע"מ מרכז מסחרי, ת.ד. 132, טל. 059-2853	סטריאו של שמחה, אחד־העם 12, טל. 04-642516	א.מ. אלקטרוניקה, אבן־ישראל 5, טל. 02-221418

הקניה הטובה ביותר 1978

בניני
אברהם גינדי

בונים ברמה בינלאומית בערים:
ראשון-לציון · פתח-תקוה · תל-אביב · רחובות
ועתה גם:

צמרת השרון

בין 300 רוכשי דירות (החל מתאריך 19.5.1978) תערך הגרלה:
בה יזכה אחד הרוכשים בסך של 1,000,000 ל"י (מליון לירות) במזומן.

צמרת השרון

פרוייקט חדשני ויוקרתי ברמה בינלאומית באזור מגורים מרכזי ושקט!

תכנון ארכיטקטוני מרשים ע"י אדריכלי צמרת:
משרד אדריכלים „קורה", אבי רסקין והרי המלי.

בצמרת השרון מציעים:

- שני מפלסים לכל דירה
- הסקה לחימום הדירות
- 2 חדרי רחצה לכל דירה
- חדר ארונות בכל דירה
- ארונות מטבח מפוארים „דגש"
- חרסינה פרחונית במטבח
- רצוף קרמיקה באמבטיה ובשרותים
- חדר תרבות לכל בנין
- לובי מפואר בכניסה
- משטחי דשא וגני נוי
- מתקני משחקים בחצר לילדי הבית

משרדי מכירות: דירות גינדי - אברהם גינדי

ראשון-לציון - משרד המכירות הראשי רח' הרצל 62 (ליד התחנה המרכזית ותחנת סונול) חניה פרטית למבקרים במשרד.

פתח תקוה - רח' חיים עוזר 28 (מול העיריה) רמת השרון - רח' סוקולוב 84

מעולם הזוהר אל כותלי הסוהר - איך התדרדרה מונה

הדוגמנית־שחקנית־צלמת ביגלל החמכרותה לסם־המוות: הרואין

הנפילה

בדרך־כלל באותו עניין — סמים. בביו־גרפיה הקצרה שלה שזורים שמות של גברים רבים שאהבה והיתה נאהבת על־ידם. היא ניסתה כבר הכל. היא היתה דוגמנית צעירה ומבטיחה, היתה שחקנית קולנוע בסרטים אחדים, עלתה על במת התיאטרון, מכרה בבוטיקים, עבדה במר־עדוני לילה ואף כצלמת. אבל אף אחת מכל הקאריירות האלה לא הביאה לה תהילה. תמיד נישארה בשוליים. לא הברי־קה באף אחד מעיסוקיה הרבים. הפירסום הרב שבו זכתה במשך 15 השנים האחרונות היה קשור תמיד ברומנים עם גברים ידו־עים, חלקם נשואים, באהבות אומללות, בסמים, באנשי בוהמה ידועים, בכישלונות.

כל עלילותיה הטביעו בה את חותמם. היא כבר לא יפהפיה זוהרת כפי שהיתה לפני שנים. קמטים של טרם עת פזורים על פני הילדה שלה. היא עדיין דקת גיזרה, אך הופעתה איננה מצודדת עוד. מי ירצה לקחת אותה היום לככב בסרט או בהצגה? מי ירצה היום להקים איתה בית, להוליד איתה ילדים? מי יקח אותה היום ב־רצינות?

רבים עוד זוכרים את מונה, ילידת תל־אביב, כאשר היתה בת 16, דקה, עם יופי רענן, כאשר עשתה את פסיעותיה הרא־שונות בחוגי הבוהמה. הזאבים המיקצו־עיים של אותם הימים עטו עליה בתאווה רבה. מי היה הראשון שהציג בפניה את סודות הסמים? הזוהר? מי היה הראשון שאמר לה „תטעמי מכל הבא לידך?" ספק אם מונה עצמה זוכרת.

היא נולדה קרוב לקלחת הזוהר, במרכז תל־אביב, בת יחידה להורים שאהבוה ופינקו אותה. אביה — מייק, ממוצא רומני, בעל חנות למוצרי חשמל, המפסל בשעות הפנאי שלו, ואימה — לאה, ממוצא אשכנזי, שהוריה התגוררו שנים אחדות בלבנון. רחוב דיזנגוף היווה פיתוי גדול עבורה. במקום לעסוק בלימודים ככל נערה בת גילה, נימשכה מונה הצעירה לחיי הזוהר שניראו בהישג יד.

היא למדה בבית־הספר התיכון של ה־מיסיון ביפו, אך ציונית היו גרועים והיא ויתרה לבסוף על הלימודים. במקום זאת החלה להופיע באופן קבוע במקומות ה־מיפגש של הבוהמה באותם ימים. הראשון שהביא אותה לקפה קליפורניה, המרכז הבוהמי דאז, שהיה שייך לאייבי נתן,

לפני 8 שנים כאשר היתה בתקופת הזוהר שלה, עדיין זרמו אליה הצעות לתפקידים בסרטים בודדים, אופנאים רצו שתציג מיצירותיהם, גברים חיפשו את קירבתה. מונה הסתובבה אז גאה ומאושרת ברחובות, כאשר בחדרי חדרים עישנה חשיש וטעמה מכל סם הבא ליד.

„מי חסר לה בחיים? היא נולדה יפהפיה, יש לה גוף משגע, גברים רבים רצו אותה בלהט, היא יכולה לעשות כל מה שליבה חפץ וראו לאן היא הגיעה." דברים אלה אמר על מונה זילברשטיין ידיד שקרא בעיתון בשבוע שעבר, שהיא נעצרה על־ידי המישטרה בפעם המי־יודע־כמה באשמת עישון חשיש וטעמה מכל סם הבא ליד.

„היא רעת לב, נהנית לחטוף בעלים מנשותיהם החוקיות, מתנהגת כפרימדונה ביחסיה עם אנשים," אומרות עליה נשים אחדות המכירות אותה.

„היא חלשת אופי, לא יכולה לסרב לכל מה שמוצע לה," אומרים עליה ידידים לשעבר. „היא מיסכנה, גרמה סבל בל ישוער להוריה ושיברון־לב לגברים ונשים, אך בכל זאת צריך לעזור לה," אומרים עליה ידידים אחרים.

מה היא עשתה בעצם? נכון שגרמה סבל לאנשים שונים, אך את הנזק הגדול ביותר גרמה לעצמה. מונה זילברשטיין היא דוגמה חיה של מה שכל אב ואם לא הין רוצים שילדתם תהפוך. כל מורה בבית־ספר יכול להצביע עליה ולהזהיר את תלמידיו לאן לא להגיע. כל בעל יכול לנקוב בשמה ולומר לאשתו מה לא היה רוצה שתעשה.

מי היה הראשון?

בת 32 בסך הכל וכבר הספיקה להי־עצר פעמים רבות על־ידי המישטרה,

בשנה האחרונה

אחרי הטיפול לגמילה מסמים, כאשר החלה בבי־לוייה הרבים. באותה תקופה כבר הכירה ואהבה את השחקן שרגא הרפז ועימו יצאה לבילויים של שחייה ליליית בבתי־מלון בעיר. השחקן עזב למענה את אשתו ושלוש בנותיו והשניים עברו להתגורר בצוותא, בדירתה.

(המשך מעמוד 63)

היה, לפי דבריה, צדוק קראוס, שהיה מעורה כבר בחיי החברה של תל־אביב.

שם הכירה מונה את הזמר הדרום־אפרי־קאי לארי ווקר, ואומרים שבאמצעותו הכירה לראשונה את הסם הפופולארי של אותה התקופה — האופיום. גם אל.אס.די. הוצג בפניה. חשיש, על אף שעישנו אותו בחשאי, היה מישחק ילדים עבורה. מונה התחילה לבלות באילת, מקום מגוריו של לארי, וכשאילת נעשתה קטנה עליה, נסעה לראש־פינה שאיכסנה קומונה של כמה היפים באותם ימים.

באותה תקופה ישב אביה בכלא בעוון העלמת מס, אך מונה האמינה בו וסיפרה אז שהוא בעצם חף מפשע, שהוא לא הבין בעסקים כי יש לו נפש של אמן.

בגיל 18 התגייסה מונה לצבא. היא שירתה בסביבות תל־אביב ונראתה מבלה ערב ערב במדי צה"ל במקומות הבילוי הפופולאריים. כאשר השתחררה מהצבא נסעה בפעם הראשונה לאירופה וחרשה אותה בטרמפים. היא חזרה ארצה והיתה מן הסנוניות הראשונות שלבשו מיני קצרצר ומגפיים. היא הרשימה את כל רואיה ושלישיית גשר הירקון של אותם

ימים שהיתה מורכבת מהזמרים בני אמ־דורסקי, יהורם גאון ואריק איינשטיין שרה למענה את השיר אל תלכי לבד ילדה ברחוב.

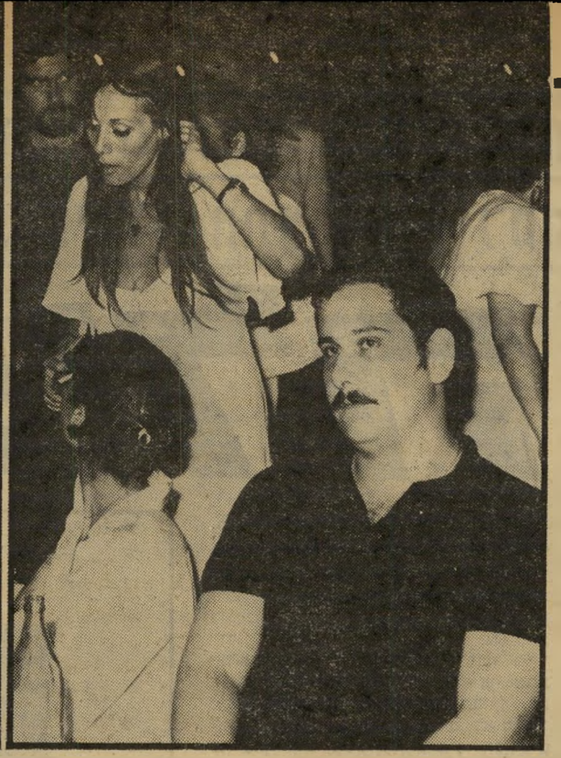
אז גם הכירה בארץ מתופף אנגלי בשם ג'ון בנקס והשניים עברו להתגורר ב־צותא. שלוש השנים שחייתה איתו היו התקופה המאושרת ביותר בחייה, לפי דבריה. אז, יחד נסעו ללונדון, הוא הופיע בלהקת קצב והיא מכרה בבוטיק. כאשר חזרו ארצה ניתפסה איתו על־ידי המישטרה בעישון חשיש, בפעם הראשונה בקאריירה המישטרתית שלה. השניים נפרדו ומונה חזרה להתגורר בבית הוריה.

מנורה אדומה נדלקה

היא היתה פנויה להצעות ואלה לא בוששו לבוא. היא קיבלה תפקידים בסרטים, דחתה כמה זמרים זרים שחיזרו אחריה ולא אמרה לא לסמים. יום אחד החליטה לקחת את קאריירת המישחק שלה ברציעות ונסעה לניו־יורק כדי ללמוד ב־סטודיו של לי שטראסברג, כשלפרנסתה עבדה שם כמלצרית. ניו־יורק לא חייכה אליה כבר אז. שם היתה אחת מיני רבות שלומדת מישחק וצורכת סמים, לכן חזרה ארצה אחרי שנה אחת בלבד.

בארץ חזרה לסורה. היא פגשה ביצחק ("צ'רצ'יל") קלפטר שהתגורר עם ידידתו הוותיקה, הקריינית עיינה אילון. לא לקח לה הרבה זמן למונה, היא עברה להתגורר בביתו של צ'רצ'יל ועיינה יצאה מן ה־תמונה. אך גם אהבה זו לא החזיקה מעמד זמן רב. אחרי הזמר בא עוד זמר, הפעם נשוי ומוכר מאד. כאשר הוא מאס בה, התאהבה בזמר נוסף, גם הוא נשוי, גם הוא ידוע וגם אהבה זו נסתיימה.

ב"כסית"

מונה הופיעה בקביעות בבית־הקפה שאנשי הבוהמה נהגו ונוהגים לשבת בו עד עצם היום הזה. היא הכירה את כולם והיתה מי־דדת איתם. משה איש־כסית מבעלי המקום נימנה על ידידיה.

בחברה

חביבת הגברים, נהנתה מתשומת־הלב שהוקדשה לה. בתמונה עם המפיק מיכה שרפשטיין, שהוא דמות מוכרת ברחוב דיזנגוף. כולם ידעו את סודה, אך איש לא הזהיר אותה מהסכנה האורבת לה בפתח.

מונה החליטה לשנות את חייה. בעל גיראה לה שינוי הולם. היא פגשה שוב ברמי שי, שאותו הכירה מימי ילדותה. רמי הצעיר ממנה בשלוש שנים הוא טכנאי במה ומדביק טפטים. לעיתונים סיפרה ברגש שהיא רוצה ילד ולכן היא נישאת לו ואומנם השניים התחתנו ברוב פאר והדר, כשאבא ואמא קורנים מאושר וכל הבוהמה חוגגת איתם. העובדה שקציני מישטרה הגיעו לחתונה כדי לרחרח סמים בסביבה קילקלה לה את המסיבה. אך הפגם האמיתי בא חודש ימים בלבד אחרי הנישואים, רמי עזב אותה בשל התמכרותה ל"סם המוות" — ההירואין. היא ניזקקה לו יותר מאשר לבעל או לילד. הגירושין הדליקו אצלה מנורה אדומה — הוחלט שצריך לעשות משהו בעניין הסמים.

מונה החלה בטיפול גמילה שנימשך כמה חודשים ארוכים. לאותה תקופה נעלמה מהנוף התל־אביבי, עד אשר בשנת 77' יצאה שוב לרחובות. הפעם, למודת סבל, נירתמה הצעירה לעזרה לאחרים המכורים לסמים. היא התגייסה לעזרת אגודת אל־סם המטפלת במכורים לסמים. גם השתתפה בסרט של אבי ("צ'רופה") קליינברגר על נרקומנים בישראל. כשהכל האמינו שאולי סוף סוף עלתה על דרך המלך, הכירה את שחקן הבימה הצעיר, שרגא הרפז, שהיה, כמובן, נשוי ואב לשלוש בנות צעירות. הכימיה בין השניים עבדה מייד. שרגא עזב את עידית אשתו ומונה ניצמדה אליו ומאז הם הפכו צמד, אך, כבר לא פופולארי כמו בימים הטובים.

הפעם ידידים ותיקים התרחקו ממנה, לא בטחו בה יותר, חיכו לנפילה הבאה שלה. כשנעצרה כחשודה באחזקת סמים ובעישון חשיש, איש לא הופתע. כדורי ה־אדולאן שנמצאו ברשותה הם כדורים הני־תנים לניזקקים להירואין, אך במיקרים רבים הניזקק הופך מתמכר לכדורים אלה. עלי־לותיה של מונה עם שרגא כבר לא מעניי־נות אף אחד. מספרים שבגלל ההתמכרות לסמים נאלצה למכור את הדירה שקנו לה הוריה בעבר. מספרים שהיא ושרגא מגדלים את שלושת בנותיו. אך כל הסיפו־רים האלה כבר משעממים. נימאס כבר לש־מוע אותם.

נישארת אותה הבעיה שהיתה לפני 10 שנים, מה יהיה בסופה של מונה? איך אפשר באמת לעזור לה? איך אפשר לספר עליה לילדים הצעירים של היום? צריך להתריע ולזעוק — צריך לנער ולטלטל את כל אותם צעירים המשתעשעים ב־חשיש, המתנסים באופיום, בהירואין, ב־קוקאין, באל.אס.די. ובגלולות ולא יודעים מתי לעצור. אפשר להביא את מונה כדוגמה ואם מצילים נפשות אחדות מסמים — דיינו.

במרכז הבוהמה

מימין — השחקן עזריאל אושרוב ומשמאל השחקנית־דוגמנית מנדי ריים־דיוויס־שאולי שנימנו על מכריה. לא כל אדם שהצטלם עימה היה שותף להתמכרות לסמים, אך לא היה זה סוד שמונה לא ידעה לומר "לא" לטעם, לריח, לתחושת ה"היי" שהם גרמו לה.

האזן ל"מארש הנצחון" במערכת אקאי וחבין מדוע אנו צועדים בראש.

מאז ומתמיד הכרת אותנו - חברה שאינה צועדת בחלם. נאמנים לדרכנו, אנו מגישים לך עתה מערכת שעונה לרחשי ליבך, את ה-MUSIC CENTER AC 3800.

לשוחרי המוסיקה, ש"אזנם יוצאת" למערכת מושלמת, שכוללת ביחידה אחת מגבר, טייפ ופטיפון גם יחד, ה- MUSIC CENTER הוא המילה הסטריאופונית האחרונה.

לא עוד הפרדה בין מרכיבי המערכת השונים, לא עוד תפיסת מקום של מספר יחידות, וזאת, בלי לאבד מעוצמת המערכת, רגישותה ואיכותה.

אנו היחידים שלא הופתענו מהספנה המוסיקלי שמביא עמו ה- MUSIC CENTER. כי ל- MUSIC CENTER הקדשנו את כל נשמתנו, ואם תוסיף לזה את רגישותנו הקנאית לאיכות הצליל ונקיונו, את המטען הסטריאופוני המצטבר שאנו נושאים זה שנים, תווכח במו אוזיך, בעת שתפעיל את ה- MUSIC CENTER, מדוע אקאי נמצאת בראש המצעד הסטריאופוני.

Tuner-Amplifier AM-FM: 25W RMS per chanel.
Bandwidth: 10Hz to 40,000 Hz/8 OHMS.
6 preset stations (on FM).
Sensitivity: 1,9 MV.

MUSIC CENTER AC-3800

Semi-Automatic turntable.
W/Magnetic Cartridge.
Cassette Tape: W/Dolby System.
W/Wow & Flutter: 0,08 WRMS.

AKAI

שמע בקול האוזן שלך - קח אקאי.

לכבוד אקאי, המסגר 70, ת"א

מעונין להבין מה הצעיד
אותכם לראש המצעד הסטריאופוני.
נא שילחו לי פרוספקט מפורט.

שמי .....

כתובתי .....

אקאי - ת"א, המסגר 70, טל. 30594

יענא YAANA

מחשבים 1973 בע"מ
DATA PROCESSING CO LTD

מבקשים הצעות לעבודות "יענא"

חסכון אדיר - במחיר זעיר

אם יש לך 100 עובדים

ואם יש לך 4,000 פעולות הנהלת חשבונות

תמורת כ - 8.700 ל"י בלבד

• נוכל לספק לך הדוחות הבאים במסגרת מערכת המשכורת:

1. הדפסת תלוש משכורת לעובד הכולל כל מפרטי המשכורת החדשית וערכים מצטברים.
2. הדפסת רשימות תשלום לבנקים. קיימת אפשרות להדפיס שיק מצורף לתלוש העובד.
3. הכנת טופס 102 חודשי לשלטונות מס הכנסה ובטוח לאומי.
4. הדפסת רשימות שמיות של הזכויים והנכויים לפי סעיפי הזכוי או הניכוי.
5. נהול כרטיסי הלוואות של העובדים עם גרירת יתרה עד לקיזוז סופי.
6. הדפסת נכוי מס אחיד לפי הקופות השונות.
7. הדפסת רשימות לצורך חישוב הפרשת המפעל לדמי מחלה.
8. דו"ח לקרנות הפנסיה תוך ציון סכום העובד, סכום המעביד.
9. עריכת רכזוים תמחיריים לפי מחלקות ומציאת עלות ממוצעת לשעת עבודה אפקטיבית.
10. פקודה להנהלת חשבונות.
11. אלפון עובדים.
12. ניהול כח אדם חופשה, מחלה, הבראה, העדרות וכו'.
13. חשובים רטרואקטיביים של שכר כתוצאה משנוי שכר כלליים.
14. הכנת טופס 106 לעובד. טופס 126 למס הכנסה ובטוח לאומי.
15. אפשרות להכנת שכר עבודה של עובדים יומיים כתחליף לטופס 114.
16. גלום נטו אוטומטי.
17. כרטיס חזותי לעובד תוך הצגה מפורטת של נחזני השכר חדש בנפרד.

• במסגרת הנהלת חשבונות -

"ניהולית" הדוחות הבאים:

1. דו"ח יומן תנועות.
2. דו"ח מצב חשבון כולל מטבע זר.
3. דו"ח כרטיס חזותי.
4. דו"ח מאזן בוחן דינמי - כולל מטבע זר
5. ניהול אוטומטי של יתרות מטבע זר תוך התאמת שערים תמידית וניהול הפרשי שער אוטומטים.
6. ניהול מחסן עם ערכים כמותיים.
7. דו"ח מעקב שטרות ושקים.
8. דו"ח אובליגו לקוחות.
9. דו"ח אובליגו לספקים.
10. דו"ח התאמת בנקים.
11. דו"ח רווח והפסד.
12. דו"ח מאזן שנתי.
13. תזכורת ללקוחות.

מעניין לאי?

כדאי לשלוח את הקלון או שלחו את הקלון:

לכבוד
מר זורע מאיר
יענ"א מחשבים בע"מ
דרך פ"ת 98
תל - אביב

טלפון:
30862
254385

אנו מעוניינים במידע נוסף על הנושאים הבאים:
הנהלת חשבונות - "ניהולית"
שכר וכח אדם
שם.....
תפקיד.....
החברה.....
כתובת.....
טלפון.....

איתן עמיחי
הדברת מזיקים

ממחים להדברת
תולעי עש
וחרקי ספרים ובגדים.
רמת-גן, רח' מודיעין 18. ת ד 2272
טל 790114-5-6 רש מס'ות עסק 481/75

איתן עמיחי - הדברת עשים

במדינה

מישפט

תקדים וחוק - חוק עדיף

בהחלטה יוצאת־דופן חלק שופט מחוזי על שופט עליון ושיחרר חשוד בערובה

לא בכל יום חולק שופט מערכאה נמוכה על דעתו של שופט מערכאה גבוהה יותר. השבוע עשה כן השופט המחוזי מנחם אילן.

בשבתו בבית־המישפט המחוזי בתל־אביב, חלק אילן על החלטה של בית־המישפט העליון. הוא החליט, כי החוק עדיף על תקדים, אפילו שאת התקדים יצר בית־המישפט העליון.

בית־המישפט העליון החליט בזמן האחרון כמה פעמים, בעיקר מפיו של השופט מאיר שמגר, כי אדם הנאשם בעבירת סחר־סמים, אין לשחררו בערובה עד תום ההליכים המישפטיים נגדו.

את החלטותיו אלו נימק השופט העליון בכך, שסוחרי סמים המשתחררים בערובה חוזרים לסורם וממשיכים למכור סמים. בזאת הם גורמים נזק חמור לציבור, וסכנה זו מצדיקה את מעצרו של החשוד עד לתום ההליכים. „מי שמחליט לשחרר חשוד כזה," פסק השופט שמגר, „מתעלם מן המציאות של שוק הסמים."

„חרף כל האמור..." עמאד שביטה, צעיר מהכפר טירה, נאשם בפני השופט אילן בכך שבאוקטובר 78' מכר לשוטר בשם מאיר מרדכי שלוש חתיכות חשיש עטופות בנייר כסף, תמורת 300 לירות. לפי התקדימים של בית־המישפט העליון, ביקשה התביעה מהשופט אילן לעצור את הצעיר בן ה־20 עד לסיום המישפט.

אולם הסניגור, דרור מקרין, סירב להיכנע לתקדימים, טען בלהט בפני השופט, כי אין בתקדימים אלה כדי לבטל את חוקת הזכאות של נאשמים. החוק בישראל נותן לכל חשוד ליהנות מהחזקה כי הינו זכאי, עד שלא הורשע על־ידי בית־מישפט. לצעיר הנאשם בתיק זה, אין הרשעות קודמות, והוא נעצר רק ארבעה חודשים לאחר המעצר. ועוד הסביר הסניגור: רק שוטר אחד מזהה את הנאשם, ואין לבטוח בזיהוי זה, מאחר שהשוטר השני לא הצליח לזהותו כלל.

השופט היה נתון במצב מישפטי עדין ומסובך. מחד, עומדות בפניו החלטות עדכניות של בית־המישפט העליון, הקובע את מדיניות העגישה והמעצרים במדינה ושתקדימיו מחייבים את כל בתי־המישפט הנמוכים ממנו. מאידך, סעיף החוק המתיר שיחרור בערובה כולל גם עבירות של סחר־סמים.

במדינת ישראל נותרה ירושה מתקופת המנדאט הבריטי, לפיה תקדימים של בית המשפט העליון מחייבים את בתי המשפט הנמוכים ממנו. שיטה זו נולדה באנגליה עקב מלחמות המלכים בפרלמנט ואי־אפשרות לזמנם יחדיו לשם חקיקת חוקים.

אולם במדינת ישראל הכנסת מתכנסת באופן סדיר ומחוקקת את החוקים הדרושים, ואין כל ספק כי חוקיה נעלים על תקדימיו של בית המשפט העליון.

קבע השופט: „חרף כל האמור לא נראה לי שבית־המישפט העליון התכוון לקבוע הלכה נוקשה, המונעת את האפשרות של שיחרורו בערובה של אדם שיוחסה לו עבירה מהסוג הזה. המחוקק קבע עבירות כאלה בסעיף 31 לחוק סדר־הדין־הפלילי, ואינני חושב שאפשר להוסיף על סעיף זה בדרך של פסיקה."

לאחר קביעה זו התייחס השופט לנסיבות המייחדות של המיקרה, לגילו הצעיר של הנאשם ולעברו הנקי, וכן לשאלה אם שיחרורו של הנאשם עלול לסכל את קיום המישפט, על־ידי השפעה על עדים, או בדרך של אי־התייצבות. אלה הם השיקולים הנלקחים בחשבון עת מחליט בית המשפט על שחרור בערובה.

מאחר שעמאד התייצב מרצונו במישטרה, מייד כשנודע לו כי הוא מבוקש על־ידה, יש לשער כי יתייצב גם למישפטו, קבע השופט. לכן נעתר לבקשת החשוד והסניגור, וציווה לשחררו בערובה בסך של 50 אלף לירות.

מהי הסיבה לכך שעולי גרוזיה מרבים להיות מואשמים בעבירות מסויימות?

ב כרוניקה הפלילית של העיתונות מתפרסמים כימעט מדי יום ביומו שמות בעלי הסיומת שווילי. התיקים ה־פלילים המרובים, שהוגשו בזמן האחרון על־ידי הפרקליטה היפה קלרה רג'יניאנו נגד סבלים ופועלים בנמל־התעופה בן־גוריון, הקנו לה את השם „קלרה של הגרוזינים".

מבין ארבעים הנאשמים בתיקים אלה, בעבירות שונות של גניבת שקי־דואר שהכילו יהלומים וזהב, ואף ממתקים ובו־בות בלבד, יש שלושים איש בני העדה הגרוזינית.

זיופים ושוחד לבוחנים של מישרד־הרישוי, כדי לקבל רשיונות נהיגה; זיוף

תלבושת חגיגית בגרוזיה
נערה יהודיה בתחילת המאה

השופט אילן ציווה לשחרר בערבות של 150 אלף ל"י את שוטא בטאשווילי ובערבות של 100 אלף ל"י כל אחד את אברהם טטרואשווילי, גבריאל מושיאשווילי ושמעון בן אוליאל.

הנאשמים שנעצרו עד תום ההליכים הם: שלום מירילשווילי, חיים מירילשווילי, אברהם רוזיאשווילי, אהרון מיכילשווילי, פנחס מירילשווילי, אליהו מזל תרים, דוד אפרימשווילי, אליהו אפרימשווילי, אליהו ברודזה, מיכאל טטריקלשווילי, אהרון מזוגראשווילי, גבריאל פצחזדה, חיים מיכילאשווילי, אברהם קטאשווילי, יעקב יגרלשווילי, דניאל מגלאשווילי, אמיל בן חכין, פנחס קטאשווילי, גבריאל בוריאשווילי, מרדכי פאפיאשווילי דוד בזוב ואיסק מירילשוילי.

קטע מידיעה של עתי"ם
הרבה שווילי שוחררו בערובה

מדינת ישראל נגד שוילי

מיסמכים והברחת מכולות מלאות כל־טוב, דרך נמל חיפה; שיחודו של הפסיכיאטר המחוזי בחיפה, על־ידי מתווך גרוזיני, על מנת שישחרר מצה"ל צעירים גרוזינים — אלה כמה מהעבירות המיוחסות לבני העדה בבתי־המישפט בישראל.

עבירה אופיינית ומייוחדת לבני העדה הזו היא חטיפתן של נערות קטינות על־ידי בחורים החפצים לשאתן, ומוכיחים בדרך זו את אהבתם ואת נכונותם להסתכן למען האהבה.

בניגוד לבני עדות אחרות, ששמם אינו מסגיר אותם תמיד, הרי כל שווילי המופיע בכתב־אישום כלשהו מדביק תווית של גנאי על בני עדה מסויימת מאד. אפשר לשער, כי העדה הגרוזינית עוברת עתה משבר קליטה קשה, שהעבריינות היא רק אחד מסימניו.

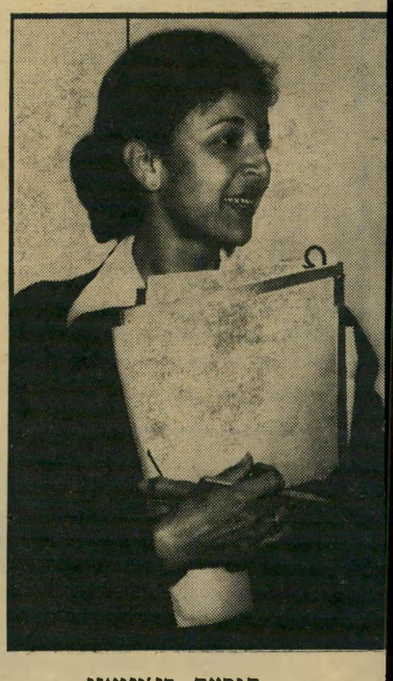

הרובע העתיק של טביליסי (תמונה משנת 1900)
המרכז המסחרי של היהודים ובני מיעוטים אחרים

עובדי אלילים בנוף נפלא

בעת מישפטו של צעיר גרוזיני, דז'אנשווילי, שנאשם בהריגתו של אדם זקן בבת־ים, עת ניסה לשדוד את כספו, התבלט המתורגמן. גבר צעיר וגבה־קומה, חיוור ובעל חזות אינטלקטואלית, תירגם בשקט רב ובכישרון מעברית לגרוזינית ומגרוזינית לעברית.

המתורגמן נתגלה לאחר חקירה כדוקטור דויד יצחק, יליד גרוזיה שעלה לישראל בשנת 1972. הוא מוסמך לשפות מזרחיות והיסטוריה באוניברסיטת טיבליסי, אחד המשכילים המעטים של העדה הגרוזינית שעלו לישראל. הוא מוציא לאור ביטאון הנקרא קווקאסיוני, מטעם המרכז לקווא־קאסיולוגיה והאגודה הסיפרותית על שם

תובעת רג'יניאנו
„קלרה של הגרוזינים"

גאפונוב, שמופיע בארבע שפות — גרוזינית *, רוסית, אנגלית ועברית. ד"ר יצחק מכהן גם כיו"ר של האיגוד העולמי של יהודי גרוזיה, אחת משמונה אגודות של עולי גרוזיה הקיימות בישראל.

את מעורבותם של הגרוזינים בפלילים אי־אפשר להבין, לדעת ד"ר דויד יצחק, מבלי ללמוד את ההיסטוריה של הקהילה היהודית בגרוזיה. וזאת, מסתבר, היסטוריה ארוכה ומפותלת.

ד"ר יצחק פרש מעט מן היריעה ההיסטורית הרחבה:

מקור העדה הגרוזית בגולי בבל. צאצאי עשרת השבטים שהגלה סנחריב נדדו לגרוזיה, שהיתה אז בשילטון בבל. הם מצאו נוף נפלא, מזג־אוויר נעים וצמחיה עשירה, התיישבו במקום ומזה כ־2600 שנה שומרים על יהדותם ועל ייחודם. מצבות עתיקות בבתי־קברות בגרוזיה מוכיחות, כי היהודים היו דו־לשוניים. הכתובות הן בעברית וביוונית, או בארמית וביוונית.

כאשר הגיעו היהודים לגרוזיה היו תושביה עובדי אלילים. שנים רבות חלפו, עד שהגיעו לשם ראשוני הנוצרים. הם התקבלו בשימחה על־ידי היהודים, שראו בהם זרם חדש ביהדות. אך היהודים סירבו לעבור לנצרות, והמשיכו לקרוא לעצמם יהודים בני־דת־משה, בניגוד לבני־דת־ישו. השתלטות הכנסיה על גרוזיה גרמה לנישולם של היהודים מן החקלאות. הכנסיה השתלטה על כל האדמות, והפכה את החקלאים לצמיתים.

היהודים שנושלו מעבודת אדמה הפכו לסוחרים. לכן הירבו לנסוע לארצות רחוקות, כשמרכולתם עימם, והגיעו אל הקהילות היהודיות בתורכיה, פרס ורוסיה.

לאחר גירוש ספרד הגיע חלק מהגולים לגרוזיה. הם הביאו עימם את נוסח התפילה של יהודי ספרד ואת לשון הלאדינו. בספריית בית־הכנסת של טיבליסי מצויים ספרי־תורה וסיפרי־קודש בשפות כה רבות, עד שד"ר יצחק למד באמצעותם את עשרת השפות הראשונות שלו, בטרם הלך ללמוד שפות באוניברסיטת טיבליסי.

בתולה זקנה בגיל עשרים

בשנת 1800 סופחה גרוזיה לרוסיה הצארית. האנטישמיות החלה חודרת מרוסיה לגרוזיה יחד עם עלילות הדם הראשונות. אולם רדיפות דתיות־לאומיות לא הורגשו עד לתחילת השילטון הקומוניסטי ותקופת סטאלין.

סטאלין, ששמו המקורי יוסיף ויסריונוביץ' דז'וגאשווילי, היה בעצמו יליד גרוזיה, שחי בנערותו בסמוך למישפחה יהודית, בעיירה גורי. אך תחת שילטונו הונהג דיכוי לאומי. חדרים ובתי־ספר לעברית נסגרו. ישיבות הפכו בלתי־חוקיות. המוסיאון היחידי לתרבות יהודית ואתנוגרפיה נסגר גם הוא. רק בתי־הכנסת נשארו פתוחים. היה ברור לשילטונות, כי סגירת בתי־הכנסת תקומם את היהודים.

ניצני הציונות, שהחלו נובטים בגרוזיה בשנות השלושים, עת יצאו בה עיתונים בגרוזינית שנקראו מכבי והקול העברי, דוכאו על־ידי השילטון הקומוניסטי.

מבחינה כלכלית פגע המישטר באופן חמור ביהודים הגרוזינים, שעיקר פרנסתם, מזה מאות בשנים, היה על המיסחר והתיווך, שני עיסוקים שנאסרו על־ידי השילטון החדש. אולם יהודי גרוזיה לא נכנעו. הם מצאו דרכים שונות ורבות להמשיך להתפרנס כדרכם, גם תחת השילטון הקומוניסטי. אלא שהדבר גרם להם לחיות בצל הפחד המתמיד.

מספר עד כך אפריים גור, צעיר יליד גרוזיה, שעלה לארץ לפני שש שנים, והמשמש כיום כאחראי על איזור הנגב במיפלגת העבודה:

היהודים בגרוזיה נשארו המעמד הזעיר־בורגני היחידי הבלתי־חוקי ברית־המועצות. חלקם היו סוחרים גדולים, שהיו נוסעים לערים הגדולות, ועד מוסקבה הגיעו. שם היו קונים סחורות משובחות, המיובאות לרוסיה מגרוזיה. כדי להשיג את הסחורות היו צריכים לשלם שוחד למנהלי בתי־המיסחר. כדי להעביר את הסחורות לגרוזיה היו חייבים לשחד פקידי רכבת וסבלים. כדי למכור את הסחורה בגרוזיה באין מפריע היו נאלצים לשחד את השוטרים המקומיים ואת פקידי המימשל. יהודים אחרים הפכו בעצמם מנהלי מיפעלים. הם היו מייצרים עבור השילטונות כמות מסויימת, וכמות אחרת היו מסתירים, ומוכרים ברווח באורח בלתי־חוקי. היו

(המשך בעמוד 72)

מצחעטה, הבירה העתיקה של גרוזיה
ישוב יהודי מלפני הספירה

* יצחק טוען כי המונח הנכון הוא גרוזית, וכי גרוזינית הוא שיבוש שנכנס לשפה העברית באמצעות הרוסית.

רחל מרחלת על כל העולם

שוב במולדת

דוגמנית שהיא גם מתכננת אופנה וגם ג'נג'ית גבוהה ויפה היא **נורית בראו**. לראשונה כתבתי עליה לפני נסיעתה ל־פאריס, אל בחיר ליבה שאיתו עמדה להתחתן לפני בערך חצי שנה. מאז נעלמו עיקבותיה עד לימים אלה כשפגשתי בה שוב. מובן שניגשתי ובירכתי אותה במזל טוב. אבל יש הפתעות בחיים.

נראה שלא כל מה שהיא רצתה מה־חיים הגיע לה על מגש של כסף. נכון אומנם שהיא ו**רולאן לנאואר** בן ה־35 יצאו ואהבו שלוש שנים, ונכון שלרולאן יש קשרים בעיסקי השעשועים ושהוא אחד ממפיצי התקליטים הגדולים באירופה, ונכון שיש לו כסף, ושהוא סידר את נורית כדוגמנית צמרת בפאריס ונכון שהוא הע־ניק לה חיים של מלכה. אבל למה בכל זאת נורית כאן, עדיין רווקה, וממשיכה לדגמן במולדת? הכל החל כשהודיעו לנורית שאביה חולה אנוש ושהיא חייבת לחזור מייד וכמובן, המישפחה לפני הכל. נורית הגיעה ארצה, אביה נפטר, ונורית נשארה עם אמה. וכך חלפו ימים והיא גילתה שטוב לה לחיות שוב בארץ, ושהיא בכלל לא כל־כך מתגעגעת לרולאן, וש־בעצם הפריע לה שהוא לא יהודי. היו, כנראה, שיקולים נוספים וכך החליטה נורית לוותר על העושר ולהסתפק רק ב־אושר, להישאר בארץ קרובה לאמא, ל־דגמן ולתכנן לכל המרבה במחיר. חבר ישראלי אין לה עדיין, אבל היא גם לא מחפשת. שום דבר לא בוער, יש זמן, נורית בת ה־28, מקווה למצוא את אהובה הבא בדמותו של צבר יהודי מארץ ה־קודש, ולהישאר איתו כאן.

נורית בראו
אהבה שנפסקה

ולנטינו, ולנטינו
מי היה מאמין?

לפני כשנה הגיע ארצה ולנטינו אחד בשם **ג'י ויוה**. החתיך בן ה־41 הביא איתו מכונית יגואר ספורט, שאיתה חרוש את העיר ואת הארץ. מלבד מכוניתו הביא ג'י את אישתו הישראלית **דליה** שהיה לה הכבוד להופיע בתצלומים בפלייבוי בשנת 72' כנערה ישראלית. חתיכה שאי אפשר להתבייש בה.

בני־הזוג ויוה ישבו בארץ, השתזפו, פתחו בוטיק ונסעו חזרה למילאנו שב־איטליה, שם חזרה דליה לממלכת הבו־טיקים שלה, וג'י חזר למיפעלים שלו. עברו ימים רבים ושמועות לא נעימות על הבוטיק מהארץ החלו מגיעות אליהם. ג'י ארז את מיזוודותיו והגיע ארצה כדי לחפש מישהי שתנהל את הבוטיק.

דליה ויוה
אהבה בשלושה

ערב אחד בין משקה למשקה במועדון פגש ב**אתי פלח** אחת מהעובדות מה־ותיקות במקום. השניים התיידדו, ואתי עזבה את המועדון לטובת ולנטינו יפה־התואר.

דליה שמעה שהכל מסתדר בארץ על הצד הטוב ביותר, וראתה שוולנטינו לא מתכוון לחזור בקרוב, ארזה את מיטל־טליה והתייצבה בתל־אביב. כאן, לתד־המתה, ראתה, לא רק בוטיק משגשג, אלא גם את ולנטינו שלה כשהוא תופס שלווה ושמש עם אתי מנהלת הבוטיק.

אבל דליה לא התרגזה, ולא חשפה צי־פורניים, אלא הפכה חברתה הטובה ביותר של אתי.

כיום אפשר לראות את השלישיה המאו־שרת הזאת ביחד, לא רק במשך היום בבוטיק, אלא גם בשעות הלילה.

אלכס עם ראש בעננים

את זה ש**אלכס אנסקי** הוא אחד מ־שדרני הרדיו הפופולאריים ביותר בארץ, כל מי שמקשיב לרדיו יודע. העובדה שיש לו חלק במתכונת החדישה והטובה של גלי צה"ל היא עולי מאחרי הקלעים. אבל מה שאתם לא יודעים, זה שלאלכס הנחמד והשרמנטי, בן ה־38 יש סיפור אהבה רציני כבר הרבה הרבה זמן — לפחות שנה.

אלכס אנסקי
אהבה בת שנה

אז הסיפור הוא שאלכס מאוהב, ונאהב והמאושרת היא בחורה בשם **שרי**, וב־מיקצועה היא גרפיקאית בעיתון מערב. האהבה שם מרקיעה שחקים עד כדי כך שאלכס אף לקח את חברתו הצמודה, ש־אותה הוא לא מפסיק לנשק ולחבק קבל עם ועדה, לטיול בפיליפינים, כש־הוא עצמו הוזמן לסקר את מיבצעו של אייבי נתן עם הילדים הוויט־נאמיים. הוא אומנם הוזמן לשם כעיתונאי, אבל שרי נילוותה אליו באופן אישי ופרטי מאד.

קשה לי להבין איך זה שעד היום לא יצא הרומן הזה לאור, אבל עכשיו שלא תגידו שאתם לא מעודכנים. ואם בקרוב תהיה שם חתונה, גם על כך אין להתפלא.

אהבה בסרט

את השחקנית **גילת אנקורי** בת ה־25 רבים בארץ מכירים, ועוד מעט, כנראה, יכירו אותה גם בעולם כולו, כי למזלה הרב היא הפכה התגלית הפרטית של במאי הסרטים **מנחם גולן**. מנחם ראה אותה בצילומי הסרט אימי הגנרלית, מייד ניידלק והודיע חגיגית שהוא מתכוון להפוך אותה סופר־סטאר בינלאומי.

את הפרוייקט הראשון שאליו הוא מת־כוון להכניס את גילת, הוא מתכנן לימות הקיץ. מנחם יסריט סרט חדש בלוס־אנג'לס עם שחקנים הוליבודים וגילת, כמובן, תהיה הייצוג הישראלי היחידי. אבל לא רק בעסקים מאירה ההצלחה פנים לגילת, אלא גם באהבה.

בסרט אימי הגנרלית מופיעה גילת כ־חברתו של **אורי סאלי** בן ה־24, הבחור הצעיר והאמביציוזי, ששום מיכשול לא מרתיע אותו.

עם התחלת הצילומים, ראה אורי את גילת, ניידלק והתאהב, לדבריו, ברגע ה־ראשון, אבל לעומתו, גילת היתה תפוסה עם חבר קבוע שהצר את צעדיה, וכך נימנע ממנה להענות לחיזוריו של אורי. חודש וחצי לקח לבחור הצעיר והחתיך הזה להסב את תשומת־ליבה אליו.

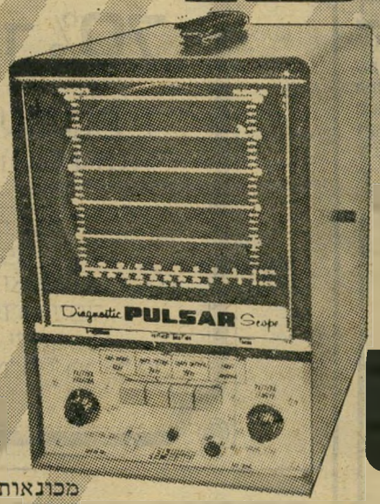
עכשיו, כמעט עם סיום ההסרטה שני אלה מנהלים רומן זוהר ובוער. מי יודע, אולי אורי יהיה השחקן הישראלי השני בסרט של מנחם, כי אולי הגברת בכלל לא תרצה לוותר על האהבה לטובת הקאריירה?

גילת אנקורי ואורי סאלי
אהבה וקאריירה

שרותי חינם
ללקוחותינו
הקבועים

רנו יפו פותח עידן חדש

רנו יפו – מציג לפנייך את הסיגנון החדש בשרות והחזקת דיגמי רנו. סיגנון הפותח עידן חדש במושגי שרותי־מוסך.

מהראשון לאפריל, 79, יעבור המוסך לחמישה ימי עבודה מוגדלים. נהיה פתוחים לשרותך משבע בבוקר, רצוף עד שש בערב בסידור מינהלי אשר יאפשר לנו לבצע עבורך כל תיקון – במהירות ומיומנות שיא של **יום אחד בלבד!** זאת, פרט לתיקון תאונות, אשר לתיקונן נידרש מעט יותר זמן.

כמו כן, החליט המוסך להעניק ללקוחותיו הקבועים את השרותים הבאים חינם:

1. **חילוץ כל מכונית תקועה** בגוש דן מהרצליה עד נס ציונה, כולל רמלה ולוד.
החילוץ יבוצע ע"י גררים ונידות חילוץ של המוסך, הקשורים דרך קבע במכשירי קשר למוקד - **רנו יפו.**

2. **תחנת איבחון**
כיווני מנוע והצתה, כיווני תיצרוכת דלק, בדיקת פליטת עשן, בדיקת כל מערכת החשמל במנוע, בדיקת וכיוון תיצרוכת דלק, בדיקת איבוד מים בלחץ, בדיקת מצב מנוע, בדיקת לחץ שמן.

3. **בדיקת תיבת הילוכים אוטומטית.**
ע"י דיאגנוסטיק חדיש ביותר, המצביע על ליקויי תיזמון חלופת ההילוכים, ותקלות שונות

4. **בדיקת מכונית בנסיעה.**

5. **בדיקת מכונית לקניה:** כדאיות, יערך והשוואת מחירים.
כל הבדיקות מבוצעות בין השעות 4 ל־6 בלבד.

6. **קורספונדנציה** שוטפת והנהלת כרטסת לקוחות מקיפה.

המוסך מפעיל למענך את מיטב השרות המקיף המעולה הכולל:

מכונאות כללית.
תיקון והחלפת מנועים, שיפוץ תיבות הילוכים אוטומטיות ורגילות, סידור יציבות רכב, כיווני פרונט ואיזון, תיקוני כל מערכות החשמל, כל עבודות לוח השעונים הכוללים: בד אוץ, מנגנוני חימום, מגנגוני מגבים. תיקון מנגנוני חלון, סגרי דלתות ונעילה אוטומטית. הכנה והעברת טסט שנתי, טיפולי 10.000 שוטפים. תיקוני מרכב (תאונות) בתאום עם שמאי חברות הביטוח, החלפת שמגים ופוליש וקס. צמוד למקום, צבעי מעולה.

באילת – אנו לא מפקירים אותך אפילו שם. בהיותך בטיול תוכל לפנות למוסך אורים טל 4066. אשר איתו יש לנו קשר קבוע למתן כל עזרה אפשרית – כולל הטסת חלפים.

שרות גרר מיוחד לשעות הערב ולשבתות לפי טל. 730053

רנו יפו - שרותי מוסך עם קשר אישי
שפת הים ת"א יפו 828839 . 820804.

"רנו יפו" במוסך שלי

מארוקו רימון

(המשך מעמוד 52)

מייד וביקש להצטרף. הייתי ראש־הקבוצה, ותשיקול שלי בבחירת אנשים היה שהם יהיו חסונים וגדולים ככל האפשר. אלבז היה בעל גוף ביניוני. אבל ידעתי שאם אדחה אותו יעלב. כללתי אותו ברשימה, נתתי לו חולצה ואמרתי לו שהוא ב־ רזרבה. במיוחד הצטיין בזריקת רימון. היה זורק למרחק ובדייקנות.

זיים: הוא גם היה אדוק, אבל בשקט. למשל בשבת לא היה מעשן. אבל הוא אף פעם לא היה מבקש שיחרור מריצת־בוקר או מעמידה בתור לאוכל, מפני שצריך להתפלל בבוקר.

„אצלנו במארוקו...״

ן־ארויה: **אני זוכר** שבתשעה באב, כשהיינו במישלטים, הוא צם.

אלברט: לפעמים היו כמה בחורים מתווכחים על דברים שבתנ״ך או בסידור התפילות. הוא אף פעם לא היה מתערב. הוא ישב מן הצד וכששאלו אותו מה דעתו, היה צוחק להם: „מה אתם יודעים על זה.״ היה אומר, „אצלנו במרוקו — שם באמת לומדים את הדברים האלה!״

זיים: הלכנו לאסוף את הרימונים ות־ כדורים מהאוהלים. אספנו את זה בארגזים ואחר־כך נכנסנו לאוהל שלנו לפרק אותם. כל השאר עבדו בחוץ. באוהל היו רק עוד שני חברים שעסקו בפתיחת הירייעות. נתן התיישב על המיטה הקיצונית והתחיל לפרק רימונים. אני המשכתי לאסוף את הרימונים מאוהלים אחרים. כשאספתי את הכל ונכ־ נסתי לאוהל, הוא כבר הספיק לפרק כמה רימונים והניח אותם הצידה, בתוך ארגז. אני התחלתי להפריד את הרימונים החיים מן הכדורים, כדי שאתחיל לפרק אותם גם כן. פתאם שמעתי נקישה. כבר זרקתי מספיק רימונים בחיים שלי, כדי שאדע מה פירוש הנקישה. ישר, בלי מחשבה, התחלתי לרוץ מהאוהל, מבלי שאתעכב אפילו בשביל לזרוק את ששת הרימונים שהחזקתי בידי. מאחורי שמעתי את נתן צועק „רימון!״

אלברט: זה מנהג מהאימונים. כש־ מישהו הולך לזרוק רימון הוא צועק: „רימון!״

חבר: הוא היה מתלוצץ על זה. פעם אמר לי: „כשתבוא הביתה לביקור, גש קודם לחלון וצעק: רימון! כמו בלחימה בשטח בנוי.״

זיים: כשהיינו מטהרים בתים, באי־

מישמר הכבוד על קברו של נתן אלבז (1954)
„למה אתה חושב אותי — לילד?״

אלברט: הוא היה בחור מלא הומור. תמיד סיפר בדיחות והתלוצץ.

זיים: והוא גם ידע להסתדר עם הכסף שלו. היה מוכר את תלושי השק״ם שלו ועם המשכורת, זה היה מספיק לו.

חבר: כימעט כל שאר הבחורים היו באים אלי שאלווה להם סכומים קטנים עד שיקבלו את התשלום, אבל נתן אף פעם לא בא אלי.

ישראלי: בכלל — הוא היה גבר רציני. הוא היה נאה מאוד על שהוא חייל טוב. לפעמים היה מספר לי איך עזב את בית הוריו כדי לעלות ארצה ואיך קיווה להביא אותם הנה אחרי שישתחרר מהצבא. כשנהרג, היו לו עוד ארבעה חודשים לשרת.

זיים: אני זוכר את היום. זה היה בערך ב־10.00 בבוקר, ישבנו ולמדנו עברית, כשבאה פקודה להפסיק את הלימו־ דים ולהתכונן למיסדר מיוחד, בשביל הביקור של איזה אדם חשוב.

ישראלי: ב־10.20 כל הפלוגות היו באוהלים והתחילו להתכונן למיסדר. ה־ מחלקה של אלבז היתה בכוננות בלילה הקודם והתחמושת עוד היתה באוהלים שלה.

אלברט: סמל המחלקה שאל מי רוצה לפרק את הרימונים שהיו אצל החברה ולקחת אותם למחסן־הנשק. התנדבו שניים: הוא וזייס.

מונים, אני ונתן היינו משחררים את המנוף ומחכים קצת לפני שזורקים את הרימונים. זה היה בשבילנו ספורט מייחד.

אלברט: אני גם זוכר שמישהו אמר לו באותו בוקר שיקח את הרימונים החוצה ושיזהר. נתן צחק: „למה אתה חושב אותי — לילד?״

זיים: באותו רגע לא חשבתי הרבה. רצתי קדימה, הרגשתי שהוא רץ אחרי. לא הספקתי לעשות כמה צעדים כששמעתי התפוצצות. הסתכלתי לאחור. הוא כבר שכב על האדמה.

„מוות הוא אורח רגיל״

לאותו ערב נועדה מסיבה של מפקדי הכיתות של הגדוד. מותו של נתן השפיע על האווירה במחנה ורבים חשבו כי המסיבה תבוטל. אולם מפקד הגדוד, החליט לקיימה. „צריכים להתרגל למחשבה כי בצבא מוות הוא אורח רגיל,״ אמר הוא.

אומר המג״ד: „זה אומנם דבר עצוב. אבל חיילים תפקידם גם למות. ואם מת מישהו בצורה כזאת, זהו דבר מעודד. כי מעשה זה ישמש דוגמה לחיילים אחרים במצבים קשים. על כל פנים אנו, בגדוד זה, לא נשכח את הדוגמה שנתן לנו נתן אלבז. אנחנו צריכים להיות גאים שישנם בחורים כאלה.״

בראון
רשת חנויות ספרים

מכירת הפסח
נ מ ש כ ת

מבחר ללא תקדים של
ספרי יבוא מוזלים

בהנחות עד 70%

אמנות · צילום · עבודות יד
עיצוב פנים · חי וטבע ועוד

תל־אביב רח' דיזינגוף 214
רח' אלנבי 35
ירושלים רחוב שלומציון המלכה 9
באר־שבע רח' ההסתדרות 79
רחובות רח' הרצל 175 (בפסג')
חיפה „עין הקורא״ רח' הרצל 22

פרסי ספח

הגרלת כרטיסֵפח של מפעל הפיס
הפרס הראשון שני מיליון ל״י.
סך כל הפרסים 11.732.000 ל״י.
הערב, גם לך סיכוי להיות מיליונר כפול.

„מ ס ד ה״
דיזנגוף תל־אביב בע״מ

לקראת חג הפסח הגיעו מישלוחים
חדשים של פוסטרים צבעוניים מקסימים
המבחר הגדול ביותר במחיר הזול ביותר
28 ל״י בלבד, כולל מ.ע.מ.
רפרודוקציות אמנותיות, כ־300 דוגמאות
שונות במחיר 77 ל״י, כולל מ.ע.מ.
„מסדה דיזנגוף״, רח' דיזנגוף 164, ת״א

12 המובחרים

12 רומנים מעולים, ממיטב הספרות העברית והעולמית מוגשים לך עתה במחיר זול ללא תקדים:

400 ל"י (כולל מע"מ ודמי משלוח)

לחותמים עד 30 באפריל יישלחו 10 ספרים, מיד עם החתימה, ושניים נוספים בתוך חודשיים.

אהרון מגד – עשהאל
יומנו של איש תמהוני, יליד מושבה ותיקה בגליל, שבמרכזו פרשיות יחסים עגומות וקומיות כאחד.

אלבר כהן – סולל (כרך כפול)
רומן עשיר באירועים מפתיעים ושופע הומור, ספרו הראשון שמתורגם לעברית של סופר יהודי הנמנה עם טובי הפרוזאיקנים הכותבים צרפתית.

אביגדור דגן – בינת השכוי
שיר הלל לשלימות שבטבע בדו־שיח בין רופא כפרי וידידו התרנגול.

גורמזאנו יצחק – הקיץ האלכסנדרוני
הקיץ האלכסנדרוני של משפחת חמדי־עאלי קיץ אחד בחייהן של שתי משפחות יהודיות מצריות על הרקע המיוחד במינו של חיי העיר אלכסנדריה.

יצחק בשביס־זינגר – שושה
סיפור אהבה מוזר ונוגע ללב ובמרכזו סופר יהודי צעיר בראשית דרכו בוורשה לפני השואה.
ספרו הראשון הפרוזאיקן היהודי הנודע.

דן ג'ייקובסון – וידויו של ג'וזף בייז
פרשת־חייו של אדם הנחוש בהחלטתו לעשות חיל בעולמנו האכזרי ואף מצליח בכך.
המחבר נמנה עם השורה הראשונה של סופרי בריטניה.

פטריק וייט – מחגורת עלים (כרך כפול)
אוסטרליה המסתורית של אמצע המאה הקודמת היא הזירה לפגישה גורלית בין אשה לבנה לשבט פראי ואכזר.

טוני מוריסון – שיר השירים של סלומון
רומן־אפוס על חיי השחורים בארצות־הברית, משופע כדמויות ססגוניות, בפולקלור ובאכזוטיקה.

יורק בקר – יעקב השקרן
נימה מפתיעה של הומור בסיפור מימי מלחמת־העולם השניה, הספר תורגם לכמה לשונות וזכה לביקורות מצוינות ואף הוסרט.

ג.ג. מרקס – הסתיו של הפטריארך
סיפור שבמרכזו דמותו של רודן באחת הארצות הקאריביות בסתיו חייו — בזקנתו ובניוונו. הספר אפוף אוירה סוריאליסטית־מיתולוגית כובשת, ועם־זאת הוא ספר פוליטי רווי הומור שחור ודמיון מתפרע.

(להוצאה שמורה הזכות להחליף את אחד הספרים באחר).

עם עובד

הצטרף אל 25,000 המנויים ותהנה מספרות יפה במחיר נוח. החתימה על הספריה לעם בחנויות הספרים, במשרדי עם עובד רחוב מזא"ה 22, ובאמצעות התלוש:

גזור ושלח

לכבוד
עם עובד
רחוב מזא"ה 22
תל־אביב

אני מבקש להצטרף למנויי הספריה לעם, סידרה כ"א. (1978-79)
ר"ב המחאה ע"ס 400 ל"י, הכוללת מע"מ ודמי־משלוח.

שם מלא ..... מספר תעודת זיהוי .....
כתובת .....
תאריך ..... חתימה .....

מדינת ישראל נגד שוויצי

(המשך מעמוד 67)

גם מנהלי חנויות יהודים. בחנויות אלה, שבבעלות המדינה, היו מוכרים מתחת לשולחן את עודפי התוצרת שיצרו „התעשיינים" היהודים וייבאו הסוחרים היהודים.

הפעילות הכלכלית העניפה הזו הפכה את יהודי גרוזיה לבעלי ממון. הם חיו ברמה כלכלית גבוהה. לרובם היו בתים גדולים שבהם הסתופפה כל המישפחה. בנים נשואים היו נשארים בדרך כלל בחיק המישפחה בעיקר מכיוון שהנישואין היו נערכים בגיל צעיר מאד. נערות היו נישאות בגילים 16—18, וכדי לאפשר להן להינשא, היו מזייפים את גילן. הגיל המותר בברית־המועצות הוא 18. נערה שלא נישאה עד גיל 20 היתה נחשבת לבתולה זקנה.

אולם העושר לא היה אושר. השילטונות היו תופסים מפעם לפעם עבריינים כל־כליים ועורכים להם מישפטי־ראווה. מאסרים וגלות לסיביר היו עונשים שכיחים בגרוזיה. כך קרה גם לאביו של אפריים גור, שנשפט על עבירה כלכלית לחמש שנות גלות בסיביר.

אלה היו הדרכים הרגילות לפרנסה, כולן היו כרוכות בעבירה על חוקי המדינה. לכן הפכו לגורמות חברתיות מקובלות.

זיוף, גניבה והתשמטות

מ צבם הכלכלי היה שפיר בגרוזיה, אך לישראל הגיעו חסרי מיקצוע, חסרי השכלה וחסרי שפה. עברו לגור בשיכונים, בתנאי־חיים נחותים בהרבה מהרגלם. התקשו במציאת עבודה ופרנסה. הרגישו עצמם נחותים בסולם החברתי של ישראל. הם עברו תקופת קליטה קשה, חיפשו עבודות בבניין ובתעשיה, נקלטו באופן חופשי. הדבר בילבל לחלוטין את מושגיהם, שעוצבו במדינה קומוניסטית.

החופש המדיני והמיפלגות, שהחלו לחזור אחריהם במרץ, נראו להם כמערבולת אנרכית מושלמת. הם לא היו מסוגלים לתפוס את שיטת הדמוקרטיה והחופש הבסיסיים למדינה כישראל. חופש זה נראה להם כצעצוע חדש ומבריק שלא ידעו לשחק בו. צעצוע קוסם, אבל מבלבל ומביר. שוב לא היו גבולות האסור והמותר ברורים. לא בפוליטיקה, לא בכלכלה ולא במוסר. הכל היה מוזר ושונה, ואיש לא טרח להסביר להם את כללי המישחק החדש.

מישפחה גרוזינית בסוף המאה ה־19 בגרוזיה
המיסחר היה פשע

איש לא התבייש בבנק־מישפחה שישב בכלא. ראו בזאת חלק מסיכוני המיקצוע, כמו שתאונת דרכים היא סיכון של נהגים.

קדושה, מוסרית וצנועה

ה שילטון המרכזי היה מודע היטב לפעולות הכלכליות של היהודים בגרוזיה, שלא תאמו את שיטת המישטר. אולם למרות המילחמות שניהל מפעם לפעם, גילה השילטון המרכזי כי מפאת ריחוק המדינה ממרכז רוסיה, ובגלל המינהגים והמסורת במקום, קשה מאד יהיה לשרש את הפעילות הזו כליל מגרוזיה. הדרך היחידה לסלק את הנגע הבורגני, שנחשב גם אנטי־מהפכני, היה להוציא את היהודים הללו מתחומי המדינה.

לכן, כאשר החלה ההתעוררות הלאומית שלאחר מילחמת־ששת־הימים בין יהודי גרוזיה, וכאשר שלחו 18 יהודים את מיכתבם המפורסם שתבע רשות לעלות לישראל, מצאו אוזן קשבת. במשך עשר השנים האחרונות עלו מגרוזיה לישראל כ־35 אלף יהודים. בגרוזיה נותרו כ־60 אלף.

בעליתם לישראל ניתקלו היהודים הגרוזינים בבעיות מסוג חדש. ציפיותיהם מישראל, הארץ הקדושה, היו רבות. הם חשבי למצוא כאן חברה מוסרית, צנועה, ולפגוש ברחובות את הנביאים והכוהנים. תחת זאת ניתקלו להפתעתם בחברה המתירנית של ישראל המודרנית.

ההלם שתקף את בני העדה הוא רב־צדדי. ישראל בעלת התרבות המתירנית הממה אותם. תמונות הנערות הערומות בראש חוצות הזכירו להם את סדום ועמורה. הנערות החשופות בשפת הים וברחובות צרמו את עיניהם ועוררו בהם חלחלה, כאשר חשבו על גורל בנותיהם ובניהם. החופש הכלכלי הביך אותם. אין שוטרים ופקחים ליד המיפעלים, מותר לסחור ולקנות כסוואריים בנמל, כסבלים בשדה־התעופה, כפועלים בתחנות־דלק.

בגלל קשרי המישפחה ההדוקים השוררים בעדה, הרי כל גרוזיני שמצא עבודה גיסה לסדר בה גם את בני מישפחתו וקרוביו. וכך קרה שהגרוזינים השתלטו על כמה ענפים במשק.

אולם עבודות הכפיים הללו, שכרן היה מועט ולא הספיק להם לקיים את מישפחתם ברמה שלה הורגלו, מכיוון שיחסם לשילטונות היה מאז ומתמיד יחס של פחד מצד אחד וחנופה מצד שני, לא ראו כל רע בכך אם הגדילו את הכנסתם על־ידי זיוף תלושי־דלק, על־ידי גניבת שקי־דואר שהכילו חפצים יקרים, על־ידי הברחת סחורות יקרות מחו"ל ללא תשלום מכס. כן השתמטו מצה"ל בכל מיני אמתלות.

מאסר ומישפט על עבירות כלכליות אינם נחשבים אות קלון בקרב בני העדה הגרוזינית. החופש הפוליטי בישראל פורר את העדה לאירגונים קטנטנים, שהתפזרו לאורך כל הקשת הפוליטית. חסרי מנהיגות, נעו לכל רוח מנשבת. ועל כל הצרות הללו נתווספה עוד אחת: הגרוזינים הותיקים בארץ, שעלו לפני 50 שנה ויותר, מנערים את חוצנם מאחיהם העולים החדשים ומתביישים בהם.

גם עולי רוסיה רואים בהם עדה פרימיטיבית, בעלת מסורות אכזוטיות ומוזרות, ואינם להוטים להתחבר אליהם. ואילו קיבלו מיפלגות הישראליות, שמחזרות אחריהם במרץ ערב בחירות, מתנכרות להם ביתר ימות השנה. בני העדה נותרו חסרי מנהיגות, מבולבלים ונבוכים.

ד"ר יצחק אומר, כי מה שקרה לעדה הגרוזינית בארץ הוא בגדר אסון. הוא מקדיש את מרבית זמנו לטיפוח התרבות והמסורת של הגרוזינים. אפריים גור מקדיש חלק ניכר מזמנו כדי לשנות את הדימוי שנוצר לעדה בקרב הציבור הישראלי. סיסמתם: גם הגרוזינים הם ישראלים.

אצלנו תפתח תמונות שחור—לבן בעצמך
במעבדה משוכללת וציוד מעולה
במחיר 35 ל"י לשעה תקבל:

חדר חושך ממוזג ומאוורר, ציוד משוכלל, כל הכימיקלים (לא כולל נייר), שטיפה ויבוש (לא על חשבון זמנך), הדרכה.
נייר הדפסה במחירים מיוחדים

קמרה אובסקורה
מעבדות ליצירה בשחור-לבן

תל־אביב, רח' שלמה המלך 58, טלפון 234162
פתוח מ־10 בבוקר עד 10 בערב

„מסדה"
דיזנגוף תל־אביב בע"מ

לקראת חג הפסח הגיעו מישלוחים
חדשים של פוסטרים צבעוניים מקסימים
המבחר הגדול ביותר במחיר הזול ביותר
28 ל"י בלבד, כולל מ.ע.מ.
רפרודוקציות אמנותיות, כ־300 דוגמאות
שונות במחיר 77 ל"י, כולל מ.ע.מ.
„מסדה דיזנגוף", רח' דיזנגוף 164, ת"א

האם גורמת המישטרה לכך שצעירים עוברים מחשיש, שאינו מזיק, להרואין, הגורם לאסון?

כ? מצוד מוצלח של מישטרת־ישראל מוליד יובש בשוק הסמים בארץ. טוב מאד! ואולי לאו דווקא?

ערכי־דין המצויים בתפוצות שוק הסמים בארץ תומכים בתיאורה העצובה, כי מהפך הסמים בישראל — כאשר שוק החשיש הפך לשוק של הרואין וקוקאין — התחולל כולו באשמתה של מישטרת־ישראל. הסיבה: הצלחותיהם של שוטרי מיחלק־הסמים.

לדבריהם, מאז שהפכו הסמים לאופנה בחברה, והפכו מיצרך מבוקש על־ידי סטודנטים, תלמידי־תיכון ואנשי החוג הנוצץ, דחפו מאריביה ומלכודותיה של המישטרה הרבה צרכני־סמים להמיר סמים קלים כמו חשיש ומריחואנה, בסמים כבדים וקשים כהרואין וקוקאין. יש אומרים, כי תחילתה של אופנת הסמים במדינה לאחר מלחמת ששת־הימים, כאשר המתנדבים הראשונים שבאו מחוץ־לארץ הפיצו את ההרגל לעשן סמים. הסם שהיה שכיח וקל להשגה בישראל היה החשיש.

בראשית שנות ה־70, כאשר החלה התארגנות רצינית של סוחרי־סמים ומבריחים, היו לבנון וירדן מקורות החשיש העיקריים.

כאשר נסגר הגבול עם לבנון כימעט לחלוטין, מסיבות ביטחון, עבר מרכז ההספקה של החשיש לירדן. עד שנת 1973 עסקה בהברחת הסם לישראל כנופיה אחת גדולה, שלדברי התביעה הכללית מומנה על־ידי יוסף שושנה, בעל מיגרש למכירת מכוניות בתל־אביב סמי קאר. הוא נתפס על־ידי המישטרה כשבמכונית הטראנזיט שלו חשיש ואופיום בכמויות גדולות.

אחריו נתפסו עוד חמישה אנשים, שלושה יהודים, ביניהם יוסף (ז'וז'ו) גידם, ושני ערבים. הם נודעו כאנשי „הקשר הירדני". לדברי כתב האישום שהוגש נגדם בראשית 1974, הבריחו לארץ כמות של 100 ק"ג חשיש ו־150 ק"ג אופיום, דרך נהר הירדן. הם קבעו שם פגישה עם ערבים מירדן, שחצו את הנהר, ובמסווה של דייגים היו שולים את שקי הסם ומעבירים אותם לישראל דרך כוכב־הירדן וטבריה.

כאשר נתפסה הרשת, ביקשה המישטרה את מעצרם של החשודים עד תום ההליכים. עורך־הדין דרור מקרין, שהיה סניגורו של אחד מהם, פנה בעירעור לבית־המישפט העליון, וביקש לשחרר את לקוחו, מאחר ונותרו חודשיים עד להתחלת מישפטו. השופט חיים כהן שיחרר את הנאשם בערבות של 250 אלף ל"י. לאחר מכן שוחררו בערבות גם יתר הנאשמים.

כשהחל מישפטם התברר, כי עד התביעה הראשי, יהודה לביא, בנו של יוסף שושנה, נעלם. בלעדיו לא היתה יכולה התביעה לבסס את ראיותיה, וכך נשאר התיק תלוי ועומד עד היום, מחכה לשובו של לביא. אך זה נעלם, כאילו בלעה אותו האדמה.

הקשר העזתי

זה סופו של הקשר הירדני. יובש השתרר בשוק הסמים בארץ. המתמכרים לסמים חיפשו „מנה" בכל מחיר, והסוחרים, שציפו לרווחים גדולים, ניסו לפתח מקורות הספקה חדשים. היו שירדו לעזה, לנסות להביא משם חשיש לישראל, וכמה סוחרי־סמים נתפסו על־ידי המישטרה בדרכם לשם. סוחרי עזה ניסו לספק את הביקוש הרב, על־ידי קשר עם סוחרים בלבנון, שניסו להשיט סירות־סמים לחופי עזה ולהשליך צמיגים מלאים בסמים בחופי הרצועה.

אולם גם כאן נתקלו בעירנותה של מישטרת־ישראל ומישמר־החופים. פטרולים היו מגלים את מטמוני הסמים, הליקופטרים של חיל־האוויר היו מגלים את הסירות בדרכן למחוז חפצן, ומארבים גילו את הסוחרים שבאו לצוד את הצמיגים. כך נסגר גם הקשר העזתי, בסידרת מישפטים שהתנהלו בבית־המישפט המחוזי בבאר־שבע.

האופיום וההרואין

הקשר האחרון בפלונטר הסמים הישראלי היה הקשר האיראני. איראן היא ארץ בעלת מסורת ארוכה של שימוש בסמים, ואזרחים ישראלים יוצאי ארץ זו נזכרו בכך בעונת היובש האחרונה. הם החלו לנסוע לביקור קרובי משפחה באיראן, גילו שם את האופיום וההרואין האיראני, וייבאו אותם ארצה.

האופיום, שלא כמו החשיש, אינו מיובא בסוליות ואצבעות, אלא בעפרונות דקים. משקלו קל יותר, ומחירו יקר יותר. הוא נימנה כבר על הסמים הקשים.

הקשר האיראני שנותק: עישון אופיום

פלונטר הסמים

יש כאלה החותכים את העפרונות לחתיכות קטנות ובולעים אותן. אולם מכיוון שהמעבר בדרכי העיכול אורך כ־20 דקות, יש כאלה הממיסים אותו ומזריקים לווריד. לפי שיטה פרסית עתיקה מרתיחים את האופיום במים ושואפים את האדים העולים מן המים. בדרך זו נהנה המתמכר משני העולמות — הוא מקבל את סיפוקו משאיפת האדים, אך אינו מפסיד את החומר. שכן האופיום אינו מתכלה בהרתחה, אלא רק מאבד את צורתו, והופך למוצר שונה, חריף יותר, בתרכובת גבישית. את החומר הגבישי הזה אפשר לצרוך שנית, אך הוא ארסי במייוחד.

המבריחים הפרסיים נהגו להסתיר עפרונות־אופיום בטרמוסים, או במיזוודות בעלות תחתית כפולה, וכך העבירו את הסם לישראל.

כאשר עלתה המישטרה על עיקבותיהם, לא הצליחה בדרך כלל לתפוס את הסם בעת הורדתו מהמטוס, שכן המבריחים היו מתחכמים ומבקשים את עזרתם של נוסעים תמימים, לסייע להם לסדר את המכס. והללו היו מעבירים עבורם, בתום־לב, מיזוודות ומיכלים מלאי־סמים.

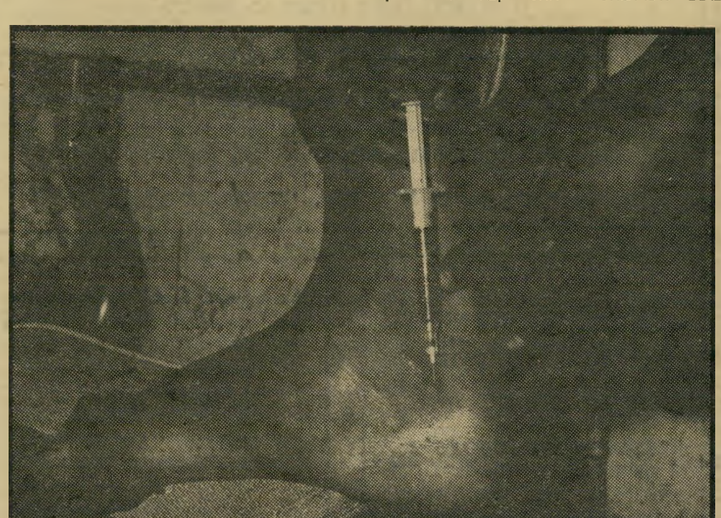
הקוק הפרסי

אשר נערכה המישטרה וביצעה לבסוף חיפושים בביתו של שימשון אברהמי, אחד מישישה נאשמים שהיו חברים בקשר האיראני, לא מצאה בביתו דבר. השוטרים מאוכזבים כימעט עזבו את המקום, כאשר החליט אחד מהם לחטט בערוגות הגינה. ושם, בשדה בצלים, בשטח בן דונם אחד, גילה עפרון אופיום מתחת לכל בצל.

ששת חברי הקשר האיראני נתפסו, והועמדו לדין בשנת 1976. הם הורשעו ונשלחו לתקופות מאסר שבין שנה לארבע שנים. בעיקבותיהם הלכו עוד כמה נאשמים, והזרם האיראני התדלדל והלך, עד שהאיית־אללה חומייני חסם לחלוטין את שביל הסמים, כאשר ניתק את כל הקשרים עם ישראל.

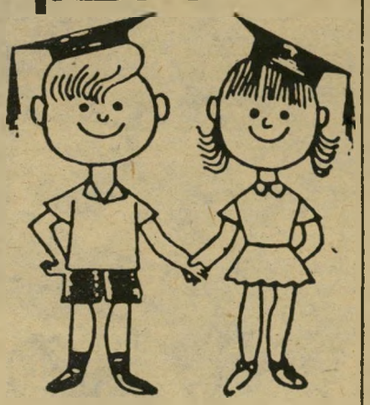
היובש הניכר כיום בשוק הסמים הוא תוצאה של חיסול הקשר האיראני. אם קשר זה החדיר לישראל בעיקר אופיום וקוק־פרסי, שהם סמים קשים, הרי שהייבוא

(המשך בעמוד 74)

הדרך שאין ממנה חזרה: הרואין

חסוך לחינוך גבוה ב"גחלת"

הטובה בתכניות החסכון במדינה

החסכון לחינוך גבוה ב"גחלת" נותן תשואה: 7% (כולל 2% מענק ללומדים) ריבית נצברת, כשהקרן והריבית צמודים ב-100% למדד המחירים לצרכן וכל ההטבות פטורות ממס-הכנסה כתום שלוש שנות חסכון.

ההרשמה בכל לשכות המודיעין העירוניות וב"גחלת", אלנבי 91, ת"א

„בל" בי"ס לדוגמנות BELLE

בחסות „רשל" קוסמטיקה טיבעונית,

שמחים להודיע על פתיחת בי"ס ראשון מסוגו בארץ.

- קורס דוגמניות מלאות בהדרכת דוגמנית הצמרת אורלי חידה
- קורס דוגמניות מפלול בהדרכת דוגמנית הצמרת רעיה זיסקינד
- קורס להנחיית תצוגות אופנה בהדרכת סימה מזור
- קורס דוגמנים בהדרכת דוגמן הצמרת נתן סלוצקי
- קורס דוגמנות ילדים

במסגרת הקורסים:
איפור וטיפוח החן — חברת הקוסמטיקה „רשל"
דוגמנות צילום — בהדרכת הצלם אבי קליאן
קולנוע וטלוויזיה — הבמאי ניסים דיין
השיער וטיפוחו — ספר הצמרת מירו
מפלון „מירו יוניסקס"

- בגמר הקורס חלוקת תעודות גמר, בשילוב תצוגת אופנה מרהיבה, בהשתתפות מפיימי הקורס.
- הפניה לעבודה וטיפול אישי, סרטים, תצוגות אופנה ועוד.
- למתגוררים מעל 100 ק"מ מת"א — אפשרות הסעה חינם.

שי קוסמטי לכל נרשם/ת

„בל" בי"ס לדוגמנות: כיכר מפריק 16 ת"א, טל' 03-241331

פירסום B. & B.

ערבי צעירים במועדון 5 לתרבות חדשה

[redacted]

תוכניות מתקיימות בימי שלישי (ולא בימי שישי)

יום שלישי — 10.4
הופעת צוות שחקני התגובתרון
ודיון על הנושא:
היש מקום לתיאטרון פוליטי בישראל?

יום שלישי — 17.4
סגור לרגל החג

יום שלישי — 24.4
פגישה עם העיתונאית רמונדה טוויל
לרגל הוצאת סיפרה

המועדון פתוח משעה 8.30 בערב.

„מסדה"
דיזנגוף תל-אביב בע"מ

לקראת חג הפסח הגיעו מישלוחים חדשים של פוסטרים צבעוניים מקסימים

המבחר הגדול ביותר במחיר הזול ביותר
28 ל"י בלבד, כולל מ.ע.מ.

רפרודוקציות אמנותיות, כ-300 דוגמאות שונות במחיר 77 ל"י, כולל מ.ע.מ.

„מסדה דיזנגוף", רח' דיזנגוף 164, ת"א

בעיות ולבטים בחיי המין

מ א ת

חד"ר **מרדכי זידמן**

הוצאת רשפים

צלומי-צבע!

רק במעבדות הטובות ביותר!
אגפא אצל אגפא!
קודק אצל קודק!
מצלמות לנוער, החל מ-350 ל"י.
מבחר גדול בחנות-הצילום
הוותיקה ביותר בחיפה.
צלומי-פספורט, בן-רגע!
תקוני מצלמות, באחריות!
בימי שלישי, סגור כל היום!

פוטו-ברעד
חיפה, רחוב החלוץ 31

פלונטר הסמים

(המשך מעמוד 73)

הנוכחי מכיל הרואין, שהוא הקטלני ביותר, המרוכז ביותר והיקר ביותר בין הסמים הקשים. גרם אחד של הרואין מספיק לכ-16 מנות. מחירה של מנה כזו היום נע בין 800 ל-900 לירות.

הרווח העצום הכרוך בהברחת ההרואין ובמכירתו מהווה פיתוי גדול לסוחרי-סמים. מה גם שבגלל מישקלו הזעום ונפחו המצומצם, קל יותר להבריחו מאשר את סוליות החשיש המסורבלות. ועוד יתרון לו — לגבי סוחרי-סמים — הוא גורם להתמכרות מיידית. טעימה אחת ממנו והאדם מכור לסם. הריפוי מהתמכרות זו כימעט בלתי-אפשרי. שיעור הנרפאים ממנו, כפי שידוע היום, מגיע במיקרה הטוב ביותר לכדי 2%.

ההרואין והקוקאין מופצים בעיקר במרכז הארץ. הם כימעט שאינם מוכרים ב-כפרים הערביים ובדרום הארץ, מפאת מחירם היקר. עתה נראה, לפי סימנים בשוק הסמים, כי הקשר החדש, שמקורו או בהולנד או במזרח-הרחוק, יתמקד על סמים קשים.

המישטרה הצליחה ללכוד לפני כשבועיים צעיר, שהבריח מהולנד לישראל 38 גרם קוקאין. הוא הטמין אותם בקופסה

הכנת סיגריית חשיש
על המישמר — צפע ארסי

מלאה חול, שנשמרה על-ידי צפע ארסי. אצל צעיר זה נמצאו גם, לראשונה בארץ, פטריות מדרום-אמריקה, המשמשות את האינדיאנים מזה מאות בשנים כסם הלוצי-נוגני. אולם מיצרך אכסוטי זה הוא כנראה חריג חד-פעמי בישראל. אצל צעיר אחר, הנימנה על חוגי הבוהמה התל-אביבית, תפסו השוטרים 16 גרם של אבקה החשודה כקוקאין.

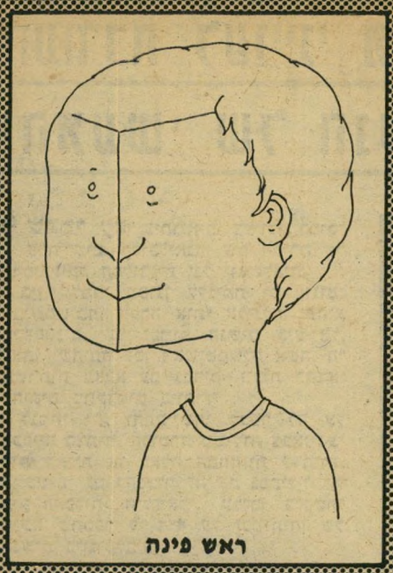
בתי-המישפט מחמירים מאד בעונשם של סוחרי-סמים. בזמן האחרון יש הנחיות של בית-המישפט העליון, להחזיק סוחרי-סמים במעצר עד לתום ההליכים במישפטם, ולא לשחררם בערובה. אולם כל הטיפול המישפטי, וההצלחות של מחלק-הסמים בחסימת מקורות הייבוא לארץ, רק גורמות לכך שהמקורות החדשים הנפתחים הם מסוכנים יותר ויקרים יותר.

קל להיות חכם לאחר מעשה, אולם מומחים רבים שואלים, אם לא היה מוטב לנהוג בשיטה האמריקאית, המעלימה עין ממשתמשים בחשיש, ומעמידה לדין רק סוחרים בו? אם אין דרך לנצח את הסמים, אפשר אולי להתפשר על הסמים הקלים בלבד?

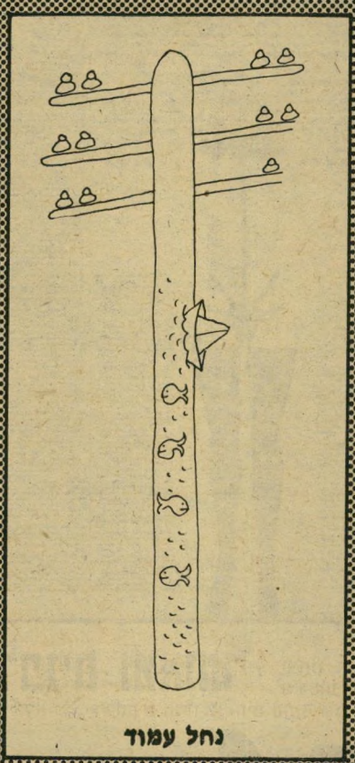
"שתי מלים"

ליקט וצייר: ינקלס

נקודות על המפה ...

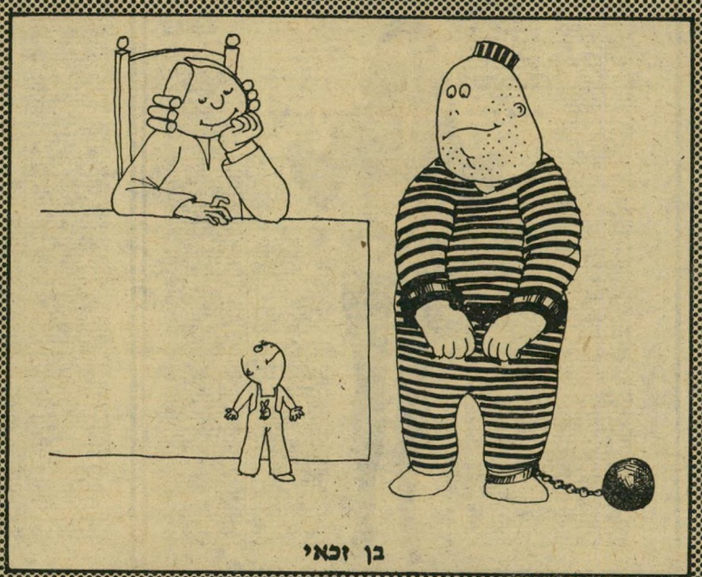
ראש פינה

נחל עמוד

עין השופט

בן זכאי

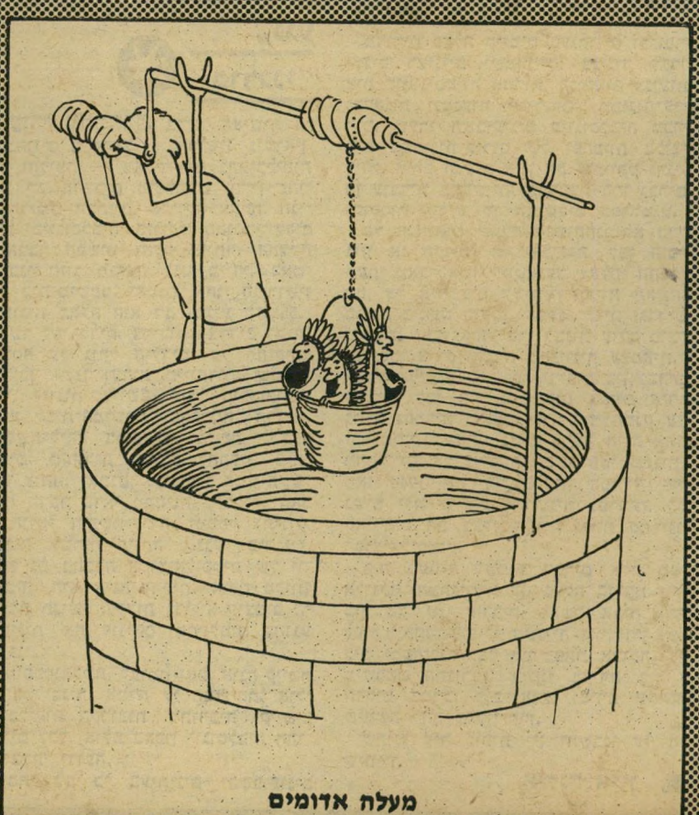
בית לחם

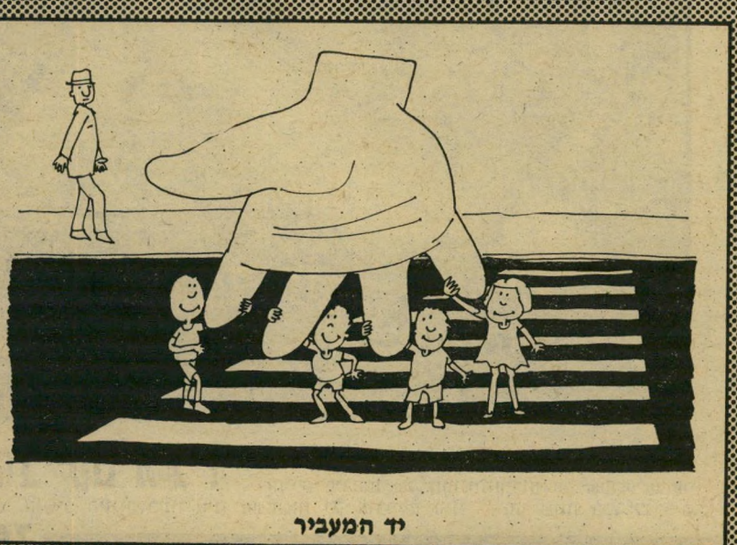
משמיע שלום (ישוב ליד גדרה)

חפצי בה

מעלה אדומים

יד המעביר

השורכת לעניני מישפט של „העולם הזה" בדקה את המצב החוקי והמעשי של הנשים ביוגוסלביה, וגילתה עובדות מאלפות

לשבתי עם עיתונאית צעירה במיסעדת־דגים, בלובליאנה, עיר הבירה של הרפובליקה הסלובנית של יוגוסלביה.

בין קלמרי מטוגן ללגימת יין יוגוסלבי משובח, חקרה אותי אלינקה, שהיא מישפטנית, על זכויות הנשים בישראל. „אתן, שהיתה לכן ראש־ממשלה אשה, המשרתות בצבא עם גברים, זוכות בוודאי לחוקים מתקדמים ביותר."

לגמתי יין, והתביישתי לספר לה על הכפייה הדתית, הפוטרת משירות צבאי נערות דתיות או כאלה המתחזות לדתיות. התקשיתי גם להסביר לה את נפתוליו של חוק ההפלות הישראלי. על־כן ביקשתי ממנה שתספר לי היא על זכויותיהן של הנשים ביוגוסלביה.

כימעט כל הנשים ביוגוסלביה, בגילים שבין 20 ל־45, עובדות מחוץ לבית. לשם כך הקימה המדינה רשת מעונות־יום לילדים, הפועלים בשעות העבודה בארצו של המרשל יוסיף ברוז טיטו, החל משש בבוקר ועד שתיים אחר־הצהריים. המעונות מיועדים לילדים מגיל שבעה חודשים — המועד שבו נגמרת חופשת הלידה של האשה — ועד שבע שנים — הגיל שבו מתחיל חינוך־חובה בבית־ספר.

המעונות הם אמנם בתשלום, אולם הסכר נקבע באופן פרוגרסיבי, לפי הכנסותיה של האשה.

הפלה מלאכותית היא חלק מהטיפול הרפואי שכל אשה בסלובניה זכאית לו. היא אינה חייבת לעבור ועדה, או להגיש כל המלצה עד לשבוע ה־11 של ההריון. עליה רק לפנות לרופא והוא מבצע את ההפלה מייד. לאחר השבוע ה־11 עליה להיבדק על־ידי ועדה רפואית, כדי לוודא שלא ייגרם נזק לבריאותה.

מרפנים ומאחור

עיתון פורנוגרפי, או שמא פירסום מחתרתי המוקדש למין? לא ולא. הקטעים הללו לקוחים מתוך שבועון יוגוסלבי רגיל, המטיף לנאמנות למישטר, אך מפרסם גם מדור מיוחד, על פני עמודים שלמים, בו מחפשים פועלים שחזרו מארצות־חוץ את בת־זוגם. מדורי לבבות־בודדים כאלה מתפרסמים בעיתונים שמרנים.

שידוך אדום

ביוגוסלביה מופיעים טורים, ואף עמודים שלמים, מלאים במודעות של אנשים המחפשים בני־זוג. מדורי הלבבות־הבודדים הללו אינם באים כדי למלא צרכיהם של סוטים למיניהם. ביוגוסלביה קיימת בעייה חברתית מייוחדת במינה, שבעטייה מתפרסמים עמודים אלה.

בגלל סיבות כלכליות נאלצים צעירים רבים לעזוב את ארצם ולנדוד לארצות־חוץ, בחיפושיהם אחרי פרנסה. לאחר שנים אחדות שבהן עבדו בניכר, אספו סכום כסף וביססו את עתידם, הם חוזרים לארצם ומגלים שאיבדו כל קשר עם החברה הקודמת שלהם. כאשר הם רוצים להינשא ולהקים משפחה, מתברר להם כי אינם מכירים בני־זוג מתאימים. לכן הם פונים אל עמודי העיתונות.

מדורים כאלה קיימים בעיתונים ובשבועונים רציניים ושמרניים. בניגוד לארצות קומוניסטיות אחרות, הנוקטות צניעות וצדקנות ונמנעות מפירסום תמונות־עירום, שערי השבועונים ביוגוסלביה מכוסים בתמונות־עירום של יפהפיות בלונדיות. אולם הנשים אינן רק אובייקט מיני, הן עובדות בתעשייה ובחרושת כמו גברים ותופסות שליש מן המושבים בפרלמנט.

כל הנושאים שעליהם שוחחנו לא הרגיזו או הקניטו את אלינקה. לכן הופתעתי מאד כאשר דווקא על שאלתי התמימה, על אירגונים לשיוויון־זכויות האשה, הגיבה כימעט בזעם. „אצלנו נשים וגברים נלחמים שכם אחד, כדי לבנות עולם סוציאליסטי צודק וחברה שיוויונית עצמאית," אמרה אלינקה, „אין כל יריבות בין גברים לנשים. לכן אין גם מקום לקיום אירגונים נפרדים לנשים, כדי שתילחמנה על זכויותיהן. הפלייית נשים לרעה הינה אחד מהחוליים של מישטר קפיטליסטי מתנוון. מאז 1940 אין ביוגוסלביה הפלייה של נשים ולא קיימים אירגונים נפרדים. כל האזרחים הם בעלי זכויות שוות במדינה הסוציאליסטית."

היה מעניין לשמוע דברים אלה מפי אלינקה, המתגוררת עם בעלה בדירת שיכון של שני חדרים, ואשר אביה היה לפני מילחמת־העולם השנייה עורך־דין מצליח ומפורסם, נצר למישפחת אצולה. המישפחה התגוררה בזמנו בדירה בת 7 חדרים במרכז לובליאנה, וטירה עתיקה שימשה להם כמעון־קיץ.

שתינו עוד כוסית יין וחשבנו על השיווין.

אירנה אלון

כדי שנשים לא תזדקקנה להפלות, מספק השירות הרפואי לכל דורש אמצעי־מניעה המותאמים לו באופן אישי, חינם אין כסף. המדינה אף הרחיקה לכת בתחום זה, וכיום כל מי שמעוניין בעיקור, אם הוא מעל 35 והורה לילדים, מנותח בחינם על־ידי שירותי הבריאות של המדינה.

„נגע בורגני"

בעודי מהרהרת בדיני האישות הנהוגים בישראל — גירושין, נישואין, ייבום וחליצה — שאלתי אם ברפובליקות שבהן יש תושבים מוסלמיים עדיין נהוגים הדינים הדתיים. אלינקה צחקה. הגירושין ביוגוסלביה לזוגות מחוסרי־ילדים הם הדבר הפשוט והקל ביותר. החלטה של בני הזוג מביאה לגט מיידי, באמצעות בית־מישפט. ואמנם, אחוז הגירושין בין זוגות כאלה הוא רב ומגיע ל־55%.

כאשר יש ילדים, צריכים הצדדים להגיע להחלטה על גורל הילדים ועל החזקתם. לשם כך ישנן ועדות מייוחדות, שנועדו לעזור לזוגות ליישב את סיכסוכיהם, ולהגיע לבית־המישפט בהסכמה הדדית.

חופשת־לידה בתשלום נמשכת שיבעה חודשים, וההורים יכולים להחליט מיהו שיקח אותה. ואמנם, מתגברת הנטייה שכאשר הדבר כדאי מבחינה כלכלית, האב הוא הנוטל חופשת־לידה, ומטפל בתינוק.

הזנות, למרות היותה „נגע בורגני", קיימת גם בחברה הסוציאליסטית של יוגוסלביה. היא אינה חוקית, אולם מכיוון שקיימת תנועת תיירות גדולה, עוצמים הישילטונות את עיניהם ומתעלמים מהנגע הבורגני.

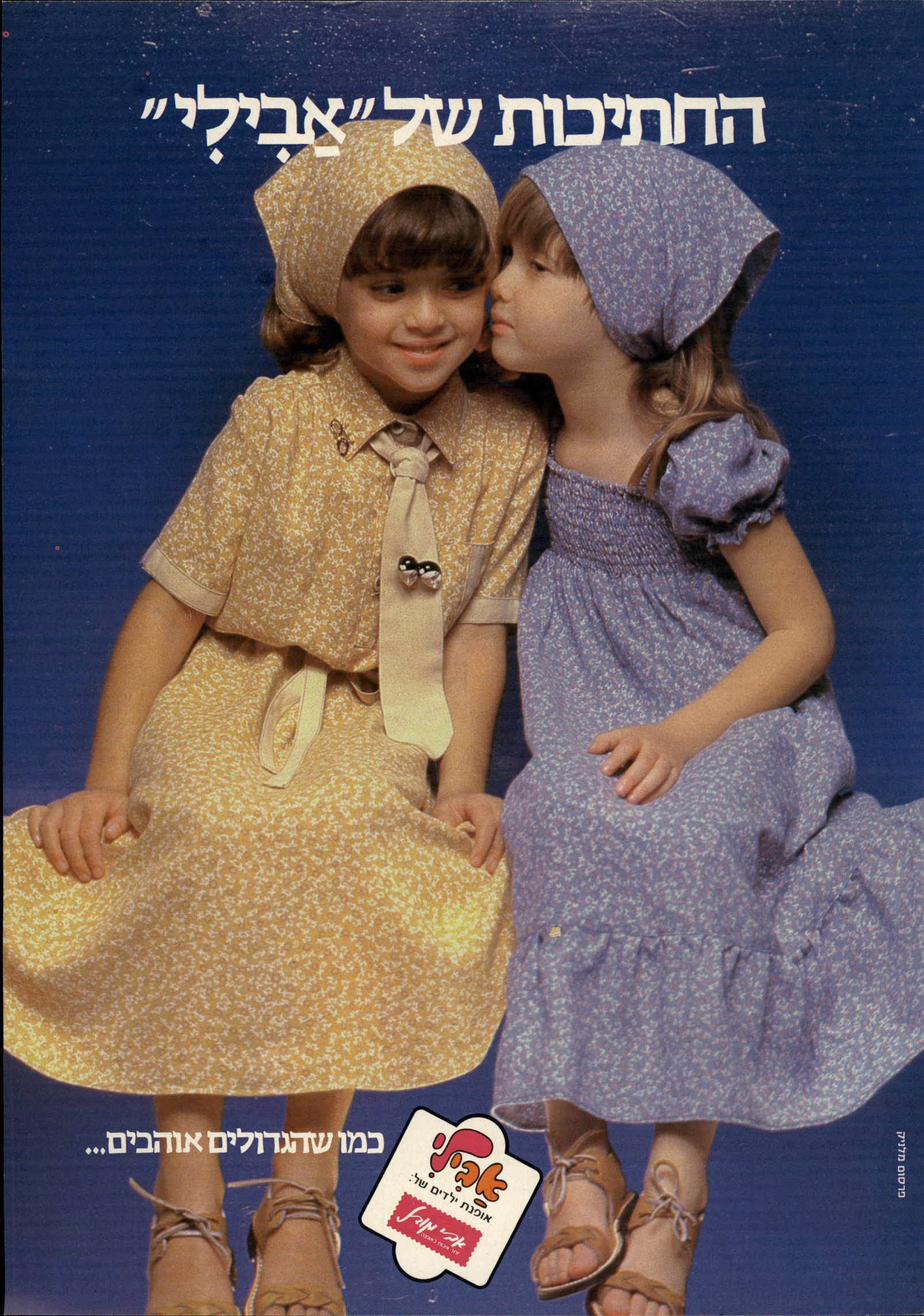
הומוסכסואליות, לעומת זאת, אינה קיימת כלל בסלובניה, אמרה לי המארחת, אולי ברפובליקות הקרובות לתורכיה קיימים שרידים לכך, אולם בצפון יוגוסלביה התופעה בלתי ידועה.

שמתי לב כי בעיתונים ובשבועונים

אובייקט מיני? יוגוסלביה, בניגוד למדינות קומוניסטיות אחרות, מתירה פירסום של תמונות־עירום על שערי שבועונים. הנשים היוגוסלביות אינן משמשות רק אובייקט מיני — הן שוות בכל לגברים.

החתיכות של "אַבִּילִי"

כמו שהגדולים אוהבים...

אבילי
אוכנית ילדים של:
אלכי מוצרי
יותר איכות בטעות

פרסום מליק

Oberson 79

Gideon Oberson

מכתב מהמחבר | מה שיכתוב עליי בעתון | מכתבי אהבה | מכתבי תודה | מכתבי הערצה

נמר של עיר

השירה כ„חווייה נעימה". לעיתים מרגיזה ואף מזעזעת"

✶ „החברים שלנו מדפיסים את שיקרי הממשלה" ✶ סנאטורים וצירי קונגרס בעירום ✶ הפרופסור שהפך להיות סופר והפך גראפומן

דואר חוזר

פלגיאט־שיר (2)

שירו של המשורר הצ'יליאי **ניקאנור פארא**, נטלתי בחזרה את כל שאמרתי, שפורסם בתת־מדור „אנתולוגיה מודרנית" (העולם הזה 2166). הוא שיר שזכה ב־פלגיאט * ידוע בשירה העברית הצעירה.

כמה הערות והבהרות למיכתבה של ה־קוראה רזיאל:

(א) משמח שגם רזיאל איבחנה את הש־פעת המקור הצ'יליאי בתעתיק הישראלי, למרות שבעל המדור לא איזכר את שירו של ויזלטיר. הקוראה רזיאל מצאה „מק־בילה אחת הדומה לשיר של ויזלטיר, זו המתייחסת לשריפת סיפרו על־ידי הקהל...".

(ב) ילד גדל בשכונה תל־אביבית, והעתיק מספר מדע־פופולארי את $E=MC^2$ של אלברט איינשטיין. ספק אם „זהות מיקרית כזו יכולה להיות לעי־תים חוויה נעימה, ולעיתים מרגיזה ואף מזעזעת...".

(ג) איש (ובוודאי לא בעל מדור זה) אינו מעוניין בדמו של מאיר ויזלטיר, אפילו יש לו טעם מטעם המשורר הצ'־ליאי ניקאנור פארא.

(ד) בעניין „ציד הפלגיאטורים", הנר־אה מגונה בעיני הקוראת רזיאל עד כדי כך, שבעיניה הוא חושף „חופר הכנה סיפרותית ופסיכולוגית..." הרי שכותב שורות אלה היה ממליץ בפניה לחפש אחר שיריו של המשורר הבריטי אדריאן מיטשל, בסיפרו POEMS (ראה אור בהוצאת ג'ונתן קייפ, לונדון). במבוא ה־ראשון של ספר זה עשויה הקוראה הניכ־בדה למצוא שורשים מדהימים, ויותר מכמה שורות מקבילות או דומות, לעצי שיר של מאיר ויזלטיר, ובעיקר לשיר כמו: „אבא ואמא הלכו לקולנוע, אילנה יושבת לבד בכורסה ומעיינת בספר אפור". שירים אלה עשויים להדהים את רזיאל (ויזלטיר), ולגלות בה גישה חדשה ליכולת ול„הבנה סיפרותית ופסיכולוגית" של כותב שורות אלה.

* פלגיאט (ר' PLAGIUM, גניבה) — גניבה סיפרותית; פירסום יצירה סיפרותית של אחרים, או חלק ממנה, על־ידי מישהו, בשמו שלו.

ורדה רזיאל (ויזלטיר) — מאיר ויזלטיר

„לצחצח חרבות ואף לשפוך דם"

כמצופה, עורר השיר עשרות תגובות מקור־אי המדור. תגובה מייוחדת היא תגובתה של הקוראת ורדה רזיאל (ויזלטיר) הרצ"ב:

יצא לי לקרוא את חידת ה„פלגיאט" שלך, אשר כה אתה מרמז לכך שמאיר ויזלטיר נגב חומר ממשורר אחר. אכן, ישנה שורה מקבילה אחת הדומה לשיר של ויזלטיר, זו המתייחסת לשריפת סיפרו על־ידי הקהל. אולם זוהי שורה אחת ויחידה מכלל הרעיון של השיר שונה לחלוטין. אין לי שום עניין להגן על ויזלטיר מפני האשמות כגניבה סיפרו־תית, אולם גם לי (וודאי גם לאחרים) קרה לא פעם שמצאתי רעיונות שכתבתי, שו־רות וחצאי־שורות בכתביהם של אנשים שלא קראתי בהם קודם לכן מעולם. זהות מיקרית כזו יכולה להיות לעיתים חוויה נעימה, ולעיתים מרגיזה ואף מזעזעת. בעצם אחת הסיבות לכך, שקוראים או־הבים משוררים או סופרים היא שהיהדות ליבם הועלו על הדפוס באמצעות משורר זה או אחר.

אני חושבת שבזירת הסיפרות ניתן לצח־צח חרבות ואף לשפוך דם להנאת הכות־בים והקוראים, ואין לי ספק שניתן למ־צוא פגמים לרוב באישיותו וכסיגנון חייו של ויזלטיר, אך ציד הפלגיאטורים במיק־רה זה נראה לי מגונה, ואפילו חושף חו־סר הכנה סיפרותית ופסיכולוגית מצידך. נדמה לי שמי שמכין את המנאליות של ויזלטיר לא היה חושד בו בכגון זה.

נ.ב.

אני מקווה שתפרסם את דברי במדורך, גם אם זה לא הולם כל כך את מצמתך.

ורדה

תיאטרון

פועלים במצור

מנחם בדר, חבר־כנסת לשעבר, מנכ"ל מישרד־הפיתוח במשך שנים רבות *, היה ידוע כאיש של עשייה. בימים אלה ראה אור סיפרו מחזות משנות השלושים **,

* ראה דיווח על עדותו של מנחם בדר במישפט קסטנר, במדור „השבוע לפני 25 שנה", בגיליון זה.

** **מנחם בדר, מחזות משנות השלושים;** הוצאת ספרית פועלים; 190 עמודים (כרי־כה רכה).

קובץ של מחזות, שהינם בבחינת תגלית תרבותית מדהימה, אשר מן הראוי שתעניין את הנהלת התיאטרון הלאומי הבימה, ה־מתפתלת באחרונה כדי למצוא „מחזות מקוריים" בכל מחיר.

בקובץ שישה מחזות פרי עטו של מנחם בדר, ההופכים מסכת אחת, המצליחה להציג מיפוי עמוק של שנות ה־30' וראשית שנות ה־40'. מסכת שאף מחזאי ישראלי אחר לא הצליח לעצב עד כה, בעומק משכנע שכזה. הראשון במחזות הוא פועלים במצור — ניסיון דרמטי (1934), **שעלילתו** מתרחשת במרכז־אירופה ובארץ (ברלין, וינה וקיבוץ ארצישראלי). זה עולם בו מתוארת אירופה השוקעת, יבשת בה מכו־נים אנשים „מפירי שביתה", עולם שבו פועל אומר לחברו, על בתו, „**חכה עד שתצא לרחוב ותאזן בגופה את תקציב ביתך...**" בעוד המנהלים משוחחים על „**מניות פקודה עלו... קניתי לויקדס־ארמסטרונג...**" עולם של עימות בין פר־עלים לתעשיינים, שבו משוחחים התעשיי־נים בלשונו הגסה של בומה שביט.

חלק ניכר של פועלים במצור עוסק ב־מחוסרי־עבודה המעדיפים לצאת למיל־חמה, כמוצא לבעיותיהם: „**לכך הגעת... שתשתוקק להיות טרף־תותחים, להיטרף, להחנק או לכל המוטב לשוב בעל־מום...**" בדר מתאר את תהליך הפשיזיציה של מע־מד־הפועלים באירופה של ראשית שנות ה־30', כשמופיעות כותרות־עיתונים ב־נוסח: „**הבולשביקים היהודים זוממים להרוס את אוסטריה הנוצרית...**" ו**עיתו־נאים אומרים בלחש ציני: „מצפין העו־לם ישן, והכסף שמשלמים לנו, משלמים כדי שנניח לו לישון כמנוחה...**"

המערכה הרביעית של המחזה מתרחשת בקיבוץ. החלוצים שרים: „**איזה פלא, אי־זה פלא אם ישנם לילות כאלה...**" ו**איש** אומר לחברו: „**שנראה את הנולד. שאם לא כן יצוף נחשול הפשיזם גם אותנו. הנחש החום זוקף גם אצלנו את ראשו... הההה... תמרוני הביתר * הפחידוך?... או הכלבלב הנובח הזה. מי שם לו לב ב־יישוב...**" והתשובה המיידית היא: „**חפרי עבודה וחפרי תיקוות, ומוכנים למכור ולמ־סור את עצמם לכל שמבטיח דרך קלה...**" המחזה פועלים במצור מסתיים ברצח אר־לוזורוב בתוך תל־אביב, כאשר הקביעה המסכמת שלו היא: „**מי שירה כלב הפו־עלים התכוון לפגוע... ואולי לא נדע את ההרוצח... את זה נדע... אנחנו הפועלים במצור... גם בארץ מצור... ברלין, וינה, תל־אביב... היינו הך...**"

המחזה השני של בדר, הנושף, מהווה המשך ישיר לעולם ולמיכלול הבעיות שב־פועלים במצור, בקטעים כמו: „**דולפוס תולה פועלים... נאפרה המישמרת ככפר־סבא...**" מבחינת המיבנה, הרי שמחזותיו של בדר הינם המשוכללים ביותר שנכתבו בעברית בזמנו, והוא נעזר בהקרנות של שיקופיות על הבמה ובהעתקת קטעים שלמים מתוך מחזהו הראשון, פועלים במצור. מיכלול מעמדי זה רצוף קטעי מונולוגים, בנוסח: „**איכה נחוג? ולפנות בוקר גלגלות הפועלים מתגלגלים פתאום לפל, ניתזות, וזרם דם פורין, ומאדים את הנרדום... ומאדים את היום ההולך ואת הדגל שלנו שהחוויר בשנות שובע ושי־כחה...**"

המודרני והחדיש במחזותיו של בדר הוא השלישי, מעשה באיש שקיבל הכל ברצי־נות. מחזה שגיבורו קודח בבית־חולים ועורך את מאזן חייו ועולמו וקובע דב־רים מתוך הזיותיו, בנוסח: „**רשנה חלוקת תפקידים בעולם... אם כן, מתפקידי כנראה להיות חולה... תפקידו של ביאליק היה להיות משורר לאומי... ותפקידו של הפר־דסן הייהודי להחרים את הפועל העברי... העכברים אכלו את היכול... הארבה מז־דוג ומטיל ביציט... טיפוס בעמק... מאה קדושים יהודים על מזבח מולדתם של פושטי עור בתל־אביב...**" וכמו במעין נבואה אפוקליפטית לשנות ה־70', קודח גיבורו של בדר ואומר: „**והרי הספרת: ברופאים ועורכי־דין וסוחרים ורוכלים ומוזגי־רפואה די לו לעם העברי, ורק פועלים אין לו. וכך זמן שלא ייהפך לעם של פועלים... העם יהיה נידון וצפוי תמיד לכליה בזוויה...**"

המחזה הרביעי, הינו יותר פלקטי מהאח־רים, וכותרתו מעידה עליו עליה ב', עלי־לתו מתרחשת בקרב מעפילים, בנמל סא־לוניקי, בים, ובעת מאסרם בחופי המכו־רה. הם חיים בחוויית המולדת שלהם, תוך שהם מעמידים עצמם בדו־שיח מתמיד עם סרסורים למיניהם. אחד הסרסורים מנסה להדחים מאמיתות ארץ־ישראל של חלו־מותיהם: „**אל תאמיני בשטויות כאלה. צוברים שם כסף. ויהודי כאשר ריח של כסף יעלה באפו, לא תעצרי בעדו...**" וכי־צד התעשרו בארץ־אבות של שנות ה־30'? „**מעשה ביהודי שבא נקי כתינוק שנולד, בלי פרוטה. הלך ונתן במשכון חפץ יהו־די שהיה לו, את כדו מתחת לראשו, ובלי־רה האחת שקיבל נעשה חבר בקופת החי־סכון. קיבל הלוואה וכסכומה נעשה חבר בתשע קופות חיסכון. קיבל תשע הלוואות...**". גם המחזה החמישי עוסק ב־עימות שבין החלוץ לבין הגולה, שאותה הותיר בעורף. כותרת המחזה היא מיכתב אל אמא והוא בנוי למקהלת קולות, מק־הלת החלוצים מול האם המסמלת את המו־רשת וכו'. באחד מקטעי השיא קוראת המקהלה (המחזה נכתב לפני השואה) לעבר האם: „**בכל ארצות תבל, בכל ארצות תבל, תמיד הוליכה, הוליכה שולל למפו־לת, לשואה...**"

מנחם בדר (1954)

„מצפון העולם הישן"

השישי והאחרון במחזותיו של בדר, חיים מוקדש „**לתל־עמל — הראשונה לחי־מה ומגדל**". גיבור המחזה הוא צעיר המטלטל בין העבר להווה. בעבר היה ארנסט, בהווה הקיבוצי — חיים. המחזה מתאר רשת צפופה של תמונות מן העבר

* הכוונה למיצעדיהם המפורסמים של חברי בית"ר בתל־אביב של שנות ה־30', על תגיהם וסמליהם.

(המשך מעמוד 79)

של אותו ארנסט־חיים, שניפצע בידי ער־בים בעמק בית־שאן ומותו קרב. מעין זרם־תודעה על קרשי הבימה. כך ניפרשת במחזה זה יריעה מעולמו של בן למיש־פחה מתבוללת הבוחר, בניגוד לשאר בני מישפחתו, בפיתרון של עלייה וחלוציות. הוריו, אמו ואחיותיו, המגיעים לשעת מש־בר, עולים על דרך של התאבדות. הסיום מלודרמתי, וחברתו של ארנסט־חיים המת יולדת את בנו, שיגדל בבית־הילדים של הקיבוץ.

אין ספק, מחזות אלה הינם רצף של מחזה־תיאטרוני היסטורי אחד ומרתק, החו־שף יותר מטפח אחד של עולם שנות ה־30 — הבריחה מהגלות המתבוללת, המא־בק בין תחושות לאום לתחושות מעמד. מאחר שהבימה מתפקדת או חייבת לתפ־קד כתיאטרון־לאומי, הרי שאחד מיעדיה חייב להיות גאולת המחזות הללו, פרי עטו של מנחם בדר, והפקדתם בידי במאי וצוות שחקנים שיהיה בכוחם להעמיד רצף היס־טורי תיאטרוני זה, מהמרתקים שנכתבו אי־פעם בעברית.

מדע בידיוני

השרצים

רוברט היינלין, מבכירי ותיקי סופרי המדע־בידיוני, מביא בסיפרו השליטים, **שראה אור בחודש שעבר בתירגום לעב־רית*, משהו מעולמו של סוכן־חשאי, ב־עידן עתידי, שהינו גם בנו של ראש השי־רותים החשאיים של ארצות־הברית, (סי־איי־אי). שירותים אלה נחלצים למאבק עי־קש בייצורים מיסתוריים, שהגיעו מהחלל־החיצון לכדור־הארץ והניצמדים לעורפם של בני כדור־הארץ, תוך שהם משתל־טים על האישיות והתיפקוד שלהם.**

הייצורים הנ"ל נוחתים בצלחות מעו־פפות ברחבי ארצות־הברית, ומשתלטים על תושבי איזורים שונים, ההופכים מיד ל־עבדים־ציתניים.

האב ובנו מתחילים את מילחמתם ב־שרצים באמצעות שיכנועו של נשיא אר־צות־הברית ותוך כדי יצירת מיגננה של תושבי ארצות־הברית והמערב מפני ה־שרצים הנ"ל, המגייסים לשירותם את ה־אינטליגנציה והגופות של השבויים שבידי־הם. הפיתרון הינו פשוט ביותר: תוך תקו־פה קצרה הופכת אופנת־ההתגוננות־מפני־השרצים את העולם המערבי לעולם שתו־שביו מהלכים ערומים למחצה, כך שהש־רצים אינם מסוגלים להתמקם במקום אליו הורגלו. אחת התמונות המשעשעות ש־בספר, היא תיאור ישיבה של שני בתי־הנבחרים בוושינגטון, כאשר צירי הקונגרס הסנאט ערומים למחצה.

השליטים רצוף בתיאורים של התפתחות עלילה רומנטית, תיאורי ניסויים מדעיים, בעיות מוסר ואופנים שונים של השמדת השרצים. זהו סיפור מדע־בידיוני מן המת־כונת הישנה, שעדיין יש בכוחה לרתק את קורא המדע־הבידיוני של ימינו.

פולקלור

ה„שקנדל" של זנדבנק

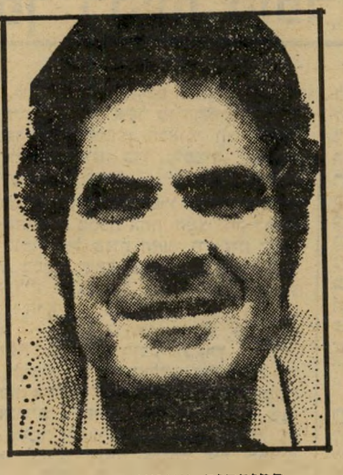
בדברי הקדמה תמוהים לאנתולוגיה של יצירות ישראליות, שראתה אור באנגלית לפני כשלוש שנים, כתב פרופסור שימעון זנדבנק (מן החוג לסיפרות אנגלית באו־ניברסיטה העברית בירושלים), כי לסיפ־רות הישראלית „אין נם ג'ויס או רילקה..." (צוטט בנמר של נייר — העולם הזה 2065). למרות התגמדות־מרצון זו, הרי שמסיבות השמורות עימו עוסק הפרופסור מזה שנים רבות בתראפיה סיפרותית תירגומית. במה־לכה הוא מתרגם קלסיקה, כאגדות קנטרברי של ג'ופרי צ'וסר, לעברית שטוחה, חד־ממדית. כידוע, הוא מתרגם, בשירבוט

* רוברט היינלין — **השליטים**; עברית: עמוס גפן; הוצאת מסדה, 206 עמודים (כריכה רכה).

מתמיד, שירה גרמנית מהמאה ה־20, שירה המתורגמת כהלכה מבחינה לשונית, אך נטולת מיקצב שירי.

אלא שבניגוד לפרופסורים אחרים (מסו־גו של **כנימין הרישובסקי**) אין פרופסור זנדבנק מסתפק בבולמוס של תירגום בל־בד. בדומה למאובנים אקדמיים אחרים, שהחליטו באחרונה להפוך יוצרים והפכו לגרפומנים (דוגמת **ד"ר מוקד־מוגבז**), פירסם הפרופסור זנדבנק בחודש שעבר סיפרון דק, בהוצאת עם עובד*, מחוץ למיסגרת המקובלת של הספריה לעם.

מישהו אחר הוא סיפור לעוס ובנאלי, אודות אדם שמאס בעצמו וחושק לחדור לדמות כפילו. הסיפור עשוי בתפרים גסים של אלמנטים בלשיים מושמשים, ושאר שאריות לעוסות של הרומן־המודרני. אין עלילת מישהו אחר ראוייה להתייחסות

פרופסור שימעון זנדבנק
אוננות מילולית

ביקורתית, אלא התופעה של פרופסור זנד־בנק עצמו.

בניגוד לרוח החביבה שבה נתקבל מי־שהו אחד באמצעי־התיקשורת־הסיפרותיים למיניהם (בדומה לפרופסורים אחרים, הרי שהפרופסור זנדבנק, בניגוד לסופרים מת־חילים, הינו בעל חזקות ועמדות־כח ב־סיפרות הישראלית, שחלקן באו לו בירו־שה מחותנו המנוח, **שלמה גרודזנסקי**) מוכן כותב שורות אלה להבהיר ולהדגיש, שסיפרו הנ"ל של הפרופסור הנ"ל גובל בגרפומניה לשמה. זהו גיבוב מילים, כימ־עט־סיפרותי, של אדם שאין לו מה לומר והוא חסר כלים כיצד לומר.

למרות עומס יומרותיו, הצליח זנדבנק ליצור את אחד הספרים החד־ממדיים והש־טוחים ביותר שראו אור, אי־פעם, בלשון העברית. הפרופסור מודע כנראה לעוב־דה, שלשונו העברית נטולת עומק יצי־רתי, שפת בית־מרקחת מלאכותית, שבה החליט לשבץ מדי כמה עמודים את המילה „זונה" על־מנת לרדת אל העם, שאינו אמון כמוהו על **ג'ופרי צ'וסר, ריינר מאריה רילקה, ג'ויס** ושאר מאורות ה־תרבות.

זנדבנק מצליח ליצור שעטנז לשוני מגוחך ומצחיק, של מישפטים המנוסחים כך: **„שפתו העליונה פירכבה... פסק־די־נו המתבשל בין העציצים... הוא כולו תוזית וכשיפולי כמנו מפרפרים פרפרים..."** במילים אחרות, אין הסיפרות הישראלית העכשווית זקוקה למחבר, שהוא בבחינת הגילגול החמישים של **אהרון מגד**. די לה לסיפרות הישראלית באהרון מגד המקורי. באמת מצער לראות, שכה הר־בה שנים לקח לה, לסיפרות הישראלית, לגמול עצמה ממישפטים אווריריים, חלו־לים ומשוללי־משמעות, כמו אלה המצו־טטים מזנדבנק, והנה, כמו במגיפה, שבים להם המישפטים הללו מתוך האין.

יש מישפטים כמו: **„במיטה הביתה כימעט דרס תינוקת ערביה כגלבייה תכו־לה. אברופי־יזם של אבותיה הכהים ניק־פצו אחריו..."** וקשה לומר ש„אבותיה הכהים" מעידים על בהירות מחשבה של הנזדבנק הנ"ל.

אם להתעלם מ„אהבת הערבים", הרי שברור כי זנדבנק הוא גם אנטי־פמיניסט, בנוסף לשאר מעלותיו. הנשים בסיפורו הינן סמרטוטיות, הגברים מעורבים בתס־ביכי גברות תת־הכרתיות, מבלי לחשוף עצמם. אלא שלא די בכך, והוא גם מרצף את סיפרו במישפטים כמו: **„הכלבה כבר קיבלה בכניעה נשית... בנענועי ירכיים שמנמנות..."** וכאשר אשה אינה מספקת אותו, באורח המצופה, הרי שהיא הו־פכת ל„זונה".

גיבורו של פרופסור זנדבנק מטייל עם כלבת אשתו, והוא שואל שאלות מרום החוויה הישראלית, בנוסח: **„ההבינה ללב אדונה בחיפושיו המטאפיזיים?"** ו/או **„מכל מקום אמר לו איזה חוש אסתטי... ומה גם שאותן ירכיים יתחילו להת־קשות עם הריגור מורטיס... הוא משוה אינטנסיביות מירבית למבט עיניו, שתעיד על תאוות־עיוועים... מסתיר בין רגליו לבידו קומפי... כמה שהוא אנטי־סוציאלי, למעל; כמה שהוא בלתי־אסביציזיד..."** מילים שכל קשר ביניהן לבין הסיפרות הישראלית והעברית הינו מיקרי בהחלט.

גם יכולת תיאוריו מוגבלת, לא פחות מהמוגבלות של לשונו: **„עפעפיו מזכי הרוחות וצרובי השמש נפקחו, ומבטו נשול־האשליות ניבט אל מול מרחב גלי החיים האפורים..."** באמת, מזמן לא זכ־תה הסיפרות הישראלית לתישפוכת מי־לולית שכזאת. וכאשר בלבלה מילולית שכזאת עמוסה במטבעות לשון „קיוות", כמו „שקנדל" וכו', שהזנדבנק אינו טורח אפילו להבהירן לקוראים, שמוצא הורי־הם אינו ממרכז־אירופה, הרי שנוצרת דייסה סמיכה של אווילות מילולית. דייסה זו נושאת על שיכבתה הקשה גם דוב־דבן, אותו נושא על שכמו כל פרופסור או מרצה, שאינו מרוצה מהיותו חלק ב־תהליך הייצור־ההמוני האקדמי, תחושה המביאה את פרופסור זנדבנק לכתוב על גיבורו: **„הייתי צריך להיוולד כמאה השמונה־עשרה..."**

גיבורו, המאד אוטוביוגרפי של זנדבנק (ומעיד **„היגדורף** שהופך לוגנדורף, על חוסר דמיונו של זנדבנק, כפי שהשורות ה„עמיתיות" עוקצות כימעט מכל עמוד ועמוד בספר. ומפליא פחדם של המבקרים, שעיניהם טחו מראות זאת), עובר תופת מוזרה של תשמישי גוף ומיטה, בנוסח שעליו מעיד המחבר: **„היה כותש בה כמשוגע, ושואל אם אנוזי כתשן טוב ממנו..."** אלא שלמרות חפץ הכתישה של זנדבנק, הרי שהשליש האחרון של סיפורו הופך לאונגות־מילולית, העטופה בפסיכו־לוגיה למתחילים, ותעתיקים של „סיפרות הכפילים". אבל מי מאמין לגיבורים סיפ־רותיים ישראלים, שמחברם מעיד עליהם: **„מחליפים מילה על קולט בכוללת; על (פרנסואה) ויון בכיכר ציון..."** וכאשר גיבור עולה במדרגות, הרי ש„התחילו **התירואיד והפנקריאס לשחרר את ההור־מונים...**". סיפרו של זנדבנק הוא תוצאה של אותו פולקלור תרבותי, שהחלו לכפות על התרבות הישראלית פרופסורים הזוכים אחת לכמה שנים לשנת־שבתון, המביאה אותם מרוב בטלה לחבר עבורנו את חי־בוריהם. ואילו אנו, האומללים, ניגזר עלינו להתחיל בקריאת הספר ואף לסיימו, תוך הקרבה רבה.

אחת מתלמידותיו של פרופסור זנדבנק בחוג לסיפרות אנגלית, בירושלים, הציעה לכותב שורות אלה לבקר ולנתח את מישהו אחר בעזרת ציטוטים מתוך ביקורות של זנדבנק על אחרים. אחרי בדיקה קלה הסתבר, כי הביקורת של הפרופסור הניכ־בד לסיפרות אנגלית, על השירה והסיפרות בישראל, עמוסה בחוסר ידע מדהים, וה־עברית שלה לקויה, כפי שהדבר בא לכדי ביטוי בסיפרו מישהו אחר.

בחטף

השנה ה־58 לקרב יערי־הורוביץ*

אהרן מגד ושלום יודקוביץ ז"ל * „ראש"

בלי ראש * החרזן שדיבר בשבחי עצמו

● מסתבר שישנן בארץ יריבויות שאינן מתכלות לעולם. כזאת היא היריבות האישית שבין מייסד השומר הצעיר ומפ"ם, **מאיר יערי**, לבין חברו לביתניה ושומריה (לפיהם חיבר **יהושע סובול** את מחזהו ליל העשרים) ומאוחר יותר נגיד בנק ישראל, **דויד הורוביץ**. אחרי שתי רשימות שפירסם העיתונאי **דויד שחם** ב־ידיעות אחרונות הוותיקה ביותר בארץ, בראיון במוסף השבת, אזר מאיר יערי כח, וחידש את היריבות האישית של דויד הורוביץ, בראיון במוסף השבת, בין השאר: „כמרכן כותבים הם (הורוביץ + שחם), שאגדה ואני היינו יוצאי־דופן בזה שהיינו זוג, כשמסביבנו התהלכו רווקים ורווקות בלבד, וגם בזה לא דייקו שניהם..." ויערי ממשיך במיתקפתו מעל דפי על המשמר: „ד. ה. עצמו התהלך עם חברה, ואין זה עסקי באיזו מידה היה זה פלאטוני או לא..." ואחרי המרירות העוקצנית שלו, ממשיך יערי בהנהלת החשבונות האישית שלו ומוסיף על האופן שבו רדף אותו דויד הורוביץ: „בישרתי לקיבוץ, שזכינו סו"ס בהכרת המוסדות בזכותנו להתיישב בעמק נורים, במקום בו שוכן כיום הקיבוץ בית־אלפא. דוקי (הורוביץ) חתר אז נגדי במחשכים ותחושה זו, שמשהו מתרקם נגדי, כבר החלה להעיב על רוחי..." וכאן מפע־נח יערי את גירסתו למיתוס של אותו ליל העשרים: „לכן התחבטתי בשיחות מתוך קושי והפסקות. ושוב הדברים לא כך כמו שמספרים הם בכתב־הפלסתר שלהם. לא השלטתי עצמי על חברי בקיבוץ על־ידי סוגסטיה או היפנוזה. סענתם, שדווקא אני הבאתי בדברי את הבחורות להתפרצויות של היסטריה, אין לה אחיזה. אם איני טועה היתה התפרצות היסטרית, דווקא כאשר ד. הורוביץ, באחד הערבים, התיישב ליד שולחן כשסביבו כמה מן החברים שהחזרו החזיקו אחריו והוא השמיע נגדי דיברי קיטרוג בהגיגו אותי כמעין רודן, שמכ־ביד אוכפו על העדה ושמצווה לשים־קץ להשתלטותו." ● הסופר **אהרון מגד** כתב במדורו האישי בדבר: „לפני זמן־מה פגשה בי אשה צעירה, שהציגה עצמה כתלמידה באוניברסיטת בר־אילן, ואמרה לי כדברים האלה: קראתי את סיפרך עשאהל. בעמוד 129 למעלה אתה כותב על בחור בשם **שלום יודקוביץ**, שנפל בגולן. שלום יודקוביץ הוא אחי. הוא נפל בגולן במילחמת יום־הכיפו־רים. עמדתי נרעש ונדהם: שלום יודקוביץ היה לי שם בדוי, כמו יתר השמות שבספר..." ● תחת הכותרת ראש בלי פרצוף סיקר **דויד פישלוב** בדבר את שלושת גיליונות עיתון השיירה ראש במילים: „ראש איננו כתב־עת טוב במייוחד, אבל גם לא רע במייוחד, לא מעניין ומרתק, אבל גם לא כולו משעמם, לא חלש ואנמי, אבל גם לא חזק ומסעיר, לא פותח פתחים חדשים, אבל גם לא מדשדש בעיקבות אחרים, לא רק בשר, אבל גם לא רק חלב (ולא רק פרווה). בקיצור: שיהיה" ● לשערוריית הענקת „פרס ברנר" לחרזן הקשיש **ק.א. בארתיני**, נוספה חוצפת חתן־הפרס, שבנאומו בטכס דיבר בשבחי עצמו ואמר: „...משוררים מכל המשמרות, עד לצעירים ועד בכלל, כתבו וכותבים שירים על עצם השירה, על שירתם. גם אני עשיתי כך, ולא פעם אחת..." ●

מאת דן טומר

2 טיסות בשבוע לארה"ב

ללא הגבלת גיל
לסטודנט
ובני משפחתו

עם איסתא לארה"ב

בנוחירים לקיץ ללא תחרות

$333.-
כרטיס כיוון אחד

$555.-
כרטיס הלוך ושוב

●לנרשמים עד 15.5.79. ●מספר המקומות מוגבל. ●כל הקודם זוכה!

פרטים והרשמה במשרדי איסתא: ●תל אביב: רח' בן יהודה 109 טל. 247164-5-6 ●ירושלים: רח' אלישר 5
(פינת קפה אלסקה ברח' יפו) טל. 02-231418 ● חיפה: בית הקרנות, רח' הרצל פינת בלפור טל. 04-669139

איסתא-איגוד סטודנטים לתיור אקדמאי

כל־גיל

גדלים, גדלים — מה לעשות?...

הילדים גדלים ומחכימים
ואיתם גם אנחנו —
גדלים ומשכללים את הציוד, את
שיטות הייצור ואת מיגוון הרהיטים
המיוחדים שלנו ...לכל־גיל.
כן, רהיטי **כל־גיל** הם מיוחדים
במינם —
הם מלוים את הילד מיום היוולדו
ועד לגיל הבגרות.

רהיטי כל־גיל מיוצרים

רהיטי **כל־גיל** המודולריים הם עולם
שלם של דגמים, צבעים ואפשרויות
אינסופיות לריהוט חדר ילדים
פונקציונאלי ומרהיב עין.
רהיטי **כל־גיל** יתחבבו על ילדיך כפי
שהתחבבו על בני גילם האחרים
באַרה"ב ובאירופה.
כל־גיל — רהיטי ילדים ונוער —
משובחים מהם פשוט אינם בנמצא.

ע"י נגריית קיבוץ גבעת ברנר

רהיטי כל־גיל להשיג:

תל-אביב: רח' דיזנגוף 201.
חיפה: רח' הרצל 32
בית הזורע שמרת, רח' אלנבי 117.
גבעתיים: רח' ויצמן 10.
ובחנויות **כל־גיל** המיוחדות
בכל רחבי הארץ.

מ"ט

בישולים

פילה פילי פילן

זהו. יש סופית. הנוסחה הסופית והמוחלטת לסטייק פילה כדת וכדין. כזה שרועד למגע המזלג, נמס למגע הלשון, חם בחוץ, חם בפנים, ובכל זאת אדום. מסע־הגילוי המפרך — הסתיים בזאת. כל הסיפור הוא בזה, שהבן יקיר לי שלי, אלופי מנוער, מת על סטייקים. לא על סתם סטייקים — אלא על רק הכי רכים בעולם. כאלה, שמצב צבירתם נוזלי, והגדרתם היותר מדוייקת היא פודינג, ולא סטייק. לרוב מניה כמוני, שגדלה על סטייקים מגזע ברברי — שהצריכו עבודת מלתעות יסוֹדית עם המון סיפוק בסוף העבודה, היה זה מחסום פסיכולוגי בלתי עביר.

להצליח בסטייק אצל בעלי — היוה, על כן, את פיסגת שאיפותי הקולינריות. בתיסכול עמוק הייתי רואה אותו מתמוגג אי פה אי שם במיסעדות מעולות. וגם זאת, לא בכל פעם. שף מאושר, מתמוטט ברעש למחמאותיו הנדירות של בעלי, היווה את הסימן הברור ביותר שהפעם — הצליח לו. יש לנו סידור עולמי בבית. אני מכינה בישולים פנן, והוא מביא לי כל החיים אספקה סדירה של קליינט מרוצה. רק כשהעניינים מגיעים לסטייק, הסידור מתחרבן. החל ב„אני לא כל־כך רעב היום,“ קמן, עדין ומתחשב, נוכח מבטי הפצוע מסלים ל„מה את עושה פרצוף תחת? אז לא יצא הפעם! זה לא את אשמה זה בטח בשר כזה!“ וכלה בשבוע עות ובצעקות שהוא אוהב אותי, מת עלי, מה זאת אומרת — וסטייק זה בכלל לי סימן.

יה אללה מה לא הייתי עושה לסטייקים המיסכנים. משרה אותם שבוע בשמן, רוצחת אותם ביין, מטביעה אותם בחלב — לפי מיטב עצות הקוסמים, אבל נדה. קשה היה נשאר קשה. זאת אומרת בטח לא קשה, אבל גם לא מתרכך ממבט נוקב בלבד — וזו הרמפה שקובעת.

בקיצור — כמו האיש עם הפרונקל, שטייל בין מיטב המומחים בעולם, ובסוף הסבתא אמרה לו מה לעשות, וגם צדקה נורא. כך בחור צעיר בשם צביקה מכפר שמריהו — גילה לי את הפאטנט העולמי, אשר גרם לאוהב הצמר־גפן להעדיף את הבית, אללי, על כל מיסעדות הפאר.

אז ככה. הולכים לדניש, ומשקיעים באופן חד־פעמי לכל החיים, במחבת ברזל יציקה, שבלי זה אין סטייק. מבקשים את הגודל הבינוני עם הפיה לשפיכת השמן, ומעדיפים את הסוג המצופה שיכבה שחורה, סגולה בדוקה נגד חלודה ובעיות תזוקה בעתיד.

קונים חצי פילה — החצי שלא נגמר בזנב מחודד שהוא סחה — ומבקשים מהקצב לנקות אותו יפה מכל הציפות הלבנות כסופות, ואחר־כך לחתוך לסטייקים בעובי שלושה וחצי ס„מ, לא פחות. באים הביתה, ועם סכין חדה מתחילים לגלף סביב סביב את „הקרום“ של פרוסת הפילה, כולל מעט השומנים והגידים שעדיין נותרו — כך שיוצר ממש פילה של פילה. לא זורקים את החתיכות. אפשר לסגן אותן בשקט עבור מישהו מפונק פחות.

אני אפילו לא מזכירה שהפילה צריך להיות ברגע הקניה כבר „אייג'ד“ יעני האנג'יקעפט, יעני תלוי כבר שבוע על המקל של הקצב, במקרר שלו, כשהאוויר הקר עוטף את הסרח סביב סביב, ויוצר לו תוך כדי כך סיפת „קרום“ יבש, אותו בדיוק צריך לגלף סביב, כדי לקבל מעדן נדיר אמיתי. שבוע תלוי זה, יוצר את הבשלות והרכות לבשר, ה„קופא“ ברגע השחיטה, אך מפשיר ומתפרק אחר־כך לאיטו. חשוב לזכור שהבשר לסטייק צריך להיות ככה די בטמפרטורה של החדר, וחם וחלילה לא מהמקרר, אם רוצים סטייק אדום בפנים וגם חם בפנים. אם הוא במקרר, להוציא שעתיים לפני ההכנה. לא להקפיא! בזמן ההפשרה יוצאת כל נישמת הסטייק, יחד עם המיצים של הבשר.

כעת. לוקחים את מחבת הברזל, ומלהטים אותו בלי שום שומן על אש גדולה חמש דקות על השעון. הבשר הזה אוהב חום קצר אך מהמם בריכוזו — ואין כברזל אוצר חום גבוה, בספרינט מהיר. אחרי חמש דקות, שמים במרכז בעזרת מזלג קוביית חמאה קטנה, ואת הסטייק. רק נגע הסטייק בברזל המלוהט לשנייה, מייד הופכים אותו לעוד שנייה בצידו השני, וקודם כל סוגרים בפעולה זאת את כל העסיסיות בפנים, הנכלאת בין תאי החלבון הברשרי הקרוש. חוזרים על פעולה זאת גם בדפנות הסטייק, ככה, לסגירתו ההרמטית מכל הכיוונים.

מכאן ואילך כל סוד ההכנה הוא בעצבנות הטבה. יעני — כל הזמן להפוך את הסטייק, שלא יספיק להתייבש מאף כיוון. חצי דקה פה — הוס חצי דקה שם. חותכים עם הסכין בלב הסטייק בשביל לדעת מה נשמע שם, וכשהשליש האמצעי של האומצה עדיין אדום דהוי, להוציא על צלחת, ולבזוק מלח. יש לזכור שהבשר עוד ממשיך את תהליך בישולו מהחום העצמי האצור בו, לכן, להוציא טיפה לפני, ולא טיפה אחרי.

חמורים יכולים, כמובן, להשאיר את הסטייק עד שהבפנים ורוד לגמרי, אבל עם חמורים אני לא מתעסקת. שיעשו מה שהם רוצים. רק חינוכי לדעת, שאם בכלל הגוף מפיק משהו מהבשר, הרי זה מהחלקים הלא כל־כך מבושלים, כן, אלא הנראים קצת נא, שהוא חומר „חי“ מבחינה תזונתית.

מבשלים בכל פעם רק סטייק אחד, במרכז המחבת, ואם מכינים לכמה אנשים, מורידים פקודה מפורשת על השולחן, לא לחכות לשאר. סטייק זה לא מאכל עם סבלנות. הוא אף פעם לא מחכה עם כל הסגולות. אחרי הפעם הראשונה לא צריך לחכות חמש דקות בין סטייק לסטייק. המחבת כבר חם, וזאת, ההזדמנות להזהיר כי ידית העסק ממש חמה, וכדאי להצטייד בסמרטוט כלשהו מראש. העיקרון ברור. מחבת ברזל, חמש דקות ללהט, קוביית חמאה, כל הזמן להפוך, ולהוציא כשלשליש האמצעי צבע אדום דהוי. המיטבח מתמלא עשן, הכריריים ניתזים, אבל זה מחיר קטן קטן לתענוג הגדול הזה.

מכינים מראש רוטב שמנת ופיטריות שהורג והורס מהערצה כל גורמיי צרפתי, ויוצקים על הסטייק עם מצקת. עכשיו בטח תרצו לדעת גם איך עושים את הרוטב המטריף הזה. אין שום בעיות. מי שלא ימות מסקרנות עד הגיליון הבא — יקבל אותו מדוייק, נדיר בטעמו, מיליונר במהותו, צ'יק צ'ק בהכנתו, ועם כל הלב. אמרתי, אמרתי.

טעם החיים

PARFAIT AMOUR

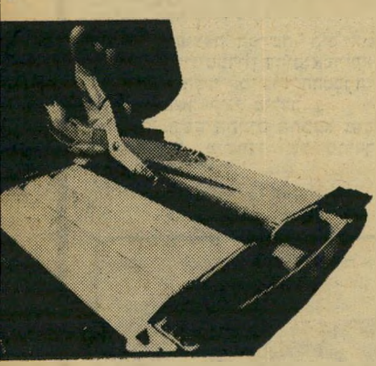
כדי שהעסק יישמע משכנע, אני רוצה להקדים הקדמה. אני שונאת אלכוהול. טיפה מהסיפור הזה עושה לי ישר ביר־כיים כבדות, רקות דופקות לא נעים, וקהות כללית אניפטתית. לבן־אדם כמוני, האוהב לחלוש כל רגע על העניינים של עצמו, זאת הרגשה בלתי נסבלת. היין הכי אריסטוקרטי, מרדים אותי בלי שום גינוני אצילות, ובקשר לוויסקי, אני יכולה להצהיר שאף פעם לא הייתי זקוקה לתיירוצים מרים ומגעילים כאלה, כדי להשתגע בלי חשבון, ולהגיד כל מה שיש לי לאמר. אז זהו. מכל כיוון שיבדקו — לא ימצאו אותי חברה עם אלכוהול.

עד... עד שמצאתי את הפרפט הזה. בבולדוזר, בבולדוזר לא יפרידו ביני ובין הבקבוק. איזה טעם, גן עדן! איזו קטיפה על חלשון! איזו אופרה! זה לשתות גוונים עשירים של פאר, ולהריח פרפיום עמוק. זה לא ליקר! זה תענוגים נטו! רק מהצבע הסגול הלא נורמלי של העסק — עוברים טריפ משגע. מביטים בזה דרך האור — וצוללים עמוק.

מי שכבר מהתיאור מגזיל חוטים ארוכים לשטיח — צודק בהחלט. אז כך, קונים כרטיס לדרך, הולכים לחנות סיטונאית של יינות, ליקרים וויסקי, ומבקשים את האוצר המייוחד הזה. לא כולם מחזיקים ליקר זה, כי הם טיפשים.

באים הביתה, עושים אור קטן, מוזגים לכוסות שמפניה, ונותנים לאלבינוני לשלוח אצבעות אל תוך הנשמה. בוכים בורכים על הבוכים לכבוד הזכרונות, וברוב רגש מריקים את הליקר. איך ששותים את הדבר הזה, החצוצרות של פופאי מתחילות לנגן בדם, והאיש מתחיל לשים לגברת שלו בי־צועים מהקרקסים. מה זה ביצועים! שיחה לא ראתה על הים! אה נו? יש עוד מישהו שמתאפק?

HOKY הממזר
משהו קטן עם כוח גדול

מה חדש בקלושמרל

ארס קטן

בשעה טובה ומוצלחת הגיע לארץ פאטנט נפלא לניקוי שטיחים, HOKY שמו. אריקה עוזרמן מהארץ, גילתה אותו לפני חודשיים, אבל אני — רק עכשיו. יבואניו כלל אינם טורחים לפרסמו בכלי־התיקשורת, וממש חבל. זהו מנקה־שטיחים הרבה יותר קטן בממדיו מאותם המוכרים בשוק, ובארס הקטן הזה יש כוח־עבודה וסחיבת ליכלוך — משהו. העסק בנוי על פאטנט סחיבת האבק מהשטיח באופן אלקטרו־סטאטי. בתוך המכשיר מורכב פס ממתכת מסויימת, אשר עם שיפשופי השאבן על השטיח, יוצר חשמל סטאטי, שממש שואב את האבק, החול, רסיסי הזכוכית — ועוד שורה ארוכה של ליכלוכים בלתי בליעים לחלוטין במכשיר הרגיל.

שימוש סדיר בהוקי הזה, מאפשר לפרק את שואב־האבק על חלקיו המסורבלים, לעיתים נדירות ממש, ככה, רק כשהנשמה זקוקה לפסח פסיכולוגי. אין צורך ללחוץ על המכשיר בכוח. היבואן מדבר על ניסוי, קח את ההוקי על שטיח נקי אחרי שימוש בשואב אבק, ותיווכח מהמימצאים בתוך ההוקי, כמה אבק עוד נמצא. לעסק ארבע מיברשות פינתיות העשויות משיער־סוס, ומיברשת מסתובבת משיער־חזיר סבעי. יש בו גם מסרקות ברזל אשר גליל המברשת עובר דרכם תוך כדי סיבוביו, ואמור להתנקות בכך אוטומטי.

טוב — זה טוב רק בתיאוריה. במעשה, שום דבר לא עוזר עד שלא לוקחים מיספריים, גוזרים עמוק בתוך פס המברשת לאורכה, ככה בין השורות ומחלצים אותה בצורה זו מטונה השיער והסיבים הסינתטיים, הנוטים להתקרזל עמוק סביבה, ולהפחית את יעילותה למינימום. אבל אחרי שגוזרים, שוב העסק עובד שיעון. צריך לזכור לרוקן את הקטן הזה אחרי כל שימוש, כיוון שלא יאמן איך זה מתמלא „חומר“, אפילו אחרי שני סבובים וחצי.

הסוכן העצלן של זה הוא שלדן, רח' ההסתדרות 21 חולון, טל. 894303, ומרוב פעילות שיווק ענפה, אפשר להשיג מכשירים בודדים אצל רדיו איתן, רח' ארלוזורוב 53, ת„א. במחיר של 672 ל„י. מה לאמר — חבל.

עוד מילה על עוגיות האגוזים האדירות

כיוון שהמוני אנושות לא מפסיקים לשאול אותי עוד פרטים על עוגיות האגוזים בעלות פאטנט הסריכות העולמי, הרי עוד כמה מילים.

ראשית, חשבתי שאני נורא חכמה כשגיליתי שאפשר ללוש את העסק מבלי להתלכלך בעזרת שקית ניילון של אשפה מולבשת על היד. טוב. מאז נהייתי עוד יותר חכמה, וגיליתי שאפשר לא רק לא להתלכלך, אלא גם לא להתעייף. פשוט דוחפים את כל החומרים מההתחלה לקערת המיקסר, מרכיבים את הקרס נלסון הזה, שאף פעם לא האמנתי שגם הוא יודע לעשות משהו — חוץ מלהגדיל ברוב רוחם את חלקי המיקסר, ומערבלים. נותנים לזה לעבוד לבד יופי יופי, כשמדי פעם מורידים חומר מהדפנות. אחרי כעשר דקות, או אפילו פחות, לא יאומן, אבל יש בצק פנן.

שנית, וזה עוד שיכלול קטן, אין שום צורך לשמן את התבנית. זה לא נדבק, גם בלי.

שלישית, למי שלא יודע על מה המדובר, אז בקיצור אימים: דוחפים לקערה מראש — שתיים וחצי חבילות חמאה לא קרות מדי. (250 גרם), כוס אחת סוכר (150 גרם), כוס אחת קוקוס טחון (50 גרם) שנותן את כל הפריכות לעסק, ובקושי מורגש בטעם כי בא אל קירבו. כוס אחת אגוזים קצוצים דק (100 גרם) שמביאים יחד עם החמאה את טעם גן העדן. 4 כוסות קמח לא תופח, קורט מלח לשביררת הטעם הניג'עס, מי שלא מפחד מכימיקלים ישים גם כף אחת תמצית וניל, ובויצה שלמה אחת.

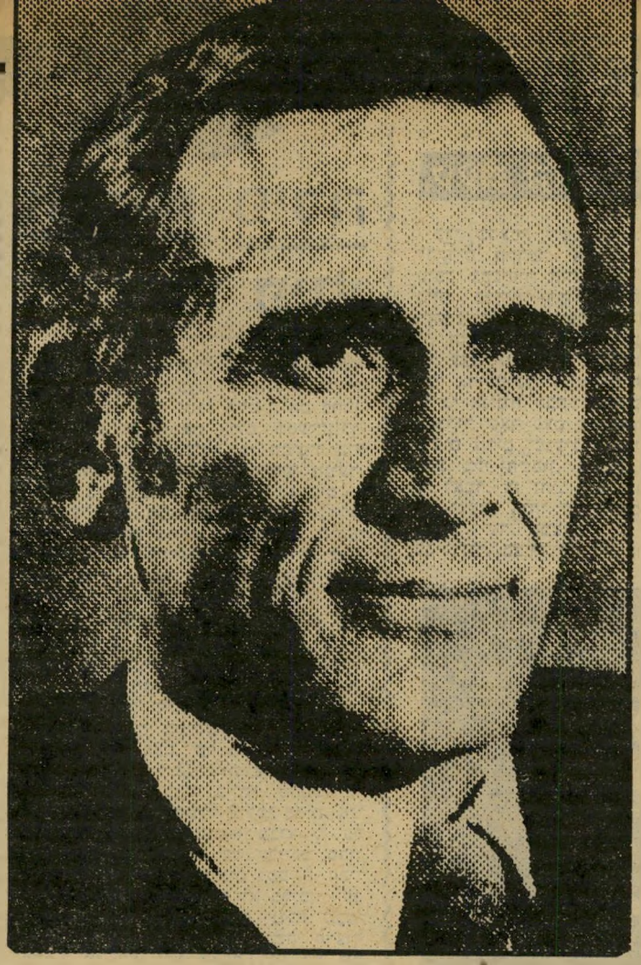
פעם הייתי עובדת הרבה סביב הצורה. היום אני מגלגלת כדורים קטנים, ואחר־כך בפלאצ'ה אחת משטיחה אותם לצורת דיסקוס. מה לאמר, הם נגמרים גם ככה. שמים אותם בתבנית לא משומנת ואופים אותם בחום בינוני נוטה לנמוך, בשליש התחתון של התנור, שם החום עדין יותר, ומבטיח אפייה „יפה“ יותר. מוציאים לפי הצבע. צהוב בהיר נוטה לחרדל — לסולנים שאוהבים דברים נמסים, וחרדל זהוב עשיר — למי שאוהב לגרוס משהו ממשי יותר בין השיניים שלו.

מרימים אותם ומשחררים קלות מהתבנית בעודם חמים, אחרת זה קצת נדבק — אך לא מעבירים אותם לפני הצינון לכלי אחר.

מי ראה את האיש הזה?

מי יודע עם מי נפגש בארץ?

איש ושמו אשל

מ ה הוא עשה בישראל? עם מי הוא נפגש? על מה הוא דיבר? ובעיקר — למי הוא סידר תשלומים בחשבונות־בנק עלומים בשווייץ?

יש אזרחים בישראל המסוגלים לענות על שאלות אלה. אך ספק אם רבים מהם מוכנים לעשות זאת.

כי האיש שעליו מדובר הוא דרום־אפריקאי, העומד ברגע זה במרכזה של שערוריה המסעירה את העולם, והמעניינת אותו לא פחות מאשר חוזה־השלום הישראלי—מצרי.

שמו אשל רודי *.

עד שהתפוצצה הפרשה, היה אשל רודי מנכ"ל של מיניסטריון דרום־אפריקאי תמים, שנשא את השם „מישרד־ההסברה". ברא־שו עמד השר קוני מולדר.

מאחרי השם התמים התחבא מוסד מסוג אחר לגמרי. מישרדו של מולדר ניהל מערכה עולמית של שיחוד עיתונאים ופו־ליטיקאים, רכישת אמצעי־תיקשורת ואירגון פעולות בלתי־חוקיות מסוגים שונים. ה־מטרה: שבירת ההתנגדות העולמית למדי־ניות הגזענית של דרום־אפריקה. הפעולות בוצעו תוך שיתוף־פעולה הדוק עם השירו־תים ההשאיים של המדינה הגיזענית.

כאשר נתברר כי מישרד זה ניסה להקים עיתון פרטי־כביכול בדרום־אפריקה עצמה, התפוצצה הפרשה. דרום־אפריקה מתיימרת להיות דמוקרטית — לפחות בכל הנוגע למיעוט הלבן שבה. הממשלה נאלצה למנות ועדת־חקירה. זו העלתה כי הממשלה, ב־אמצעות מולדר ומישרדו, עסקה בפעולות־מתחרת רבות גם בדרום־אפריקה והעניקה לכמה מאנשי־הצמרת חיים של שחיתות והוללות — דבר הנוגד את הנורמות הנוצ־ריות־קאלוויניסטיות של המישטר.

היה צורך להקריב כמה שעירים־לעזאזל, כדי להציל את המישטר ולטשטש את ה־פרשה. נבחרו שלושה: השר מולדר, ה־מנכ"ל רודי וראש שירותי־הביטחון, האלוף הנדריק ואן־דן־ברג.

רודי נמלט לאירופה, ושם הוא חרד לחייו — מה גם שממשלתו האשימה אותו ברמאות ובגניבה, ותבעה את הסגרתו, כדי לסתום את פיו.

הוא נקט שיטה פשוטה כדי להבטיח את חייו. הוא הפקיד במקומות־סתר הקלטות ומיסמכים, המוכיחים — לדבריו — כיצד פעל המישרד. הוא גם העניק במיסתור ראיון לעיתונאי אירופי ידוע, והודיע כי הוא מוכן למסור, תמורת 200 אלף דולר, רשימה מפורטת של פוליטיקאים אמרי־קאיים, בריטיים ואחרים, שקיבלו שוחד מידי ממשלת דרום־אפריקה. הוא גם היה מוכן לספק רשימה דומה של עורכי־עיתונים ועיתונאים ברחבי העולם. רבים מהם קיבלו שוחד בצורת הזמנות לביקורי־חינם בדרום־אפריקה.

העיתונות האמריקאית, שהיא חטטנית מטיבעה, החלה חוקרת בכוחות עצמה, והאשימה שורה של סנאטורים, פוליטי־קאים אחרים ועורכי־עיתונים בקבלת שוחד כזה. היו אלה הדוברים הקולניים ביותר למען המישטר הדרום־אפריקאי, הפועל ל־מען „הצלת העולם המערבי" מידי „הסכנה הקומוניסטית".

לגבי האזרח הישראלי, חבוייה הפצצה באחד הגילויים הנוגעים לרודי.

השבועון הבריטי האחראי אובסרבר גילה כי רודי ועוזריו ערכו שנים־עשר ביקורים

האם קיבלו גם בישראל עיתונאים ופוליטיקאים שוחד כדי לפעול למען הממשלה הגזענית של דרום אפריקה?

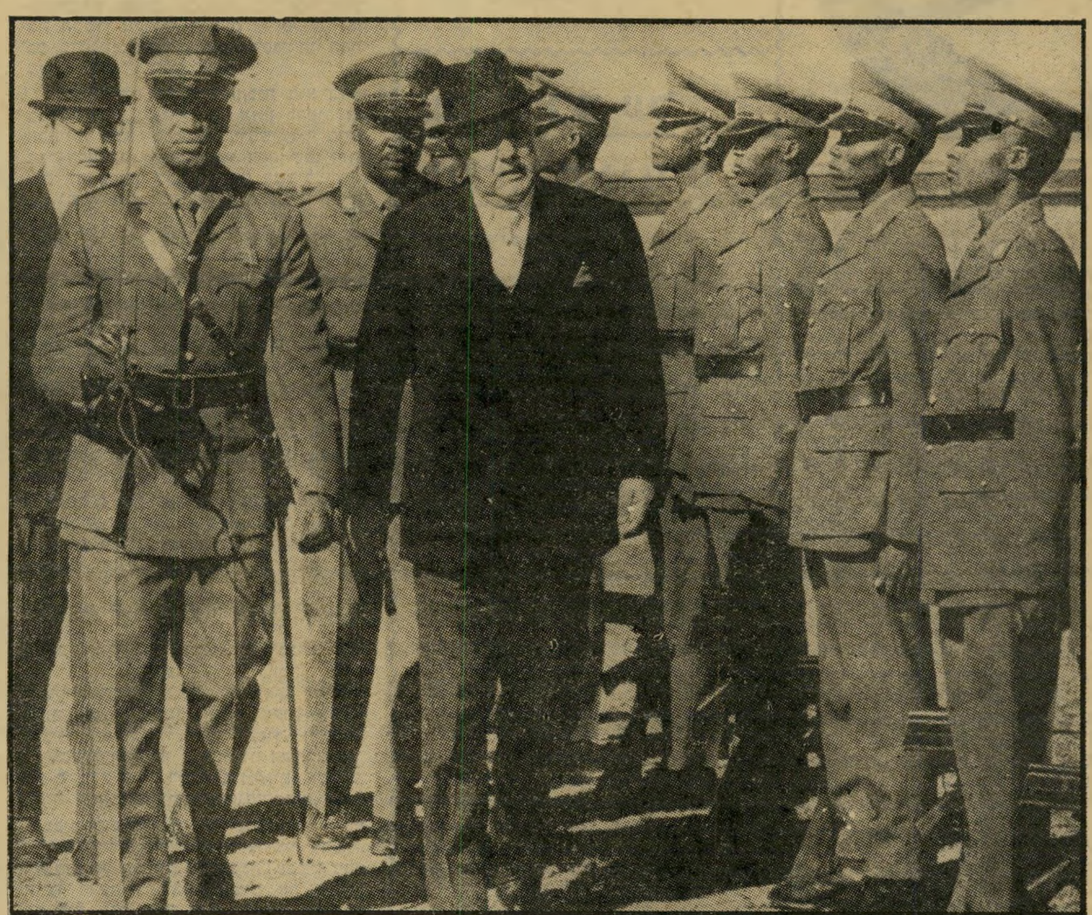
חשאיים בישראל. שאל הפרשן האמריקאי הנודע, ג'ונתן לואיס: „מה הם עשו שם?" *

בשנים שבהן פעל רודי, פירסמו כמה פוליטיקאים ועיתונאים ישראליים הודעות נלהבות בזכות קירוב־לבבות ישראלי—דרום־אפריקאי, למען ההגנה על האידיאלים המשותפים. לאור הגילויים האחרונים, כל אחד מאלה חשוד בכך שלא פעל לשם שמיים בילבד.

משום כך יש חשיבות נוקבת לשאלה: מי ראה את רודי ושות' בישראל? מי יודע עם מי הם נפגשו?

אחד היודע בוודאי את התשובה הוא מי שהיה אז ראש־ממשלת דרום־אפריקה, ג'ון פורסטר. רודי טוען שהיה בסוד כל העניינים. פורסטר, שביקר בשעתו במפת"ע בישראל, ושהפך בינתיים נשיא־המדינה, מכחיש. השבוע תבעה האופוזיציה את הדחתו.

* את אותה השאלה הציג ח"כ אורי אבנרי לשר־החוץ משה דיין, בשאילתה שהגיש השבוע.

הנשיא ג'ון פורסטר (כשהיה ראש־הממשלה) סוקר מישמר־כבוד שחור
מכחיש שידע את הכל

* הכתיב הלועזי: Eschel Rhoodie.

קנה לחג רהיט שהוא לרהיט

במחיר 2,588 ל"י * להשיג בגדלים ובצבעים שונים

רהיטי ארז

סוכנות מכירה ראשית - תל־אביב, דיזנגוף 190.

סוכנויות מכירה ארציות:

תל־אביב, דרום	רהיטי ל.א.ק. פנחס, החוצב 27, אזור תעשיה חדש.
אילת	"רהיטי איציק", מור 57.
באר־שבע	המשביר המרכזי.
בני־ברק	"לילך", רבי עקיבא 106.
בת־ים	"תפארת" יהודה רוזנברג, ירושלים 16/הרצל 52.
גבעתיים	"תדמית" כצנלסון 61.
דימונה	"נעורים", תחנת אגד החדשה.
הרצליה	א. גלבר, סוקולוב 78
חיפה	"דרעץ", שדרות ההסתדרות, מפרץ חיפה. אימפלית, נורדאו 20.
חולון	"עשר אצבעות", סוקולוב 25.
חדרה	"גורית", הנשיא 63.
טבריה	רהיטי חן, רחוב הגליל.
ירושלים	"עץ לי", שלומציון 5. רהיטי מבט, יפו 30.
כפר סבא	נגרית תל־חי, ויצמן 141.
נתניה	"עילית", ככר העצמאות 11.
עכו	מרפדית ש. ז'לסקו, בן־עמי 27.
עפולה	ולדמן, רח' ארלוזורוב.
רחובות	שטרן את ברוק, טלר 28.
רעננה	"אבן זהב", אחוזה 108.
ראשל"צ	"עשר אצבעות", ז'בוטינסקי 93.
רמת השרון	"בית וגן", אוסישקין 41.
רמת גן	"לדור", ז'בוטינסקי 93. רהיטי "גלעד", קריניצי 59.
תל־אביב	"הזורע", בוגרשוב 27. המשביר המרכזי, גיבורי ישראל.

בכל סניפי המשביר לצרכן בתל־אביב, ירושלים, חיפה, באר־שבע, אשקלון

„מסדה"

דיזנגוף תל־אביב בע"מ

לקראת חג הפסח הגיעו מישלוחים
חדשים של פוסטרים צבעוניים מקסימים

המבחר הגדול ביותר במחיר הזול ביותר

28 ל"י בלבד, כולל מ.ע.מ.

רפרודוקציות אמנותיות, כ-300 דוגמאות
שונות במחיר 77 ל"י, כולל מ.ע.מ.

„מסדה דיזנגוף", רח' דיזנגוף 164, ת"א

שרות להדבות מזיקים

רשיון 88 בניקוח אגרונום

ת"א טל	457895.450264.449554
אשקלון טל	051-23019
באר־שבע טל	057-30192
ירושלים טל	02-226618
טבריה טל	067-50488
חיפה טל	04-712342

קבלת מודעות
לכל העיתונים
במחירי המערכת

פירסום אידיאל

אבן גבירול 110 תל־אביב
(פינת אנטוקולסקי)
טלפון 227117, 227118

פנים חדשות למגבת

הלהיט בקייץ המתקרב ובעונת המעבר שבין הקייץ לחורף יהיה בד ה„פרוטה" או „טאולינג" באנגלית או פשוט בד ה־מגבת החוזר לאופנה. מבד זה מייצרים לבוש ספורטיבי וגם אלגנטי. בעזרת ציור קייץ ובשילוב צבעים עליזים מעניקים המתכננים „חיים" לבגד.

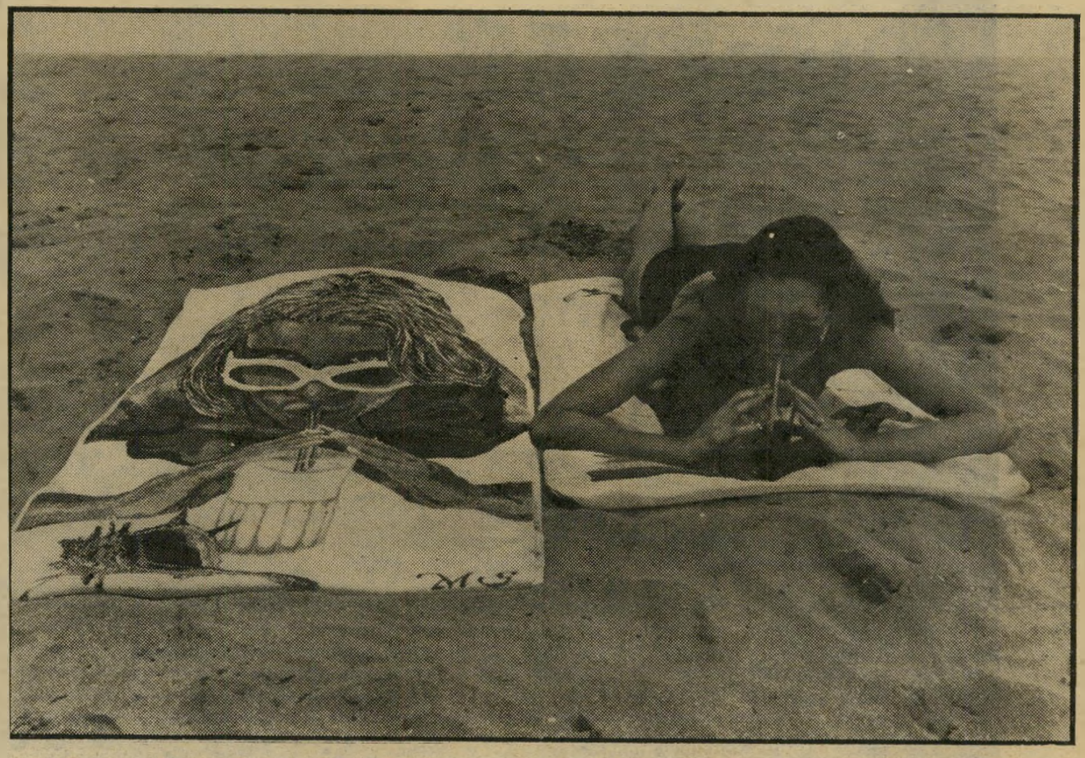
את מעיל הרחצה הארוך אפשר לקצר ולהסכו ז'קט, הנלבש מעל חולצת טריקו. וכך אפשר לצאת לדרך והכיוון לא חייב להיות דווקא הים. בוודאי תהיינה שאלות בנוסח: אתה הולך לים? אבל אין צורך להתבלבל, אפשר לאמר את האמת — לא, אני הולך לקנות כרטיסים למוצאי שבת. ייתכן שבשבוע הראשון זה יראה מפתיע ומשוגע, אבל בשבוע השני כבר ישאלו היכן נרכש הבגד, וכך יהפוך מעיל הרחצה להיט אופנתי.

ואת, שנהגת לעלות מן הרחצה כשלגופך מעיל מבד מגבת, גם את יכולה להיות אופנתית בעזרת אותו המעיל. אופנאי פאריס טוענים שאם המעיל הזה טוב לברכה, אין כל סיבה שלא יהיה טוב גם לתקופת המעבר, בין אביב לקייץ או בין קייץ לחורף, ולאו דווקא בבריכה.

האופנאים הצרפתיים מציעים גם מכנסיים מבד המגבת לגבר. „בשכונה" שלי, מי שהיה הולך במכנסיים כאלה היו קוראים לו „זלמן". אבל האופנאים שם לא שמעו כנראה על „זלמן" שלנו. הם טוענים שיש שתי קולציות. אחת — קולקציה לעיר והשנייה — קולקציה לתקופת הנופש. אם בעיר אנחנו מתהדרות בלבושנו, הרי שבנופש כל אחת רוצה לחוש משוחררת. גם לבגד יש השפעה על כך, ובד הפרוטה־המגבת, מסתבר, הוא אידיאלי לצורך זה.

אם יש ברשותך מכנסיים אופנתיים עם כיווצים בחגורה, ובגד־גוף בצבע לבן, את יכולה בהחלט לצרף גם את הז'קט הפתוח מבד הפרוטה, בצבע עליז, כמו ירוק, אדום או צהוב. אל תחששי משילוב עשיר כזה של צבעים. אנחנו עוסקות בלבוש שכולו שימחה, שכולו חיים. הז'קט יכול להיות בצורת בלייזר או בצורת ז'קט שלובשים הג'ודאים.

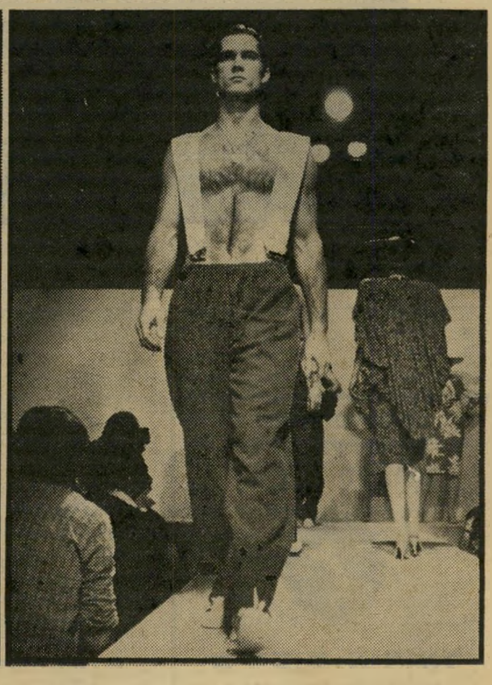
אפשר לשלב גם חולצת מגבת מתחת לז'קט המגבת, חצאית פעמון רחבה מבד מגבת או חצאית מעטפת ארוכה החושפת רק את החלק העליון של גופך. אז קדימה לבגד המגבת. ואם במיקרה נטלת ידייך ואין לך במה לנגב, אני בטוחה שתסתדרי.

כך התחיל הסיפור — מהחוף אל הרחוב

בסיגנון הג'ודו

„זלמן" הוא „סופרמן" של קארדין

חיקוי למעיל גשם של אן דה סולה

ז'קט מפוספס של סרג' אולייל

מבחר

אפנת הנשים היפות

מספר 2170 שנה 43 88 עמודים ח' ניסן תשל"ט 5.4.79 המחיר: 20.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.)

העולם הזה

בגין וג'יהאן